

O P R O E P I N G

voor de op **DINSDAG 8 november 2016 vanaf 17.00 uur**
in de **Waterstaatskerk** (Deldenerstraat 20, Hengelo) te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

Port.H.

A

Algemeen

- A01 Opening
- A02 Vaststellen agenda
- A03 Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de Gemeenteraad)
- A04 Bestuurlijke actualiteiten (van het college)

B

Hamerstukken

B01	Gewijzigde begroting 2017 GBT	2058847	Ten Heuw
B02	Parkeerverordening 2017	2051165	Bron
B03	Vaststellen ontwikkelcriteria Bos Zuid	2052253	Elferink
B04	Jaarstukken en begroting XL Businesspark Twente	2055845	Ten Heuw
B05	Tweede Beleidsrapportage 2016	2060299	Ten Heuw

C

Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt

C01	Beleidsbegroting 2017-2020	2052355	College
C02	Evaluatie reserves en Voorzieningen 2016	2032910	Ten Heuw
C03	Belastingtarieven 2017	2051636	Ten Heuw

D

Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt

Hengelo, 24 oktober 2016
De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op 22 november 2016 aanvang 19.30 uur

Advies van het presidium voor de behandeling van deze agenda:

- 17.00 uur: Begin raadsvergadering met opening A01 en vaststellen agenda A02
- 17.00 - 18.30 uur: Behandeling van de agendapunten C01, C02 en C03:
Eerste termijn van de raad met algemene beschouwingen over de Begroting (inclusief belastingtarieven), indienen van moties en amendementen:
- max. 5 minuten per fractie;
- twee woordvoerders per fractie;
- 'korte' interrupties en verhelderende vragen zijn toegestaan.
- 18.30 - 19.30 uur: **Schorsing raadsvergadering/eenvoudige maaltijd in gebouw Markant.**
- 19.30 uur: Hervatting raadsvergadering, vervolg behandeling van de agendapunt C01, C02 en C03
- 19.30 – 20.00 uur: Eerste termijn college, max. 30 minuten:
- 'korte' interrupties en verhelderende vragen zijn toegestaan;
- V.a 20.00 uur: Tweede termijn raad en college volgens de normale spelregels:
- debat;
- twee woordvoerders per fractie;
- reactie college;
- stemming over moties, amendementen en over de agendapunten.

Daarna de behandeling van en stemming over de overige agendapunten A03, A04, B01, B02, B03, B04 en B05.

Het presidium adviseert de fracties om de bijdrage in de eerste termijn vooral te benutten voor het geven van meningen en standpunten over de voorliggende begrotingsstukken.

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op 22 november 2016 aanvang 19.30 uur

Behandelvorschlag

Onderwerp	Gewijzigde begroting 2017 GBT		
Zaaknummer	2058847	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	De gemeenteraad heeft op 20 september ingestemd met de toetreding van de gemeente Twenterand tot de gemeenschappelijke regeling van het GBT (2042675). Als gevolg van de toetreding van de gemeente Twenterand heeft het GBT een gewijzigde begroting voor 2017 opgesteld en aangeboden aan de deelnemende gemeenten met het verzoek daarover zienswijzen naar voren te brengen. Deze brief(2058524) heeft het presidium op 3 oktober jl. in handen van het college gelegd ter voorbereiding op besluitvorming in de raad. Het college adviseert nu om in te stemmen met de gewijzigde begroting en daarop geen zienswijze in te dienen aangezien de gewijzigde begroting conform hetgeen is dat aan uw raad is voorgelegd bij de besluitvorming op 20 september jl..		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	Instemmen met de gewijzigde begroting en geen zienswijze indienen.		

Raad	8 november 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Gelet op de voorafgaande besluitvorming wordt het presidium geadviseerd deze zaak als hamerstuk te agenderen voor de raadsvergadering van 8 november 2016.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2058847	Boer, Johan de	MID	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Gewijzigde begroting 2017 GBT			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

In te stemmen met de gewijzigde begroting 2017 van het GBT en geen zienswijze in te dienen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Door de toetreding van de gemeente Twenterand tot het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente is de begroting 2017 aangepast. Voor de gemeente Hengelo betekent dit een verlaging van de bijdrage aan het GBT met €23.000.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2058847	P.Kistemaker	MID	ten Heuw
ONDERWERP			
Gewijzigde begroting 2017 GBT			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De begroting 2017 van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente wordt gewijzigd door de toetreding van de gemeente Twenterand.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Door de toetreding van de gemeente Twenterand tot het GBT is de begroting 2017 aangepast. Voor de gemeente Hengelo betekent dit een verlaging van de bijdrage aan het GBT met €23.000.

De bevoegdheid tot wijziging van de begroting berust bij het Algemeen Bestuur van het GBT. Echter als de gemeentelijke bijdrage wijzigt, moet de Raad om een zienswijze worden gevraagd. De Raad heeft op 20 september 2016 al ingestemd met de toetreding waarbij ook al is aangegeven dat dit een positief effect op de bijdrage zou hebben. Het advies is dan ook geen zienswijze in te dienen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Geadviseerd wordt in te stemmen met de gewijzigde begroting en geen zienswijze in te dienen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De gemeentebegroting 2017 zal middels verzamelwijziging worden aangepast.

BIJLAGE(N)

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Behandelvorschlag

Onderwerp	Parkeerverordening 2017		
Zaaknummer	2051165	Portefeuillehouder	Jan Bron
Historie	Aan de Parkeerverordening Hengelo 2017 en het Uitwerkingsbesluit 2017 is een nieuwe type vergunning, de E-laad vergunning, toegevoegd. De E-laad vergunning biedt eigenaren en of houders van een elektrisch op te laden voertuig de mogelijkheid te laden op één van de aanwezig E-laad plekken in het betaald parkeergebied. Gerelateerd aan het onderwerp 'elektrisch rijden' heeft het college schriftelijke vragen beantwoord op 27 september jl. (2048171). Het Uitwerkingsbesluit 2017 is door het college -onder voorbehoud van vaststelling van de Parkeerverordening Hengelo door de gemeenteraad- vastgesteld.		
Belangrijkste besluit / -besprekpunten	De Parkeerverordening Hengelo 2017 vast te stellen.		

Raad	8 november	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Gelet op de inhoud van het raadsvoorstel en –besluit stelt het presidium voor deze zaak als hamerstuk te agenderen voor raadsbehandeling op 8 november 2016.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2051165	Boerkamp, Peter	FYS-STZ	Jan Bron
ONDERWERP			
Parkeerverordening 2017			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De Parkeerverordening Hengelo 2017 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In de Parkeerverordening Hengelo 2017 en het Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017 legt de gemeente zaken vast voor parkeren door vergunninghouders. Een nieuwe type vergunning voor het elektrisch opladen van voertuigen, de zogeheten 'E-laad vergunning', is toegevoegd. De E-laad vergunning biedt eigenaren en of houders van een elektrisch voertuig de mogelijkheid deze op te laden op één van de aanwezige E-laad plekken in het betaald parkeergebied. Ook is de weergave van de vergunninglocaties in het Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017 geactualiseerd.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2051165	Boerkamp, Peter	FYS-STZ	Jan Bron
ONDERWERP			
Parkeerverordening 2017			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het college is van mening aanvragen van openbare E-laad plekken, voor het opladen van elektrisch aangedreven voertuigen, te clusteren en ook aan te leggen in het betaald parkeren gebied. Dit betekent dat we E-laad vergunningen gaan opnemen in de Parkeerverordening Hengelo 2017, het Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017 en in de Parkeerbelastingverordening (zaak nr 2051636)

INHOUD VAN HET VOORSTEL

In de Parkeerverordening Hengelo 2017 en het Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017 legt de gemeente zaken vast met betrekking tot:

- Welke gebieden bestemd zijn voor het parkeren door vergunninghouders, alsmede op welke tijden;
- Regels voor het aanvragen en verlenen van vergunningen.

Aan de Parkeerverordening Hengelo 2017 en het Uitwerkingsbesluit 2017 is een nieuwe type vergunning, de E-laad vergunning, toegevoegd. De E-laad vergunning biedt eigenaren en of houders van een elektrisch op te laden voertuig de mogelijkheid te laden op één van de aanwezig E-laad plekken in het betaald parkeergebied. Ook is de weergave van de vergunning gebieden in het Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017 geactualiseerd.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De gemeenteraad besluit:

De Parkeerverordening Hengelo 2017 vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Personeel:
n.v.t.

Financieel:
n.v.t.

BIJLAGE(N)

Parkeerverordening Hengelo 2017
Uitwerkingsbesluit parkeerverordening Hengelo 2017

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Parkeerverordening Hengelo 2017

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016 (2051055);

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en artikel 2a van de Wegenverkeerswet 1994;

besluit:

vast te stellen de volgende Parkeerverordening Hengelo 2017.

AFDELING I: DEFINITIES EN BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Artikel 1

begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
- b. motorvoertuigen: hetgeen daaronder wordt verstaan in het RVV 1990 met inbegrip van brommobielen, zoals bedoeld in artikel 1 onder ia van het RVV 1990;
- c. parkeren: het gedurende een aaneengesloten periode doen of laten staan van een motorvoertuig, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van personen dan wel het onmiddellijk laden of lossen van goederen, op binnen de gemeente gelegen voor het openbaar verkeer openstaande terreinen of weggedeelten, waarop dit doen of laten staan niet ingevolge een wettelijk voorschrift is verboden;
- d. houder: degene op wiens naam het voor het motorvoertuig opgegeven kenteken ten tijde van het parkeren was ingeschreven in het krachtens de Wegenverkeerswet 1994 aangehouden register van opgegeven kentekens;
- e. parkeerapparatuur: parkeerautomaten met inbegrip van verzamelparkeermeters, camera's, centrale computer en hetgeen naar maatschappelijke opvatting overigens onder parkeerapparatuur wordt verstaan;
- f. parkeerapparatuurplaats: een parkeerplaats waarvoor parkeerbelasting wordt geheven door middel van parkeerapparatuur;
- g. belanghebbendenplaats: een parkeerplaats die
  - * is aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990, of
  - * gelegen is binnen een zone aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990 met het opschrift zone, voor zover deze plaats niet is uitgezonderd;
- h. vergunning: een door het college verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuur- of belanghebbendenplaatsen;

i. vergunninghouder: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend;

j. autodate: het herhaald en opeenvolgend gezamenlijk gebruik van motorvoertuigen op grond van een overeenkomst tussen natuurlijke personen en een aanbieder of tussen natuurlijke personen uit meer dan één huishouden;

k. autodateplaats: een parkeerplaats aangewezen voor een motorvoertuig bestemd voor autodate;

l. marktvoertuig: een motorvoertuig dat meer dan 6 meter lang is en hoger dan 2,4 meter.

m. bewonersvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel a van deze verordening;

n. bedrijfsvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel b van deze verordening

o. autodate-vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel c van deze verordening;

p. marktvoertuig-vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel d van deze verordening;

q. bezoekersvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel e van deze verordening;

r. algemene vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel f van deze verordening;

s. E-laad vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel g van deze verordening;

AFDELING II: PLAATSEN VOOR VERGUNNINGHOUDERS, VERGUNNINGEN EN PROCEDURES

Artikel 2

weggedeelten & tijdstippen

1. Het college kan, bij openbaar te maken besluit, weggedeelten aanwijzen die bestemd zijn voor het parkeren door vergunninghouders. Het college kan hierbij onderscheid maken in de categorieën vergunningen als bedoeld in artikel 3, derde lid.
2. Het college kan, bij openbaar te maken besluit, de tijdstippen vaststellen waarop het parkeren alleen aan vergunninghouders is toegestaan.

Artikel 3

verlenen vergunningen

1. Het college kan op een daartoe strekkende aanvraag een vergunning verlenen voor het parkeren op belanghebbendenplaatsen of parkeerapparatuurplaatsen.
2. Het college kan regels stellen voor het aanvragen en verlenen van een vergunning.
3. Een vergunning kan worden verleend aan:
  - a. een eigenaar of houder van een motorvoertuig die woont in een gebied waar belanghebbendenplaatsen of mede door vergunninghouders te gebruiken parkeerapparatuurplaatsen aanwezig zijn (bewonersvergunning);
  - b. een eigenaar of houder van een motorvoertuig die een beroep of bedrijf uitoefent in een gebied waar belanghebbendenplaatsen of mede door vergunninghouders te gebruiken parkeerapparatuurplaatsen aanwezig zijn en die aantoont dat het in het belang van diens beroep- of bedrijfsuitoefening noodzakelijk is in dat gebied een motorvoertuig te parkeren (bedrijfsvergunning);
  - c. een eigenaar of houder van een motorvoertuig bestemd voor autodate, waarvan de autodateplaats is gelegen in een gebied waar belanghebbendenplaatsen of mede door vergunninghouders te gebruiken parkeerapparatuurplaatsen aanwezig zijn (autodatevergunning).
  - d. een eigenaar of houder van één of meerdere grote marktmotorvoertuig(en) die deze nodig heeft voor het exploiteren van zijn standplaatsvergunning.
  - e) een bewoner van een bepaald vergunninggebied ten behoeve van zijn bezoek, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuurplaatsen of belanghebbendenparkeerplaats.
  - f) iedere burger en/of bedrijf, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuurplaatsen.
  - g) een eigenaar of houder van één of meerdere E-laad voertuigen waarvan het woonadres niet gelegen is in het gebied met de aangewezen parkeerapparatuurplaatsen.

4. Het college kan, bij openbaar te maken besluit, een maximum aantal uit te geven vergunningen per aaneengesloten gebied en per categorie vaststellen.

5. Het college kan aan een vergunning voorschriften en beperkingen verbinden die strekken tot bescherming van het belang van een goede verdeling van de beschikbare parkeerruimte. Aan een vergunning voor categorie III kan het college voorschriften en beperkingen verbinden die strekken tot bescherming van het belang van het voorkomen of beperken van door het verkeer veroorzaakte overlast, hinder of schade alsmede de gevolgen voor het milieu, bedoeld in de Wet milieubeheer, waaronder mede wordt begrepen het stimuleren van selectief autogebruik.

Artikel 4 *beslistermijnen*

1. Het college beslist binnen vier weken na ontvangst van een aanvraag voor een vergunning.
2. Het college kan de in het eerste lid genoemde termijn met ten hoogste vier weken verlengen. Van een verlenging van deze termijn wordt de aanvrager schriftelijk in kennis gesteld.

Artikel 5 *geldigheid vergunningen en gegevens*

1. Een vergunning wordt voor maximaal één jaar verleend.
2. De vergunning bevat in ieder geval de volgende gegevens:
  - a. de periode waarvoor de vergunning geldt;
  - b. het gebied waarvoor de vergunning geldt;
  - c. de naam van de vergunninghouder en het kenteken van het motorvoertuig waarvoor de vergunning is verleend, met uitzondering van de fysieke parkeervergunning algemeen en bezoekersvergunning.

Artikel 6 *intrekken of wijzigen vergunning*

Het college kan een vergunning intrekken of wijzigen:

- a. op verzoek van de vergunninghouder;
- b. wanneer de vergunninghouder niet meer woonachtig is of geen beroep of bedrijf meer uitoefent in het gebied, waarvoor de vergunning is verleend;
- c. wanneer er zich een wijziging voordoet in één van de omstandigheden die relevant waren voor het verlenen van de vergunning;
- d. wanneer voor het betreffende gebied het stelsel van vergunningen komt te vervallen;
- e. wanneer de vergunninghouder niet of niet tijdig aan zijn betalingsverplichting voor zijn vergunning heeft voldaan;
- f. wanneer de vergunninghouder handelt in strijd met de aan de vergunning verbonden voorschriften;
- g. wanneer blijkt dat bij de aanvraag van de vergunning onjuiste gegevens zijn verstrekt;
- h. om redenen van openbaar belang.

AFDELING III: VERBODSBEPALINGEN

Artikel 7

gebruik vergunning

1. Het is verboden gedurende de tijden waarop het parkeren op een belanghebbendenplaats, parkeerapparatuurplaats, autodateplaats of een E-laad plaats aan vergunninghouders is toegestaan aldaar een motorvoertuig te parkeren of geparkeerd te houden:
  - a. zonder geldige vergunning;
  - b. zonder dat het motorvoertuig duidelijk zichtbaar achter de voorruit is voorzien van de voor dat motorvoertuig afgegeven vergunning, tenzij de vergunning digitaal is verleend op kenteken;
  - c. in strijd met de aan de vergunning verbonden voorschriften.
2. Het is niet toegestaan om met één digitale vergunning met meer dan één voertuig gedurende hetzelfde tijdstip te parkeren in een vergunninggebied.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel.

Artikel 8

gebruik parkeerapparatuur

Het is verboden parkeerapparatuur op andere wijze of met andere middelen, dan wel met andere munten dan die welke in de kennisgeving op de parkeerapparatuur staan aangegeven in werking te stellen.

Artikel 9

gebruik plaats

1. Het is verboden om enig voorwerp, niet zijnde een motorvoertuig, te plaatsen of te laten staan:
  - a. op een parkeerapparatuurplaats;
  - b. op een belanghebbendenplaats.
2. Het is verboden een fiets, een bromfiets of enig ander voorwerp op zodanige wijze tegen of bij parkeerapparatuur te plaatsen of te laten staan, dat daardoor een normaal gebruik daarvan wordt belemmerd of verhinderd.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel.

AFDELING IV: STRAFBEPALING

Artikel 10

Overtreding van het bepaalde in AFDELING III van deze verordening wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de eerste categorie.

AFDELING V: OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 11

Met het toezicht en de handhaving op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door het college aangewezen personen.

Artikel 12

citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Parkeerverordening Hengelo 2017.

Artikel 13

Inwerkingtreding & overgangsrecht

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2017.
2. Bij inwerkingtreding van deze verordening vervalt de Parkeerverordening Hengelo 2015.
3. Vergunningen die zijn verleend krachtens de Parkeerverordening Hengelo 2015 worden geacht te zijn verleend krachtens deze verordening.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 november 2016

De voorzitter,

De griffier,

UITWERKINGSBESLUIT PARKEERVERORDENING HENGELO 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo,

gelet op artikel 225 van de Gemeentewet en artikel 2 en 3 van de Parkeerverordening Hengelo 2017;

overwegende dat er nadere regels gesteld dienen te worden tot het aanwijzen van gebieden en weggedeelten voor het parkeren door vergunninghouders, alsmede nadere regels voor het aanvragen en verlenen van vergunningen;

BESLUITEN

Vaststellen het "Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017":

artikel 1 *vergunninggebieden*

In de gemeente Hengelo bestaan de volgende vergunninggebieden:

vergunninggebied	Deel gebied	Straatnamen
1		Burgemeester Jansenplein, Kloosterhof, Langestraat, Bij de Toren, Beursstraat en de langspaarkeerplaatsen aan de Enschedesestraat. Oldenzaalsestraat, Deldenerstraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Tuindorpstraat), Marskant, Marssteeg, Willemstraat (tussen de Marskant en Beekstraat), Spoorstraat, Industrieplein, Parallelweg L.S., Gieskestraat, Trijpstraat, Veloursstraat, Wolter ten Catestraat, Prins Bernardplantsoen, B.P. Hofstedestraat, Bataafse Kamp, parkeerterrein Enschedesestraat, Drienerstraat, Smutsstraat, De Wetstraat, Bornsestraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Beukweg), Tuindorpstraat (tussen het spoor en de Deldenerstraat), Dorpsmatenstraat (tussen de Marskant en de Prinses Beatrixstraat), Prinses Beatrixstraat, parkeerterrein Marskant, parkeerterrein Eikstraat, Sherwood Rangers, Bevrijderslaantje, Heemafstraat;
2	a	Parkeerterrein Drienerstraat;
	b	Parkeerterrein hoek Enschedesestraat/Wolter ten Catestraat;
3	a	Parkeerterrein Mitchamplein;
	b	Parkeerterrein Ir. M. Schefferlaan;
	c	Parkeerterrein Wolter ten Catestraat;
	d	Parkeerterrein Sherwood Rangers;
4		Willem van Otterloostraat, oneven nummers: 1 tot en met 11, parkeerterrein Molenborg (Oude Molenweg);
5	a	Coldstream;
	b	Willem de Clercqstraat, Nachtegaalspad;
	c	Sumatrastraat;
6		Parkeergarage B.P. Hofstedestraat.

Artikel 2 *parkeertijden*

Binnen de gemeente Hengelo gelden de volgende parkeertijden:

1. In de vergunninggebieden 1 tot en met 5:

maandag	van 9:00 uur tot 19:00 uur
dinsdag	van 9:00 uur tot 19:00 uur
woensdag	van 9:00 uur tot 19:00 uur
donderdag	van 9:00 uur tot 21:00 uur
vrijdag	van 9:00 uur tot 19:00 uur
zaterdag	van 9:00 uur tot 19:00 uur

2. Uitzondering in de vergunninggebieden 1, 3d en 4:

Deelgebied 1 - Prinses Beatrixstraat (gehuurde parkeerterreinen De Bolder / UWV)	
donderdag	van 18:00 uur tot 21:00 uur
zaterdag	van 9:00 uur tot 18:00 uur
deelgebied 3d- Sherwood Rangers	
maandag	van 9:00 uur tot 18:00 uur
dinsdag	van 9:00 uur tot 18:00 uur
woensdag	van 9:00 uur tot 18:00 uur
donderdag	van 9:00 uur tot 21:00 uur
vrijdag	van 9:00 uur tot 18:00 uur
zaterdag	van 9:00 uur tot 18:00 uur
deelgebied 4 –Willem van Otterloostraat oneven nummers 1 tot en met 11 en parkeerterrein Molenborg (Oude Molenweg)	
maandag	van 9:00 uur tot 19:00 uur
dinsdag	van 9:00 uur tot 19:00 uur
woensdag	van 9:00 uur tot 19:00 uur
donderdag	van 9:00 uur tot 21:00 uur
vrijdag	van 9:00 uur tot 21:00 uur
zaterdag	van 9:00 uur tot 19:00 uur

3. In het vergunninggebied 6:

maandag t/m zondag	24 uur per dag

Artikel 3 *Geldigheid gebieden vergunningen*

1. Een bewonersvergunning is geldig voor het vergunninggebied waar de bewoner woonachtig is en waarvoor de vergunning door het college is verleend.
2. Een bedrijfsvergunning is geldig voor de vergunninggebieden 5a tot en met c waar het bedrijf is gevestigd en waarvoor de vergunning door het college is verleend.
4. Een autodate vergunning is geldig voor het vergunninggebied waarin de aangewezen parkeerplaats voor autodate ligt.
5. Een marktvoertuig-vergunning is geldig voor een daartoe bijzonder ingericht parkeerterrein in vergunninggebied 2a en b waarvoor de vergunning door het college is verleend.
6. Een bezoekersvergunning is geldig voor de vergunninggebieden 5 a, b of c waarvoor de vergunning door het college is verleend.
7. Een algemene vergunning is geldig voor de vergunninggebieden 1 t/m 3d en 6 of een deel daarvan waarvoor de vergunning door het college is verleend.
8. Een E-laad vergunning is geldig voor de vergunninggebieden 1 t/m 5 waarvoor de vergunning door het college is verleend.

Artikel 4

Geldigheid vergunningen

1. De vergunningen voor alle vergunninggebieden zijn geldig voor de duur tot maximaal één jaar.
2. Parkeren met een vergunning is van toepassing op de daarvoor vastgestelde parkeertijden.

Artikel 5

Regels aanvragen vergunningen bewoners/bezoekers

1. Een vergunning moet schriftelijk worden aangevraagd op een daarvoor vastgesteld aanvraagformulier of via de digitale parkeerbalie.
2. De aanvrager voor een bewoners-/bezoekersvergunning staat bij de gemeente ingeschreven op een woonadres dat ligt in één van de vergunninggebieden.
3. Het autokenteken van de aanvrager voor een bewonersvergunning staat geregistreerd op naam en woonadres (registratie Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW). Bij een lease-/bedrijfsauto moet bij de aanvraag een contract / bedrijfsverklaring worden gevoegd. Hieruit moet blijken dat de aanvrager de contracthouder / berijder is van het opgegeven autokenteken.
4. De aanvrager voor een bewonersvergunning heeft bij of in de directe omgeving van de woning geen parkeergelegenheid (huur / eigen).
5. Er zijn geen parkeerplaatsen te huur of te koop bij zelfstandige bewoning in een complex of bij naast gelegen complexen in het betreffende vergunningengebied van de aanvrager van een bewonersvergunning.

Artikel 6

Regels aantal vergunningen bewoners/bezoekers

1. Aantal eigen / gehuurde parkeerplaatsen waarover men beschikt, wordt afgetrokken van het aantal bewonersvergunningen waarvoor men in aanmerking komt.
2. Per zelfstandige woning wordt geen tweede bewonersvergunning verleend indien het vergunningplafond in de vergunninggebieden 1 t/m 6 is bereikt.
3. Er worden geen bezoekersvergunningen verleend voor de vergunninggebieden 1 t/m 4 en 6.
4. Per zelfstandige woning in vergunninggebied 5a t/m c, wordt geen tweede bezoekersvergunning verleend indien het vergunningplafond in dat vergunninggebied is bereikt. Er worden maximaal 2 vergunningen per woning verleend.

Artikel 7

Regels aanvragen vergunningen bedrijven

1. Een vergunning moet schriftelijk worden aangevraagd op een daarvoor vastgesteld aanvraagformulier of via de digitale parkeerbalie.
2. De ondernemer is de aanvrager.
3. Het bedrijf moet zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Het vestigingsadres ligt in één van de vergunninggebieden.
4. Het autokenteken van de aanvrager staat geregistreerd op (bedrijfs-) naam en (woon-)adres (registratie RDW). Bij een leaseauto moet bij het aanvraagformulier een contract/verklaring worden gevoegd. Hieruit moet blijken dat de aanvrager de contracthouder / berijder is van het opgegeven autokenteken.
5. De aanvrager heeft bij of in de directe omgeving van het bedrijf geen parkeergelegenheid (huur / eigen).
6. Er zijn geen parkeerplaatsen te huur of te koop bij kantoreenheden in een complex of bij naast gelegen complexen in het betreffende vergunningengebied van de aanvrager van een bedrijfsvergunning.

Artikel 8

Regels aantal vergunningen bedrijven

1. Eigen /huur parkeergelegenheid wordt afgetrokken van het aantal vergunningen waarvoor men in aanmerking komt.
2. Het aantal te verlenen vergunningen bedraagt in: vergunninggebieden 5a t/m c maximaal één per vijf werknemers per zakelijk adres.
3. Er wordt geen vergunning verleend indien het vergunningplafond in dat vergunninggebied is bereikt.

Artikel 9

Regels aanvragen vergunningen autodate

1. Alleen een duidelijk herkenbare auto van "autodate" mag parkeren op een daartoe aangewezen autodateparkeerplaats.
2. Er gelden geen nadere specifieke regels.

Artikel 10

Regels aanvragen vergunningen marktvoertuigen

1. Een vergunning moet schriftelijk worden aangevraagd op een daarvoor vastgesteld aanvraagformulier.
2. De aanvrager heeft een vergunning voor een standplaats op de Hengelose weekmarkt.
3. Het bedrijf moet zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.
4. De aanvrager beschikt over een voertuig (langer dan 6 meter en hoger dan 2,4 meter).
5. Het autokenteken van de aanvrager staat geregistreerd op (bedrijfs-) naam en (woon-)adres (registratie RDW).
Bij een leaseauto moet bij het aanvraagformulier een contract/verklaring worden gevoegd. Hieruit moet blijken dat de aanvrager de contracthouder / berijder is van het voertuig met autokenteken.

Artikel 11

Regels aantal vergunningen marktvoertuigen

1. Het aantal te verlenen vergunningen voor marktvoertuigen in het vergunninggebied 2a en b is maximaal twee per standplaatsvergunning.
2. Er wordt geen vergunning verleend indien het vergunningplafond in dat vergunninggebied is bereikt.

Artikel 12

Regels aanvragen vergunningen E-laad voertuigen

1. Een vergunning moet schriftelijk worden aangevraagd op een daarvoor vastgesteld aanvraagformulier.
2. De aanvrager voor een E-laad vergunning staat bij de gemeente ingeschreven op een woonadres dat ligt buiten één van de vergunninggebieden.
3. De aanvrager beschikt over een voertuig dat in de RDW registratie aangemerkt is als E-laad voertuig.
4. De dichtstbijzijnde openbare E-laad plek van de aanvrager bevindt zich in de vergunning gebieden 1 t/m 5.

Artikel 13

Regels aantal vergunningen E-laad voertuigen

1. Het aantal te verlenen vergunningen voor E-laad voertuigen in de vergunninggebieden 1 t/m 5 is onbeperkt.
2. Er wordt geen vergunning verleend indien het vergunningplafond in dat vergunninggebied is bereikt.

Artikel 14

Regels aanvragen algemene vergunningen

1. Een vergunning moet schriftelijk worden aangevraagd op een daarvoor vastgesteld aanvraagformulier of via de digitale parkeerbalie.
2. De aanvrager is de belastingplichtige.

Artikel 15

Regels aantal algemene vergunningen

1. Het aantal te verlenen vergunningen in de vergunninggebieden 1,2 en 6 is onbeperkt.
2. Het aantal te verlenen vergunningen in vergunninggebied 3a, b, c en d is, mits toelaatbaar, maximaal 30.

Artikel 16

Nadere regels vergunningen op kenteken

1. De vergunning wordt verleend op een autokenteken.
2. Bij aanschaf van een andere auto, is men zelf verantwoordelijk voor het wijzigen van het nieuwe autokenteken. Men regelt dit bij de gemeente of zelf op de digitale parkeerbalie.
3. Een fysieke vergunning mag niet handmatig worden gewijzigd.
4. Bij een vervangende auto (*reparatie, schade aan eigen auto*) moet het tijdelijke autokenteken worden gewijzigd op de vergunning. Men regelt dit bij de gemeente of zelf via de digitale parkeerbalie.
5. Voor het parkeren met de algemene parkeervergunning centrum in parkeergarage de Beurs moet de vergunninghouder zelf de kentekens doorgeven aan de gemeente. Er kan maximaal 1 kenteken per parkeervergunning centrum in parkeergarage De Beurs parkeren.
6. Parkeren met een E-laad vergunning is toegestaan tijdens het laden en tot maximaal een half uur na het beëindigen van het laden.

Artikel 17

Algemene regels vergunningen

1. Er wordt geen duplicaat verleend van een (fysieke) algemene vergunning. Op schriftelijk verzoek wordt tegen het daarvoor geldende tarief een nieuwe vergunning verleend.
2. Digitale vergunningen zijn uitsluitend geldig op het geregistreerde kenteken op de vergunning. Men is zelf verantwoordelijk voor het wijzigen van het kenteken.
3. Als het maximum aantal uit te geven vergunningen in het vergunninggebied is bereikt, dan wordt de aanvrager van de vergunning in geval van toewijzing op de wachtlijst geplaatst.
4. Bij plaatsing op de wachtlijst is de ontvangstdatum van de aanvraag bepalend.
5. De wachtlijst met aanvragen voor een eerste vergunning heeft voorrang boven de wachtlijst met aanvragen voor een tweede vergunning.
6. Een vergunning wordt niet automatisch verlengd. Men is zelf verantwoordelijk voor het aanvragen van een nieuwe vergunning.

Artikel 18

citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als “*Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017*”.

Artikel 19

in werking treding

Het “Uitwerkingsbesluit Parkeerverordening Hengelo 2017” treedt in werking op 1 januari 2017;

Burgemeester en wethouders van Hengelo, 27 september 2016

Burgemeester,

secretaris,

Behandelvoorstel

Onderwerp	Vaststellen ontwikkelcriteria Bos Zuid		
Zaaknummer	2052253	Portefeuillehouder	Marcel Elferink
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Uitgangspunt voor Dalmeden is dat een hoog ambitieniveau gehanteerd wordt. Het landschap is karakteristiek voor Dalmeden, de bebouwing is volgend. Om de landschappelijke kaders te borgen en te combineren met een zo groot mogelijke vrijheid voor het bouwen is een beeldkwaliteitplan (ontwikkelcriteria) noodzakelijk. De raad wordt nu voorgesteld om de ontwikkelcriteria Bos Zuid vast te stellen.		
Historie	In Dalmeden worden meerdere woongebieden onderscheiden. Elk woongebied past bij de landschappelijke karakteristieken ter plaatse. Per woongebied worden één of soms meerdere beeldkwaliteitplannen dan wel ontwikkelcriteria opgesteld. Hierin worden de minimale eisen beschreven voor de bebouwing die noodzakelijk zijn om het gewenste eindbeeld te realiseren. In het woongebied Bos Zuid kunnen maximaal 25 woningen worden gebouwd. Voor het woongebied Bos Zuid van Dalmeden zijn ontwikkelcriteria opgesteld. Deze criteria zullen worden gehanteerd bij de welstandstoetsing. Het gebied waarvoor de criteria gelden wordt globaal begrensd door de woningen aan de zuidzijde van de Bornsedijk en de Beneluxlaan en ligt aan weerszijden van de Vlierbes. De ontwerp ontwikkelcriteria Bos Zuid hebben van 15 juni t/m 26 juli 2016 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. In soortgelijke gevallen waarbij de raad is gevraagd om ontwikkelcriteria vast te stellen (bijv. bij Veldwijk Noord Middengebied- Raad 11-06-2014 en Woongebied Stromen- Raad 10-12-2013) zijn de voorstellen als Hamerstuk geagendeerd geweest in de raadsvergadering. Het presidium wordt daarom nu voorgesteld om de criteria, zonder tussenkomst van een politieke markt, in de raadsvergadering als hamerstuk vast te stellen.		

Politieke Markt	Niet van toepassing			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
				min
Doel van de sessie				
Behandeladvies				
Spreekrecht publiek	ja ☐	nee ☐	duur:	

Raad	8 november 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt voorgesteld om de criteria, zonder tussenkomst van een politieke markt, in de raadsvergadering vast te stellen als hamerstuk.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2052253	Bouwhuis, Debby	FYS-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vaststellen ontwikkelcriteria Bos Zuid			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

de ontwikkelcriteria Bos Zuid vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Uitgangspunt voor Dalmeden is dat een hoog ambitieniveau gehanteerd wordt. Het landschap is karakteristiek voor Dalmeden, de bebouwing is volgend. Om de landschappelijke kaders te borgen en te combineren met een zo groot mogelijke vrijheid voor het bouwen is het opstellen van beeldkwaliteitseisen (ontwikkelcriteria) noodzakelijk. In Dalmeden worden meerdere woongebieden onderscheiden. Elk woongebied past bij de landschappelijke karakteristieken ter plaatse. Per woongebied worden één of soms meerdere beeldkwaliteitplannen dan wel ontwikkelcriteria opgesteld, waarin de minimale eisen worden beschreven voor de bebouwing die noodzakelijk zijn om het gewenste eindbeeld te realiseren. Eén van de deelgebieden in Dalmeden is het deelgebied Bos Zuid. Voor dit deelgebied zijn ontwikkelcriteria opgesteld.

De ontwerp ontwikkelcriteria Bos Zuid hebben van 15 juni tot en met 26 juli 2016 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. De raad wordt nu voorgesteld de ontwikkelcriteria Bos Zuid vast te stellen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2052253	Bouwhuis, Debby Marije Brummelhuis	FYS-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vaststellen ontwikkelcriteria Bos Zuid			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In Dalmeden worden meerdere woongebieden onderscheiden. Elk woongebied past bij de landschappelijke karakteristieken ter plaatse. Per woongebied worden één of soms meerdere beeldkwaliteitplannen dan wel ontwikkelcriteria opgesteld. Hierin worden de minimale eisen beschreven voor de bebouwing die noodzakelijk zijn om het gewenste eindbeeld te realiseren.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Uitgangspunt voor Dalmeden is dat een hoog ambitieniveau gehanteerd wordt. Het landschap is karakteristiek voor Dalmeden, de bebouwing is volgend. Om de landschappelijke kaders te borgen en te combineren met een zo groot mogelijke vrijheid voor het bouwen is een beeldkwaliteitplan (ontwikkelcriteria) noodzakelijk.

In het woongebied Bos Zuid kunnen maximaal 25 woningen worden gebouwd. Voor het woongebied Bos Zuid van Dalmeden zijn ontwikkelcriteria opgesteld. Deze criteria zullen worden gehanteerd bij de welstandstoetsing. Het gebied waarvoor de criteria gelden wordt globaal begrensd door de woningen aan de zuidzijde van de Bornsedijk en de Beneluxlaan en ligt aan weerszijden van de Vlierbes.

Inspraak

De ontwerp ontwikkelcriteria Bos Zuid hebben van 15 juni t/m 26 juli 2016 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De raad wordt nu voorgesteld de ontwikkelcriteria Bos Zuid vast te stellen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

n.v.t.

BIJLAGE(N)

- *Ontwikkelcriteria Bos Zuid*

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Jaarstukken en begroting XL Businesspark Twente		
Zaaknummer	2055845	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	Middels een brief aan de raad (01/09–2051875) is een gewijzigd voorstel voor het financieel en inhoudelijk kader van het dagelijks bestuur van het Regionaal Bedrijventerrein Twente voorgelegd. Dit voorstel is inmiddels verwerkt in de Jaarstukken 2015 en de Herziening begroting 2016, begroting 2017 en meerjarenraming 2018 – 2020 van het RBT. Het college heeft bij de aanbidding van de genoemde brief aan de raad aangegeven een advies af te geven zodra de jaarstukken en begroting beschikbaar zijn, dat advies ligt nu voor. Conform de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente dient de Raad in de gelegenheid te worden gesteld hier haar gevoelens hierover kenbaar te maken.		
Belangrijkste beslissingen / -besprekingspunten	1. In te stemmen met het voorstel en de daarmee gepaard gaande financiële gevolgen, zoals dit uiteen wordt gezet in de brief aan de gemeenteraad betreffende het gewijzigd voorstel d.d. 1-9-2016. 2. In te stemmen met financiële dekking uit de reserve Grondexploitaties van de bijdragen voor het fonds Bovenwijkse Voorzieningen (jaarlijks € 82.200,-), voor het parkmanagement (jaarlijks € 69.000,-) en voor het gemeentelijk aandeel in de middelen die zijn voorzien voor het aantrekken van specifieke bedrijven (eenmalig € 1.344.156,-). 3. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te melden dat de raad van de gemeente Hengelo geen bezwaar aantekent tegen de door het Dagelijks Bestuur ter vaststelling ingebrachte jaarstukken. 4. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te berichten dat de raad van de gemeente Hengelo zich kan vinden in de jaarstukken 2015, de (herziene) begroting 2016, de (voorlopige) begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 - 2020. De raad kan wensen en bedenken uiten middels amendement van het voorliggende voorstel.		

Politieke Markt	26 oktober			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Wiert Wiertsema	Nnb	Theaterzaal	Fysiek	60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De fracties wordt gevraagd om hun mening te geven over het voorliggende voorstel en hierover met elkaar en het college in debat te gaan.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: max. 5 minuten	

Raad	8 november	
Doel van de sessie		
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2055845	Vranken, Harrie	FYS-REO	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Jaarstukken en begroting XL Businesspark Twente			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

1. In te stemmen met het voorstel en de daarmee gepaard gaande financiële gevolgen, zoals dit uiteen wordt gezet in de brief aan de gemeenteraad betreffende het gewijzigd voorstel d.d. 1-9-2016.
2. In te stemmen met financiële dekking uit de reserve Grondexploitaties van de bijdragen voor het fonds Bovenwijkse Voorzieningen (jaarlijks € 82.200,-), voor het parkmanagement (jaarlijks € 69.000,-) en voor het gemeentelijk aandeel in de middelen die zijn voorzien voor het aantrekken van specifieke bedrijven (eenmalig € 1.344.156,-).
3. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te melden dat de raad van de gemeente Hengelo geen bezwaar aantekent tegen de door het Dagelijks Bestuur ter vaststelling ingebrachte jaarstukken.
4. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te berichten dat de raad van de gemeente Hengelo zich kan vinden in de jaarstukken 2015, de (herziene) begroting 2016, de (voorlopige) begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 - 2020.
5. Wethouder Bruggink aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur van het Regionaal Bedrijventerrein Twente.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De raad heeft ingestemd met het voorstel van het Dagelijks Bestuur van XL Businesspark Twente over de plannen rondom XL Park. De extra financiële bijdragen die daarvoor noodzakelijk zijn worden betaald uit de reserve Grondexploitaties van de gemeente.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2055845	Steenwijk, Christiaan Vranken, Harrie	FYS-REO	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Jaarstukken en begroting XL Businesspark Twente			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het Dagelijks Bestuur van het RBT heeft ons college de volgende stukken aangeboden:

- Jaarstukken 2015
- Herziening begroting 2016, begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020

Deze stukken zijn nu zoals aangekondigd in de brief van het DB RBT d.d. 1 september 2016 nagezonden. Het college heeft bij de aanbidding van deze brief aan de raad aangegeven een advies af te geven zodra de jaarstukken en begroting beschikbaar zijn.

Conform de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente dient de Raad in de gelegenheid te worden gesteld hier haar gevoelens over kenbaar te maken.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

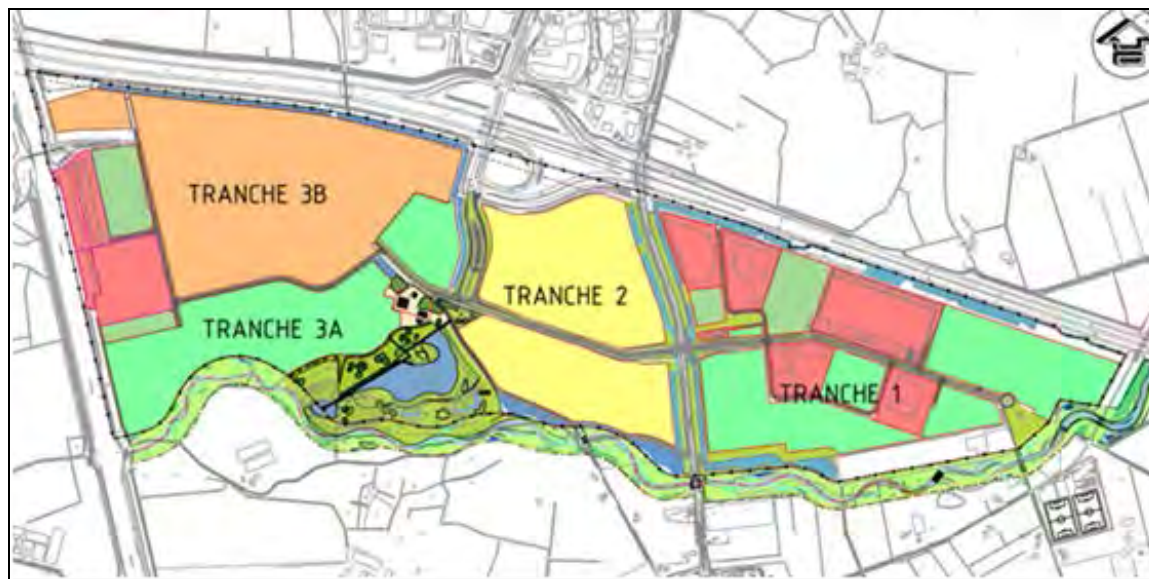
Aan de raad wordt voorgesteld:

1. In te stemmen met het voorstel en de daarmee gepaard gaande financiële gevolgen, zoals dit uiteen wordt gezet in de brief aan de gemeenteraad betreffende het gewijzigd voorstel d.d. 1-9-2016.
2. In te stemmen met financiële dekking uit de reserve Grondexploitaties van de bijdragen voor het fonds Bovenwijkse Voorzieningen (jaarlijks € 82.200,-), voor het parkmanagement (jaarlijks € 69.000,-) en voor het gemeentelijk aandeel in de middelen die zijn voorzien voor het aantrekken van specifieke bedrijven (eenmalig € 1.344.156,-).
3. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te melden dat de raad van de gemeente Hengelo geen bezwaar aantekent tegen de door het Dagelijks Bestuur ter vaststelling ingebrachte jaarstukken.
4. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te berichten dat de raad van de gemeente Hengelo zich kan vinden in de jaarstukken 2015, de (herziene) begroting 2016, de (voorlopige) begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 - 2020.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

XL Businesspark Twente: korte schets

Het regionale bedrijventerrein XL Businesspark Twente ligt in de gemeente Almelo en wordt begrensd door de A35, het Twentekanaal en de "natte doorbraak". Het XL Businesspark Twente is op initiatief van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede en Hengelo en de provincie Overijssel tot stand gekomen. XL-park is een duurzaam bedrijventerrein, in hoofdzaak bedoelt voor bedrijven uit de sectoren industrie, transport en distributie met 20 tot 50 arbeidsplaatsen per hectare en een terreinbehoefte vanaf 2 hectare. Het terrein is bruto circa 182 hectare groot waarvan bijna 121 hectare uitgeefbaar. XL-park, dat direct ontsloten is via de A35, biedt de mogelijkheid om grote ruimtevragers in Twente te houden of naar deze omgeving te halen. Van het totale bedrijventerrein is inmiddels 14,5 hectare (12%) uitgegeven.

Figuur 1: Plankaart BXL inclusief stand van zaken gronduitgifte per 1-1-2016

Voor de totstandkoming van het XL-park is op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) een Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) opgericht met als deelnemers de vier gemeenten en de provincie. Het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van het RBT zijn conform de Gemeenschappelijke Regeling samengesteld uit leden van de colleges van Burgemeester en Wethouders van de betrokken gemeenten en Gedeputeerde Staten. De provincie en de steden nemen ieder voor 23% deel in de exploitatie van het RBT en de gemeente Borne voor 8%.

Om de slagkracht van XL-park te vergroten en beter te kunnen inspelen op de wensen van potentiële investeerders en ondernemers is een extra financiële impuls vanuit de partners in de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Niets doen of stoppen met de ontwikkeling zijn vanuit financiële overwegingen geen reële optie. Het is daarom dat een middels een brief aan de raad d.d. 1-9-2016 een gewijzigd voorstel is voorgelegd. Dit voorstel is verwerkt in de Jaarstukken 2015 en de Herziening begroting 2016, begroting 2017 en meerjarenraming 2018 – 2020 van het RBT.

Jaarstukken 2015

Via de jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af over de realisatie van de (vorig jaar) vastgestelde beleidsvoornemens (begroting). Hierdoor kan het Algemeen Bestuur beoordelen of het Dagelijks Bestuur in overeenstemming met de in de begroting gestelde kaders heeft geopereerd.

De jaarstukken zijn qua opbouw gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording en de Financiële Verordening Regionaal Bedrijventerrein Twente, vastgesteld door het Algemeen Bestuur in augustus 2005. Rapportage vindt plaats op basis van de zeven activiteiten (programma's) waar het RBT zich mee bezig houdt. Het betreft hier bouwgrondproductie (1), parkmanagement investeringen (2), erfpachtextploitatie (3), de aanleg van de laad- en loskade (4), onderhoud en beheer parkmanagementvoorzieningen (5), onderhoud en beheer openbare ruimte (6) erfpachtbedrijf (7).

Het in de grondexploitatie geïnvesteerd vermogen loopt met € 4,0 miljoen op. Bij de behandeling van de begroting 2015 werd verwacht dat het geïnvesteerd vermogen zou dalen met € 0,2 miljoen. De begroting is overschreden met € 4,2 miljoen. De voornaamste redenen voor de overschrijding zijn de tegenvallende gronduitgifte en het niet kunnen leveren van bouwgrond waarvoor overeenkomsten zijn gesloten. De totale opbrengst is € 13,1 miljoen achtergebleven op de planning. De uitgaven zijn € 8,9 miljoen achtergebleven op de planning. Verwervingskosten worden een jaar later geëffectueerd en de realisatie van het bouw- en woonrijp maken is uitgesteld op basis van de uitgifte.

De jaarrekening is gecontroleerd door EY. De accountant geeft in haar rapportage aan voornemens te zijn een goedkeurende verklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening, nadat de jaarstukken en grondexploitatie zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Uit de accountantscontrole blijkt dat het jaarverslag en de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn ingericht en een getrouw beeld geven van de financiële positie van het RBT.

Herziening begroting 2016, begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020

De (programma) begroting vormt het financieel en inhoudelijk kader waarbinnen het Dagelijks Bestuur kan opereren. Daarmee is de nu voorliggende begroting over 2016, de basis voor jaarverslaglegging over het lopende kalenderjaar (2016). De begroting is, evenals de jaarrekening, opgebouwd uit de zeven activiteiten (programma's). Via de meerjarenraming tenslotte, wordt inzage gegeven in lasten en baten op langere termijn.

De grondexploitatiebegroting (met op dit moment een looptijd tot en met 2036) biedt een weergave van het eindresultaat van het XL Businesspark (programma 1, bouwgrondproductie). De nu voorliggende begroting, die hieruit grotendeels wordt afgeleid, dient niet ter bepaling van het resultaat, maar fungeert als budgetkader waarbinnen het Dagelijks Bestuur kan opereren. De begroting voor 2017 komt gelijktijdig aan bod. Deze begroting geldt als voorlopig financieel kader. Bij actualisatie van de grondexploitatie (per 1-1-2017) wordt de begroting 2017 op basis van voortschrijdend inzicht herzien en nader uitgewerkt. Hetzelfde geldt voor de meerjarenraming (2018-2020), die jaarlijks ter vaststelling wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

In 2016 wordt prioriteit gegeven aan het wegnemen van een aantal knelpunten. Het gaat daarbij (vooral) om het uitkopen van grondeigenaren, het neerzetten van een slagvaardige projectorganisatie en de wijziging van het bestemmingsplan.

Inmiddels is overeenstemming bereikt met de betrokken grondeigenaren. Hiermee is een belangrijke belemmering weggenomen. Daarnaast zijn planologische maatregelen genomen. Er is een nieuw bestemmingsplan uitgewerkt (voor tranche 3) en aan de gemeente Almelo (bevoegd gezag) gevraagd om de procedure voor het wijzigen van het bestemmingsplan op te starten. De verwachting is dat het bestemmingsplan begin oktober 2016 ter inzage zal worden gelegd en begin 2017 in werking zal treden. De verwachting is dat de voorraad onderhanden werk (grondexploitatie) in 2016 oploopt. Dit hangt grotendeels samen met grondaankopen. Uitgangspunt is dat in 2016 in totaal acht hectare wordt uitgegeven, waarvan zes hectare betrekking heeft op bedrijven waar al overeenstemming mee is bereikt.

Grondexploitatie en bijbehorende risicoanalyse

Door middel van de grondexploitatie wordt een beeld gegeven van het (begrote) eindresultaat van het XL Businesspark Twente (de terugverdien capaciteit van de gerealiseerde investeringen). De grondexploitatiebegroting bevat onder andere een raming van nog te realiseren grondaankopen, civieltechnische investeringen, plankosten en rentekosten evenals een begroting van nog te realiseren grondopbrengsten. Het eindresultaat van de grondexploitatie wordt na afsluiting, in overeenstemming met artikel 22 van de gemeenschappelijke regeling, via de daartoe vastgestelde verdeelsleutel over de deelnemende gemeenten en de provincie verdeeld. De grondexploitatie is daarmee mede bepalend voor de jaarstukken en de begroting. De grondexploitatie met bijbehorende risicoanalyse is geïntegreerd in de jaarstukken en de begrotingsstukken.

De grondexploitatie per 1 januari 2016 sluit op een tekort van € 23,6 miljoen (NCW per 1-1-2016). Uitgangspunt is een kostenstijging van 2% (1% in 2016) en een opbrengstenstijging van 1% in de periode 2017 t/m 2025 (0% in 2016 en na 2025). Daarmee wordt voldaan aan de hernieuwde BBV-richtlijnen die gelden voor grondexploitaties.

De rente gedurende de gehele looptijd bedraagt 2%. Dit rentepercentage is gebaseerd op actuele renteprognoses en herfinanciering van de nu aflopende financieringsarrangementen.

Het uitgiftetempo is acht hectare in 2016, twee hectare in 2017, jaarlijks zes hectare van 2018 t/m 2028 en jaarlijks vier hectare van 2029 t/m 2036. Dit gebaseerd op al gesloten contracten en marktonderzoek. De uitgifteprijs is vastgesteld op (gemiddeld) € 125,- per m2 uitgeefbaar terrein. Daarnaast wordt aan bedrijven eenmalig € 5,95 per m2 voor de parkmanagement-voorzieningen in rekening gebracht.

In de grondexploitatie zijn tevens de volgende uitgangspunten verwerkt:

- Een eenmalige financiële impuls van de provincie Overijssel van € 6.165.755,- op NCW per 1-1-2016 (en derhalve tot de betaaldatum te verhogen met 2% rente).
- De nog te realiseren afdrachten aan het fonds Bovenwijkse Voorzieningen worden niet langer ten laste van de grondexploitatie (OHW) gebracht, maar jaarlijks rechtstreeks aan de deelnemers door-gefactureerd (€ 6,- per m2 x het in dat jaar uitgegeven terrein = € 360.000,- bij uitgifte van zes hectare).
- De nog te realiseren investeringen in parkmanagement worden niet langer ten laste van de grondexploitatie (OHW) gebracht, maar afgeschreven. De hiermee samenhangende kapitaallasten (jaarlijks € 300.000,-, uitgaande van 2% rente en afschrijving in 20 jaar o.b.v. annuïteit) worden

jaarlijks aan de deelnemers gefactureerd.

Op basis van een uitgevoerde risicoanalyse, waarmee de grondexploitatiebegroting (en daarmee het begrote resultaat) in een breder perspectief wordt geplaatst, blijkt dat de grondexploitatie realistisch is begroot. Met 80% zekerheid kan worden gesteld dat het tekort in een bandbreedte ligt van (netto contant per 1-1-2016) een tekort van € 12,4 mln. (een verbetering van € 11,2 mln.) en € 34,6 mln. (een verslechtering van € 11 mln.). De grondprijs en het uitgiftetempo vormen het belangrijkste risico. Reden hiervoor is dat de kosten grotendeels vastliggen, terwijl de opbrengsten grotendeels nog moeten worden gerealiseerd. Een snellere / langzamere uitgifte en een hogere / lagere grondprijs kunnen een relatief groot effect hebben op het te behalen resultaat.

Gesteld kan worden dat een groot deel van het risico binnen de grondexploitatie door de deelnemende partijen wordt afdekt middels een totaal van € 9,0 mln. aan financiële middelen die worden gereserveerd en welke kunnen worden aangewend om (indien nodig en onder strikte voorwaarden) commerciële concessies te kunnen doen. Het gemeentelijk aandeel in deze € 9,0 mln. bedraagt € 1,34 mln.

Het voorliggende voorstel van het Dagelijks Bestuur RBT heeft voor de gemeente Hengelo als gevolg dat:

- Voor het aandeel in het resultaat van de grondexploitatie per 1-1-2016 (23%) á € 5.434.245,- voorzien moet worden in dekking (is bij de vastgestelde herzieningen 2016 al gebeurd).
- Jaarlijks voor 23% moet worden bijgedragen aan de uit de exploitatie gehaalde kosten. Deze bijdragen zijn voor de gemeente Hengelo geraamd op jaarlijks respectievelijk € 82.800,- voor fonds Bovenwijkse Voorzieningen gedurende de gehele looptijd en € 69.000,- voor parkmanagement over een periode van 20 jaar. De dekking van deze jaarlijkse kosten moet nog worden vastgesteld.
- De gemeente een bijdrage levert van € 1,34 mln aan het budget ter grootte van € 9,0 mln. Ook in de dekking van deze bijdrage moet nog worden voorzien.

Resumerend kan op basis van de beschikbare informatie worden vastgesteld dat de voorliggende besluiten, als resultaat van de onderhandelingen tussen deelnemende partijen, voor de gemeente Hengelo leiden tot financieel het meest gunstige scenario. De voorliggende besluiten hebben geen consequenties voor de besluitvormingsstructuur.

De gemeenteraad wordt gevraagd zijn mening kenbaar te maken over de door het Dagelijks Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT vastgestelde jaarstukken 2015. Eveneens wordt de gemeenteraad gevraagd aan het Algemeen Bestuur van het RBT (schriftelijk) zijn gevoelens kenbaar te maken ten aanzien van de (meerjaren)begroting.

Het college nu stelt voor om:

1. In te stemmen met het voorstel en de daarmee gepaard gaande financiële gevolgen, zoals dit uiteen wordt gezet in de brief aan de gemeenteraad betreffende het gewijzigd voorstel d.d. 1-9-2016.
2. In te stemmen met financiële dekking uit de reserve Grondexploitaties van de bijdragen voor het fonds Bovenwijkse Voorzieningen (jaarlijks € 82.200,-), voor het parkmanagement (jaarlijks € 69.000,-) en voor het gemeentelijk aandeel in de middelen die zijn voorzien voor het aantrekken van specifieke bedrijven (eenmalig € 1.344.156,-).
3. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te melden dat de raad van de gemeente Hengelo geen bezwaar aantekent tegen de door het Dagelijks Bestuur ter vaststelling ingebrachte jaarstukken.
4. Het Algemeen Bestuur van het Openbaar Lichaam RBT schriftelijk te berichten dat de raad van de gemeente Hengelo zich kan vinden in de jaarstukken 2015, de (herziene) begroting 2016, de (voorlopige) begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 - 2020.

Toevoeging nav Politieke Markt dd. 26 oktober 2016

In de bespreking van dit voorstel tijdens de Politieke Markt van 26 oktober jl. heeft het college melding

gemaakt van de vertegenwoordiging van collegeleden in het AB van Openbaar Lichaam RBT. In de GR RBT is vastgelegd dat de raden en staten ieder twee leden uit het college van B en W aanwijzen als lid van het Algemeen Bestuur van het RBT en tevens twee plaatsvervangende leden aanwijzen. Omdat Erik Lievers niet meer deel uit maakt van ons college zal er voor hem een opvolger moeten worden aangewezen. Om deze reden wordt nu voorgesteld om:

5. Wethouder Bruggink aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur van het Regionaal Bedrijventerrein Twente.

De aanwezige fracties tijdens de Politieke Markt konden instemmen met het toevoegen van dit punt aan het voorliggende voorstel.

FINANCIËLE ASPECTEN

De herziene grondexploitatie sluit per 1-1-2016 op een tekort van € 23,6 miljoen. Het aandeel in het tekort voor de gemeente Hengelo bedraagt € 5.434.245,- (23%). In de door de raad reeds vastgestelde herzieningen 2016 is voor dit bedrag reeds een voorziening getroffen ten laste van de reserve Grondexploitaties.

De jaarlijkse bijdragen ten behoeve van de investeringen in parkmanagement (geraamd op € 69.000,-) en de nog te realiseren afdrachten voor het fonds Bovenwijkse voorzieningen (geraamd op € 82.200,-) worden ten laste gebracht van de reserve Grondexploitaties.

Ook het aandeel van de gemeente Hengelo á € 1.344.156,- voor het kunnen doen van commerciële concessies wordt ten laste van de reserve Grondexploitaties gebracht.

Doordat de aanvullend benodigde dekking wordt verkregen middels de reserve Grondexploitaties neemt het vrij besteedbaar gedeelte daarvan, zoals gepresenteerd bij de herzieningen 2016, af.

Voorts is van belang dat in het weerstandsvermogen van de gemeente Hengelo risico's zijn opgenomen voor de te onderscheiden exploitaties. Voor het RBT kan dit risico naar beneden worden bijgesteld.

BIJLAGE(N)

- Jaarstukken 2015
- Herziening begroting 2016, begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020
- Brief aan de gemeenteraad betreffende het gewijzigd voorstel d.d. 1-9-2016

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Tweede Beleidsrapportage 2016		
Zaaknummer	2060299	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	Het kader van jaarlijkse P&C cyclus bestaat uit de beleidsbegroting, twee tussentijdse rapportages en het jaarverslag. U wordt de tweede beleidsrapportage 2016 aangeboden.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	1. in te stemmen met de tweede beleidsrapportage 2016; 2. de begroting 2016 te wijzigen op basis van de voorliggende begrotingswijziging; 3. kennis te nemen van de notitie "2e Bestuursrapportage 2016 – Transitie Sociaal Domein" (document volgt na behandeling in de politieke markt van 26 oktober)		

Politieke Markt	26 oktober 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Coen Hartendorp	Theaterzaal	Bestuur	60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Vergelijkbaar met vorig jaar behandelt het college de beleidsrapportage in de vorm van een Power Point Presentatie. Gedurende de presentatie is er de gelegenheid tot het stellen van vragen.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Raad	8 november 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Als resultaat van de bespreking in de Politieke Markt wordt deze zaak als Hamerstuk geagendeerd in de vergadering van de Gemeenteraad.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2060299	Bosveld, Dolf	MID-FIN	
ONDERWERP			
Tweede Beleidsrapportage 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

1. in te stemmen met de tweede beleidsrapportage 2016;
2. de begroting 2016 te wijzigen op basis van de voorliggende begrotingswijziging;
3. kennis te nemen van de notitie "2e Bestuursrapportage 2016 – Transitie Sociaal Domein"

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Twee keer per jaar houdt het college de vinger aan de pols over de uitvoering van de lopende begroting. In deze tweede beleidsrapportage 2016 doet het college verslag van belangrijke afwijkingen financieel en inhoudelijk. De financiële afwijkingen vallen per saldo ruim vijf ton mee, waardoor het na de eerste beleidsrapportage verwachte tekort grotendeels is opgelost.

De uitvoering van het in de begroting van de gemeente Hengelo voor 2016 voorgenomen beleid verloopt volgens plan. En ook financieel blijft de gemeente binnen de van tevoren vastgestelde kaders. Natuurlijk gaat er wel eens iets anders dan gepland maar tegenvallers en achterstanden kunnen voor het overgrote deel in de loop van het jaar worden opgelost en ingelopen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2060299	Bosveld, Dolf	MID-FIN	Ten Heuw
ONDERWERP			
Tweede Beleidsrapportage 2016			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het kader van jaarlijkse P&C cyclus bestaat uit de beleidsbegroting, twee tussentijdse rapportages en het jaarverslag. Nu wordt u de tweede beleidsrapportage 2016 aangeboden. Evenals vorig jaar wordt de Berap in de vorm van een powerpoint presentatie behandeld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De inhoudelijke en financiële afwijkingen in de uitvoering van de begroting 2016 zijn toegelicht in de als bijlage opgenomen presentatie "Tweede Beleidsrapportage 2016".

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. *in te stemmen met de tweede beleidsrapportage 2016;*
2. *kennis te nemen van de notitie "2e Bestuursrapportage 2016 – Transitie Sociaal Domein"*

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:

Op basis van deze tweede beleidsrapportage 2016 wordt een vrijwel sluitend beeld voor heel 2016 verwacht. Na besluitvorming zal de begroting worden gewijzigd via de verzamelwijziging in de raadsvergadering van december 2016.

BIJLAGE(N)

1. Powerpointpresentatie "Tweede beleidsrapportage 2016";
2. 2e Bestuursrapportage 2016 – Transitie sociaal domein
3. Oplegnotitie projectrapportage (bijlage bij het onderdeel projecten/kredieten van de 2^e Berap)

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

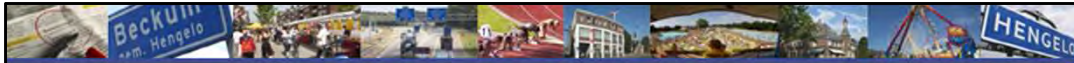
Hengelo

2^e beleidsrapportage 2016

Politieke markt

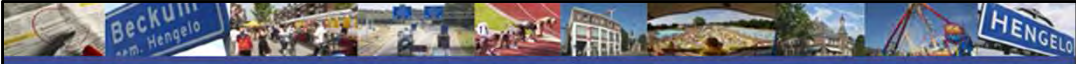
26-10-2016

Agenda

- Algemeen beeld
- Bijzondere aandachtspunten
- Inhoudelijke ontwikkelingen
- Budgettaire ontwikkelingen
- Projecten/Kredieten

- Vragen
- Afsluiting

Algemeen beeld

- Macro-economische ontwikkeling (MEV 2016)
  - economie groeit met 1,7%
  - werkloosheid daalt naar 6,2%
  - koopkracht stijgt gemiddeld met 1%

3

Uit: Macro Economische Verkenningen 2017

De Nederlandse economie blijft gestaag groeien met 1,7%, ondanks een drukkend effect van het referendum over de Brexit en de lagere gasproductie in 2017. De overheidsbestedingen dragen ook bij aan de groei, mede dankzij een positieve impuls vanuit de begroting voor 2017. De werkloosheid daalt dit jaar naar 6,2% en stabiliseert in 2017. De toename van de koopkracht met 1% is volgend jaar lager dan dit jaar. De koopkracht van werkenden en uitkeringsgerechtigden komt op 1,1% uit en die van gepensioneerden op 0,7%. Het overheidstekort neemt af naar 1,1% bbp dit jaar en 0,7% bbp in 2017. Deze afname wordt vooral veroorzaakt door toenemende belastinginkomsten.

De Nederlandse economie groeit in de periode 2018-2021 met gemiddeld 1,7% per jaar. Dit maakt een lichte daling van de werkloosheid naar 5,5% in het eindjaar mogelijk. De rente en inflatie lopen licht op, maar blijven laag.

Hengelo

Bijzondere aandachtspunten

Transities - *Transformatie-agenda*

■ **Lef-projecten:**

- a) Voor-zorg, Dag- en vrijetijdsbesteding.
- b) Doe-boerderij (Voor-zorg).
- c) Hoe ouders worden? Voorbereiden op ouderschap.
- d) VSO Pro (net)werkt!
- e) Samen de vraag centraal.

5

Lef-projecten (raad laatst geïnformeerd 13 juli (2039158))

Om écht voor vernieuwing te kunnen zorgen is lef nodig. Om deze reden kiest het college ervoor om met een aantal onderdelen van de transformatie-agenda meteen, samen met partners, en vooral met lef aan de slag te gaan. Dit noemen we 'lef-projecten'. Ze komen voort uit onderwerpen waarop we dringend willen vernieuwen. Samen met onze partners in het sociaal domein gaan we in gesprek over hoe we op deze onderwerpen (met lef) vernieuwing kunnen realiseren.

De lef-projecten zijn:

Voor-zorg, Dag- en vrijetijdsbesteding.

Doe-boerderij (Voor-zorg).

Hoe ouders worden? Voorbereiden op ouderschap.

VSO Pro (net)werkt!

Samen de vraag centraal.

Bij de uitwerking van de lef-projecten zal een link worden gelegd met de extra inzet op Wijkkracht, zoals besloten met de kadernota 2017, en met de motie *Gebruik innovatiebudget*, zoals besloten in de raadsvergadering van 6 juli jl.

Om de lef-projecten op gang te helpen is vaak tijdelijk extra inzet en facilitering nodig vanuit onze gemeente. Daarvoor kunnen we het innovatiebudget goed benutten. Dat is namelijk bedoeld voor projecten of initiatieven die voldoen aan de visie, uitgangspunten en beslispunten zoals geformuleerd in de beleidsnota *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*. Het gaat om incidentele inzet om structurele veranderingen in het zorgstelsel (kwaliteit en effectiviteit) teweeg te brengen. Monitoring van het effect is daarbij wel belangrijk.

Voorzorg: dag- en vrijetijdsbesteding in de wijken

Het lef-project Voor-zorg, Dag en vrijetijdsbesteding gaat over het voorliggend en dichtbij organiseren van dagbesteding. De vraag die centraal staat luidt: Voor welke doelgroepen is voorliggende welke algemene voorziening nodig en waar? En wat kosten ze? Het antwoord op deze vraag wordt op dit moment nader uitgewerkt.

Doe-boerderij (Voor-zorg)

De Doe-boerderij is ook een vorm van voor-zorg, maar is vanwege de specifieke doelgroep als apart lef-project benoemd. Het gaat om het opzetten van een algemene (zorg)voorziening voor kwetsbare kinderen / jeugdigen, die vanwege hun (vaak psychiatrische) problematiek of (verstandelijke) beperking gebruik maken van een zorgboerderij buiten Hengelo. De afgelopen periode is een eerste inventarisatie gedaan naar doelgroep, aanbod en vraag.

Hoe ouders worden? Voorbereiden op ouderschap

Verschillende maatschappelijke tendensen hebben een negatieve invloed op het beoogde positieve opvoed- en opgroeiklimaat in Hengelo en leiden tot meer aanspraak op maatwerkvoorzieningen in de gemeente Hengelo. Het idee van dit project is om inwoners van Hengelo voor te bereiden op ouderschap, voordat zij kinderen hebben, zodat zij beter weten wat ouders worden met zich mee brengt. Daarnaast ouders meer handvatten te geven om het belang van kinderen voorop te zetten bij een scheiding en eerder ondersteund worden bij een scheiding.

VSO Pro (net)werkt!

Het lef-project VSO Pro (net)werkt gaat over het toeleiden naar werk van de een groep kinderen van het Voortgezet Speciaal Onderwijs / Praktijkonderwijs. Veel jongeren vinden gelukkig hun weg en zoeken na het afronden van hun studie een baan. Voor een beperkte groep, ongeveer 60 jongeren op jaarbasis, is dat moeilijk en lukt dat vaak niet zonder ondersteuning. Dit betreft met name jongeren die de VSO Pro scholen verlaten. Juist voor deze groep willen we een "tussenvoorziening" creëren die de aansluiting onderwijs arbeidsmarkt vergemakkelijkt. Omdat de totstandkoming hiervan specifieke expertise vraagt, zijn wij nu op zoek naar een kwartiermaker.

Samen de vraag centraal

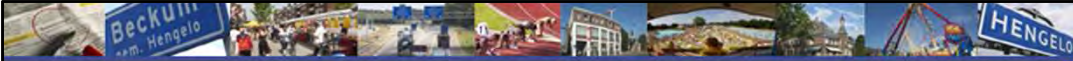
Samen de vraag centraal gaat over het integraal samenwerken en integrale vraagverheldering van ons als gemeente en de andere verwijzers in onze stad. Hieraan

wordt, samen met een reflectiegroep (lef-team), vorm en inhoud gegeven via de volgende lijnen:

Behoefte aan meer informatie richting inwoners.

Terughoudendheid van inwoners om informatie te delen.

Reflectie vindt plaats op casussen uit de praktijk rondom samenwerking.

Transities - VTT

- Veilig Thuis Twente door inspectie positief beoordeeld
- Tijdelijke uitbreiding capaciteit om wachtlijst weg te werken
- Samenwerking aanscherpen

6

VTT

Bij de landelijke inspectie is Veilig Thuis Twente positief beoordeeld. Regionaal is besloten tijdelijk de capaciteit bij VTT uit te breiden in 2016 om de wachtlijst weg te werken. De samenwerking tussen VTT en lokaal wordt in de tweede helft van 2016 aangescherpt. Eind 2016 is zicht op de benodigde capaciteit bij VTT in 2017 en de wijze waarop invulling gegeven wordt aan de samenwerking.

Transities – financieel

- **Wijzigingen in de begroting 2016**
  - Verschuiving van PGB naar Zorg in Natura (Zin)
  - Verschuivingen van 'oud' WMO naar 'nieuw' WMO
  - Verschuiving van PGB jeugd naar jeugdhulp verblijf
  - Wijzigingen bedragen vervoer
  - Onderscheid tussen lichte en zwaardere vormen van OZL / OMD
- Verschuivingen WMO ruim binnen budget (saldo + € 2,7 mln)
- Tekort op "Jeugd" (- € 2,7 mln)
- Verwachting: 2016 over gehele sociale domein budgettair neutraal
- Ook Participatiewet budgettair neutraal

7

Financiën sociaal domein

Begroting 2016

Het aantal indicaties en trajecten zegt niets over de hoogte van de facturatie.

Extrapolatie van de begroting op basis op basis van facturatie levert een realistisch beeld op voor de begroting 2016.

Risico ten aanzien van de Jeugd-GGZ.

Wijzigingen in de begroting 2016

Verschuiving van PGB naar Zin

Verschuivingen van 'oud' WMO naar 'nieuw' WMO

Verschuiving van PGB jeugd naar jeugdhulp verblijf

Wijzigingen bedragen vervoer

Onderscheid tussen lichte en zwaardere vormen van OZL: Ondersteuning Zelfstandig Leven en OMD: Ondersteuning maatschappelijke Deelname

De verschuivingen binnen de Wmo passen ruim binnen het beschikbare budget.

Binnen Jeugd hebben we een tekort hebben, maar hierin is Hengelo niet uniek.

Naar verwachting verloopt 2016 over het gehele sociaal domein budgettair neutraal.

Binnenstad

- BIZ Vastgoed is gestart met voorbereiding peiling
- Stadswerkplaats 074 is 17 juni j.l. geopend
- Project Herinrichting Enschedesestraat gestart
- Koppeling met herinrichting Lange Wemen en Pastoriestraat; Schetsontwerp eind 2016 gereed
- Inspraak horecavisie

8

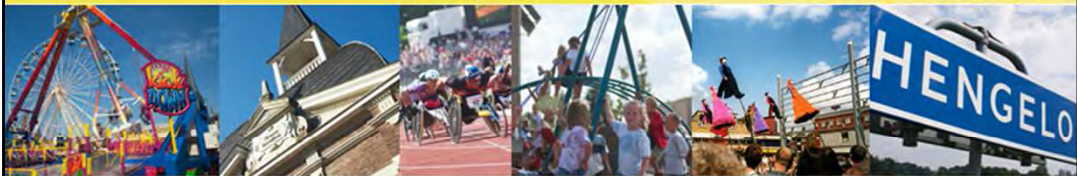
In de afgelopen periode is veel tijd gestoken in het overleg met de provincie over de aanpak van de leegstand en het ondersteunen van lokale initiatieven. Dit heeft geleid tot overeenstemming te beginnen over het opzetten van een Stadswerkplaats alsmede ondersteuning van lokale initiatieven middels een Stadscheque.

Door nadrukkelijk samen te werken moet een betere compacte binnenstad met meer levendigheid en minder leegstand van winkels groeien. Daarvoor is ook een stadswerkplaats bedoeld als bindende factor tussen inwoners, ondernemers en iedereen die daarin wat wil betekenen. De Hengelose Stadswerkplaats 074 is inmiddels op 17 juni jl. geopend in het bijzijn van gedeputeerde Van Haaf van de provincie Overijssel.

De gemeente Hengelo heeft i.o.m. met de SCH en Trimotion hiervoor een subsidieaanvraag gedaan. Deze is medio augustus ook gehonoreerd. De gemeente Hengelo ontvangt als 'tussenpersoon' € 25.000 over een periode van 3 jaar voor de exploitatie van een Stadswerkplaats 074 alsmede 10 Stadscheques van € 2.500 voor de ondersteuning van lokaal initiatieven. De Stadswerkplaats 074 staat open voor iedereen die aan de binnenstad werkt. Inmiddels is al het overleg over de binnenstad van de gemeente Hengelo verhuisd naar het pand aan het Schouwburgplein 2.

Verder wordt gewerkt aan een 'plan tegen de leegstand' op basis van de ideeën en suggesties van de provincie Overijssel. De provincie kwam in juni met een soortgelijk initiatief waarmee we nu in de slag zijn met hetgeen hierboven reeds beschreven.

Hengelo

Inhoudelijke ontwikkelingen

Arbeidsmarktontwikkeling

Landelijk is het werkloosheidspercentage in het tweede kwartaal gedaald naar 6,3%. Het Twentse werkloosheidspercentage is gedaald van gemiddeld 7,2% in 2015, naar 6,6 % in het tweede kwartaal 2016. Naar schatting telt Twente daarmee eind juni zo'n 21.250 werklozen. Een afname van 1.750 personen ten opzichte van medio vorig jaar. De terugloop van aantal banen lijkt gestopt en het aantal geregistreerde vacatures blijft groeien. De werkloosheid daalt. In het tweede kwartaal is het aantal NWW-ers (geregistreerde werkzoekenden) in Twente met 3,6 procent afgenomen. Zo'n 37.700 personen stonden eind juni 2016 als niet werkend werkzoekende geregistreerd. In juli 2016 is dit aantal verder afgenomen (-1,4 procent) tot ruim 37.150. Ook in Nederland als geheel daalt het aantal NWW-ers (-7,6%), maar over het eerste half jaar van 2016 gerekend daalt het aantal NWW-ers in Twente sterker (-8,8%). (Bron: Twentse arbeidsmarktmonitor)

Bijstandsontwikkeling

In de tabel is de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen (ex. loaw/z) opgenomen. De toename van het aantal bijstandsuitkeringen in Hengelo, Twente en Nederland vertoont een stijgende lijn met een nagenoeg gelijke trend. Over de eerste 9 maanden van 2016 steeg het aantal bijstandsgerechtigden tov de stand op 31 december 2015 in Hengelo met 3,9% en in Twente over de eerste 8 maanden met 2,3% (cijfer over september is nog niet beschikbaar). Landelijk steeg het aantal bijstandsgerechtigden met 3,4% over de eerste 7 maanden (Landelijke bijstandscijfers over augustus en september 2016 voor Nederland zijn nog niet bekend). De toename van de bijstandsontwikkeling is

voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de instroom van statushouders.

Daarnaast is er een sterke stijging van het aantal loaw/z uitkeringen (+20 = 15,2% t.o.v. 31/12/2015). Dit wordt veroorzaakt doordat het, ondanks de aantrekkelijke arbeidsmarkt, voor oudere werknemers moeilijk is om weer aan het werk te komen.

Bestandsontwikkeling bijstand (P-wet)

Ontwikkeling bijstand (Participatiewet, incl. Ioaw/z) (stand 31/12/2015 = 2.280)							
Maand	Aantallen uitkeringen		Maandbedrag		Kosten		
	Prognose aantal bijstands-uitkeringen	Werkelijk aantal	Prognose prijs per uitkering	Werkelijke prijs per uitkering	Prognose maandbedrag	Werkelijke kosten	Verskil prognose vs werkelijk
jan	2.296	2.290	€ 965	€ 921	€ 2.214.708	€ 2.109.863	€ 104.845
feb	2.313	2.330	€ 1.088	€ 1.264	€ 2.516.218	€ 2.945.320	€ -429.102
mrt	2.347	2.355	€ 1.173	€ 1.023	€ 2.753.166	€ 2.409.118	€ 344.048
apr	2.372	2.372	€ 1.130	€ 1.109	€ 2.680.932	€ 2.631.315	€ 49.617
mei	2.389	2.382	€ 1.122	€ 947	€ 2.679.963	€ 2.255.055	€ 424.908
juni	2.393	2.400	€ 1.920	€ 1.665	€ 4.595.967	€ 3.995.070	€ 600.897
juli	2.409	2.382	€ 1.096	€ 1.100	€ 2.641.261	€ 2.619.281	€ 21.981
aug	2.407	2.382	€ 1.041	€ 1.103	€ 2.506.090	€ 2.626.298	€ -120.209
sept	2.380	2.384	€ 1.067	€ 1.109	€ 2.539.794	€ 2.642.706	€ -102.911

 NB De prijs per uitkering is afgerond op hele Euro's. Prijs x aantal is daardoor niet overal exact het maandbedrag.

WW ontwikkeling

Het aantal WW uitkeringen nam in Hengelo ten opzichte van de stand op 31 december 2015 over de eerste acht maanden (cijfers over september zijn nog niet beschikbaar) van 2016 af met 3,8% (-100 uitkeringen). Het aantal WW uitkeringen nam over dezelfde periode in Twente af met 5,5% (-984 uitkeringen) en in Nederland met 4,3% (-19.242 uitkeringen).

Bijstandsuitkeringen

Het aantal bijstandsuitkeringen stijgt in vergelijking met vorig jaar sterk. Deze stijgende trend is ook in Twente en Nederland waarneembaar en is deels te verklaren door de instroom in de bijstand van statushouders. Het aantal uitkeringen is over de eerste negen maanden gestegen met 84 tov 31 december 2015 naar 2.232, een stijging van 3,9% tegenover een daling van -7 uitkeringen (-0,3%) ten opzichte van dezelfde periode in 2015. Het aantal loaw/z uitkeringen nam in de eerste 9 maanden zeer sterk toe met 15,2% (20) tot 152. Dit komt doordat de arbeidsmarkt voor oudere werklozen zeer ongunstig is.

Warmtenet

- Voortgang verzelfstandiging
  - Tegenvaller aanbesteding Backbone: € 1 miljoen.
  - Mobiliteit personeel (lagere kosten sociaal plan)
- Exploitatie 2016 blijft binnen de geschetste kaders
- Risico's:
  - Kosten voortkomend uit Due diligence
  - Afstemming met accountants t.a.v. leningen aan partner BV's
  - Definitief groen licht inzake staatssteun
  - Standalone project Twentebad
  - Kostenoverschrijding DEC

12

Risico's Dek noord(brief aan de raad

Tegenvaller aanbesteding; € 1 miljoen; raad geïnformeerd met brief 2051345 dd 15/9

Uit deze raadsbrief geciteerd:

Op basis van de inschrijvingen kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen werkzaamheden niet binnen de daartoe opgestelde directieraming kunnen worden uitgevoerd. De inschrijvingen zijn getoetst op basis van kwaliteit en prijs. De beste en economisch meest voordelige inschrijvingen leiden tot een overschrijding van de totale directieraming ter grootte van circa € 1,5 miljoen. Op basis van de afspraken van de gemeente met Alliander en Ennatuurlijk zoals vastgelegd in de in juni gesloten overeenkomsten participeert de gemeente hierin voor 65% en is een plafond vastgelegd van € 2 miljoen als zijnde de maximaal acceptabele projectoverschrijding voor de gezamenlijke investeringen in de backbone. Voor de gemeente betekent dit derhalve een kostenoverschrijding van bijna € 1 miljoen ten opzichte van de geraamde kosten.

Mobiliteit personeel (lagere kosten sociaal plan)

In het raadsbesluit van 22 juni is ermee rekening gehouden dat de kosten van het WNH personeel voor de maximale tijd van het sociaal statuut (2 jr) en voor 100 % van de inzet ten laste van de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling zouden komen. Door mobiliteit van het WNH personeel zal de onttrekking aan deze reserve kleiner uitpakken.

Exploitatie 2016 blijft binnen de op 22/6 geschetste kaders

In het raadsbesluit van 22 juni is een financieel overzicht opgenomen. Onderdeel daarvan is een financiële prognose van de exploitatie over het lopende jaar 2016. Deze prognose is als volgt: Tekort 8 ton; maar met verrekeningen restsaldo bestemmingsreserve WNH (a 3 ton) resteert een tekort van 5 ton. Naar huidig inzicht blijven we hierbinnen.

Risico's:

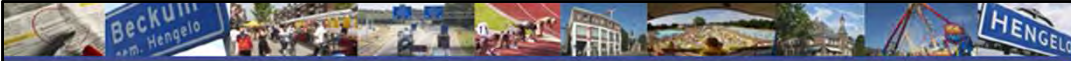
Due diligence: Voorzover er nog “verborgen gebreken” voortkomen uit het DD onderzoek, kunnen deze op gemeente worden verhaald. Steeds zal nauwgezet worden beoordeeld of Alliander inderdaad niet op de hoogte had kunnen zijn ten tijde van de overname.

Leningen: De fiscus kwalificeert de leningen aan partners Ennatuurlijk en Alliander als ‘zakelijk’. Met de extern accountant heeft echter nog geen afstemming kunnen plaatsvinden. De concrete vraag hier is of de leningvorderingen op de balans van de gemeente, gezien de voorwaarden van de leningen, mogen worden gewaardeerd op de nominale lening bedragen. Tot nu toe is de onzekerheid t.a.v. de leningen tot uitdrukking gebracht in de paragraaf weerstandsvermogen. De lening bedragen zijn voor 50% aangemerkt als risico, waarvoor weerstandsvermogen wordt aangehouden.

Staatssteun: Niet alle onzekerheden t.a.v. de staatsteuntoets konden worden weggenomen voor het besluit van juni jl. In oktober is een bezoek aan Brussel gepland. Naar verwachting zal er dan uitsluitel zijn.

Twentebad: Op dit moment worden de exploitatie-uitkomsten nog verder onderzocht. Indien nodig worden deze betrokken bij het opstellen van de kadernota 2018-2021.

DEC: Twee DEC's (Decentrale energie centrales) zijn onderdeel van het backboneproject. Deze dienen om de lage temperatuur restwarmte naar de benodigde hogere temperatuur te brengen. Eén DEC (Willem de Clerqstraat) zal grotendeels ondergronds moeten worden gerealiseerd, nadat andere opties zijn afgevallen. Met belanghebbenden vindt overleg plaats over de inpassing. Mogelijk komen als gevolg hiervan nog aanvullende eisen naar voren die tot hogere uitvoeringskosten leiden dan tot op heden geraamd. Het risico is geraamd op 2 ton.

Generatiepact

- Overeenstemming met G.O. over invoering
- Minder werken door ouderen (twee varianten)
- Toekomstbestendige organisatie
- Invulling door jongere medewerkers
  - Maximaal aantal deelnemers: 122
  - Maximaal ruimte voor 18 fte nieuw
- Maximale kosten 7 jaar € 270.000 (p.j.)
- Dekking uit Reserve Organisatieontwikkeling

13

Het generatiepact is een regeling waarbij ruimte wordt gemaakt voor aanstelling van jongeren doordat oudere medewerkers worden gestimuleerd minder te gaan werken. Daardoor ontstaat ruimte in de formatie.

Personele aspecten

Door deelname aan het generatiepact komen verspreid in de organisatie 'plukjes' formatie vrij. Door het generatiepact een korte tijd open te stellen, hebben we snel een beeld waar formatie vrijkomt. De vrijgekomen formatie wordt ingevuld door een nieuwe, jonge medewerker van maximaal 26 jaar.

In totaal voldoen 122 medewerkers aan de eerdergenoemde criteria. Deze medewerkers bezetten gezamenlijk 111 fte formatie. Indien deze medewerkers allemaal deelnemen, komt in totaliteit ongeveer 22 fte formatie vrij. Uitgaande van 80% herbezetting betekent dit, dat er ongeveer 18 fte opengesteld kan worden voor jonge medewerkers.

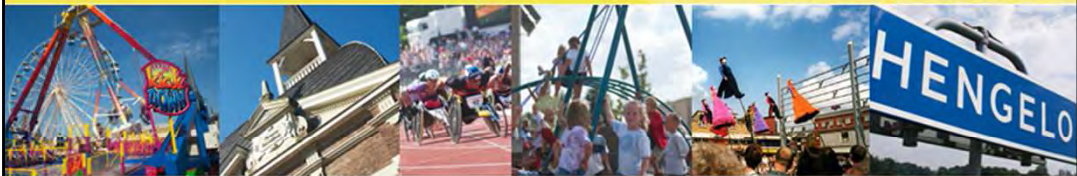
Financiële aspecten

De uitkomst van de rekenmodellen laat zien dat de maximale totale kosten als gevolg van het generatiepact over de gehele looptijd van 7 jaar uitkomen op € 1.884.000,- (voor de komende 7 jaar gemiddeld € 270.000,- per jaar). Hiermee kan zoals hierboven vermeld een instroom van jonge ambtenaren worden gerealiseerd van ongeveer 18 fte.

Bij raadsbesluit van 7 november 2012 (Dekkingsplan 2013-2016) is ingesteld de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling. Deze reserve is bestemd voor de transitie van meer mobiliteit in de organisatie naar een flexibele organisatie met de juiste medewerker op de juiste plek, zoals verwoord in de notitie "Koersvast in krappe tijden". Het voorstel van het generatiepact past binnen deze doelstelling, reden waarom voorgesteld wordt de dekking voor de kosten binnen deze reserve te zoeken.

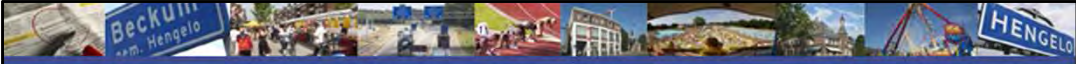
De omvang van deze reserve bedraagt per 31-12-2015 € 2.328.325,-; in een worst case scenario zou dit gehele bedrag nodig zijn voor de betaling aan boventalligen. Echter, gelet op de structurele dotatie van € 400.000,- biedt deze reserve de ruimte voor de inzet voor dit doel. De onttrekking is een raadsbevoegdheid. Aangezien de mutatie echter past binnen de doelstelling van deze reserve en de omvang daarvan toereikend is, kan worden volstaan met een besluit tot aanpassing van de beleidsbegroting via de eerstvolgende verzamelwijziging. De raad wordt bovendien geïnformeerd over de stand van zaken via de toelichting bij de 1^e en/of 2^e Berap 2017.

Hengelo

Budgettaire ontwikkelingen

14

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken (1/6)

Begrotingshoofdstuk 1 - Economie, Werk en Inkomen	bedrag *€1.000
Havengelden	-50
Markt	-25
Winterworld in binnenstad	-20
Kermis	-30
Bijstandverlening	126
WWB	-40

15

Havengelden

In de geraamde opbrengst havengelden zijn verdisconteerd de compensabele BTW en de perceptiekosten. Deze zijn onvoldoende betrokken in de vaststelling van de tarieven voor 2016 (o.a. ten gevolge van de gezamenlijke vaststelling van tarieven door de deelnemende gemeenten aan Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen). De verwachting voor heel 2016 is dat de opbrengsten € 50.000 lager zullen uitvallen.

Markt

Opbrengsten blijven achter bij de begroting, doordat er met name op de woensdagen een lagere bezetting is. De woensdagmarkt is in goed overleg met de marktbond compacter gemaakt, zodat deze aantrekkelijker wordt voor klanten en nieuwe standplaatshouders.

Winterworld

Nadeel door toekennen eenmalige subsidie van € 20.000 t.b.v. Winterworld in de binnenstad. Brief van 6 oktober van College aan raad (via extranet)

Kermis

Inkomsten blijven achter als gevolg van werkzaamheden in de binnenstad die de aanbesteding in de weg zitten. De kosten van beveiliging zijn wat hoger dan eerdere jaren.

Bijstandverlening

Sociale economie - lagere kosten: Projecten komen later op gang, en er is sprake van minder uitbestede werkzaamheden in vergelijking met voorgaande jaren. V 80.000

Hogere terugvordering sociale uitkeringen, vooral fraude-vorderingen. V 160.000

BBZ: de daling van het aantal aanvragen door het aantrekken van de economische situatie (ROZ) levert per saldo een bate van € 165.000

Lagere inkomsten Regio Twente i.k.v. startersadviesing ROZ (ESF- ondernemerslab) N 60.000.

Bijstandskosten: Bij de 1e berap werd nog uitgegaan van 2376 uitkeringen à € 13.684 p.p.. Nu is de prognose: 2370 uitkeringen à € 13.672 - V. 110.000

WWB-beheer inhuur personeel. Hiertegenover staan binnen sectorkostenplaats inkomsten Haaksbergen ivm samenwerking SMS. – N 200.000

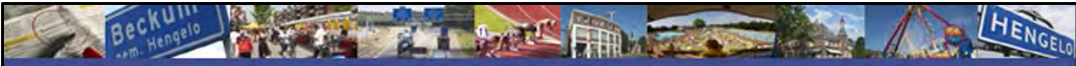
Verwachte incidentele lasten bedrijfsvoering/samenwerking – N 150.000

WWB

Er zijn afspraken gemaakt dat begrote ESF-gelden naar Agenda van Twente gaan. Op dit product komen we hierdoor € 40.000 tekort.

Voor het verkrijgen van een bijdrage uit het ESF heeft Hengelo de werkzaamheden van werkcoaches op het Werkplein als co-financiering opgevoerd voor het programma Inclusieve Arbeidsmarkt.

Er werd aangenomen dat de ESF-subsidie die op de projecten gerealiseerd zou worden ook zou kunnen terugvloeien naar die projecten. In afwijking van eerdere verwachtingen wil centrumgemeente Enschede nu alleen de vergoeding voor administratieve diensten uitbetalen en daarna het portefeuillehouders-overleg Arbeidsmarkt in de regio laten bepalen voor welk doel de resterende ESF-subsidie beschikbaar komt.

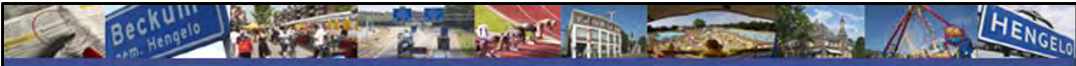
Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken (2/6)	
Begrotingshoofdstuk 2 en 3 Sociaal domein	bedrag *€1.000
WMO hogere integratieuitkering	59
Extra uitgaven WMO nieuw	-430
Minder uitgaven HH (incl HHT)	1.946
Extra inkomsten uit eigen bijdragen	341
Minder uitgaven vervoer	500
Minder inkomsten vervoer	-150
Minder uitgaven Woonvoorzieningen en hulpm	500
Geen inkomsten uit invalidenparkeerkaart	-74
Geen uitgaven subsidieregeling thuisbegeleidi	35
Hogere rijksbijdrage Jeugdhulp	352
Extra uitgaven Jeugdhulp	-3.079
Per saldo	0

16

Begroting 2016 Sociaal domein

De verschuivingen die plaats vinden passen voor wat betreft de totale Wmo in 2016 ruim binnen het budget dat beschikbaar is. Op de nieuwe WMO taken verwachten we een geringe overschrijding van ongeveer € 363K. Op de Huishoudelijke Hulp (incl bijdrage HHT) verwachten we € 2,3 mln, op Vervoer Regio Taxi € 350K, woonvoorzieningen € 300K en hulpmiddelen € 200K over te houden. Voor Jeugd afzonderlijk moeten we echter constateren dat we een tekort hebben van ongeveer € 2,7 mln. Maar, zoals hierboven al gesteld, verwachten we voor het totale sociale domein (Wmo en Jeugd) ook in 2016 budgettair neutraal uit te komen.

Het tekort op Jeugd is niet uniek. Er zijn meer gemeenten in Nederland die kampen met grote tekorten, waardoor de inzet van jeugdhulp onder druk komt te staan. Voor dit jaar verwachten we dat dus te kunnen opvangen. Met het oog op de extra kortingen vanuit het Rijk, verwachten we in 2017 maatregelen te moeten nemen om de uitgaven beheersbaar te houden.

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken		(3/6)
Begrotingshoofdstuk 2 - Onderwijs en Jeugd	bedrag *€1.000	
Leerlingenvervoer		100
Begrotingshoofdstuk 4 - Sport en Cultuur		
Transitiekosten HEIM/Crea		-44
Rabothheater		-25
Begrotingshoofdstuk 5 - Ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit		
Leges omgevingsvergunningen		-632

17

Leerlingenvervoer (voordeel 100.000)

In 2013 is de Verordening leerlingenvervoer aangepast, naar aanleiding van de vaststelling van de beleidsbegroting 2013-2016 en de hierin opgenomen bezuiniging. Na een overgangsjaar gelden vanaf het schooljaar 2014-2015 voor alle kinderen de nieuwe afstandscriteria. Waar het eerder leek dat de voorgestelde bezuiniging door deze aanpassing van de Verordening niet zou worden behaald zie we dit jaar een voordeel van € 100.000. Voor het schooljaar 2016-2017 geldt een gunstige overeenkomst met Connexxion. Leerlingenvervoer gaat mee in overall aanbesteding van het Regiovervoer. Er zal dan nader gekeken moeten worden naar de eventuele effecten voor de meerjarenbegroting 2017-2021, structureel is al € 50.000 ingeboekt.

Transitiekosten HEIM/Crea

In het raadsbesluit van 11 mei over Muziekonderwijs in één organisatie (Iris2010011) is ook vastgesteld om een bedrag van €176.000 te reserveren voor een éénmalige bijdrage in de transitiekosten naar 1 organisatie. HEIM/CREA heeft ondertussen al kosten in dit proces gemaakt. Voorgesteld was in het besluit dit bedrag uit de alg. reserve te dekken. Dit was nog niet verwerkt in de begroting 2016.

Daarnaast wordt er geen huur in rekening gebracht voor de Waterstaatskerk. Budgetaanpassing € 44.000.

Rabothheater

Op 10 juni 2015 heeft uw raad, bij de integrale afweging in de kadernota 2016, besloten

tot een bezuiniging van € 50.000 op het Rabotheater. Met een amendement tijdens de begrotingsbehandeling 2016 op 4 november 2015, heeft de raad besloten tot een incidentele verlaging van het bezuinigingsbedrag voor het jaar 2016 met € 25.000.

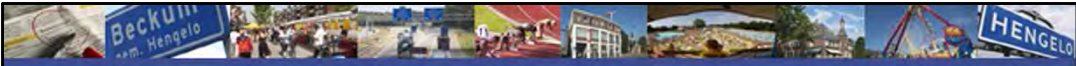
Tijdens diezelfde begrotingsbehandeling in november 2015 heeft uw raad aan de hand van de rapportage onderzoek 'Rabothheater financieel toekomstbestendig' gesproken over de (financiële) toekomstbestendigheid van het Rabotheater. Belangrijkste conclusie van dat onderzoek was dat in de huidige vorm het Rabotheater financieel niet toekomstbestendig is, m.n. als gevolg van ontbrekende dekking voor onderhoud en vervangingsinvesteringen. Met behulp van een extern adviesbureau heeft daarop een second opinion plaatsgevonden, dat binnenkort aan u wordt aangeboden. Daarnaast wordt onderzocht welke alternatieve scenario's er zijn voor het Rabotheater. Op basis van voorgaande is helder dat een financieel gezonde theaterfunctie niet haalbaar is zonder een heroverweging van het raadsbesluit tot bezuiniging van 50.000.

Het 2^e deel van de bezuinigingstaaksstelling wordt daarmee niet gehaald. Nadeel 25.000 . In de ontwerp-begroting 2017 is dit ook in structurele zin verwerkt (€ 50.000).

Leges omgevingsvergunningen

De leges inkomsten uit de omgevingsvergunningen vallen fors tegen. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er in 2016 geen echt grote bouwprojecten worden aangevraagd. Daar staat tegenover dat het aantal verzoeken om informatie en de hoeveelheid beoordelingen van vergunningvrije bouwwerken, waarvoor geen of nauwelijks leges gerekend kunnen worden, verhoudingsgewijs steeds verder toenemen.

Deze veranderende rol van de overheid, van toetser naar adviseur kan en mag niet volledig uit de legesopbrengsten van vergunningplichtige bouwwerken worden gedekt. Bekeken moet worden of de 100% dekking van de aan de omgevingsvergunning toerekenbare kosten uit de leges in de toekomst realiseerbaar blijft. Dit zal eventueel worden betrokken bij het opstellen van de Kadernota 2018 – 2021.

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken (4/6)

Begrotingshoofdstuk 6 - Beheer Openbare ruimte en Duurzaamheid	bedrag *€1.000
Afvalverwijdering	0
Begrotingshoofdstuk 7 - Bestuur, Veiligheid en Openbare orde	
Veiligheidsregio (jaarrekening 2015)	110

18

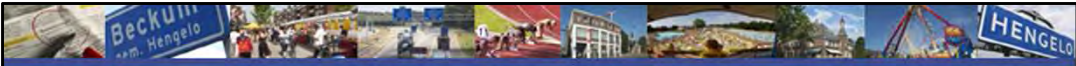
Afvalverwijdering

In de primitieve begroting was een opbrengst van € 8,37 miljoen geraamd. Op basis van lager aanbiedgedrag van fijn restafval als gevolg van de invoering van de verpakkingen ton zullen de opbrengsten uitkomen op 7,6 miljoen. Tezamen met een aantal mee- en tegenvallers zal de onttrekking voorziening afvalreserve uitkomen op 1 miljoen (i.p.v. 846.000). Dit betreft: papier baten (160.000 v), papier lasten (70.000 n), verpakkingen baten (950.000 v), verpakkingen lasten (900.000 n), inzamelen grof huishoudelijk afval derden (100.000 v), inzamelmiddelen lasten (116.000 v), verwerking fijnrest (260.000 v), kwijschelding (100.000 n), dump (100.000 n).

Het aantal meldingen over afval zoals illegale dump bestemd voor Stadstoezicht blijft hoog en de verwachting is dat dit zo blijft. De dekking voor de inzet van uren is echter tijdelijk.

Veiligheidsregio

Hengelo's aandeel in het batig saldo van de Veiligheidsregio 2015 - V110.000

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken (5/6)

Begrotingshoofdstuk 8 - Financiën	bedrag *€ 1.000
Renteresultaat	125
Aandelen Enexis	0
Gemeentefonds	463
Stelposten	266
Balansposten	116
Bedrijfsvoering	105

19

Renteresultaat

Met name de aanhoudend lage marktrente leidt tot een voordeling renteresultaat: V125.000

Aandelen Enexis

Op 8 juni 2016 heeft de gemeenteraad besloten (zie zaaknummer 2020147) om in te gaan op het aanbod van Enexis Holding om een deel van de aandelen in Enexis Holding te verkopen. Enexis Holding heeft bij brief van 13 oktober 2016 aangegeven dat ze 110.205 aandelen (ongeveer een derde deel) zal kopen.

Verkoop van de aandelen zal een opbrengst genereren van ruim € 3,4 miljoen. Na aftrek van compensatie van het wegvallende dividend (€ 85.000 structureel - van de beschikbare € 3,4 miljoen bijna € 2,3 benodigd is ter compensatie van het wegevalen dividend.) en de vervroegde aflossing van een hoogrentende achtergestelde geldlening resteert een netto éénmalig voordeel van ruim € 1,1 miljoen, ofwel € 10,24 per aandeel. Conform het beleid van de raad m.b.t. incidentele meevallers en het eerder genomen raadsbesluit zal dit bedrag aan de algemene reserve worden toegevoegd. Hiermee kan de onder druk staande algemene reserve op een aanvaardbaar niveau worden gebracht. De ontwikkeling van de algemene reserve wordt verderop in deze presentatie verder toegelicht.

Gemeentefonds

Aparte sheet en raadsbrief

Stelposten

De stelposten in de begroting zijn beoordeeld op actualiteit, een aantal daarvan zijn niet (meer) nodig en kunnen vrijvallen o.a.

- BDU – Duurzaam veilig – (lasten in voorgaande jaren) V116.000
- Stelposten gemeentefonds (Oekraïne, Studietoelage, Prov taken VTH) V 83.000
- Diverse kleinere posten V 67.000

Balansposten

Na tussentijdse evaluatie van de balansposten kunnen de volgende vrijvallen t.g.v. het resultaat:

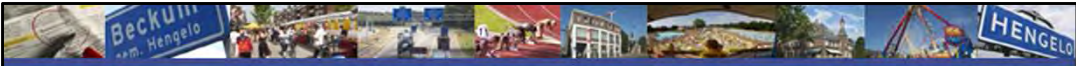
Wsw afwikkelsverschil 2013 - V 89.000

Ontvangen subsidie Cultuurellips – niet bestede middelen V 28.000

Bedrijfsvoering

Meevallers bij

- abonnementen (o.a. Kluwer portal) – V 95.000
- Centraal opleidingsbudget en Arbo – V 110.000
- correctie sectorbudget N 100.000

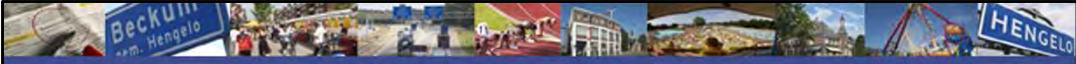

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken (6/6)

Begrotingssaldo na Berap 1	-627
Afwijkingen Berap 2	545
Begrotingssaldo na Berap 2	-82

20

Conclusie is dat het nadelige saldo na de wijzigingen o.g.v. Berap-1 vrijwel geheel is weg gewerkt.

Gemeentefonds - septembercirculaire		
Gemeentefonds		804.700
Stelposten:		
Wmo 'oud' (met name huishoudelijke hulp)	87.600	
Verhoogde asielinstroom – partieel effect	-270.600	
Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie	-150.200	
Wet maatschappelijke ondersteuning 'nieuw'	11.200	
Jeugd(zorg)	-22.300	
Participatiewet	3.100	
Totaal stelposten:		-341.200
Financieel effect septembercirculaire 2016		463.500
<i>zie raadsbrief 'Septembercirculaire 2016 gemeentefonds' (zaaknummer 2056383)</i>		

21

Het netto voordelig effect voor 2016 is vrijwel geheel te danken aan de accresontwikkeling.

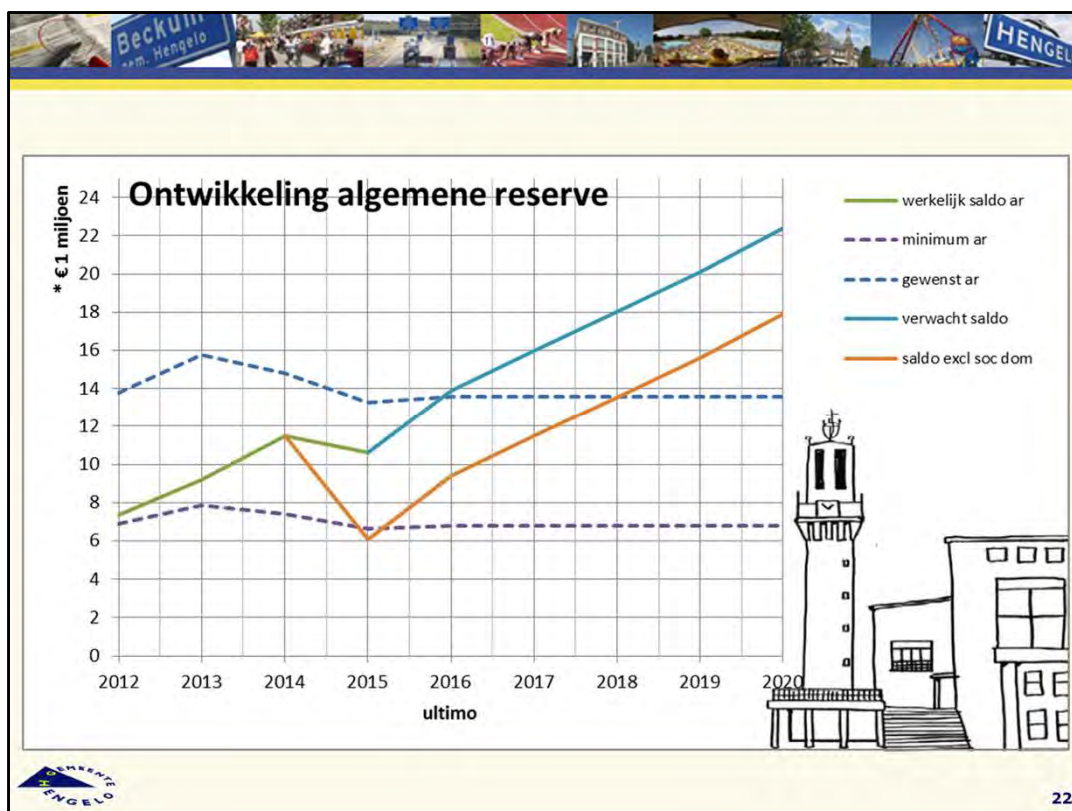
1.2.1 Wmo (met name huishoudelijke hulp)

Jaarlijks wordt het macrobudget van de Wmo-huishoudelijke hulp aangepast als gevolg van prijs- en volumecompensatie alsmede het gebruik van actuelere maatstafaantallen en overige maatregelen. Deze mutaties leiden tot nadeel van € 88.000 in 2016.

1.2.2 Verhoogde asielinstroom – partieel effect/1.2.3 Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie

In de meicirculaire 2016 hebben alle gemeenten gedurende 2016 en 2017 een evenredige korting gekregen op de uitkeringsfactor ter voeding van de decentralisatieuitkeringen Verhoogde Asielinstroom. Nu is zichtbaar hoeveel gemeenten ontvangen op basis van de realisatie van het aantal gehuisveste vergunninghouders in het eerste halfjaar 2016, op basis van het principe 'geld volgt vergunninghouder'. Voor Hengelo zijn dit er 95. Het bedrag per geplaatste vergunninghouder voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect op € 2.848,84 en voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie op € 1.581,40. Voor Hengelo gaat het om respectievelijk circa € 271.000 en € 150.000. Deze middelen worden op een stelpost geraamd in afwachting van nadere invulling voor 2016 ter dekking van de lasten. In de decembercirculaire 2016 zullen, op basis van de dan

meest actuele beschikbare maandcijfers, weer bedragen worden toegekend.

t.o.v. presentatie in beleidsbegroting 2017-2020 (blz 15) is het verwachte voordeel van de voorgenomen verkoop van een deel van de aandelen Enexis verwerkt (+€3.450.000). Ook is het risicoprofiel (t.b.v. minimum en gewenste ar) aangepast n.a.v. de vaststelling van de jaarrekening (inclusief de afwaardering warmtenet).

De onderbroken lijnen in de grafiek geven de minimale en gewenste hoogte van de AR weer (als percentage van de benodigde weerstandscapaciteit).

Hengelo

Projecten /Kredieten

23

Projecten (1) - Wonen en Bedrijventerreinen

- Wonen
  - Verkopen kavels boven verwachting
  - Op korte termijn te weinig kleine kavels
  - In Broek minder uitgeefbaar door inpassing groen en waterberging
- Bedrijventerreinen
  - Verkopen blijven achter bij prognoses
  - Geldt ook voor opties volgend jaar
  - Particuliere bedrijvenkavels goed

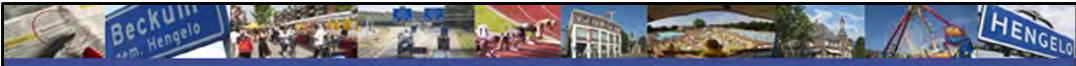

24

Wonen

De verkopen van de woningbouwkavels gaan beter dan verwacht. Dat heeft wel als gevolg dat er op korte termijn het aanbod van kleine kavels te klein is. In Broek Noord wordt daar bij de planvorming voor de noordrand al op geanticipeerd. Op deze locatie die de laatste toevoeging is aan de uitbreidingswijk Broek willen we complementair zijn aan het aanbod binnen de wijk waarbij gebruik gemaakt wordt van het aanwezige groen en de waterberging die hier gerealiseerd moet worden. Dit heeft echter wel tot gevolg dat de plannen aangepast worden en er minder uitgeefbaar te realiseren is (naar verwachting gaat dat € 1,1 miljoen van het vrij besteedbare deel van de reserve innemen).

Bedrijventerreinen

De verkopen van bedrijvenkavels gaan slechter dan verwacht. De omzet prognose wordt niet gehaald en ook het aantal opties voor 2017 blijven achter bij de prognoses. Toch lijken de verkopen van particuliere bedrijvenkavels wel goed te lopen (met name rond het Twentekanaal wordt er wel gerealiseerd). Naar verwachting gaat de verslechterde verkoopprognose € 1,3 miljoen van het vrij besteedbare deel van de reserve innemen.

Projecten (2) – Grondexploitatie – algemene reserve

Ontwikkeling vrij besteedbaar deel :	+3,9
■ Effect renteverlaging	+2,4
■ Effect woningbouwlocaties	- 1,1
■ Effect bedrijventerreinen extern	- 3,0
■ Effect bedrijventerreinen eigen	- 1,3
■ Uitgestelde winstneming	- 0,9

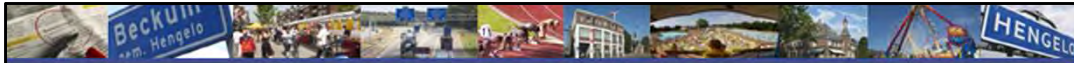
Saldo besteedbaar deel Alg Reserve Grex nihil

25

Naar aanleiding van het aanpassen van het besluit, begroten en verantwoorden (BBV) wordt de omslagrente die het grondbedrijf in rekening gebracht krijgt verlaagd naar 2%. Deze verlaging van de omslagrente heeft alleen betrekking op de projecten die geadministreerd worden bij de gemeente Hengelo. Door de aanpassing van de rente ontstaat er ruimte in het vrij besteedbare deel van de reserve grondexploitaties (€ 6,3 miljoen). Deze ruimte is meegenomen in de begroting 2017-2020. Voor de externe projecten was het ten tijde van het maken van de begroting nog onduidelijk hoe er om gegaan zou worden met het BBV en in het geval van BXL hoe de jaarrekening van 2015 eruit zou komen te zien. Deze gegevens zijn nog niet verwerkt in de begroting. De huidige inschatting is dat alle aanpassingen in de externe grondexploitaties ongeveer € 3 miljoen van de reserve gaan innemen.

In 2016 was verwacht dat we nog een tweetal winstnemingen a € 0,9 miljoen zouden realiseren ten gunste van het vrij besteedbare deel van de reserve grondexploitaties. In beide grondexploitaties is een kleine vertraging opgetreden, waardoor de winst pas in 2017 genomen kan worden.

Met alle wijzigingen ziet het er naar uit dat het vrij besteedbare deel van de reserve grondexploitaties nihil is.

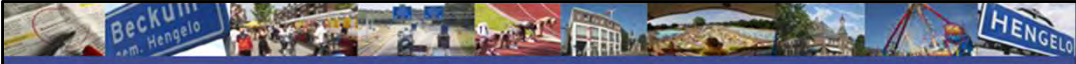
Projecten (3) – Projecten/Kredieten

■ Algemeen:

- Vrijwel alle projecten binnen inhoudelijke en financiële planning
- Oplegnotitie met samenvatting van alle projecten
bijlage bij deze berap

■ Financieel

- F35 Kuipersdijk-Centrumring
  - Overschrijding wordt betrokken in uitvoeringskrediet

Projecten: Watertorenpark

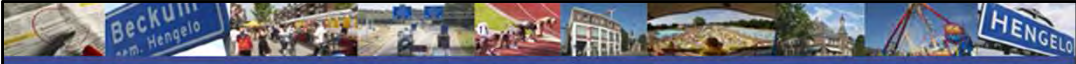
- Meerkosten door extra saneringsmaatregelen
- Hoogte en dekking nog niet bekend
- Oplevering: voorjaar 2017

27

Watertorenpark

Met de aanleg van het Watertorenpark wordt er een flinke stap gezet in de ontwikkeling van Veldwijk Noord. Een aantal jaren geleden is MFA 't Berflo gerealiseerd. Een plek waar leren, zorg en ontmoeten centraal staan. Met de aanleg van het Watertorenpark worden ook de componenten recreëren en spelen toegevoegd. Vanwege onvoorziene verontreinigingen heeft het project een periode stil gelegen. Deze periode is gebruikt voor aanvullend onderzoek en het wijzigen van de plannen. De extra saneringsmaatregelen leiden tot meerkosten. Op dit moment wordt er gewerkt aan de aanleg van het park. De oplevering zal in het voorjaar van 2017 plaatsvinden.

Projecten: F35 Kuipersdijk-Centrumring

- Overschrijding voorbereidingskrediet
- Gedekt binnen uitvoeringskrediet
- Uitvoering gecombineerd met gedragscampagne

28

F35 Kuipersdijk – Centrumring inclusief knelpunten

Het project F35 Kuipersdijk-Centrumring incl. 3 schakels sluit aan op de F35 fietsverbinding naar Enschede over het tracé Parallelweg SS met oversteek over de Kuipersdijk door het Watertorenlaan. En wordt van daaruit vervolgd over de Watertorenlaan en de Parallelweg LS en sluit aan op de centrumring/Veloursstraat.

Om het gebruik van de F35 tussen Hengelo en Enschede te bevorderen wordt het realiseren van de 3 schakels gecombineerd met een gedragscampagne. Deze is erop gericht automobilisten te informeren over het snelle en veilige fietsalternatief en hen te stimuleren daadwerkelijk voor (een deel van) de woon- werkritten de fiets te kiezen.

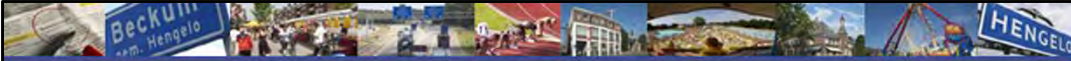
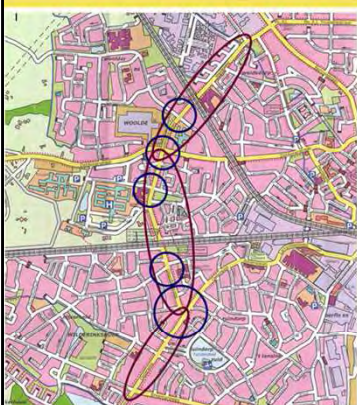
Het voorbereidingskrediet F35 Kuipersdijk – Centrumring is overschreden met € 58.737,00. Dit wordt onder andere veroorzaakt omdat deels werkzaamheden zijn uitgevoerd die formeel ten laste horen te komen voor het uitvoeringskrediet F35 Oversteek Kuipersdijk (3 schakels) met gedragscampagne. Dit uitvoeringskrediet is inmiddels aangevraagd, verwachte besluitvorming raad is 25 oktober 2016. Een deel van het aangevraagde krediet (ca. € 11.000) is ter dekking van een deel van de overschrijding van het voorbereidingskrediet.

Het project is dus nu gesplitst in twee delen:

- Voorbereiding/maken ontwerp tracé Watertorenlaan/Parallelweg LS. Voor dit deel blijft het voorbereidingskrediet nog open staan en zal dus verder worden overschreden. Deze overschrijding zal in de aanvraag voor het 2e uitvoeringskrediet worden gecorrigeerd.

- Het 1e uitvoeringskrediet F35 Oversteek Kuipersdijk (3 schakels) met gedragscampagne. Verwacht raadsbesluit op 25 oktober 2016.

Naar verwachting wordt in het begin van 2017 het 2e uitvoeringskrediet aangevraagd voor het tracé Watertorenlaan-Parallelweg SS passend binnen de financiële kaders.

Projecten: Westtangent

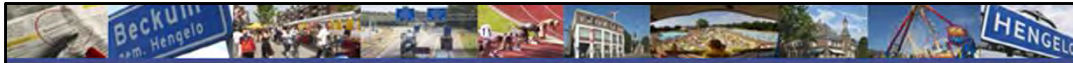
- Project opgeleverd
- Uitgevoerd binnen het krediet

- Duurzame materialen en verlichting
- Geluid reducerend asfalt
- Vrij liggende fietspaden
- Verbeterd rioolstelsel

29

Westtangent

Binnen het project Westtangent zijn in verschillende fases de Oelerweg/Geerdinksweg en Weideweg heringericht. Hierbij is de doorstroming van het verkeer aanmerkelijk verbeterd. Er is gebruik gemaakt van duurzame materialen en verlichting en is er geluid reducerend asfalt toegepast. Langs het hele traject liggen nu vrij liggende fietspaden en is het rioolstelsel verbeterd. Er is groot onderhoud aan de Wooldermeenttunnel verricht en het kruispunt Geerdinksweg/Deldenerstraat is vernieuwd. In de afgelopen periode zijn de werkzaamheden rond de overweg in de Geerdinksweg afgerond inclusief de re-lining van het riool onder het spoor door. Vervolgens hebben de riolering- en de herinrichtingswerkzaamheden vanaf het spoor tot de kruising Geerdinksweg/Oelerweg plaatsgevonden. Daarbij is de riolering aangesloten op het al in fase 1 vernieuwde rioolstelsel in de Oelerweg. Het kruispunt Geerdinksweg/Oelerweg is in zijn geheel vernieuwd en daarmee loopt de wijkring nu door vanaf de Oelerweg naar de Geerdinksweg. Het werk is inmiddels opgeleverd en is binnen het geraamde krediet gerealiseerd.

Projecten: HvZ-Businessdistrict

- WTC in MTS locatie
- Opening uitgesteld
- Verhuurmogelijkheden onderzocht
- Koper Vereenigingsgebouw
- Bouw fietsenstalling afgerond

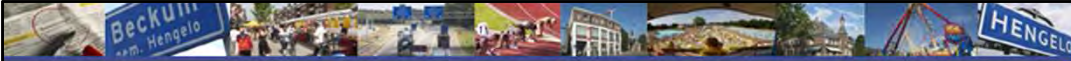

30

HvZ WTC Businessdistrict, Vereenigingsgebouw, Stationsplein incl fietsenstalling

De WTC organisatie heeft per 1 juli 2016 haar intrek genomen in het verbouwde bouwdeel 5. Er ligt tevens een advies voor de verhuurmogelijkheden van de beschikbare ruimte van de MTS locatie bouwdeel 6. Er moet een besluit genomen worden hoe bouwdeel 6 verder in de markt wordt gezet. Daarnaast loopt voor bouwdeel 1 nog een onderzoek naar tijdelijk verhuur aan een aantal sportclubs. Ook voor bouwdeel 3 wordt onderzoek gedaan naar tijdelijke verhuurmogelijkheden.

Er is een partij gevonden die bereid is en in staat is het verenigingsgebouw aan te kopen en weer in oude luister te herstellen en ook nog de invulling ter versterking van de economische structuur te geven die vanuit de subsidievoorwaarden worden gesteld. De koopovereenkomst is op 12 september door koper ondertekend. Partijen (Van Wijnen en gemeente) hebben met koper een proces uitgelijnd waarin toegewerkt wordt naar levering van het geheel aan de koper (uiterlijk medio volgend jaar). De bouw van de fietsenstalling, als afronding van de herinrichting van het Stationsplein is afgerond.

Projecten: Stadhuis Stadskantoor

- Aanbesteding vertraagd (raadsbrief sept.)
- Onderhandelingsprocedure gestart
- Voorbereiding renovatie voortvarend opgepakt
- Markant ingericht (fracties/griffie/stadstoezicht)

Op 27 januari 2016 heeft de raad besloten de werkzaamheden met betrekking tot de renovatie van het stadhuis en de nieuwbouw van het stadskantoor te hervatten, nadat deze eerder in mei 2014 waren komen stil te liggen. De betreffende aanbesteding wordt in twee fasen uitgevoerd en kent drie percelen (deelprojecten). In de selectiefase van deze aanbesteding zijn in 2014 de vijf meest geschikte partijen per perceel geselecteerd. In de gunningsfase zijn in mei van dit jaar de geselecteerde partijen uitgenodigd een aanbieding te doen. Bij de ontvankelijkheidstoets van de inschrijvingen is gebleken dat veel inschrijvingen boven de door ons vastgestelde plafondbedragen zijn ingediend. Daarnaast is een aantal administratieve onregelmatigheden geconstateerd. Deze resultaten leiden tot vertraging in het gunningsproces. Op basis van de inschrijvingen, die boven de plafondbedragen zijn ingediend, stelt de gunningsleidraad “Europese aanbesteding uitvoerende partijen Huisvesting gemeentelijke organisatie Hengelo” dat met deze partijen een onderhandelingsprocedure gestart kan worden. Volgens het aanbestedingsrecht moet in dat geval wel aan bepaalde voorwaarden worden voldaan. Externe juristen die daarover zijn geraadpleegd bevestigen dat dat het geval is. Deze onderhandelingsprocedure zal zo snel mogelijk worden gestart, zodat op kortst mogelijke termijn een nieuw stadskantoor en een gerenoveerd stadhuis, zo dicht mogelijk bij de vastgestelde ontwerpen gerealiseerd kunnen worden, binnen de door de raad vastgestelde budgettaire kaders. Na het gunningsbesluit voor de drie percelen, wordt een nieuwe planning opgesteld.

De voorbereiding voor de renovatie van het stadhuis zijn voortvarend opgepakt. In het stadskantoor is plaatsgemaakt voor een groot deel van de stadhuisfuncties. Daarvoor was een interne verdichtingsoperatie onvermijdelijk. Inmiddels is het publieksplein sinds

april gehuisvest aan de Hazenweg. Afgezien van enkele kinderziekten functioneert dat goed. Verder is het bedrijfsrestaurant opgeknapt. Zo willen we ervaring opdoen die we bij de inrichting van de nieuwbouw goed kunnen gebruiken. We voorzien hiermee ook (deels) in de enorme behoefte aan spreek-/vergaderfaciliteiten. Daarnaast kan het worden gebruikt voor ontmoetingen die in het stadhuis in de burgerzaal, s210, raadkamer etc. werden gehouden.

Markant is inmiddels ingericht voor fractiekamers, flexplekken en trouwzaal. Ook de afdeling Stadstoezicht heeft inmiddels haar intrek genomen in dit pand. De oude bibliotheek aan de Vondelstraat is in gebruik als alternatieve stadhuiskelder. En de Waterstaatskerk is in gebruik genomen als raadszaal.

Projecten: Weusthagpark

- Alle onderdelen gerealiseerd
  - Heemtuin
  - Wandelpaden/ruiterpad
  - Welkomspunten
  - Ecologiseren Houtmaatvijver
  - Uitkijktoren
- Provinciaal subsidie € 1.600.000
- Uitgevoerd binnen het krediet

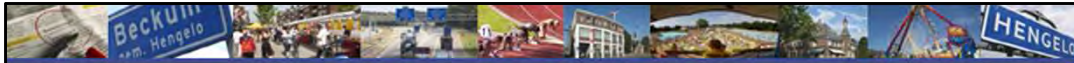

Weusthagpark programma

Alle onderdelen van het programma Weusthag zijn gerealiseerd.

Van het Weusthag kan nu gebruik worden gemaakt door fietsers, wandelaars, vissers, hardlopers, enzovoort, omdat het gebied in de afgelopen zes jaar toegankelijk is gemaakt door de aanleg van wandelpaden. Ook de Heemtuin met Beleefbos, de skeelerbaan en de biologische moestuin voorzien in de behoefte aan recreatiemogelijkheden, natuurbeleving en sportbeoefening van inwoners van Hengelo e.o. Inmiddels zijn ook de routepaaltjes geplaatst voor het wandelnetwerk Twente. Het Weusthag is niet langer 'een witte vlek' op de kaart van het routenetwerk Twente en daardoor nog aantrekkelijker geworden voor wandelaars.

De uitkijktoren is in juli 2016 gerealiseerd. Vanaf de eerste dag dat de toren beklommen kon worden hebben veel mensen daar gebruik van gemaakt. In de (sociale) media is uitgebreid aandacht besteed aan de uitkijktoren. Voor het Weusthag is de uitkijktoren, als laatste onderdeel van het programma, de 'kers op de taart' geworden.

Besluitvormingstraject raad

- Van de presentatie/discussie worden audio opnames gemaakt.
- De PowerPoint sheets zijn vooraf beschikbaar.
- Daarnaast wordt de begrotingswijziging vastgesteld door de raad.

Vragen?

Bijlage 2 - 2^e Bestuursrapportage 2016 – Transitie sociaal domein

Inleiding

Inmiddels heeft u sinds 1 januari 2015 drie keer een bestuurs-rapportage ontvangen rond de transitie Jeugd, Wmo en Participatie. Hierin hebben wij u verder meegenomen in de voortgang rond de Transitie. Dit is nu de 2e rapportage van 2016. We krijgen steeds meer zicht op de ontwikkelingen sinds de decentralisaties en de aankomende jaren zullen we proberen zoveel mogelijk de beschikbare gegevens met elkaar te integreren. Op dit moment zijn we druk bezig om alle cijfers goed op de rij te krijgen om ook een goede financiële doorkijk te kunnen maken over dit jaar en meerjarig. Hiervoor zal de raad voor het eind van het jaar een gewijzigde begroting 2017 ontvangen.

In 2014 heeft u het beleidsplan 'Met respect..' vastgesteld met daarin onze visie op het sociaal domein in Hengelo. Om naar deze visie toe te werken moeten er keuzes gemaakt worden over hoe we gaan vernieuwen binnen het sociaal domein. Samen met de partners hebben we hiervoor een transitieagenda opgesteld. Deze agenda is een dynamisch actieplan "Hengelo sociaal met lef". 2016 wordt dan ook het jaar van transitie naar transitie. De transitieagenda is op 12 juli 2016 vastgesteld in het college.

Transitie

Op 12 juli jl. heeft het college de definitieve transitie-agenda *Hengelo sociaal met lef* vastgesteld. De transitie-agenda is een actieplan waarin staat hoe de gemeente Hengelo samen met haar (zorg)partners gaat vernieuwen in de richting van het gezamenlijke 'Hengelose' doel voor zorg en ondersteuning: dat inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis een antwoord kunnen vinden op hun (hulp)vraag.

Voor de opstelling van de transitie-agenda heeft het college verschillende partners betrokken. Op 9 juni 2016 heeft het college met de gemeenteraad van gedachten gewisseld over de transitie-agenda en over de transitie van de inkoop (omdat de inkoop van jeugdhulp en Wmo mede een instrument vormt in de vormgeving van de transitie).

Voor zover relevant zijn de suggesties die in de verschillende bijeenkomsten zijn verzameld, verwerkt in de definitieve versie van de transitie-agenda. Veel suggesties gaan echter over verdere uitwerking en zullen daarbij meegenomen worden.

Innovaties binnen Jeugd, WMO en Participatie

Ook voor het jaar 2016 is er een bedrag beschikbaar om veranderingen en innovaties te stimuleren. Vorig jaar is al gemeld dat er een 2-tal pilots bekostigd worden uit dit budget. Voor beide pilots zijn de resultaten zeer positief te noemen. Omdat verdere ontwikkeling mogelijk was is besloten de beide pilots in 2016 een vervolg te geven.

Pilot Huisartsen

De gemeente Hengelo blijft samen met huisartsen, scholen en jeugdartsen inzetten op dit project met als doel de jeugdige zo snel mogelijk op de juiste plek te krijgen en onnodige en ongerichte

doorverwijzing van huisartsen naar zwaardere zorg te voorkomen. Ook deze tweede periode in 2016 is ingezet op evaluatie van het project om aan het eind van dit jaar voor 2017 keuzes te maken over het vervolg ervan.

Pilot mbo sociaal werker wijkteams

De sociale wijkteams van Samen Sterk worden ook in 2016 gedurende een jaar aangevuld met MBO professionals voor cliënten die juist baat hebben bij een vorm van praktische hulp, de problemen snel, dichtbij en voorliggend worden opgelost. Het gaat hier om een algemene voorziening, waarvoor geen aparte beschikking van de gemeente noodzakelijk is. Er wordt snel hulp ingezet daar waar nodig. De lijntjes tussen de gemeentelijke toegangsteams en Wijkkracht zijn kort. Hierdoor kan duurdere zorg voorkomen worden.

In het najaar van 2016 vindt er een evaluatie van de pilot plaats. Er wordt een businesscase gemaakt om de te beoordelen wat het effect is van de inzet van de mbo sociaal werker.

Lef-projecten

Om écht voor vernieuwing te kunnen zorgen is lef nodig. Om deze reden kiest het college ervoor om met een aantal onderdelen van de transformatie-agenda meteen, samen met partners, en vooral met lef aan de slag te gaan. Dit noemen we 'lef-projecten'. Ze komen voort uit onderwerpen waarop we dringend willen vernieuwen. Samen met onze partners in het sociaal domein gaan we in gesprek over hoe we op deze onderwerpen (met lef) vernieuwing kunnen realiseren. De lef-projecten zijn:

- a) Voor-zorg, Dag- en vrijetijdsbesteding.
- b) Doe-boerderij (Voor-zorg).
- c) Hoe ouders worden? Voorbereiden op ouderschap.
- d) VSO Pro (net)werkt!
- e) Samen de vraag centraal.

Bij de uitwerking van de lef-projecten zal een link worden gelegd met de extra inzet op Wijkkracht, zoals besloten met de kadernota 2017, en met de motie *Gebruik innovatiebudget*, zoals besloten in de raadsvergadering van 6 juli jl.

Om de lef-projecten op gang te helpen is vaak tijdelijk extra inzet en facilitering nodig vanuit onze gemeente. Daarvoor kunnen we het innovatiebudget goed benutten. Dat is namelijk bedoeld voor projecten of initiatieven die voldoen aan de visie, uitgangspunten en beslispunten zoals geformuleerd in de beleidsnota *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*. Het gaat om incidentele inzet om structurele veranderingen in het zorgstelsel (kwaliteit en effectiviteit) teweeg te brengen. Monitoring van het effect is daarbij wel belangrijk.

Voorzorg: dag- en vrijetijdsbesteding in de wijken

Het lef-project Voor-zorg, Dag en vrijetijdsbesteding gaat over het voorliggend en dichtbij organiseren van dagbesteding. De vraag die centraal staat luidt: Voor welke doelgroepen is voorliggende welke algemene voorziening nodig en waar? En wat kosten ze? Het antwoord op dit vraag wordt op dit moment nader uitgewerkt.

Doe-boerderij (Voor-zorg)

De Doe-boerderij is ook een vorm van voor-zorg, maar is vanwege de specifieke doelgroep als apart lef-project benoemd. Het gaat om het opzetten van een algemene (zorg)voorziening voor kwetsbare kinderen / jeugdigen, die vanwege hun (vaak psychiatrische) problematiek of (verstandelijke) beperking gebruik maken van een zorgboerderij buiten Hengelo. De afgelopen periode is een eerste inventarisatie gedaan naar doelgroep, aanbod en vraag.

Hoe ouders worden? Voorbereiden op ouderschap

Verschillende maatschappelijke tendensen hebben een negatieve invloed op het beoogde positieve opvoed- en opgroei-klimaat in Hengelo en leiden tot meer aanspraak op maatwerkvoorzieningen in de gemeente Hengelo. Het idee van dit project is om inwoners van Hengelo voor te bereiden op ouderschap, voordat zij kinderen hebben, zodat zij beter weten wat ouders worden met zich mee brengt. Daarnaast ouders meer handvatten te geven om het belang van kinderen voorop te zetten bij een scheiding en eerder ondersteund worden bij een scheiding.

VSO Pro (net)werkt!

Het lef-project VSO Pro (net)werkt gaat over het toeleiden naar werk van de een groep kinderen van het Voortgezet Speciaal Onderwijs / Praktijkonderwijs. Veel jongeren vinden gelukkig hun weg en zoeken na het afronden van hun studie een baan. Voor een beperkte groep, ongeveer 60 jongeren op jaarbasis, is dat moeilijk en lukt dat vaak niet zonder ondersteuning. Dit betreft met name jongeren die de VSO Pro scholen verlaten. Juist voor deze groep willen we een "tussenvoorziening" creëren die de aansluiting onderwijs arbeidsmarkt vergemakkelijkt. Omdat de totstandkoming hiervan specifieke expertise vraagt, zijn wij nu op zoek naar een kwartiermaker.

Samen de vraag centraal

Samen de vraag centraal gaat over het integraal samenwerken en integrale vraagverheldering van ons als gemeente en de andere verwijzers in onze stad. Hieraan wordt, samen met een reflectiegroep (lef-team), vorm en inhoud gegeven via de volgende lijnen:

- Behoeftte aan meer informatie richting inwoners.
- Terughoudendheid van inwoners om informatie te delen.
- Reflectie vindt plaats op casussen uit de praktijk rondom samenwerking.

Pilot Jeugdkracht nieuw

Het afgelopen drie kwart jaar zijn de eerste stappen gezet in de versterking van de jeugd in het voorveld, via de pilot jeugdkracht. Inmiddels is gestart met de uitwerking van het plan Jeugdkracht, hierbij gaat het mede over de verbinding met passende onderwijs en jeugd. Met de uitvoering zal snel worden gestart. Dit zal meegenomen worden in de inzet van de innovatiemiddelen 2017.

Participatie

In het jaar 2016 is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de Participatiewet, hoewel deze wet pas in 2015 is ingegaan. Voor wat betreft de gemeente is het van belang de nieuwe doelgroep die onder de re-integratieverantwoordelijkheid van de gemeente valt, in beeld te krijgen en te houden.

Vooraf was ingeschat dat dit voor Hengelo om een groep zou gaan van plm. 70 mensen die voorheen in de Wajong dan wel in de Wsw terecht zouden zijn gekomen.

Om voor de Wajong in aanmerking te komen moet men volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn bevonden door de keuringsarts van UWV. Een zeer groot deel van de mensen die zich melden is wel volledig arbeidsongeschikt, maar niet duurzaam. Door een aanpassing van de regelgeving is ook deze groep) direct zonder beoordeling tijdelijk in het doelgroepregister geplaatst. Hoewel de mogelijkheden tot werk voor deze groep uiterst minimaal zijn. In overleg met WMO wordt naar passende voorzieningen gezocht (voortraject, dagbesteding). Wel wordt de uitkeringsaanvraag op basis van de Participatiewet normaal afgehandeld. In de eerste 9 maanden van 2016 heeft de gemeente 95 Beoordelingen Arbeidsvermogen ontvangen. Daarvan zijn 67 personen opgenomen in het doelgroepregister. Daarnaast is aan 2 personen een Wajong toegekend.

De werkzaamheden om Haaksbergen aan te laten sluiten bij het samenwerkingsverband Borne-Hengelo zijn in volle gang. De daadwerkelijke samenwerking is per 1 oktober geëffectueerd.

De samenwerking tussen UWV en de 14 Twentse gemeenten op Werkplein Twente worden in de tweede helft van dit jaar vastgelegd in een governancestructuur. In Hengelo (Werkplein Gieterij) zijn ook ROC van Twente en SWB aangehaakt. Door deze samenwerking, en die met het regionaal Werkbedrijf, moet invulling gegeven worden aan de taakstelling en aan de banenafpraak in het kader van de Participatiewet. In regionaal verband is een model voor beschut werken (nieuw) ontwikkeld. Er wordt een proefomgeving gecreëerd bij de SWB waarin bekeken wordt of de deelnemers voldoen aan de criteria. Deze aanpak moet weer tegen het licht gehouden worden nu per 1-1-2017 de gemeenten de verplichting opgelegd krijgen om beschut werk te organiseren. Op dit moment zijn er nog geen personen geïndiceerd voor Beschut Werk. Er is een aanpak ontwikkeld voor statushouders die in zowel de gemeente als in de AVO's gehuisvest zijn. De eerste resultaten zijn opgeleverd en in het laatste kwartaal wordt de werkwijze t.a.v. statushouders, inburgering en werk/scholing bepaald.

Jeugd en WMO

Verwijzers jeugdhulp en WMO;

In 2016 zijn we meer zicht gaan krijgen op andere verwijzers in de jeugdhulp dan de gemeente. Ongeveer 50% van de verwijzingen naar jeugdhulp gebeurt door externe verwijzers. Het betreft vooral huisartsen en gecertificeerde instellingen. Een klein deel gebeurt door medisch specialisten en vanuit het onderwijs (voor dyslexiezorg). Met deze verwijzers hebben we samenwerkingsafspraken en we willen waar mogelijk ook nog betere afspraken over de verwijzingen zelf maken. Enerzijds omdat we zicht op de uitgaven willen hebben, maar anderzijds ook omdat we vinden dat er één client- of gezinsproces plaats moet vinden waarbij niet afzonderlijk losse ondersteuningscomponenten ingezet worden, maar deze onderdeel uitmaken van het totale plan voor een inwoner of gezin uit Hengelo.

Jeugdigen in zorg en cliënten in WMO;

Omdat een aanzienlijk deel van de verwijzingen voor jeugd verloopt via verwijzers in het voorveld (huisartsen, jeugdartsen en onderwijs) en in het voorveld nog niet altijd passende interventies of ondersteuningmogelijkheden voor handen zijn is het voornemen om vanaf dit najaar de focus meer te gaan leggen op het versterken van dit voorveld. Hier wordt inzicht gegeven in waar beïnvloeding kan plaatsvinden om doorstroom naar maatwerkvoorziening te beperken

Cliëntervaringsonderzoeken;

De Jeugdwet en WMO verplichten gemeenten om jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek uit te (laten) voeren. Beide cliëntervaringsonderzoeken hebben in de zomer van dit jaar plaats gevonden via vragenlijsten die verstuurd zijn naar een steekproef van cliënten. Bij WMO was al enige jaren ervaring met een peiling onder cliënten. Voor jeugd heeft deze peiling dit jaar voor het eerst plaatsgevonden.

De respons voor jeugd was (evenals in andere gemeenten) nog beperkt (16%). Als positief wordt de bejegening genoemd. Cliënten voelen zich serieus genomen, vinden een luisterend oor en zijn tevreden over de professionele, deskundige begeleiding. Als verbeterpunten worden de samenwerking tussen organisaties, soms lange wachttijden en communicatie over afspraken genoemd. In november vinden twee rondetafelgesprekken met ouders en jeugdigen plaats om een verdiepingsslag op het cliëntervaringsonderzoek te kunnen maken en van ouders en jeugdigen te horen wat er zou moeten gebeuren om verbeteringen tot stand te brengen.

Bij WMO was de respons 36%. Ook zijn hier de uitkomsten voor Hengelo vergeleken met 43 referentiegemeenten. De respondenten in de gemeente Hengelo lijken gelijk of zelfs iets tevredener over de ondersteuning en het contact met de gemeente dan in de referentiegemeenten. Veel mensen weten de gemeente te vinden wanneer dat nodig is. Uiteraard blijft er een groep inwoners die moeilijk te bereiken is. De problematiek van eenzaamheid is iets dat eigenlijk niet met een maatwerkvoorziening is op te lossen maar investering vraagt in het voorliggende veld. Middels het Lef-project Voorzorg wordt hier o.a. op ingezet.

Adviesraad

Het college van burgemeester en wethouders heeft de Adviesraad Sociaal benoemd. De raad bestaat uit acht leden en verstrekt onafhankelijk advies over het gemeentelijk beleid op sociaal gebied. Daar valt maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen en jeugdbeleid onder.

De adviesraad geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan het college.

De leden hebben zitting in de adviesraad op basis van hun kwaliteit en deskundigheid en niet als vertegenwoordigers van specifieke groepen.

Inkoop jeugdhulp en WMO

Voor het jaar 2017 worden de maatwerkvoorzieningen begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf voor alle leeftijden opnieuw aanbesteed. De Europese aanbestedingsprocedure zal in de loop van oktober 2016 zijn afgerond. De andere overeenkomsten (allen gericht op jeugdhulp) worden verlengd in 2017 om tijd en ruimte te nemen de zorg anders te organiseren samen met de betrokkenen uit het sociaal domein. Op de overeenkomsten voor Specialistische Jeugdhulp,

Jeugdbescherming/Jeugdreclassering en Jeugdzorgplus worden bij de verlenging met de betrokken partijen afspraken gemaakt voor een besparing van 4% in 2017.

Eind 2015 en begin 2016 is met de zorgaanbieders gesproken over de transformatie van de inkoop. Zorgaanbieders verzochten meer flexibiliteit in overeenkomsten en ruimte om verschillende zorgvormen te verbinden om innovatie te stimuleren. Daarnaast gaven zorgaanbieders aan resultaatgericht te willen werken en hierbij voor een bekostigingssysteem te kiezen dat gericht is op het halen van resultaten. Verder verzoeken aanbieders om inzicht te geven in de afbakening van het lokale voorliggende veld. Dit versoepelt de verbinding tussen het lokale voorliggende veld en de eerste- en tweedelijns (specialistische) ondersteuning.

Vraagstukken waarop verder richting moet worden gegeven zoals vereenvoudiging van het stelsel versus strakkere verantwoording, draagvlak versus tempo, keuzevrijheid versus beperkt aanbod bepaald door gemeenten, lokale verschillen versus regionale uniformiteit en recht doen aan verschillen in zorg versus vergaande ontschotting worden meegenomen in de voorbereiding op een nieuwe regionale / Samen14 aanbestedingsronde voor 2018. De eerste werkgroepen om te komen tot een koersdocument en kaders voor deze inkoopronde zijn gestart.

Pilot handhaving WMO

Afgelopen periode heeft er een pilot gedraaid rond de handhaving WMO. Met de invoering van de nieuwe WMO heeft het rijk de gemeenten de uitdrukkelijke opdracht gegeven om misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet tegen te gaan. In de memorie van toelichting stelt de regering dat zij er aan hecht dat gemeenten actief invulling geven aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik. In deze periode wordt de evaluatie van deze pilot afgerond. De aanbevelingen uit de evaluatie gelden ook voor de Jeugdwet. Binnenkort zal het college de evaluatie aan uw raad aanbieden.

Huishoudelijke ondersteuning

In het eerste kwartaal van 2016 is TSN, een van de 7 organisaties die voor Hengelo de huishoudelijke ondersteuning leverde, failliet gegaan.

Het college heeft besloten de TSN-cliënten onder te brengen bij de 6 andere aanbieders waarmee eveneens een raamovereenkomst voor het leveren van huishoudelijke ondersteuning is afgesloten. De keuzevrijheid van de cliënten stond hierbij voorop. De gemeente en de aanbieders hebben in goed overleg gezamenlijk afspraken gemaakt over de uitvoering van de overgang van TSN-cliënten naar de andere gecontracteerde zorgaanbieders. De zorgcontinuïteit is door een goede samenwerking met deze 6 partijen niet in het geding geweest.

In het najaar van 2014 is de Verordening maatschappelijke ondersteuning en het Besluit maatschappelijke ondersteuning ter uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 door het college in Hengelo vastgesteld. Inmiddels zijn er richtinggevende uitspraken van onder andere de Centrale Raad van Beroep gedaan. Op basis van deze uitspraken kunnen we de conclusie trekken dat we in Hengelo op de goede lijn zitten in de uitvoering van de Wmo, maar dat we op een aantal vlakken ons beleid aan moeten scherpen en een aantal (technische) wijzigingen aan moeten brengen. De technische wijzigingen betreffen met name delegatie. Voortvloeiend uit de uitspraken van de centrale raad over de huishoudelijke ondersteuning (HO) zijn in de Beleidsregels een aantal onderwerpen verder verduidelijkt en concreter gemaakt: welke activiteiten vallen onder

de maatwerkvoorziening HO, welke ruimten worden schoongemaakt en met welke beperkingen wordt extra rekening gehouden. De werkafspraken met de gecontracteerde aanbieders HO zijn hier het uitgangspunt.

Naast het aanscherpen van het resultaat in de beleidsregels moeten nog een paar andere stappen genomen worden. De zorgplannen van de aanbieders in de individuele situaties moeten concreter worden afgestemd op het ondersteuningsplan dat de gemeente met de cliënt opstelt.

Deze zorgplannen worden aangeleverd bij de gemeente, waarna de afdeling Wmo controleert of het zorgplan voldoende concreet is en een passende bijdrage levert aan de beperking van de cliënt. Het zorgplan wordt vervolgens integraal onderdeel van de beschikking.

Het college is van mening dat met deze aanpassingen wordt voldaan aan het uitgangspunt van de Centrale Raad dat er een duidelijke maatstaf moet zijn en daarmee rechtszekerheid voor de cliënt is geborgd.

Wijkkracht (inclusief cliëntondersteuning)

Wijkkracht is de naam van de nieuwe organisatie bestaande uit SWOH, Scala Welzijn, medewerkers van SIZT Hengelo en Wijkkracht (de kolom Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) van CarintReggeland). In 2015 is een intensief traject gestart om te komen tot deze organisatie. Met ingang van 1 maart 2016 is de nieuwe organisatie Wijkkracht een feit. Wijkkracht heeft een drietal Wijkteams. Wijkkracht is in Hengelo onder andere werkzaam vanuit drie wijkteams (Hengelo Noord, Midden en Zuid). In de periode van januari tot september 2016 hebben 1404 vragen de wijkteams bereikt.

Ruim de helft van alle aanmeldingen komt via het voorliggende veld (onderwijs, politie, woningbouw, GGD, daklozenopvang, zelfmelders) tot Wijkkracht. Hiervan melden de meeste mensen zich zelf aan via de medewerkers, de website, via andere cliënten of ze lopen binnen bij het pand van Wijkkracht bij de muziekschool.

Via het Zorgloket, Jeugd en Gezin, WMO, huisartsen komen ongeveer 1/3-e van alle aanmeldingen waarbij de meeste mensen via het Zorgloket doorverwezen worden.

2016	Team Hengelo Noord	Team Hengelo Midden	Team Hengelo Zuid	Totaal
Aanmeldingen tot en met augustus	403	421	580	1404

Wijkkracht heeft de in de periode januari tot september 2016 1404 vragen gekregen.

De grootste vindplaatsen zijn Wijkkracht zelf, het Zorgloket en het voorliggende veld (onderwijs, politie, woningbouw, GGD, daklozenopvang, zelfmelders)

Veilig Thuis Twente

Voor geheel Twente zien we over het geheel een stijging van de adviezen en meldingen. VTT voldoet aan het gegeven een laagdrempelig meldpunt te zijn voor alle meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling. Bij de landelijke inspectie is, in tegenstelling tot sommige andere regio's, Veilig Thuis Twente positief beoordeeld. Daarnaast lijkt zich voorzichtig een trend af te tekenen dat

we ook de doelstelling van Veilig Thuis Twente om zaken, na triage, zo spoedig mogelijk als verantwoord is, over te dragen aan de lokale zorgstructuren. Daarnaast nemen we minder zaken dan voorheen in onderzoek omdat ze mogelijk eerder uitgevoerd worden als vervolgtraject, of als advies of ondersteuningstraject opgepakt worden.

Echter we zien ook dat ondanks alle onze inspanningen, gezamenlijk met de lokale zorgstructuren, het nog niet lukt om de wachtlijsten te voorkomen. De wachtlijst bestond eind juli 2016 in uit 169 zaken in Twente wachtend op triage en 12 zaken in Twente wachtend op vervolgtraject VTT/onderzoek. Hierbij opgemerkt dat elke dag tenminste een screening op spoed bij alle binnenkomende meldingen gerealiseerd wordt, waarna zo nodig ook de noodzakelijke acties worden uitgezet. Regionaal is besloten tijdelijk de capaciteit bij VTT uit te breiden in 2016 om de wachtlijst weg te werken. Ook wordt de samenwerking tussen VTT en lokaal in de tweede helft van 2016 aangescherpt. De verwachting is dat er eind 2016 een reële inschatting gemaakt kan worden van de benodigde capaciteit bij VTT in 2017 en de wijze waarop we precies invulling geven aan de samenwerking tussen gemeente Hengelo en VTT.

Voor Hengelo is aan VTT het eerste halfjaar van 2016 214 keer adviezen gevraagd, 17 keer heeft dit tot onderzoek geleid. Er zijn 200 meldingen gedaan, waarvan er 21 zijn onderzocht, 122 overgedragen, 10 melding omgezet zijn naar advies, er 23 crisismeldingen waren, 13 keer inzet van VTT is geweest bij een huisverbod en erbij de overige meldingen er geen verdere bemoeienis is geweest na de melding. Tevens wordt er bij de toegang Jeugd en Gezin gebruik gemaakt van de gedragsdeskundige van VTT. Deze is wekelijks te raadplegen.

Over heel Twente zien we een stijging van de adviezen en meldingen bij VTT. VTT voldoet aan het gegeven een laagdrempelig meldpunt te zijn. Er is sprake van een wachtlijst, maar vindt elke dag een screening op spoed plaats en er wordt in de tweede helft van 2016 ingezet op het wegwerken van de wachtlijst en het verbeteren van de samenwerking tussen VTT en gemeente Hengelo.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft gerapporteerd dat er in 2016 in het eerste halfjaar 161 Hengelose zaken in onderzoek zijn genomen.

Voorschools en het Onderwijs

In 2015 en 2016 is met het onderwijs en de voorschoolse instellingen vervolg gegeven aan het opbrengst- en handelingsgericht werken.

De Onderwijsinspectie heeft de kwaliteit van VVE in Hengelo beoordeeld. De inspectie is tevreden over de kwaliteitsverbeteringen die doorgevoerd zijn zowel in de uitvoering van VVE, met name voorschools, als ook in het gemeentelijk VVE beleid.

Voor het handelingsgericht werken is met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs, Plein Midden Twente, ingezet op vervlechting van de zorg in de school en de jeugdhulp. Ook is de 1 zorgroute in de voorschoolse instellingen verder versterkt. Er wordt een ondersteuningsaanbod geboden aan voorschoolse instellingen in Hengelo om de basiszorg in de instellingen te versterken. In lijn met de transities is in het onderwijs Passend Onderwijs ingevoerd. Meer leerlingen met een ondersteuningsbehoefte zullen dit in het regulier onderwijs geboden krijgen. Twente, en ook Hengelo, kent een hogere verwijzing naar speciaal onderwijs dan het landelijk gemiddelde. De komende jaren is het streven minder te verwijzen naar het speciaal onderwijs en leerlingen (meer op reguliere scholen) toch goed ondersteuning te blijven bieden. Alle basisscholen, scholen voor speciaal (basis)onderwijs, voorgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs maken onderdeel

uit van de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Hier wordt verder invulling gegeven aan de invoering van Passend Onderwijs.

Omdat de school een belangrijke vindplaats is voor de jeugd, maar ook de school zelf ondersteuningsmogelijkheden biedt aan leerlingen is het belangrijk vanuit de gemeente actief te verbinden met het onderwijs. We willen waar jeugdigen zowel onderwijszorg als jeugdhulp ontvangen dit ook nog beter vervlechten met elkaar.

De toegang jeugd en gezin is actief in contact gegaan met alle onderwijssoorten in Hengelo. Voor het primair onderwijs is er de afgelopen jaren intensiever contact gelegd. De ondersteuningsstructuur op iedere school is verder verbeterd (van ZAT's naar SOT's-schoolondersteuningsteams), de zorgroute van het onderwijs ook voor de voorschoolse periode uitgewerkt en voor 2015-2016 is afgesproken dat de gemeente een extra impuls geeft aan effectieve gedragsprogramma's (o.a. school wide positive behavior support) binnen de scholen.

Financiën binnen het sociaal domein

Bij het opstellen van de Beleidsbegroting 2015-2018 en 2016-2019 is het college uitgegaan van een zo goed mogelijke inschatting van de lasten (zowel uitvoeringskosten gemeente als de kosten van derden) en de overige baten, die gemoeid zijn met de transities. In de nota *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning* is al aangegeven dat transformatie van het sociale domein er toe kan leiden dat de voorlopige ramingen binnen het sociale domein, door nieuwe inzichten, naderhand aanpassing behoeven.

Naar aanleiding van de jaarrekening 2015 (en een verdergaande controle van de jaarcijfers van aanbieders) en de 1^e beleidsrapportages 2016 volgt middels deze beleidsrapportage een voorstel om de begrotingen 2016 voor de onderdelen transitie Jeugd en Wmo aan te passen.

De begrotingswijziging houdt in dat er verschuivingen zullen plaatsvinden tussen de budgetten voor de verschillende zorgvormen, zodat deze meer in lijn komen te liggen met de verwachte uitgaven hierop.

In tegenstelling tot het signaal dat via de beleidsbegroting 2017-2020 (zaaknummer 2052355) is afgegeven, is de verwachting dat ook 2016 budgettair neutraal zou kunnen verlopen. Dus in dat opzicht vindt geen extra bijsturing plaats.

Begroting o.b.v. facturatie

Uit nader onderzoek is ons gebleken dat het aantal indicaties en trajecten niets zegt over de hoogte van de facturatie. Zoals altijd al is geweest, blijkt dat indicaties ook nu niet altijd worden verzilverd. Omdat een cliënt minder dagdelen naar dagbesteding gaat dan mogelijk is, of omdat een zorgtraject eerder kan worden afgerond dan voorzien. Extrapolatie van de begroting op basis van indicaties vertoont dus een enorme afwijking ten opzichte van extrapolatie op basis van facturatie. Dat laatste levert een realistischer beeld op voor de begroting.

Daarbij moeten we wel een voorbehoud maken ten aanzien van de Jeugd-GGZ. Een doorrekening van de begroting op basis van facturen is hiervoor lastig te maken, omdat de facturatie pas na afloop van een traject plaats vindt. Voor de Jeugd-GGZ zijn we landelijk verplicht nog drie jaar (vanaf 2015) volgens de zogenaamde DBC-systematiek (Diagnose Behandel Combinaties) in te kopen en af te

rekenen. Aan het eind van zo'n DBC-traject worden pas facturen gestuurd. Dit kan goed over een boekingsjaar heen gaan. Dit in combinatie met het feit dat wij een deel van de doorverwijzingen naar de jeugd-GGZ niet zelf doen (maar via huisarts, medisch specialist of kinderarts), maakt dat wij hierin wel een risico zien. (Ongeveer 50% van de doorverwijzingen naar jeugdhulp gebeurt door externen)

Verschuivingen begroting 2016:

De grootste verschuiving is te zien bij Ondersteuning zelfstandig leven (OZL) en Ondersteuning maatschappelijke deelname (OMD), de ingekochte maatwerkvoorziening Wmo en jeugd 0-100. Het gaat hier om Zorg in natura (Zin). Het budget voor Zorg in natura OZL en OMD wordt opgehoogd met ruim € 2,7 miljoen voor Wmo en € 1,5 miljoen voor Jeugd.

Deze bedragen worden verschoven vanuit de begrotingsposten Pgb (Persoonsgebonden budget). Bij beide, dus zowel Wmo als jeugd, wordt een bedrag van ruim € 2,3 miljoen weggehaald ten behoeve van Zin. Het feit dat zoveel minder gebruik wordt gemaakt van Pgb heeft te maken dat er met een veelheid aan aanbieders een overeenkomst is afgesloten waardoor Zorg in natura mogelijk is (waarvoorheen de aanbieders via Pgb werden gefinancierd). Ook is bij herindicatie kritisch gekeken naar nut en noodzaak van Pgb. Dit in lijn met de door het college en raad gekozen standpunt om bij toekenning van een maatwerkvoorziening zo veel mogelijk Zorg in natura in te zetten. Neemt niet weg dat Pgb overeind blijft voor cliënten waarvoor Pgb passender is.

Door de integrale benadering van ondersteuning vanuit de Wmo en de uitbreiding van zorgvormen waarvoor wij zelf kunnen indiceren, zien wij ook een verschuiving plaatsvinden tussen de 'oude' en de 'nieuwe' Wmo-taken. Wij zien bijvoorbeeld een overlap tussen de lichte vormen van Ondersteuning zelfstandig leven 1 met Huishoudelijke ondersteuning. Er wordt daarom minder gebruik gemaakt van de 'oude' Wmo-taken, waardoor wij nu middelen verschuiven naar de posten voor OZL en OMD.

Wat betreft het Persoonsgebonden budget dat bij OZL en OMD voor de jeugd overblijft, zal een deel ook verschoven worden naar de verschillende begrotingsposten voor jeugdhulp verblijf. Ook daar zien wij dat deze zorgvorm voorheen vaak met Pgb werd gefinancierd en nu niet meer.

Wat betreft het vervoer, naar bijvoorbeeld dagbesteding of een jeugdzorginstelling, moeten wij constateren dat wij dit voor 2016 verkeerd hebben ingeschat. Wij hadden hiervan tot vorig jaar ook geen realistische cijfers beschikbaar. Naar aanleiding van de gegevens tot op heden verhogen we deze begrotingsposten. Dit zal voor 2017 en 2018 nog verder oplopen. De kosten voor vervoer van en naar dagbesteding gaan per 2017 namelijk omhoog (is nu een bedrag onder de kostprijs). Ook in 2018 zullen de kosten voor vervoer naar verwachting verder toenemen door de aanbesteding van de nieuwe maatwerkvoorziening vervoer (in lijn met de Twentse vervoersvisie *Samen op weg*). Wel is het zo dat wij verwachten door de lef-projecten 'Dag- en vrijetijdsbesteding' en 'Doe-boerderij' vanaf 2017 en 2018 minder vervoer nodig te hebben, doordat wij de ondersteuning dichter bij huis aanbieden.

Wat betreft de middelen Inkomensvoorziening chronisch zieken en gehandicapten zien wij dat hier in 2016 meer gebruik van wordt gemaakt dan in 2015. Het gaat hier om het bieden van een collectieve aanvullende zorgverzekering waarover wij met Menzis afspraken hebben gemaakt, waardoor veelvoorkomende meerkosten van inwoners met een chronische ziekte en/of beperking gedekt

worden bij de zorgverzekeraar. Daar komt bij dat het tarief dat Menzis hiervoor vraagt is verhoogd. Wij zien ons daarom genooddaakt deze post met € 176K op te hogen.

Inzicht OZL en OMD

In de begroting wordt voor zowel Wmo als Jeugd voortaan een onderscheid gemaakt in OZL 1, 2 en 3 en OMD 1, 2 en 3 (en voor jeugd ook nog 4). Dit doen we om ook in de begroting inzichtelijk te houden waar we het meeste geld aan uitgeven, de lichte vormen van OZL/ OMD of juist de zwaardere vormen daarvan. Zodat we bij verschuiving van zorg naar de voorkant (wat we beogen met een aantal lef-projecten) kunnen zien of dit ook resulteert in afname van, naar we aan nemen, de lichte zorgvormen.

Bij de maatschappelijke takendiscussie 2014 is als optie opgenomen meer kosten in rekening te brengen voor de invalidenparkeerkaart. Dit naast de bestaande leges van € 45,-. Vanuit de Wmo wordt al een eigen bijdrage gevraagd en deze verder verhogen is niet realistisch. In deze begrotingswijziging wordt dan ook verwerkt dat geen inkomsten gegenereerd worden middels extra eigen bijdragen aan invalidenparkeerkaarten (€ -74K). Ook valt het budget voor thuisbegeleiding vrij (+€ 35K). Dit product van Wijkkracht is integraal onderdeel van pilot mbo sociaal werkers.

Conclusie begroting 2016

De verschuivingen die plaats vinden passen voor wat betreft de totale Wmo in 2016 ruim binnen het budget dat beschikbaar is. Op de nieuwe WMO taken verwachten we een geringe overschrijding van ongeveer € 363K. Op de Huishoudelijke Hulp (incl bijdrage HHT) verwachten we € 2,3 mln, op Vervoer Regio Taxi € 350K, woonvoorzieningen € 300K en hulpmiddelen € 200K over te houden. Voor Jeugd afzonderlijk moeten we echter constateren dat we een tekort hebben van ongeveer € 2,7 mln. Maar, zoals hierboven al gesteld, verwachten we voor het totale sociale domein (Wmo en Jeugd) ook in 2016 budgettair neutraal uit te komen.

Het tekort op Jeugd is niet uniek. Er zijn meer gemeenten in Nederland die kampen met grote tekorten, waardoor de inzet van jeugdhulp onder druk komt te staan. Voor dit jaar verwachten we dat dus te kunnen opvangen. Met het oog op de extra kortingen vanuit het Rijk, verwachten we in 2017 geen budgettaire neutraliteit meer te kunnen garanderen.

Begrotingswijziging 2017

Wanneer rekening wordt gehouden met de budgettaire kortingen voor de jaarschijf 2017 (5 miljoen Euro, inclusief de extra korting aangekondigd in de septembercirculaire) moet worden geconstateerd dat bijsturing in 2017 zeer waarschijnlijk en zelfs noodzakelijk is. De komende periode maken we een plan van aanpak en een voorstel voor een begrotingswijziging 2017, die begin volgende jaar aan uw raad zal worden aangeboden. Dit voorstel kan variëren van aanpassen van beleid en/of indicatiestelling tot het stopzetten van ondersteuning en zorg (zoals Almere dat onlangs heeft aangekondigd voor wat betreft de jeugdhulp) tot het opplussen van begroting vanuit de algemene reserve.

Bijlage 3 - Oplegnotitie Projectrapportages 2^e berap 2016

Hieronder is per project een korte samenvatting opgenomen met daarin de belangrijkste ontwikkelingen en afwijkingen. Deze komen voort uit de opgestelde projectrapportages per september 2016. Afgesproken is dat alle majeure ontwikkelingen en afwijken worden opgenomen in onderstaande samenvatting.

Algemeen

De algemene indruk is na 8 maanden in 2016 is dat de meeste projecten in het 2^e trimester veelal in de pas lopen met de afgesproken planning en financiën. Vooruitlopend op de nieuwe BBV regels wordt de omslagrente, waarmee in de grondexploitaties gerekend wordt, verlaagd van 3,75 % naar 2%. Voor de algemene dienst is dit een behoorlijke kostenpost, maar dit levert in de meeste grondexploitaties een positief resultaat op. Hierover wordt in de begroting 2017 en de herziening van de grondexploitaties per 1-1-2017 uitgebreid gerapporteerd.

Het voorbereidingskrediet F35 Kuipersdijk – Centrumring is overschreden met € 58.737,00. Dit wordt onder andere veroorzaakt omdat deels werkzaamheden zijn uitgevoerd die formeel ten laste horen te komen voor het uitvoeringskrediet F35 Oversteek Kuipersdijk (3 schakels) met gedragscampagne en het uitvoeringskrediet F35 Watertorenlaan. Dit eerste uitvoeringskrediet is inmiddels aangevraagd, verwachte besluitvorming raad is 25 oktober 2016. Een deel van het aangevraagde krediet (ca. € 11.000) is ter dekking van een deel van de overschrijding van het voorbereidingskrediet.

Het project is dus nu gesplitst in twee delen:

- Voorbereiding/maken ontwerp tracé Watertorenlaan/Parallelweg LS. Voor dit deel blijft het voorbereidingskrediet nog open staan en zal dus verder worden overschreden. Deze overschrijding zal in de aanvraag voor het 2e uitvoeringskrediet worden gecorrigeerd.
- Het 1e uitvoeringskrediet F35 Oversteek Kuipersdijk (3 schakels) met gedragscampagne.

Verwacht raadsbesluit op 25 oktober 2016.

Naar verwachting wordt in het begin van 2017 het 2e uitvoeringskrediet aangevraagd voor het tracé Watertorenlaan-Parallelweg SS passend binnen de financiële kaders.

Stand van zaken projecten t/m augustus 2016

1. Investeringsprojecten

Westtangent

Binnen het project Westtangent zijn in verschillende fases de Oelerweg/Geerdinksweg en Weideweg heringericht. Hierbij is de doorstroming van het verkeer aanmerkelijk verbeterd. Er is gebruik gemaakt van duurzame materialen en verlichting en is er geluid reducerend asfalt toegepast. Langs het hele traject liggen nu vrij liggende fietspaden en is het rioolstelsel verbeterd. Er is groot onderhoud aan de Wooldermeenttunnel verricht en het kruispunt Geerdinksweg/Deldenerstraat is vernieuwd. In de afgelopen periode zijn de werkzaamheden rond de overweg in de Geerdinksweg afgerond inclusief de re-lining van het riool onder het spoor door. Vervolgens hebben de riolering- en de herinrichtingswerkzaamheden vanaf het spoor tot de kruising Geerdinksweg/Oelerweg plaatsgevonden. Daarbij is de riolering aangesloten op het al in fase 1 vernieuwde rioolstelsel in de Oelerweg. Het kruispunt Geerdinksweg/Oelerweg is in zijn geheel vernieuwd en daarmee loopt de

wijkkring nu door vanaf de Oelerweg naar de Geerdinksweg Het werk is inmiddels opgeleverd en is binnen het geraamde krediet gerealiseerd.

Hengelose Es fase 2

Vanaf de jaren negentig heeft in een groot deel van de Hengelose Es Noord een wijkvernieuwing plaatsgevonden. Met het besluit van Welbions in 2009 om - vanwege de technische staat – 235 grondgebonden woningen te slopen is ook de vernieuwing in het laatste deel van de wijk ingezet. Doel van deze vernieuwing is het verbeteren van de leefbaarheid en de sociale structuur in de wijk. Era Contour/Koopmans ontwikkelt het gebied in samenspraak met de gemeente Hengelo en Welbions.

Het bestemmingsplan kan naar verwachting eind 2017 worden vastgesteld, waarna gestart kan worden met de nieuwbouw. De gemeente heeft hierin een faciliterende rol. De kosten worden gedekt middels een anterieure exploitatieovereenkomst.

High Tech Systems Park

De Haaksbergerstraat ter hoogte van het High Tech Systems Park Twente wordt heringericht om een betere doorstroming van het verkeer te realiseren. Bovendien zal de toegang tot het Park verbeteren waardoor een overzichtelijker en veiliger verkeerssituatie ontstaat.

De realisatie van de reconstructie van de Haaksbergerstraat start in september 2016. De werkzaamheden vergen circa drie maanden, de uiterlijke oplevering staat op 31 december 2016. Het project loopt volgens planning en binnen het beschikbare budget.

Rioolvervanging Mozartlaan

Het riool bij de Mozartlaan verkeert in slechte staat. Vervanging en verzwaring is noodzakelijk. Dit is ook een geschikt moment om het hemelwater af te koppelen van het riool. In het voorlopig ontwerp is ook het ontwerp voor het winkelplein meegenomen. Door beide projecten te combineren ontstaat een duidelijke meerwaarde voor de inrichting van de openbare ruimte in dit gebied. Het project bevindt zich in de voorbereiding en uitvoering is naar verwachting medio 2017.

Verbetering Vosboerweg - Wegtersweg

Het gebied van het Expo Center valt binnen het bedrijventerrein Westermaat Zuidwest. Om dit terrein te revitaliseren is het Herstructureringsplan Westermaat Zuidwest opgesteld. Dit plan is aangeboden aan het college en vastgesteld door de gemeenteraad. Het ontwerp voor een betere doorstroming van het verkeer Vosboerweg-Wegtersweg en een veilige fietsoversteek is vastgesteld en wordt eind 2016 gerealiseerd binnen het beschikbare budget. Het budget bestaat uit bijdragen van subsidie Provincie, subsidie Brede Doeluitkering verkeer en vervoer, subsidie Duurzaam Veilig en externe cofinanciering.

F35 Kuipersdijk – Centrumring inclusief knelpunten

Het project F35 Kuipersdijk-Centrumring incl. 3 schakels sluit aan op de F35 fietsverbinding naar Enschede over het tracé Parallelweg SS met oversteek over de Kuipersdijk door het Watertorenlaan. En wordt van daaruit vervolgd over de Watertorenlaan en de Parallelweg LS en sluit aan op de centrumring/Veloursstraat.

Om het gebruik van de F35 tussen Hengelo en Enschede te bevorderen wordt het realiseren van de 3 schakels gecombineerd met een gedragscampagne. Deze is erop gericht automobilisten te

informerend over het snelle en veilige fietsalternatief en hen te stimuleren daadwerkelijk voor (een deel van) de woon- werkkriten de fiets te kiezen.

HOV Enschedesestraat

De herinrichting van de Enschedesestraat heeft ten doel om de ruimtelijke kwaliteit van de toegang tot de (binnen)stad te verbeteren. Daarnaast is het project gericht op verbetering van de verbinding voor het openbaar overvoer als volwaardig alternatief voor de auto en het leveren van een bijdrage aan het milieu door verbetering/vernieuwing van de riolering en de toepassing van duurzame materialen en verlichting.

De herinrichting van de Enschedesestraat tussen Wolter ten Catestraat en Drienerstraat is in april 2016 afgerond. Het deel Enschedesestraat tussen Wolter ten Catestraat en Haverweg en de herinrichting van de Wolter ten Catestraat tussen Velourstunnel en Wetstraat zijn ook nagenoeg afgerond.

HOV Hengelo – Enschede

De herinrichting van de Enschedesestraat tot de gemeentegrens is al eerder afgerond. Sluitstuk is de reconstructie van de kruising met de Kuipersdijk en de Boekweitweg. De noodzakelijke voorbereidingen waaronder verwerving en sloop zijn onlangs afgerond. De uitvoering van de reconstructie is in juli 2016 gestart en wordt naar verwachting in het voorjaar van 2017 afgerond (aanbrengen van de deklaag).

Herinrichting Deurningerstraat

In het deel van de Deurningerstraat vanaf de rotonde tot de Herinckhavestraat wordt een grote rioolbuis aangelegd, waardoor meer capaciteit ontstaat om bij heftige regenbuien hemelwater op te vangen en af te voeren. Ook worden de huis- en kolkaansluitingen vervangen.

De rioolverzwaring wordt uitgevoerd in combinatie met een herinrichting van de weg vanaf de rotonde tot de Hamerstraat. Andere voorzieningen (onder andere parkeren, groen en verlichting) krijgen daarmee een andere plek in het profiel.

Breedband

Al geruime tijd streven de gemeenten Haaksbergen, Hengelo, Enschede en Losser er gezamenlijk naar om glasvezel internet mogelijk te maken in het buitengebied. Niet alleen voor de consument, ook in verschillende sectoren wordt het beschikbaar hebben van snel internet steeds belangrijker. Omdat de commerciële aanbieders het tot nu toe lieten afweten, hebben deze gemeenten de afgelopen jaren nauw samengewerkt met bewoners en ondernemers in het buitengebied én de provincie Overijssel om een glasvezelnetwerk te realiseren. Inmiddels heeft zich een marktpartij aangediend die het netwerk – bij voldoende deelname is – wil aanleggen en exploiteren. Over de wijze van aanleg van het netwerk maken de gemeenten met deze partij afspraken in een convenant. De vraagbundeling voor het noordelijke deel van het totale buitengebied start in oktober 2016. Het streven van de marktpartij is om – mits er voldoende deelname is – het netwerk eind 2017 gerealiseerd te hebben.

Scan leefbare wijken – bedrijventerreinen

De gemeente het initiatief genomen om met bedrijven op het terrein Twentekanaal Noord te komen tot een pakket maatregelen om de leefkwaliteit op het terrein te verbeteren. Dit heeft hoofdzakelijk

geresulteerd in de aanleg van voetpaden, parkeervoorzieningen en groen langs de Binnenhavenstraat.

Daarnaast is met bewoners van aangrenzende wijken en bedrijven bekeken hoe overlast (op aspecten als geluid, geur en uitstraling) tegengegaan kan worden. Hiertoe zijn diverse maatregelen uitgevoerd, waaronder de aanplant van bomen en de verbetering van de communicatie tussen bewoners en bedrijven. Met de provincie is overlegd dat het resterende deel van de subsidie wordt gebruikt voor de aanpassing van de VRI op de kruising Breemarsweg-Boekeloseweg.

Sport Centre Hengelo

In het kader van het project Sport Centre Hengelo is er een plan opgesteld voor de herinrichting van het gebied rondom het FBK stadion aan de Kuipersdijk met als doel het verbeteren van de kwaliteit van dit gebied en zo de aantrekkelijkheid hiervan voor de wijk Veldwijk te vergroten.

Gelijktijdig met deze herinrichting is ook de Noordelijke Ontsluitingsweg Veldwijk Zuid aangelegd.

Een fiets -en wandelverbinding via het Sports Centre Hengelo tussen Veldwijk Zuid en Veldwijk Noord. Deze route zorgt voor een nieuwe herkenbare en veilige verbinding voor langzaam verkeer tussen Veldwijk Zuid en de nieuw gerealiseerde MFA en het winkelcentrum in Veldwijk Noord.

Dit project maakt onderdeel uit van de Verbindingszone Enschede - Hengelo en is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie Overijssel, de Regio Twente en het Waterschap Vechtstromen. Het grootste gedeelte van het werk is gereed. Het gebied tussen het FBK stadion en de Kuipersdijk moet nog opnieuw ingericht worden. De plannen hiervoor zijn gereed en uitvoering vindt plaats in het najaar van 2016. Het project wordt naar verwachting binnen het beschikbaar gestelde krediet gerealiseerd en zal (vrijwel) volledig zijn afgerond in 2016.

Weusthagpark programma

Alle onderdelen van het programma Weusthag zijn gerealiseerd.

Van het Weusthag kan nu gebruik worden gemaakt door fietsers, wandelaars, vissers, hardlopers, enzovoort, omdat het gebied in de afgelopen zes jaar toegankelijk is gemaakt door de aanleg van wandelpaden. Ook de Heemtuin met Beleefbos, de skeelerbaan en de biologische moestuin voorzien in de behoefte aan recreatiemogelijkheden, natuurbeleving en sportbeoefening van inwoners van Hengelo e.o. Inmiddels zijn ook de routepaaltjes geplaatst voor het wandelnetwerk Twente. Het Weusthag is niet langer 'een witte vlek' op de kaart van het routenetwerk Twente en daardoor nog aantrekkelijker geworden voor wandelaars.

De uitkijktoren is in juli 2016 gerealiseerd. Vanaf de eerste dag dat de toren beklommen kon worden hebben veel mensen daar gebruik van gemaakt. In de (sociale) media is uitgebreid aandacht besteed aan de uitkijktoren. Voor het Weusthag is de uitkijktoren, als laatste onderdeel van het programma, de 'kers op de taart' geworden.

Stadhuis/Stadskantoor

De aanbesteding van de bouw van het stadskantoor en de renovatie van het stadhuis kent drie percelen (deelprojecten). In de selectiefase van deze aanbesteding zijn in 2014 de vijf meest geschikte partijen per perceel geselecteerd. Bij de ontvankelijkheidstoets van de inschrijvingen is gebleken dat veel inschrijvingen boven de door ons vastgestelde plafondbedragen zijn ingediend. Daarnaast is een aantal administratieve onregelmatigheden geconstateerd. De gunningsleidraad "Europese aanbesteding uitvoerende partijen Huisvesting gemeentelijke organisatie Hengelo" stelt

dat in dat geval dat met deze partijen een onderhandelingsprocedure gestart kan worden. Deze onderhandelingsprocedure wordt zo snel mogelijk worden gestart, zodat op kortst mogelijke termijn een nieuw stadskantoor en een gerenoveerd stadhuis gerealiseerd kunnen worden, binnen de door de raad vastgestelde budgettaire kaders.

Ondertussen is de voorbereiding voor de renovatie van het stadhuis voortvarend opgepakt. In het stadskantoor is plaatsgemaakt voor een groot deel van de stadhuisfuncties. Daarvoor was een interne verdichtingsoperatie onvermijdelijk. Inmiddels is het publieksplein sinds april gehuisvest aan de Hazenweg. Markant is inmiddels ingericht voor fractiekamers, flexplekken en trouwzaal. Binnenkort zal de afdeling Stadstoezicht ook haar intrek nemen. De oude bibliotheek aan de Vondelstraat is in gebruik als alternatieve stadhuiskelder. En de Waterstaatskerk is in gebruik genomen als raadszaal.

Twentebad

Het Twentebad belangrijk voor de gemeente Hengelo en de omliggende regio. Het Twentebad staat voor beweging, gezondheid en plezier voor iedereen. Voor de toekomst wil het Twentebad uitgroeien tot het toonaangevende zwem- en recreatiecentrum van Twente. Door het bad te renoveren en door een gedeelte nieuw te bouwen kan dit voornemen worden gerealiseerd. Daarnaast zal de integrale toegankelijkheid sterk worden verbeterd. Het bad kan hierdoor meer zorg c.q. therapie bieden voor mindervalide personen. Ook biedt de renovatie oplossingen voor een reductie van de stijgende onderhoudskosten.

De nieuwbouw tenslotte biedt het Twentebad meer ruimte voor breedtesport, het schoolzwemmen en het recreatieve- en zorgzwemmen. Deze laatste twee omdat het huidige wedstrijdbad meer vrij komt voor zorg en recreatie. Verder wordt het Hengelose 50 meter sportbad één van de zes regionale trainingscentra van de KNZB. Qua breedte- en topzwemsport wordt Hengelo hierdoor het zwemcentrum van Oost-Nederland.

Tijdens de renovatie en gedeeltelijke nieuwbouw wordt er de uiterste aandacht aan besteed het bad toegankelijk en bereikbaar te laten zijn voor alle bezoekers.

Voor de renovatie en nieuwbouw van het Twentebad is door de raad begin 2016 een raamkrediet beschikbaar gesteld van € 9.275.000. Per fase worden er middelen beschikbaar gesteld door het college. Zo is er voor fase 1 € 916.000 euro aangevraagd en beschikbaar gesteld. Deze fase behelst de renovatie van het binnenbad en het vervangen van technische installatie. Werkzaamheden lopen op schema en kunnen naar verwachting binnen de beschikbaar gestelde middelen afgerond worden.

2. Projecten grondexploitatie

Hart van Zuid Kanaalzone

De bodemsanering in de Kanaalzone is nog niet afgerond omdat de totale hoeveelheid verontreinigde niet toepasbare grond hoger bleek te zijn dan aanvankelijk geschat. Er is gezocht naar oplossingen om deze grond niet af te voeren. De oplossing is gevonden in het herschikken van een deel van de grond onder het nieuwe talud van de Laan Hart van Zuid. Er wordt 7.000 m³ verontreinigde grond herschikt onder het tracé van de toekomstige Laan Hart van Zuid, als opgang naar de nieuwe brug. Er kan vervolgens circa 5.000 m³ grond van klasse industrie worden gebruikt om de verontreinigde grond af te dekken met een leeflaag. Na het verleggen van de gasleiding medio 2017 wordt het restant verontreinigde grond en de grond voor het resterende deel van de leeflaag aangebracht. De verwachting is dat hierbij nog circa 3.000 m³ verontreinigde grond en ruim 3.000 m³ grond van klasse industrie kan worden verwerkt.

Voor het herschikken in de fasen 2 en 3 dient eerst een goedgekeurde ruimtelijke onderbouwing te worden ingediend bij het bevoegd gezag Wbb. Hiertoe is een toekomstbeeld voor de driehoek westelijk van de Laan Hart van Zuid opgesteld (Kanaalzone West), waarover met het bevoegd gezag Wbb overleg gevoerd wordt. Het streven is er op gericht dit jaar een besluit hierover van het bevoegd gezag Wbb te ontvangen.

Hart van Zuid: Laan Zuid en Noord

De gronden benodigd voor de aanleg van de Laan HvZ zijn allemaal in eigendom. De sloop van de woningen die plaats moeten maken voor het zuidelijk deel van de Laan is in juli 2016 afgerond. De gronden van EMGA zijn op 1 juli 2016 geleverd, zodat ook gestart is met de sloop van die opstallen ter plaatse van het noordelijk deel van de laan. Vervolgens zal de gevel van het bij EMGA in eigendom blijvende gebouw hersteld worden. Bepalend voor de verdere planning van de sloop tbv de aanleg van het noordelijk deel van de laan is het overleg met de Gasunie over het Gas verdeel Station (GOS). Omdat de leidingen vanaf het GOS aan Hal 21 zijn bevestigd en om de veiligheid bij de sloopwerkzaamheden te waarborgen en het productieproces van Siemens zo min mogelijk te belemmeren is de sloop uitgesteld tot het moment dat de gasleidingen zijn omgelegd. Met Gasunie vindt overleg hierover plaats, streven is er op gericht op 1 november 2016 een overeenstemming te bereiken.

Stand van Zaken Laan Hart van Zuid, noordelijk deel

Voor het noordelijk deel van de laan is in 2015 door de projectorganisatie een verkeerskundig en civieltechnisch ontwerp opgesteld op basis van het in 2014 vervaardigde schetsontwerp. Het VO is in het eerste kwartaal 2016 uitgewerkt in een DO met bestek. Het bestek is in juli 2016 via een Nationaal openbare procedure op de markt gezet. De gunning vindt in oktober plaats. De start van de uitvoeringswerkzaamheden voor het noordelijk deel van de laan is in oktober 2016. Het bestemmingsplan voor het noordelijk deel is op 6 juli 2016 vastgesteld door de gemeenteraad en inmiddels onherroepelijk.

Stand van zaken Laan Hart van Zuid, zuidelijk deel

Voor het zuidelijk deel van de Laan Hart van Zuid is de afgelopen periode gewerkt aan een voorlopig/verkeerskundig ontwerp. Op 31 mei 2016 is een informatieavond voor omwonenden en belanghebbenden georganiseerd.

Met Rijkswaterstaat– als eigenaar en toekomstig beheerder van de brug - is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld, waarin partijen afspraken vastleggen over het realiseren, het beheren en in stand houden van de nieuwe brug. In de samenwerkingsovereenkomst zijn ook afspraken gemaakt over het vervangen van damwanden onder en naast de Boekelosebrug in het kader van het project “Verruiming van het Twentekanaal”. De SOK is voor de zomer ondertekend. Als uitwerking van de ruimtelijke kaders voor de Laan Hart van Zuid zijn voor de nieuwe brug over het Twentekanaal ruimtelijke kaders opgesteld. Deze ruimtelijke kaders hebben tot doel voor het ontwerp van de nieuwe brug de esthetische kaders te schetsen. Het plan is richtinggevend voor de vormgeving en uitstraling van de nieuwe brug en is in de aanbestedingsprocedure (niet-openbare procedure met voorselectie) een bindend document.

De aanbestedingsprocedure is gestart: de vooraankondiging van de selectie in het kader van de niet-openbare Europese aanbesteding voor Vervangen van de Boekelosebrug en aanleg Laan Hart van Zuid (zuidzijde) werd op 30-6-16 gepubliceerd. Vervolgens zijn de stukken op 18-7-16 op aanbestedingskalender gezet. De termijn voor partijen om zich aan te melden als gegadigde sloot op 2-9-16. Thans buigt de aanbestedingscommissie zich over de eerste selectie.

Voor het zuidelijk deel van de Laan Hart van Zuid lag het ontwerp bestemmingsplan afgelopen zomer ter inzage. De vaststelling van het bestemmingsplan voor het zuidelijk deel van de laan inclusief brug wordt voorzien voor eind 2016.

Hart van Zuid Langelier Erve, EMGA en Hoofdinfra 1^e fase

In het kader van de herijking van de samenwerking is met Van Wijnen afgesproken dat zij een afnameplicht heeft van de gronden in het deelgebied Langelier Erve en EMGA Zuid. In het akkoord op hoofdlijnen maakten partijen hierover afspraken. Deze afspraken worden thans uitgewerkt in een vaststellingsovereenkomst. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg van de hoofdinfrastructuur. In het najaar wordt het project herinrichting Lansinkesweg opgestart.

Hart van Zuid Lansinkveld

In het kader van de herijking van de samenwerking is met Van Wijnen afgesproken dat zij een afnameplicht heeft van de gronden in het deelgebied Lansinkveld Noord, per 1 januari 2021. In het akkoord op hoofdlijnen maakten partijen hierover afspraken. Deze afspraken worden thans uitgewerkt in een vaststellingsovereenkomst.

Er werd gesproken met SMEOT en ROC over realisatie van een techniekcampus op Lansinkveld. Er wordt door het ROC nog een laatste poging gedaan om te kijken of ontwikkeling alsnog op Lansinkveld kan worden gerealiseerd. Het techniekhuis (bouwopleiding en schildersschool) is nog op zoek naar een locatie in Hengelo. Lansinkveld is als mogelijke locatie aangeboden. Tevens worden verkenningen gedaan naar het realiseren van een gebouwde parkeervoorziening ten behoeve van het ROC.

Hart van Zuid Woonstad Noord

Van Wijnen ontwikkelt een plan voor woonstad Noord, zodat woonstad noord uiterlijk per 1 januari 2027 tot ontwikkeling wordt gebracht. In de tussengelegen periode verhuurt de gemeente het terrein van woonstad noord aan Van Wijnen voor een jaarlijks vast bedrag. Van Wijnen verhuurt het terrein voor eigen rekening en risico door aan derden. Thans is nog niet in beeld wat dit tijdelijk gebruik / verhuur behelst. Er is een geïnteresseerde voor de ontwikkeling van gebouw 16. Met deze

geïnteresseerde is een intentieovereenkomst gesloten en wordt een erfpachtovereenkomst voorbereid.

HvZ WTC Businessdistrict, Vereenigingsgebouw, Stationsplein incl fietsenstalling

De WTC organisatie heeft per 1 juli 2016 haar intrek genomen in het verbouwde bouwdeel 5. Er ligt tevens een advies voor de verhuurmogelijkheden van de beschikbare ruimte van de MTS locatie bouwdeel 6. Er moet een besluit genomen worden hoe bouwdeel 6 verder in de markt wordt gezet. Daarnaast loopt voor bouwdeel 1 nog een onderzoek naar tijdelijk verhuur aan een aantal sportclubs. Ook voor bouwdeel 3 wordt onderzoek gedaan naar tijdelijke verhuurmogelijkheden. Er is een partij gevonden die bereid is en in staat is het verenigingsgebouw aan te kopen en weer in oude luister te herstellen en ook nog de invulling ter versterking van de economische structuur te geven die vanuit de subsidievoorwaarden worden gesteld. De koopovereenkomst is op 12 september door koper ondertekend. Partijen (Van Wijnen en gemeente) hebben met koper een proces uitgelijnd waarin toegewerkt wordt naar levering van het geheel aan de koper (uiterlijk medio volgend jaar). De bouw van de fietsenstalling, als afronding van de herinrichting van het Stationsplein is afgerond.

't Rot / Landmanserve

Project 't Rot/Landmanserve is een combinatie van woningbouw waar twee ontwikkelaars bij betrokken zijn en de gemeente zelf bouw kavels aanbiedt. Om woningbouw mogelijk te maken moet het sportpark de Bijenkorf worden heringericht d.w.z. voetbalvelden, fietscrossbaan en kantine moeten worden verplaatst binnen het sportpark. De herinrichting van het sportpark volgt het tempo van de woningbouw en verloopt in 4 fasen: 1A, 1B, 2 en 3.

In fase 1A zijn 21 huurwoningen gerealiseerd door beide ontwikkelaars. Tien van de dertien gemeentelijke kavels in fase 1A zijn gereserveerd. Deze kunnen worden omgezet in opties zodra het geluidsscherp op de geluidwal is gerealiseerd. Volgens planning is dit half november 2016.

Momenteel is de aanleg van de fietscrossbaan voor fietscrossvereniging het Twentse Ros in uitvoering. Deze wordt aangelegd op het noordwestelijke voetbalveld. Ter compensatie van het voetbalveld is in 2015 een tweede kunstgrasveld aangelegd. Verwachte opleverdatum voor de fietscrossbaan is 1 november 2016. De nieuwbouw van de kantine start in het 4e kwartaal 2016. Om een groene overgang te creëren tussen sportpark en woningen is het eerste deel van de wadi aangelegd met aanplant in voorjaar 2016. Inmiddels is gestart met de aanleg van het laatste deel van de wadi welke aansluit op de Verlengde Polluxweg. Het bouwrijp maken van fase 1B start zodra de fietscrossbaan is opgeleverd en in gebruik genomen.

Dalmeden

In het woongebied Dalmeden zijn in de afgelopen periode de lintwoningen opgeleverd. De vraag naar kavels is in de afgelopen periode toegenomen. Dit wordt met name zichtbaar doordat er in 2016 al 20 opties zijn verstrekt. Dit jaar zijn er 6 aktes gepasseerd en is iets meer grondopbrengst gerealiseerd dan geprognosticeerd. Er zijn verschillende straten in Dalmeden woonrijp opgeleverd. Ook zijn de voorbereidingen getroffen voor het bouwrijp maken en de uitgifte van het woongebied Bos-Zuid.

Gezondheidspark

Droste heeft het eerste deel (1/3 van het kavel) afgenomen. Er is inmiddels omgevingsvergunning verleend voor de bouw van het appartementengebouw.

Ontwikkelaar HK2 is volop bezig geweest met de verkoop van de woningen op het kavel waar zij een optie op hebben (Het Woolderpark). Er is veel belangstelling voor de woningen. De koopovereenkomst is getekend.

Er zijn een aantal partijen die serieuze belangstelling hebben voor de monumentale boerderij (Bruinsweg). Hiermee zijn we in gesprek, maar dit heeft nog niet tot een optie geleid.

Overall kan worden gesteld dat het gebied zich ontwikkelt als kansrijke woonlocatie, maar dat de doelstelling om zorgpartijen aan te trekken achterblijft bij de doelstelling.

Nieuwbouw VMBO

Na aanbesteding van de bouw, bleek dat het bouwbudget onvoldoende was. De schoolbesturen hebben daarom besloten geld te lenen bij het rijk. De gemeenteraad heeft besloten onder voorwaarden garant te willen staan voor deze lening.

Op 7 juni is een feestelijke starthandeling geweest en de bouw is momenteel volop in uitvoering.

Slangenbeek / Broek

De verkoop van de gemeentelijke kavels in Broek Noord gaat voorspoedig. De meeste eigen kavels zijn verkocht of in optie uitgegeven. De noordrand van broek Noord is de laatste toevoeging aan de uitbreidingswijk Broek. De planvorming voor deze locatie is gestart. Voor de nog bouwrijpe straten geldt het voornemen om ze woonrijp te maken zodra er voldoende kavels bebouwd zijn.

Medaillon

Dura Vermeer is nog bezig met projectbouw ten noorden van de busbaan en heeft nog een aantal woningen te realiseren tussen de Oosterbosweg en de busbaan. De gemeente is eigenaar van een aantal grote kavels voor particulier opdrachtgeverschap (zuidelijk van de busbaan). Hoewel er vertraging is in de verkoop worden naar verwachting de komende jaren zowel de kavels in de projectbouw als de nog te verkopen gemeentelijke kavels bebouwd. Waar het grootste deel van de kavels zijn bebouwd worden de bouwrijpe wegen vervolgens woonrijp gemaakt.

Oosterveld

Bedrijventerrein Oosterveld is gelegen aan de Oldenzaalsestraat nabij de afrit A1 Hengelo Noord. Het bedrijventerrein omvat 25 hectare onderverdeeld in 42 kavels van 1500 m² tot 5000 m². Indien gewenst kan maatwerk geleverd worden. Momenteel zijn er 15 kavels uitgegeven en wordt er met twee bedrijven gesproken over een mogelijke locatie binnen het bedrijventerrein.

Veldwijk Noord

Welbions en de gemeente Hengelo hebben in 2009 afspraken gemaakt over de herstructurering van Veldwijk Noord. Deze afspraken zijn vastgelegd in een realisatieovereenkomst (ROK) Veldwijk Noord Plus. Veldwijk Noord bestaat uit drie deelgebieden. Veldwijk Noord Noord, Midden en Zuid. Op dit moment wordt alleen Veldwijk Noord Midden ontwikkeld. In het zuidelijk en noordelijk gedeelte heeft Welbions in de woningen levensduur verlengende maatregelen getroffen. Hierdoor is de levensduur met minimaal 15-20 jaar verlengd en zullen deze deelgebieden voorlopig niet worden herontwikkeld. Welbions en de gemeente zijn dan ook in overleg om de ROK te herzien en voor nu uit te

gaan van de herstructurering van Veldwijk Noord Midden. Op dit moment wordt er volop gebouwd in de wijk. Zo zijn Ter Steege en Droste gestart met de bouw van de parkwoningen en worden er 14 sociale huurwoningen gebouwd van het concept MorgenWonen. Ook zijn er een aantal particuliere woningen gerealiseerd.

Westermaat Campus

Westermaat Campus is een hoogwaardig bedrijvenpark en biedt bedrijven een locatie met een open karakter en goede bereikbaarheid. Het bedrijvenpark bevat circa 16 hectare uit te geven terrein verdeeld over 42 kavels. Op dit moment is ongeveer de helft van het aantal kavels verkocht. Het park kent een parkmanagement organisatie. Zij onderhouden het terrein en regelen allerlei praktische zaken voor de bedrijven. Gemeente Hengelo voert de grondexploitatie.

Watertorenpark

Met de aanleg van het Watertorenpark wordt er een flinke stap gezet in de ontwikkeling van Veldwijk Noord. Een aantal jaren geleden is MFA 't Berflo gerealiseerd. Een plek waar leren, zorg en ontmoeten centraal staan. Met de aanleg van het Watertorenpark worden ook de componenten recreëren en spelen toegevoegd. Vanwege onvoorziene verontreinigingen heeft het project een periode stil gelegen. Deze periode is gebruikt voor aanvullend onderzoek en het wijzigen van de plannen. De extra saneringsmaatregelen leiden tot meerkosten. Op dit moment wordt er gewerkt aan de aanleg van het park. De oplevering zal in het voorjaar van 2017 plaatsvinden.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Beleidsbegroting 2017-2020		
Zaaknummer	2052355	Portefeuillehouder	College
Historie	De Kadernota 2017 – 2020 is zoals gebruikelijk het startpunt voor een nieuw begrotingsproces. Op 6 juli jl. heeft de integrale afweging in de gemeenteraad plaatsgevonden, waarna de Kadernota is vastgesteld (zaaknummer 2023377). Deze kaderstelling heeft het college gehanteerd bij het opstellen van de nieuwe Beleidsbegroting 2017-2020. Na de Kadernota 2017-2020 is de begroting op detailniveau geactualiseerd. Hierbij is ook rekening gehouden met de gewijzigde wet- en regelgeving in het kader van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	1. De Beleidsbegroting 2017-2020 vast te stellen. 2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's, als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen. 3. Het college van burgemeester en wethouders voor het jaar 2017 te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan. 4. Voor het jaar 2017 de lasten en baten per programma, inclusief de geraamde mutaties van de reserves binnen de programma's, als financieel kader vast te stellen.		

Politieke Markt	26 oktober 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Coen Hartendorp	Theaterzaal	Bestuur	100 min
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	Afspraken spreektijd: - Twee sprekers per fractie, samen 5 minuten; - Reactie college 15 minuten Tegelijkertijd bespreken met het voorstellen: - 2051636 Belastingtarieven 2017 - 2032910 Evaluatie reserves en voorzieningen Technisch beraad op 10 oktober van 19:00 – 20.30 uur in kamer M.003 van het Markant-gebouw over deze drie zaken.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Raad	8 november 2016
Doel van de sessie	Besluitvorming
Behandeladvies	Behandeling van de volgende voorstellen gaat tegelijkertijd: - 2052355 Beleidsbegroting 2017-2020 - 2051636 Belastingtarieven 2017 - 2032910 Evaluatie reserves en voorzieningen. <u>17.00 - 18.30 uur</u>: Eerste termijn van de raad met algemene beschouwingen over de begroting (inclusief belastingtarieven), indienen van moties en amendementen: - max. 5 minuten per fractie; - twee woordvoerders per fractie; - aansluitend verhelderende vragen van fracties toegestaan.

	<u>18.30 - 19.30 uur</u>: Schorsing raadsvergadering/eenvoudige maaltijd in gebouw Markant. <u>19.30 – 20.00 uur</u>: Eerste termijn college, max. 30 minuten: - verhelderende vragen van fracties toegestaan; <u>Vanaf 20.00 uur</u>: Tweede termijn raad en college volgens de normale spelregels: - debat; - twee woordvoerders per fractie; - reactie college; - stemming over moties, amendementen en over de agendapunten	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2052355	Peper, Marianne	MID-FIN	
ONDERWERP			
Beleidsbegroting 2017-2020			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. De Beleidsbegroting 2017-2020 vast te stellen.
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's, als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen.
3. Het college van burgemeester en wethouders voor het jaar 2017 te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan.
4. Voor het jaar 2017 de lasten en baten per programma, inclusief de geraamde mutaties van de reserves binnen de programma's, als financieel kader vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 27 september de Beleidsbegroting 2017-2020 vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad. De raad besluit op 8 november a.s. over de begroting. De politieke markt is voorzien op 26 oktober. Op 6 juli jl. heeft de integrale afweging over de Kadernota 2017-2020 in de gemeenteraad plaatsgevonden. De uitgangspunten uit deze vastgestelde nota zijn verwerkt in de Beleidsbegroting 2017-2020. De begroting geeft een overzicht van de plannen voor de komende jaren en de financiële stand van zaken. De belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren zijn de transformaties in het sociaal domein, de binnenstad en het meerjarig op orde houden van de begroting. Deze thema's zijn van essentieel belang voor het waarborgen van een aangename en sociale stad. Met een begrotingsomzet in 2017 van circa € 286 miljoen blijven we in staat om de vele ambities en activiteiten uit te voeren.

Uiteindelijk resteert er een positief begrotingssaldo van € 385.000 in 2017, € 217.000 in 2018, € 1,5 miljoen in 2019 en € 1,9 miljoen in 2020. Op basis van nieuwe landelijke begrotingsvoorschriften, met ingang van 2017, heeft de grootste mutatie ten opzichte van de Kadernota plaatsgevonden in de rentesfeer. Daarnaast wordt voorgesteld de structurele ombuigingstaakstelling van € 50.000 op het Rabotheater met ingang van 2017 terug te draaien.

Echter de eerste signalen zijn er, dat de budgettaire neutraliteit van de transities onder druk staat. De komende maanden vindt een diepgaande analyse van de jaarcijfers 2015 in het sociaal domein plaats in combinatie met een matching van de indicaties en het financieel perspectief naar aanleiding van de septembercirculaire 2016 van het gemeentefonds. Deze analyse vormt de basis voor een plan van aanpak en een voorstel voor een begrotingswijziging 2017.

De lokale woonlasten stijgen gematigd. De lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning neemt toe met 1,5% in 2017 ten opzichte van 2016. Voor de huurder van een woning stijgt de lokale lastendruk met 0,9%.

De gemeentebegroting is dit jaar voor het eerst toegankelijk gemaakt via het financieel portaal. De ontwikkeling van het financieel portaal is de volgende stap in het verder digitaliseren van onze planning- & controlcyclus. Met het portaal willen we ons omvangrijke takenpakket compleet, leesbaar en overzichtelijk weergeven en laten zien waar we als gemeente het geld aan uitgeven. Nieuw ten opzichte van de 'Wat doet Hengelo-app 2015 en 2016' is dat het financieel portaal op maat raadpleegbaar is voor verschillende doelgroepen. Enerzijds kan de begroting op hoofdlijnen worden bekeken, anderzijds op detailniveau. Onze ambitie is om in de nabije toekomst ook de overige planning- & controlproducten, zoals de beleidsrapportages en de jaarverslagen, te ontsluiten via dit financieel portaal.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2052355	Peper, Marianne	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Beleidsbegroting 2017-2020			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op grond van de artikelen 190 en 191 van de Gemeentewet biedt het college van burgemeester en wethouders jaarlijks, voor aanvang van het nieuwe begrotingsjaar, een ontwerpbegroting en meerjarenramingen ter vaststelling aan de gemeenteraad aan.

Kadernota 2017-2020

De Kadernota is het startpunt voor een nieuw begrotingsproces. Op 6 juli jl. heeft de integrale afweging in uw gemeenteraad plaatsgevonden, waarna de Kadernota is vastgesteld (zaaknummer 2023377). Deze kaderstelling hebben wij gehanteerd bij het opstellen van de nieuwe Beleidsbegroting 2017-2020.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Uitdagingen

De belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren zijn de transformaties in het sociaal domein, de binnenstad en het meerjarig op orde houden van de begroting. Deze thema's zijn van essentieel belang voor het waarborgen van een aangename en sociale stad. Met een begrotingsomzet in 2017 van circa € 286 miljoen blijven we in staat om de vele ambities en activiteiten uit te voeren.

Financieel perspectief

Na de Kadernota 2017-2020 is de begroting op detailniveau geactualiseerd. Hierbij is ook rekening gehouden met de gewijzigde wet- en regelgeving in het kader van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De definitieve uitwerking leidt tot het volgende financieel perspectief voor de komende jaren:

Financieel perspectief 2017-2020				
				- = nadeel; bedragen * € 1.000
	2017:	2018:	2019:	2020:
Verwacht begrotingssaldo Kadernota 2017-2020	604	49	-183	23
Renteresultaat/algemene reserve grondexploitatie/kapitaallasten	- 496	- 248	1.395	1.392
Rabotheater	- 50	- 50	- 50	- 50
Samenwerkingsverbanden (GBT, regio Twente)	127	148	135	121
Leges/tarieven/belastingen	335	335	335	435
Overige kleine verschillen	- 135	- 17	- 85	16
Begrotingssaldo 2017-2020	385	217	1.547	1.937

Uiteindelijk resteert er een positief begrotingssaldo van € 385.000 in 2017, € 217.000 in 2018, € 1,5 miljoen in 2019 en € 1,9 miljoen in 2020. Opgemerkt wordt dat op dit moment nog diverse scenario's ten aanzien van de (financiële) toekomstbestendigheid van het Rabotheater verder worden uitgewerkt. Daarnaast blijven de uitgaven op grond van de Wmo en Jeugd(zorg) de komende jaren onvoorspelbaar en onzeker. Dit zal kunnen betekenen dat de budgettaire neutraliteit van de transities onder druk staat.

Renteresultaat/Algemene reserve grondexploitaties

Het renteresultaat is met name behoorlijk nadelig beïnvloed door de verlaging van de rente voor de "eigen" gemeentelijke grondexploitaties naar 2% in plaats van 3,75%. Er vindt een lagere doorbelasting van de rente plaats aan de grondexploitaties, waarvan de positieve effecten binnen de grondexploitaties blijven ("gesloten circuit"). Door het gewijzigde BBV waren we genoodzaakt om de rente van deze grondexploitaties aan te passen aan de door de commissie BBV voorgeschreven disconteringsvoet van 2%.

Het grote nadelige renteresultaat wordt genivelleerd door (per saldo) de lagere toevoeging aan de algemene reserve grondexploitatie uit de algemene middelen. Dit leidt tot een aanzienlijk voordelig effect. Het voordeel is het gevolg van een lagere gehanteerde rente van 2% in plaats van 3,75%. Conform de bestendige gedragslijn wordt dit nieuwe percentage ook toegepast over de rentevergoeding aan de algemene reserve grondexploitatie. Daarnaast is door de structurele verbetering binnen het grondbedrijf als gevolg van de lagere rente de structurele dotatie van € 1 miljoen komen te vervallen.

Rabotheater

Op 10 juni 2015 heeft de raad, bij de integrale afweging in de Kadernota Maatschappelijke Takenverkenning 2016-2019, besloten tot een bezuiniging van € 50.000 op het Rabotheater. Met een amendement tijdens de begrotingsbehandeling 2016 op 4 november 2015, heeft uw raad besloten tot een incidentele verlaging van het bezuinigingsbedrag voor het jaar 2016 met € 25.000.

Tijdens dezelfde begrotingsbehandeling in november 2015 heeft de raad aan de hand van de rapportage onderzoek 'Rabotheater financieel toekomstbestendig' (zaaknummer 1092237) gedebatteerd over de (financiële) toekomstbestendigheid van het Rabotheater. Belangrijkste conclusie van dat onderzoek was dat in de huidige vorm het Rabotheater financieel niet toekomstbestendig is, met name als gevolg van ontbrekende dekking voor onderhoud en vervangingsinvesteringen. Met behulp van een extern adviesbureau heeft daarop een second opinion plaatsgevonden en wordt daarnaast onderzocht welke alternatieve scenario's er zijn voor een financieel gezonde theaterfunctie in Hengelo. Op basis van voorgaande is helder dat een financieel gezonde theaterfunctie niet haalbaar is zonder een heroverweging van het raadsbesluit tot bezuiniging van € 50.000. Wij stellen voor om deze structurele taakstelling van € 50.000 terug te draaien.

Begrotingswijziging Sociaal domein (onderdelen Jeugd en Wmo)

In de nasleep van de jaarrekening 2015, vindt momenteel een verdergaande controle van de jaarcijfers van aanbieders plaats. Op basis de bevindingen tot nog toe, hebben wij signalen dat de uitvoering van de taken in het sociaal domein, en in het bijzonder de Wmo en Jeugdhulp, in 2016 in mindere mate budgettair neutraal zou kunnen verlopen dan op basis van de jaarrekening 2015 aannemelijk leek.

Wanneer tevens rekening wordt gehouden met de extra budgettaire kortingen voor de jaarschijf 2017 en de septembercirculaire 2016 van het gemeentefonds, moet worden geconstateerd dat bijsturing zeer waarschijnlijk en zelfs noodzakelijk is. De komende maanden vindt een diepgaande analyse van de jaarcijfers 2015 plaats in combinatie met een matching van de indicaties en het financieel perspectief naar aanleiding van de septembercirculaire. Deze analyse vormt de basis voor een plan van aanpak en een voorstel voor een begrotingswijziging 2017.

Gildebor

De definitieve besluitvorming rondom Gildebor (samenwerken SWB, Hof van Twente en de gemeente Hengelo voor onderhoud openbare ruimte) is bij de afronding van de begroting nog niet in een zodanig vergevorderd stadium dat deze al in deze in de voorliggende begroting kan worden verwerkt. Bij de besluitvorming over Gildebor (naar verwachting in het 4e kwartaal van 2016) zal een afzonderlijke begrotingswijziging worden voorgelegd aan uw raad. Uitgangspunt is dat dit budgettair neutraal verloopt, met in achtname van de ingevulde taakstelling (O6.1.9 Onderhoud SB/SWB) uit de Kadernota Maatschappelijke takenverkenning 2016-2019.

Besluitvorming herstructurering Hart van Zuid

Inmiddels is er een hoofdlijnenakkoord bereikt met Van Wijnen. Dit akkoord is in financiële zin verwerkt in deze begroting. Het hoofdlijnenakkoord is in het raadsvoorstel "Besluitvorming herstructurering Hart van Zuid" uitgebreid toegelicht (zaaknummer 2028451).

Algemene reserve

Onze algemene reservepositie wordt, op basis van eerder vastgesteld beleid, verder versterkt door de jaarlijkse toevoeging van ruim € 2 miljoen.

Woonlasten

De lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning neemt toe met circa 1,5% in 2017 ten opzichte van 2016. Voor de huurder van een woning stijgt de lokale lastendruk met 0,9%. In het raadsadvies "Belastingtarieven 2017" (zaaknummer: 2051636) is het totaalpakket aan belastingmaatregelen toegelicht.

Financieel portaal gemeente Hengelo

De gemeentebegroting is dit jaar voor het eerst toegankelijk gemaakt via het financieel portaal. De ontwikkeling van het financieel portaal is de volgende stap in het verder digitaliseren van onze planning- & controlcyclus. Met het portaal willen we ons omvangrijke takenpakket compleet, leesbaar en overzichtelijk weergeven en laten zien waar we als gemeente het geld aan uitgeven. Nieuw ten opzichte van de 'Wat doet Hengelo-app 2015 en 2016' is dat het financieel portaal op maat raadpleegbaar is voor verschillende doelgroepen. Enerzijds kan de begroting op hoofdlijnen worden bekeken, anderzijds op detailniveau. Onze ambitie is om in de nabije toekomst ook de overige planning- & controlproducten te ontsluiten via dit financieel portaal.

Persbericht

Een persbericht volgt ook bij het definitieve raadsbesluit.

Vervolgtraject

Na vaststelling is de Beleidsbegroting 2017-2020 digitaal op de het financieel portaal beschikbaar. Na de vaststelling door uw raad zal deze eventueel worden aangevuld met eventuele aangenomen moties en/of amendementen. Vervolgens wordt de begroting aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel in het kader van het financieel toezicht.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. De Beleidsbegroting 2017-2020 vast te stellen.
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's, als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen.
3. Het college van burgemeester en wethouders voor het jaar 2017 te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan.
4. Voor het jaar 2017 de lasten en baten per programma, inclusief de geraamde mutaties van de reserves binnen de programma's, als financieel kader vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De samenvatting van de belangrijkste financiële mutaties treft u aan in hoofdstuk 4 van de Beleidsbegroting 2017-2020.

BIJLAGE(N)

Beleidsbegroting 2017-2020.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 10 oktober 2016:

Beleidsbegroting 2017-2020

Onderwerp/vragen:	Antwoorden:
Technische uitwerking oorzaak van de verhoging van de afvaltarieven Onderbouwing verder duiden.	De verhoging van de tarieven heeft meerdere oorzaken, met name: • de kosten voor het ophalen en verwerken van met name verpakkingen zijn gestegen; • minder aanbiedingen, maar per aanbieding is het gemiddelde gewicht zwaarder (van de afvalcontainer of afvalzakken); een hoger gewicht dat wordt aangeleverd leidt tot hogere verwerkingskosten, omdat per gewicht/ton afval en niet per container wordt afgerekend; • het blijft volgend jaar voor de inwoners van Hengelo mogelijk om 50 kilo restafval gratis weg te brengen naar het Milieupark aan de Wegtersweg; dit leidt ook tot minder aanbiedingen in de huisvuilinzameling in 2017 dan eerder geraamd en dus een lagere dekking uit het variabele tarief op fijn restafval.
Op Prinsjesdag zijn extra middelen voor cultuureducatie op scholen per 1-1-2017 aangekondigd. Om welk bedrag gaat het voor Hengelo?	Er wordt landelijk extra geld beschikbaar gesteld. Dit is voor de Impulsregeling Muziekeducatie. Scholen kunnen hier zelf een aanvraag voor doen. Deze middelen kan de gemeente niet aanvragen. Wel zijn we met scholen in gesprek om hen te ondersteunen bij het aanvragen van deze middelen. Het gaat om € 1,2 miljoen extra landelijk gezien.
Wat betekent de overheadtoerekening voor het tarief van de omgevingsvergunningen (pag. 12) ?	Door de aanpassing van de hogere woningbouwprognoses, in de lijn van de ladder van duurzame verstedelijking, ten opzichte van de behoedzame ramingen in de begroting 2016-2019 (als gevolg van de crisis) hoeven de tarieven voor de omgevingsvergunningen, in totaliteit, maar gematigd te worden verhoogd, namelijk 0,05% van de legstarieven.
Nadere duiding van de oplopende taakstelling 7.2.5 Verkiezingen uit bijlage 8.7 'Nieuwe en oplopende taakstellingen' (pag. 222)	Het heeft te maken met de vermindering van het aantal stembureaus en het soort verkiezingen (afhankelijk van het opkomstpercentage bij de vorige verkiezingen). Besparing per stembureau is circa € 950.
Nadere onderbouwing tussen de activiteit 42 C HEIM/CREA (pag. 51) en de bedragen in de bijlage 8.8. overzicht subsidies (pagina's 223 t/m en 225)	Zoals tijdens het technisch beraad is aangegeven bevatten de activiteiten die in de programma's zijn uitgewerkt meer lasten en baten dan 'subsidies'. Gevraagd werd om Heim/Crea als voorbeeld uit te werken. Activiteit 42C: CREA € 502.204 Heim € 429.107 Totaal € 931.311

	CREA is uitgesplitst in: <table> <tr> <td>Lonen – gemeente Hengelo</td><td>€ 17.950</td></tr> <tr> <td>Overige inkomensoverdrachten</td><td><u>€ 484.254 (=subsidie)</u></td></tr> <tr> <td></td><td>€ 502.204</td></tr> </table> Heim is uitgesplitst in: <table> <tr> <td>Overige inkomensoverdrachten</td><td>€ 263.003 (=subsidie)</td></tr> <tr> <td>Kapitaallasten (Wilhelminaschool en Huisvesting CREA/HEIM/Muziekschool)</td><td><u>€ 166.104</u></td></tr> <tr> <td></td><td>€ 429.107</td></tr> </table> <i>Bijlage 8.8 Overzicht subsidies:</i> <table> <tr> <td>CREA (Creativiteitscentra):</td><td>€ 484.254</td></tr> <tr> <td>HEIM:</td><td>€ 263.003</td></tr> </table>	Lonen – gemeente Hengelo	€ 17.950	Overige inkomensoverdrachten	<u>€ 484.254 (=subsidie)</u>		€ 502.204	Overige inkomensoverdrachten	€ 263.003 (=subsidie)	Kapitaallasten (Wilhelminaschool en Huisvesting CREA/HEIM/Muziekschool)	<u>€ 166.104</u>		€ 429.107	CREA (Creativiteitscentra):	€ 484.254	HEIM:	€ 263.003										
Lonen – gemeente Hengelo	€ 17.950																										
Overige inkomensoverdrachten	<u>€ 484.254 (=subsidie)</u>																										
	€ 502.204																										
Overige inkomensoverdrachten	€ 263.003 (=subsidie)																										
Kapitaallasten (Wilhelminaschool en Huisvesting CREA/HEIM/Muziekschool)	<u>€ 166.104</u>																										
	€ 429.107																										
CREA (Creativiteitscentra):	€ 484.254																										
HEIM:	€ 263.003																										
Jeugd- en jongerenwerk Donna (pag. 224). Donna subsidiëren we toch niet meer?	De toegevoegde tekst Donna in de begroting is nog een oude tekst. Donna wordt al een paar jaar niet meer gesubsidieerd. We gaan de toegevoegde tekst Donna schrappen (in het definitieve boekwerk na de vaststelling in de raadsvergadering van 8 november 2016). De taken vallen onder het algemeen maatschappelijk werk en worden door Wijkkracht uitgevoerd. Het budget op deze begrotingspost zit in de beschikking aan Wijkkracht. Zie hieronder.																										
Welk bedrag ontvangt Wijkkracht in 2017 en voor welke activiteiten?	Voor 2017 heeft Wijkkracht pro forma subsidie aangevraagd. Deze aanvraag is gelijk aan de beschikking van 2016. Wijkkracht is in 2016 als volgt gesubsidieerd: <table> <tr> <td>Algemeen maatschappelijk werk</td><td>€ 1.134.704</td></tr> <tr> <td>Clientondersteuning</td><td>€ 450.000</td></tr> <tr> <td>Menthol</td><td>€ 164.566</td></tr> <tr> <td>Welzijn ouderen regulier</td><td>€ 729.058</td></tr> <tr> <td>Administratie thuis</td><td>€ 20.483</td></tr> <tr> <td>Informele zorg</td><td>€ 170.930</td></tr> <tr> <td>Wijkteams</td><td>€ 157.570</td></tr> <tr> <td>Stedelijk Jongeren Werk</td><td>€ 600.000</td></tr> <tr> <td>Servicepunt vrijwilligers</td><td>€ 168.000</td></tr> <tr> <td>Wijkprogrammering</td><td>€ 35.775</td></tr> <tr> <td>Sport en Jeugdhulp</td><td>€ 29.817</td></tr> <tr> <td>LOES</td><td><u>€ 77.513</u></td></tr> <tr> <td>Totaal</td><td>€ 3.738.416</td></tr> </table> Daarnaast zal er voor 2017 en 2018 vanuit het innovatiebudget € 400.000 per jaar beschikbaar worden gesteld voor de versterking en doorontwikkeling van Wijkkracht (o.b.v. nieuw beleid Kadernota 2017-2020).	Algemeen maatschappelijk werk	€ 1.134.704	Clientondersteuning	€ 450.000	Menthol	€ 164.566	Welzijn ouderen regulier	€ 729.058	Administratie thuis	€ 20.483	Informele zorg	€ 170.930	Wijkteams	€ 157.570	Stedelijk Jongeren Werk	€ 600.000	Servicepunt vrijwilligers	€ 168.000	Wijkprogrammering	€ 35.775	Sport en Jeugdhulp	€ 29.817	LOES	<u>€ 77.513</u>	Totaal	€ 3.738.416
Algemeen maatschappelijk werk	€ 1.134.704																										
Clientondersteuning	€ 450.000																										
Menthol	€ 164.566																										
Welzijn ouderen regulier	€ 729.058																										
Administratie thuis	€ 20.483																										
Informele zorg	€ 170.930																										
Wijkteams	€ 157.570																										
Stedelijk Jongeren Werk	€ 600.000																										
Servicepunt vrijwilligers	€ 168.000																										
Wijkprogrammering	€ 35.775																										
Sport en Jeugdhulp	€ 29.817																										
LOES	<u>€ 77.513</u>																										
Totaal	€ 3.738.416																										

Behandelvoorstel

Onderwerp	Evaluatie reserves en voorzieningen 2016		
Zaaknummer	2032910	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	Op grond van artikel 8 van de Financiële verordening 2014 legt het college minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake reserves en voorzieningen ter vaststelling voor aan de raad. De laatste herijking met de nota "Tot op het bot" dateert van eind 2012. Daarvoor kenden we de nota's 'Slank, gezond en weerbaar'(2011) en 'Vet op de Botten' (2009).		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De nota Reserves en Voorzieningen 2016 vast te stellen en daarmee te besluiten: a. de evaluatie van reserves jaarlijks in te passen in de planning & controlcyclus; b. de volgende reserves – na afwikkeling van vastgestelde claims – op te heffen en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve: - Reserve preventiepakket Berflo Es (€ 20.000) - Reserve Volkshuisvesting (€ 83.311) - Reserve decentralisatie uitkeringen (€ 459.737) - Reserve ARI (€ 95.891) c. voortzetting van de volgende reserves, afhankelijk van een opgesteld bestedingsplan, te heroverwegen bij de vaststelling van het jaarverslag 2016: - Reserve communicatiebeleid - Reserve arbeidsvoorwaarden - Reserve Warmtenet - Reserve bodemsanering - Reserve onderwijshuisvesting - Reserve lopende projecten.		

Politieke Markt	26 oktober 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Coen Hartendorp	Theater	Bestuur	100 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Afspraken spreektijd: - Twee sprekers per fractie, samen 5 minuten; - Reactie college 15 minuten Tegelijkertijd bespreken met de voorstellen: - 2052355 Beleidsbegroting 2017-2020 - 2051636 Belastingtarieven 2017 Technisch beraad op 10 oktober van 19:00 – 20.30 uur in kamer M.003 van het Markant-gebouw over deze drie zaken.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: 5 minuten	

Raad	8 November 2016
Doel van de sessie	Besluitvorming
Behandeladvies	Behandeling van de volgende voorstellen gaat tegelijkertijd: - 2052355 Beleidsbegroting 2017-2020 - 2051636 Belastingtarieven 2017 - 2032910 Evaluatie reserves en voorzieningen. <u>17.00 - 18.30 uur</u>: Eerste termijn van de raad met algemene beschouwingen over de begroting (inclusief belastingtarieven), indienen van moties en

	amendementen: - max. 5 minuten per fractie; - twee woordvoerders per fractie; - aansluitend verhelderende vragen van fracties toegestaan. <u>18.30 - 19.30 uur</u>: Schorsing raadsvergadering/eenvoudige maaltijd in gebouw Markant. <u>19.30 – 20.00 uur</u>: Eerste termijn college, max. 30 minuten: - verhelderende vragen van fracties toegestaan; <u>Vanaf 20.00 uur</u>: Tweede termijn raad en college volgens de normale spelregels: - debat; - twee woordvoerders per fractie; - reactie college; - stemming over moties, amendementen en over de agendapunten	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2032910	Bosveld, Dolf	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Evaluatie reserves en voorzieningen 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De nota Reserves en Voorzieningen 2016 vast te stellen en daarmee te besluiten:

- a. de evaluatie van reserves jaarlijks in te passen in de planning & controlcyclus;
- b. de volgende reserves – na afwikkeling van vastgestelde claims – op te heffen en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve:
  - Reserve preventiepakket Berflo Es (€ 20.000)
  - Reserve Volkshuisvesting (€ 83.311)
  - Reserve decentralisatie uitkeringen (€ 459.737)
  - Reserve ARI (€ 95.891)
- c. voortzetting van de volgende reserves, afhankelijk van een opgesteld bestedingsplan, te heroverwegen bij de vaststelling van het jaarverslag 2016:
  - Reserve communicatiebeleid
  - Reserve arbeidsvoorwaarden
  - Reserve Warmtenet
  - Reserve bodemsanering
  - Reserve onderwijshuisvesting
  - Reserve lopende projecten.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeente heeft met het oog op een gezond financieel beleid een aantal reserves. Om daar verstandig mee om te gaan bepaalt de financiële verordening dat minimaal eens per vijf jaar nut en noodzaak daarvan wordt beoordeeld. Met deze evaluatie wordt een aantal van deze reserves opgeheven en het saldo overgeheveld naar de algemene reserve of een andere bvestemmingsreserve.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2032910	Bosveld, Dolf	MID-FIN	Ten Heuw
ONDERWERP			
Evaluatie reserves en voorzieningen 2016			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op grond van artikel 8 van de Financiële verordening 2014 legt het college minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake reserves en voorzieningen ter vaststelling voor aan de raad. De laatste herijking met de nota "Tot op het bot" dateert van eind 2012.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Met de nota Reserves en voorzieningen 2016 wordt een overzicht gegeven van de huidige reservepositie van de gemeente. In de nota wordt ingegaan op de beleidsregels t.a.v. reserves en wordt nut en noodzaak in afzonderlijke formats beoordeeld. Het resultaat ervan is dat een aantal reserves kan worden opgeheven t.g.v. de algemene reserve of een specifieke andere bestemmingsreserve. Ook wordt – voor de volledigheid – een overzicht verstrekt van de voorzieningen. Nut, noodzaak en financiële onderbouwing hiervan vindt in feite jaarlijks plaats bij de samenstelling van de jaarrekening.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De nota Reserves en Voorzieningen 2016 vast te stellen en daarmee te besluiten:

- a. de evaluatie van reserves jaarlijks in te passen in de planning & controlcyclus;
- b. de volgende reserves – na afwikkeling van vastgestelde claims – op te heffen en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve:
  - Reserve preventiepakket Berflo Es (€ 20.000)
  - Reserve Volkshuisvesting (€ 83.311)
  - Reserve decentralisatie uitkeringen (€ 459.737)
  - Reserve ARI (€ 95.891)
- c. voortzetting van de volgende reserves, afhankelijk van een opgesteld bestedingsplan, te heroverwegen bij de vaststelling van het jaarverslag 2016:
  - Reserve communicatiebeleid
  - Reserve arbeidsvoorwaarden
  - Reserve Warmtenet
  - Reserve bodemsanering
  - Reserve onderwijshuisvesting
  - Reserve lopende projecten.

FINANCIËLE ASPECTEN

Versterking van de algemene reserve door overheveling van de saldi van op te heffen reserves tot een bedrag van ruim € 650.000

BIJLAGE(N)

- Nota Reserves en voorzieningen 2016
- Formats Reserves
- Formats Voorzieningen

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Nota Reserves en Voorzieningen 2016

Gemeente Hengelo

Herziene Nota Reserves en Voorzieningen

Sector Middelen, afdeling Financiën, september 2016

NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Begripsbepaling	3
2.1 Reserves	3
2.2 Voorzieningen	5
3. Beleid en beheer van reserves	6
3.1 De instellingscriteria	6
3.2 De wijze van instelling	6
3.3 De mutaties op reserves	7
3.4 Wijzigen doel of bestemming	7
3.5 Opheffen	7
3.6 Evaluatie en actualisatie van reserves	7
3.7 Rente	8
3.8 Weerstandscapaciteit	8
4. Toetsing reserves en voorzieningen	9
4.1 Wijzigingen met financiële gevolgen	9
4.2 Bestedingsplan opstellen en evaluatie bij de jaarrekening 2016	9
5. Conclusie en advies	11
Bijlagen	11

1. Inleiding

Op grond van artikel 8 van de Financiële verordening 2014 legt het college minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake reserves en voorzieningen ter vaststelling voor aan de raad. De laatste herijking, vastgelegd in de nota "Tot op het bot", dateert van eind 2012.

Artikel 8 van de Financiële Verordening luidt als volgt:

1. Het college legt minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake reserves en voorzieningen voor aan de raad;
2. De beleidsbegroting en de jaarstukken bevatten een samenvattend overzicht van de reserves en voorzieningen en van de mutaties daarin.

Kaderstelling via een afzonderlijke nota is bij voorzieningen niet aan de orde omdat voorzieningen volgens het BBV een verplichtend karakter kennen en er vrije beschikkingsmacht ontbreekt.

De vorming en aanwending van voorzieningen hoeft niet ter besluitvorming aan de raad te worden voorgelegd. Het inzicht in de reserves en het onderscheid tussen reserves en voorzieningen maakt dat de voorzieningen wel onderdeel van deze nota zijn;

Goed reservebeleid en –beheer is essentieel. Er dient voldoende, maar niet onnodig te worden gereserveerd. Ook dient het aantal reserves zoveel mogelijk beperkt te blijven om transparantie te bevorderen.

De afgelopen jaren zijn we, door de noodzaak tot bezuinigen, steeds kritischer naar de doelen en de omvang van reserves gaan kijken. Hierdoor zijn de reserves (deels) vrijgevallen ten gunste van de algemene middelen. Een dergelijke sessie wordt nu opnieuw gedaan.

Leeswijzer:

In hoofdstuk 2 komt de begripsbepaling aan de orde. Wat zijn de definities en wat is het verschil tussen een reserve en een voorziening.

In hoofdstuk 3 wordt het beleid en het beheer van reserves toegelicht. Hierin worden richtlijnen weergegeven met betrekking tot het instellen en opheffen van reserves en criteria met betrekking tot mutaties. In hoofdstuk 4 worden de reserves getoetst aan de eerder opgestelde criteria.

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de financiële gevolgen van deze nota.

2. Begripsbepaling

In dit hoofdstuk zullen achtereenvolgens in de paragrafen 2.1 en 2.2 de definities en kenmerken van reserves en voorzieningen worden weergegeven.

2.1 Reserves

Eigen vermogen

Volgens artikel 42 van het BBV bestaat het eigen vermogen uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) en het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het gerealiseerde resultaat is in feite het saldo van baten en lasten plus toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, op grond van eerdere besluitvorming. In de huidige terminologie is dit dan een rekeningsaldo waaraan nog geen bestemming is gegeven en waarvoor een voorstel wordt gedaan bij de jaarrekening (op de balans wordt dit tot uitdrukking gebracht als "rekeningresultaat" en behoort dus tot het eigen vermogen). De feitelijke bestemming van dit saldo vindt pas plaats nadat de raad heeft besloten over een voorstel tot de bestemming ervan.

Definitie reserves

Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij zijn te besteden. Artikel 43 lid 1 van het BBV onderscheidt de reserves naar:

a. de algemene reserve;

Met de aanvaarding van het amendement "zorggeld blijft beschikbaar voor zorg" (PvdA en SP, raad 6 juli 2016) is een bedrag van € 4.509.000 geormerkt als "Algemene reserve Zorg".

b. bestemmingsreserves.

In lid 2 van dat artikel wordt een bestemmingsreserve gedefinieerd als een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Algemeen geldt dat als de bestemming door de raad kan worden gewijzigd, sprake is van een (bestemmings-) reserve; bij een voorziening kan dit niet.

Negatieve reserves

Een reserve mag in principe niet negatief zijn.

Type en functies van reserves

In het kader van een verantwoord financieel beleid verdient het aanbeveling, daar waar noodzakelijk, tot de vorming en instandhouding van reserves over te gaan. Dit kan en moet mede worden gezien in relatie tot een aantal functies die de reserves hebben. Hierbij zijn de volgende vier functies te onderscheiden, die ook tegelijkertijd voor kunnen komen:

1. financieringsfunctie

Alle reserves hebben een financieringsfunctie, omdat ze onderdeel uitmaken van het totale vermogen van de gemeente. Door investeringen of andere grote uitgaven hiermee te financieren wordt de noodzaak beperkt tot financiering via rentedragend vermogen. In dat geval "leent" de gemeente van zichzelf in plaats van vaste geldleningen (rentedragend vermogen) aan te trekken van derden.

2. bestedingsfunctie

Reserves die in het leven zijn geroepen om te worden ingezet voor een bepaald doel, hebben een bestedingsfunctie. De aanwending hiervan heeft veelal een incidenteel karakter. Het merendeel van de reserves heeft dit motief.

3. bufferfunctie

De algemene reserve heeft een bufferfunctie. Dit is noodzakelijk om ongewenste en onvoorziene toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen.

4. egalisatiefunctie

Reserves kunnen worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatiebegroting kunnen zo worden vermeden. Zo ook kunnen ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht middels een egaliseringsreserve worden opgevangen. Er is ook sprake van een egalisatiefunctie als structureel gelden aan reserves worden onttrokken ter dekking van de kapitaallasten van investeringen.

Tabel: overzicht functies reserves

nr	reserve	financierings -functie	bestedings -functie	buffer- functie	egalisatie -functie
101	Algemene reserve (incl. Zorg deel)	x		x	x
150	Reserve Grex Algemeen	x		x	
310	Reserve centraal opleidingsbudget	x	x	x	
311	Reserve Communicatiebeleid	x	x		
313	Vereveningsreserve binnenstad	x	x		
316	Reserve arbeidsvoorwaarden	x	x		
319	Reserve Warmtenet	x	x		x
324	Reserve Preventiepakket Berflo Es	x	x		
326	Reserve accommodaties egalisatie (5206)	x	x	x	x
327	Reserve Vastgoedbedrijf	x	x	x	
328	Reserve duurzaamheid	x	x		
329	Reserve fietspadenplan	x	x		
331	Reserve Twentehaven	x	x	x	x
332	Reserve bodemsanering	x	x	x	x
333	Reserve volkshuisvesting	x	x		
367	Reserve Onderwijshuisvesting	x	x		x
371	Reserve Decentralisatie-uitkeringen	x	x		x
372	Reserve Organisatieontwikkeling	x	x		
374	Reserve Compensatiefonds Bomenverordening	x	x		
375	Reserve Prj. Bestrijding Jeugd Werkloosheid	x	x		
384	Reserve lening Schouwburg	x	x	x	
396	Reserve lopende projecten	x	x	x	
398	Reserve onderhoud buurtcentra	x	x		
399	Reserve ARI	x	x	x	

2.2 Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen van de gemeente. Voorzieningen worden gevormd voor, min of meer onzekere, onvermijdelijke verplichtingen, verliezen en risico's waarvan de omvang goed kan worden geschat. Ook worden voorzieningen getroffen voor de verplichte besteding van geormerkte gelden van derden. Tevens kunnen voorzieningen betrekking hebben op het egaliseren van jaarlasten, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, die zijn oorsprong mede vinden in voorgaande jaren, zoals bijvoorbeeld groot onderhoud. Het karakter van voorzieningen is verplichtend en voor de gemeente is geen sprake van een vrije keuze daarin. Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen derhalve niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Toevoegingen moeten dan ook altijd gebaseerd zijn op de tijdige opbouw van de noodzakelijke omvang van de voorziening. Mutaties in voorzieningen wegens toevoegingen, of door vrijval, vloeien dus voort uit het aanpassen van een nieuw noodzakelijk niveau en uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld. De feitelijke mutaties in voorzieningen vallen onder verantwoordelijkheid van het College. Voor dotaties aan of vrijval van voorzieningen geldt dat deze tot het saldo van baten en lasten behoren. Aanwending van voorzieningen geschiedt rechtstreeks op de voorziening. Rentebijbeschrijving op voorzieningen is volgens het BBV niet toegestaan. Anders dan bij reserves wordt de toereikendheid van voorzieningen jaarlijks beoordeeld bij de samenstelling van de jaarrekening en getoetst door de accountant. In deze nota worden dan ook geen specifieke voorstellen gedaan m.b.t. de voorzieningen. Voor de volledigheid is als bijlage een overzicht opgenomen met de voorzieningen per 31-12-2015 (laatst vastgestelde jaarrekening) en zijn de formats per voorziening opgenomen.

Voorzieningen die aan de passivazijde van de balans staan en behoren tot het vreemd vermogen moeten we niet verwarren met voorzieningen zoals de voorziening dubieuze debiteuren of verliesvoorzieningen voor grondexploitaties. Dit zijn namelijk geen voorzieningen zoals bedoeld in art. 44 van het BBV. Dergelijke voorzieningen zijn waarde correcties op activaposten. Met andere woorden: een voorziening dubieuze debiteuren kennen we wel, maar wordt in de rekening niet onder de balanspost voorzieningen opgenomen. De voorziening wordt namelijk in mindering gebracht op het totale debiteurensaldo. Hetzelfde geldt voor verliesvoorzieningen. Een verliesvoorziening betreft een waarde correctie op bijvoorbeeld een grondexploitatie. De verliesvoorziening wordt in mindering gebracht op de boekwaardes die uiteindelijk in de reserve grondbedrijf tot uiting komen. Dit type voorzieningen komen voor bij de deelnemingen, verstrekte geldleningen, bouwgrond en overige debiteuren. Deze worden jaarlijks zichtbaar gemaakt in de toelichting op de balans als onderdeel van de jaarrekening.

Tabel: Reserves vs. Voorzieningen

	Reserve	Voorziening
Wijziging bestemming mogelijk?	Ja, door de raad	Alleen bij gewijzigde omstandigheden
Onderdeel van het	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Aanwending vrij?	Ja, via raadsbesluit	Nee, slechts voor betreffend doel
Financiële onderbouwing	Niet verplicht, wel gewenst	Noodzakelijk

3. Beleid en beheer van reserves

In dit hoofdstuk formuleren wij de beleids- en beheersmatige aspecten die betrekking hebben op reserves. Hierbij gaat het om de instelling van de reserves, richtlijnen met betrekking tot dotaties en onttrekkingen, renteaspecten en overige aandachtspunten.

3.1 De instellingscriteria

Wij zijn van mening dat het algemene uitgangspunt moet zijn het, in alle redelijkheid, zo veel mogelijk beperken van reserves, zowel qua aantal als qua omvang. Hierbij moet natuurlijk wel rekening worden gehouden met de wettelijke voorschriften zoals vermeld in hoofdstuk 2.

Bij het instellen van reserves moeten de volgende criteria worden gehanteerd:

Bestemmingsreserves worden alleen ingesteld:

- a. Voor concrete, in principe binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de raad vast te stellen doelen. Reservevorming dient hiervoor gemotiveerd noodzakelijk te zijn. Blijft realisatie binnen de gestelde termijn uit, dan vindt opnieuw afweging door de raad plaats; dit kan betekenen dat de reserve kan worden gehandhaafd voor het doel waarvoor deze is gevormd, of dat de bestemming wordt veranderd of wegvalt en de reserve om die reden kan worden opgeheven;
- b. Voor het veiligstellen van object- of doelsubsidies/bijdragen van derden of niet benutte delen daarvan, waarvan de verplichting tot het doen van uitgaven zich pas in latere jaren voordoet, maar die niet specifiek hoeven te worden besteed (dus waarop geen terugbetalingsverplichting rust);
- c. Voor de egalisatie van ongewenste schommelingen in gemeentelijke tarieven die naar derden toe (of intern) worden gehanteerd, indien de besteding niet dusdanig gebonden is dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn besteed aan het doel waarvoor ze zijn geheven.

Wel heeft de raad een notitie vastgesteld, waarin een gewenste hoogte van de algemene reserve is opgenomen (Raadsbesluit 12G200840 d.d. 26 juni 2012). De algemene reserve zal te allen tijde een minimumbedrag bevatten van 25% van het benodigd weerstandsvermogen, op termijn moet de algemene reserve toegroeien naar 50% van het benodigd weerstandsvermogen. Dit besluit en het recent genomen besluit een deel van de algemene reserve te oormerken voor de zorg zijn belangrijke kaders voor het gemeentelijk reservebeleid.

3.2 De wijze van instelling

Om te voorkomen dat onnodig middelen worden vastgelegd waarvoor een andere bestemming mogelijk is, moeten goede gronden aanwezig zijn om een reserve in te stellen of in stand te houden. Aan de andere kant moet er natuurlijk ook voor worden gewaakt dat de begrotingspositie van de gemeente, door financiële risico's waarvoor geen buffer is gevormd, wordt aangetast. De omvang van de reserves moet daarom worden afgestemd op het doel dat er mee gediend moet worden c.q. op de omvang van de risico's dan wel de verplichtingen en/of verliezen die erdoor moeten worden afgedekt.

Om het budgetrecht van de raad op het terrein van de reserves tot zijn recht te laten komen zal het instellen of opheffen van reserves bij raadsbesluit dienen plaats te vinden.

In het voorstel aan de raad zal aandacht besteed moeten worden aan het volgende:

- a. de omschrijving van het doel waarvoor de reserve wordt gevormd;
- b. de vermelding van het te hanteren rentemotief;
- c. de minimale en/of maximale omvang;
- d. de omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan;
- e. de verwachte looptijd.

3.3 De mutaties op reserves

Alle mutaties op reserves vereisen de goedkeuring van de raad. Dit gebeurt vooraf bij de vaststelling van de begroting of bij afzonderlijk raadsbesluit (hetgeen zal leiden tot een begrotingswijziging).

In het algemeen geldt dat de raad voorgenomen onttrekkingen en dotaties aan de reserves, zoals samengevat in het overzicht reserves, bij de programmabegroting toestaat. Bij de jaarrekening zal achteraf de vaststelling plaatsvinden. Het rechtstreeks boeken van uitgaven en ontvangsten op reserves is niet toegestaan. Deze bedragen behoren als reservemutatie bij het betreffende programma en product te worden verantwoord.

3.4 Wijzigen doel of bestemming

Het principe van (bestemmings)reserves is dat de raad te allen tijde het doel of de bestemming kan wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is dus altijd een apart raadsbesluit benodigd.

3.5 Opheffen

Wanneer het doel op basis waarvan een reserve is gevormd op enig moment vervalt, dan dient de reserve te worden opgeheven. Om te voorkomen dat middelen onnodig zijn vastgelegd, moet regelmatig worden geëvalueerd of een bestemmingsreserve nog wel gehandhaafd moet worden en/of geheel of gedeeltelijk kan worden opgeheven. Zie ook 3.6. Het spreekt vanzelf dat voor het opheffen van reserves een raadsbesluit noodzakelijk is.

3.6 Evaluatie en actualisatie van reserves

Doordat omstandigheden voortdurend wijzigen is het nodig periodiek het reservebeleid te toetsen. Hierbij wordt integraal aangegeven welke reserves er zijn, waarbij per reserve wordt gekeken naar de noodzaak om deze aan te houden, naar de omvang ervan en naar de mogelijkheid reserves samen te voegen. Het spreekt vanzelf dat dit soort afwegingen moet plaatsvinden in een bestuurlijk kader, aangezien het daarbij gaat om het bestemmen van gemeentelijke middelen. Ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt is een periodieke doorlichting gewenst. Zo moeten risico's die worden onderkend zo goed mogelijk worden afgedekt, maar daarbij moet voorkomen worden dat uit voorzichtigheidsoverwegingen een te ruime marge wordt gehanteerd. Dit betekent immers dat middelen niet op een andere wijze kunnen worden besteed.

In de Financiële Verordening staat daarnaast genoemd dat jaarlijks bij de programmabegroting en jaarverslag het College de Raad een overzicht verstrekt van de stand van de reserves. Voorts dient in de jaarrekening conform artikel 54 BBV in de toelichting op de balans de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan te worden toegelicht.

Per reserve dient het verloop gedurende het jaar in een overzicht te worden weergegeven. Daaruit moet blijken:

- a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar;
- c. de toevoegingen of onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
- d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
- e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

De Financiële Verordening bepaalt dat het beleid t.a.v. reserves en voorzieningen minimaal eens per vijf jaar wordt geëvalueerd. In de praktijk worden in de tussenliggende jaren besluiten genomen m.b.t. tot reserves en het reservebeleid. Voorbeelden zijn de instellingen van reserves voor nieuwe bestemmingen, maar ook het besluit van de raad t.a.v. de algemene reserve is

tussentijds genomen en niet bij gelegenheid van de periodieke evaluatie. Ook het besluit een deel van de algemene reserve te oormerken t.b.v. het sociaal domein werd bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 genomen. Geconstateerd kan verder worden dat het aantal reserves in de loop der jaren sterk is gedaald (van ruim veertig in 2011 naar 25 in 2015). Op grond hiervan zijn wij voornemens de evaluatie van reserves in te passen in de planning & controlcyclus en dus jaarlijks uit te voeren. De beleidsmatige aspecten worden dan in nieuwe paragraaf investeringen belicht, de toelichting op de individuele reserves in een meer uitgebreide bijlage. Bij de volgende herziening van de Financiële Verordening zal artikel 8 hierop worden aangepast.

Beslispunt: De evaluatie van reserves jaarlijks in te passen in de planning&controlcyclus

3.7 Rente

Artikel 2 lid 4 BBV bepaalt dat in de baten en lasten ook de berekende bespaarde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen dient te worden opgenomen. De reden hiervoor is dat deze dienen als financieringsbronnen. De beschikbaarheid van deze bronnen vermindert de behoefte aan rentedragend vreemd vermogen, waardoor de rentebetalingen worden verlaagd. Dit werkt door in het resultaat van de exploitatie.

Hengelo heeft ervoor gekozen om géén rente toe te voegen aan de reserves. Dit met uitzondering van rentetoerekening over de eerste vijf miljoen euro van de algemene reserve. De rente hiervan komt echter ook weer ten goede aan de algemene middelen.

Bij het BBV zit er een verandering in regelgeving aan te komen voor wat betreft rentetoerekening. Dit met het oog op de komende VpB-plicht¹. Voor de fiscus zal de werkelijk betaalde rente het uitgangspunt zijn. In het geval van totaalfinanciering, zoals de gemeente Hengelo dat hanteert, moet het gewogen gemiddelde rentepercentage worden gehanteerd. Met ingang van 2016 hanteert de gemeente een dergelijk percentage (3,75%).

3.8 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit heeft een specifieke functie ten behoeve van de continuïteit. Landelijk gelden geen vaste (financiële) normen voor gemeenten. Een uitzondering wordt gevormd voor gemeenten die een beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet doen (aanvullende uitkering uit het gemeentefonds).

De belangrijkste reden dat er geen voorgeschreven norm bestaat voor de weerstandscapaciteit wordt gevormd door het feit dat iedere gemeente andere risico's kent. Uitgangspunt is dat de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit de afgelopen jaren is bepaald door bij de begroting als de jaarrekening een gekwantificeerd risicoprofiel op te nemen. Het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit betreft dus maatwerk.

Relatie weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit is het risicobedrag dat bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's. Dit vraagt om beleid betreffende het omgaan met risico's. De opgestelde nota risicomanagement en beleidsregel weerstandsvermogen bevat de beleidskaders om tot een goed risicoprofiel te komen en dit te beheersen.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de aanwezige weerstandscapaciteit (werkelijk aanwezige buffer) te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van risico inventarisatie) Dit wordt aangeduid als de ratio van het weerstandsvermogen. De hoogte van deze ratio is een beleidskeuze van de raad.

In Hengelo bestaat de beschikbare weerstandscapaciteit uit de algemene reserves, vermeerderd met de bestemmingsreserves, waarvan de bestemming kan worden veranderd. Niet alle bestemmingsreserves zijn namelijk zonder verdere consequenties vrij aanwendbaar. Dat geldt bijvoorbeeld voor de onderwijshuisvestingsreserve, waaraan een vrij nauwkeurig bestedingsplan is gekoppeld. Deze wordt dan ook niet in de bepaling van de weerstandscapaciteit betrokken.

---

¹ Commissie BBV - Rapport Grondexploitaties, 10 juli 2015, blz. 11

4. Toetsing reserves en voorzieningen

In 2009 werd in de nota "Vet op de botten?" een nieuw beleidskader opgesteld voor de reserves en voorzieningen binnen de gemeente Hengelo. Daarnaast werden alle toen bekende reserves, bestemmingsreserves en voorzieningen onder de loep genomen. Hierbij werd gekeken naar omvang, onderliggend bestedingsplan en noodzaak van handhaving. Bij vele reserves moesten met name de noodzaak van handhaven en de bestedingsplannen nader worden uitgewerkt. Dat vond twee jaar later plaats in de nota "Slank, gezond en weerbaar".

In 2012 maakte de noodzaak om fors te bezuinigen het opnieuw noodzakelijk om alle toen nog bestaande reserves en voorzieningen opnieuw te toetsen. De nota "Tot op het Bot" maakte zijn titel waar. Hierdoor kon het weerstandsvermogen weer enigszins op peil worden gebracht.

Nu wordt uitvoering gegeven aan de Financiële Verordening door het beleidskader van reserves en voorzieningen onder de loep te nemen en ook aan te passen aan de licht gewijzigde regelgeving in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast is van de gelegenheid gebruik gemaakt om opnieuw de omvang van de diverse reserves en voorzieningen te toetsen aan de nieuwe werkelijkheid. Dit heeft plaatsgevonden onder verantwoordelijkheid van de diverse sectorhoofden, begeleid door de financieel adviseurs. Ondanks de rigoureuze ingrepen in de nota "Tot op het Bot" is het toch mogelijk gebleken om nog wat middelen vrij te maken voor de algemene reserve. Dat blijkt ook wel uit onderstaande beslispunten naar aanleiding van de nieuwe toetsing.

4.1 Wijzigingen met financiële gevolgen

Opheffing (na afwikkeling van bestaande claims) en storting saldo in algemene reserve

324	BR preventiepakket Berflo Es	€ 20.000

Na realisatie van het sport- en leercentrum en de kadernota maatschappelijke takenverkenning resteert nog een bedrag van € 20.000, waar geen claim op ligt. Deze kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

333	BR Volkshuisvesting	€ 83.311

Er liggen geen claims meer op deze reserve. Stortingen en onttrekkingen hebben sinds 2014 niet meer plaatsgevonden. Daarom kan het saldo worden toegevoegd aan de algemene reserve.

371	BR decentralisatie uitkeringen	€ 459.737

De omvang van deze reserve, waarin decentralisatie-uitkeringen van vóór 2015 zijn geparkeerd, bedraagt ruim € 3 miljoen. Van dat bedrag is € 460.000 (afgerond) nog niet bestemd, zodat dit overgeheveld kan worden naar de algemene reserve zonder dat het ten laste gaat van uitstaande verplichtingen.

399	BR ARI	€ 95.891

De omvang van de reserve bedraagt € 5,6 miljoen per eind 2015. Voor iets meer dan € 5,5 miljoen liggen claims op deze reserve, onder meer voor het stadskantoor en de Laan Hart van Zuid. Op het restantbedrag liggen geen claims, zodat dit kan vrijvallen.

Totaal toevoegen aan Algemene Reserve € 658.939

4.2 Bestedingsplan opstellen en evaluatie bij de jaarrekening 2016

316	Reserve arbeidsvoorwaarden	€212.308

Er liggen geen claims op deze reserve. De reserve is al meer dan tien jaar niet aangewend. In overleg met GO moet een bestedingsplan worden opgezet.

311 Reserve communicatiebeleid

Deze reserve is deels dekking voor het krediet breedband. Van de beschikbare € 216.000 is tot op heden (per 31-12-2015) € 156.000 uitgegeven. Voor het restant tot 31-12-2016 gelegenheid geven om voorstellen de digitale stedenagenda in te dienen, daarna opnieuw evalueren.

319 Reserve Warmtenet

Resultaten bedrijfsvoering Warmtenet Hengelo BV worden direct ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht, zolang de BV nog voor eigen risico en rekening van de gemeente wordt gevoerd. Opheffen van de reserve na afwikkeling van de verzelfstandiging, waartoe op 22 juni 2016 is besloten.

332 Reserve bodemsanering

Na besluitvorming over het bodemsaneringsprogramma 2016-2020 zullen de geraamde dotaties en onttrekkingen opnieuw worden getoetst.

367 Reserve onderwijshuisvesting

Nadat de budgetten zijn geactualiseerd en opgenomen in de meerjarenbegroting zal de reserve worden opgeheven. Hiervoor gaat een apart voorstel richting de raad.

396 Reserve lopende projecten

De claims op deze reserve zijn uitsluitend gerelateerd aan het krediet Westtangent. Na afsluiting van het krediet de noodzaak van deze reserve heroverwegen.

5. Conclusie en advies

Geadviseerd wordt in te stemmen met deze nota reserves en voorzieningen en deze te gebruiken als uitgangspunt voor het financieel beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen en het beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen. Recht overeind blijft staan het adagium: 'geen potjes maar plannen'. Met andere woorden: onder elke reserve moet een duidelijke bestemming en onder elke voorziening moet een onderbouwd bestedingsplan liggen.

Voorgesteld wordt concreet:

1. De evaluatie van reserves jaarlijks in te passen in de planning&controlcyclus
2. De volgende reserves – na afwikkeling van vastgestelde claims - opheffen en het saldo over te hevelen naar de algemene reserve:

<i>324 Reserve preventiepakket Berflo Es</i>	<i>€ 20.000</i>
<i>333 Reserve Volkshuisvesting</i>	<i>€ 83.311</i>
<i>371 Reserve decentralisatie uitkeringen</i>	<i>€ 459.737</i>
<i>399 Reserve ARI</i>	<i>€ 95.891</i>
3. Voortzetting van de volgende reserves, afhankelijk van een opgesteld bestedingsplan, heroverwogen bij de vaststelling van het jaarverslag 2016:

<i>311 Reserve communicatiebeleid</i>
<i>316 Reserve arbeidsvoorwaarden</i>
<i>319 Reserve Warmtenet</i>
<i>332 Reserve bodemsanering</i>
<i>367 Reserve onderwijshuisvesting</i>
<i>396 Reserve lopende projecten</i>

Bijlagen

- Totaal overzicht reserves
- Totaal overzicht voorzieningen
- Totaal overzicht reserves na besluitvorming als voorgesteld
- Formats per reserve (separaat)

Totaal overzicht reserves																	
nr	reserve	1-1-2016	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2016	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2017	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2018	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2019	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2020
101	Algemene reserve	10.606	2.264	2.442	10.428	2.087	-	12.514	2.061	-	14.575	2.087	-	16.662	2.310	-	18.972
150	Reserve Grex Algemeen	1.954	6.536	2.197	6.293	2.045	2.099	6.239	2.073	1.693	6.619	2.078	1.760	6.937	2.120	124	8.933
310	Reserve centraal opleidingsbudget	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100
311	Reserve Communicatiebeleid	216	-	-	216	-	-	216	-	-	216	-	-	216	-	-	216
313	Vereveningsreserve binnenstad	-	400	-	400	-	-	400	-	-	400	-	-	400	-	-	400
316	Reserve arbeidsvoorwaarden	212	-	-	212	-	-	212	-	-	212	-	-	212	-	-	212
319	Reserve Warmtenet	319	-	319	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
324	Reserve Preventiepakket Berflo Es	420	-	400	20	-	-	20	-	-	20	-	-	20	-	-	20
326	Reserve accommodaties egalisatie (5206)	1.029	257	332	954	317	374	897	317	374	840	317	374	783	317	374	726
327	Reserve Vastgoedbedrijf	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161
328	Reserve duurzaamheid	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94
329	Reserve fietspadenplan	881	-	-	881	-	-	881	-	-	881	-	-	881	-	-	881
331	Reserve Twentehaven	371	45	-	416	45	-	461	44	-	505	45	-	550	45	-	595
332	Reserve bodemsanering	2.533	932	249	3.216	932	250	3.898	932	250	4.580	932	250	5.262	932	250	5.944
333	Reserve volkshuisvesting	83	-	-	83	-	-	83	-	-	83	-	-	83	-	-	83
367	Reserve Onderwijshuisvesting	6.404	5.418	7.364	4.458	5.933	7.028	3.363	6.174	7.351	2.186	6.270	7.232	1.225	6.361	7.122	464
371	Reserve Decentralisatie-uitkeringen	3.012	-	-	3.012	-	-	3.012	-	-	3.012	-	-	3.012	-	-	3.012
372	Reserve Organisatieontwikkeling	2.328	400	145	2.583	400	-	2.983	400	-	3.383	400	-	3.783	400	-	4.183
374	Reserve Compensatiefonds Bomenverordening	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152
375	Reserve Prj. Bestrijding Jeugd Werkloosheid	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189
384	Reserve lening Schouwburg	5.067	327	-	5.394	328	-	5.722	327	-	6.049	328	-	6.377	327	-	6.704
396	Reserve lopende projecten	996	-	-	996	-	-	996	-	-	996	-	-	996	-	-	996
398	Reserve onderhoud buurtcentra	109	-	-	109	-	-	109	-	-	109	-	-	109	-	-	109
399	Reserve ARI	5.628	-	-	5.628	-	-	5.628	-	-	5.628	-	-	5.628	-	-	5.628
		43.864	16.579	13.448	46.995	12.086	9.751	49.330	12.328	9.668	51.990	12.457	9.616	54.831	12.812	7.870	59.773

Totaal overzicht voorzieningen																	
nr	Voorziening	1-1-2016	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2016	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2017	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2018	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2019	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2020
501	groot-onderhoud stadhuis/stadskantoor	1.720	50	0	1.770	50	0	1.820	50	0	1.870	50	0	1.920	50	0	1.970
503	pensioen wethouders	5.855	125	0	5.980	125	0	6.105	125	0	6.230	125	0	6.355	125	0	6.480
505	onderhoud gebouwen	268	59	96	231	58	19	270	59	174	155	59	46	168	59	54	173
507	Onderhoud Waterstaatskerk	178	65	75	168	48	0	216	48	37	227	48	16	260	48	167	142
508	riolering	9.176	1.845	6.180	4.841	1.834	1.834	4.841	2.092	1.849	5.084	2.413	1.864	5.633	2.741	1.113	7.261
510	gebiedsgericht grondwaterbeleid	1.257	0	0	1.257	0	0	1.257	0	0	1.257	0	0	1.257	0	0	1.257
511	afval	3.311	0	846	2.465	-950	0	1.515	0	0	1.515	0	0	1.515	0	0	1.515
522	wachtgeld Muziekschool re-organisatie	1.788	0	0	1.788	0	0	1.788	0	0	1.788	0	0	1.788	0	0	1.788
527	renovatie sportvelden	76	35	70	41	36	35	42	36	35	43	35	35	43	36	35	44
528	gebouwen/installaties	453	179	311	321	179	162	338	179	172	345	179	244	280	179	408	51
530	Onderhoud Buurt- en Wijkcentra	500	122	113	509	122	113	518	122	113	527	122	113	536	122	113	545
531	Onderhoud Metropool	70	0	0	70	29	0	99	29	2	126	29	18	136	29	56	109
532	Parkeergarage De Beurs	47	47	0	94	47	0	141	47	0	188	47	0	235	47	0	282
		24.699	2.527	7.691	19.535	1.578	2.163	18.950	2.787	2.382	19.355	3.107	2.336	20.126	3.436	1.945	21.617

Totaal overzicht reserves na besluitvorming als voorgesteld																	
nr	reserve	1-1-2016	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2016	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2017	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2018	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2019	vermeer- dering	vermin- dering	31-12-2020
101	Algemene reserve	10.606	2.923	2.442	11.087	2.087	-	13.173	2.061	-	15.234	2.087	-	17.321	2.310	-	19.631
150	Reserve Grex Algemeen	1.954	6.536	2.197	6.293	2.045	2.099	6.239	2.073	1.693	6.619	2.078	1.760	6.937	2.120	124	8.933
310	Reserve centraal opleidingsbudget	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100
311	Reserve Communicatiebeleid	216	-	-	216	-	-	216	-	-	216	-	-	216	-	-	216
313	Vereveningsreserve binnenstad	-	400	-	400	-	-	400	-	-	400	-	-	400	-	-	400
316	Reserve arbeidsvoorwaarden	212	-	-	212	-	-	212	-	-	212	-	-	212	-	-	212
319	Reserve Warmtenet	319	-	319	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
324	Reserve Preventiepakket Berflo Es	420	-	420	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
326	Reserve accommodaties egalisatie (5206)	1.029	257	332	954	317	374	897	317	374	840	317	374	783	317	374	726
327	Reserve Vastgoedbedrijf	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161	-	-	1.161
328	Reserve duurzaamheid	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94
329	Reserve fietspadenplan	881	-	-	881	-	-	881	-	-	881	-	-	881	-	-	881
331	Reserve Twentehaven	371	45	-	416	45	-	461	44	-	505	45	-	550	45	-	595
332	Reserve bodemsanering	2.533	932	249	3.216	932	250	3.898	932	250	4.580	932	250	5.262	932	250	5.944
333	Reserve volkshuisvesting	83	-	83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
367	Reserve Onderwijshuisvesting	6.404	5.418	7.364	4.458	5.933	7.028	3.363	6.174	7.351	2.186	6.270	7.232	1.225	6.361	7.122	464
371	Reserve Decentralisatie-uitkeringen	3.012	-	460	2.552	-	-	2.552	-	-	2.552	-	-	2.552	-	-	2.552
372	Reserve Organisatieontwikkeling	2.328	400	145	2.583	400	-	2.983	400	-	3.383	400	-	3.783	400	-	4.183
374	Reserve Compensatiefonds Bomenverordening	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152
375	Reserve Prj. Bestrijding Jeugd Werkloosheid	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189
384	Reserve lening Schouwburg	5.067	327	-	5.394	328	-	5.722	327	-	6.049	328	-	6.377	327	-	6.704
396	Reserve lopende projecten	996	-	-	996	-	-	996	-	-	996	-	-	996	-	-	996
398	Reserve onderhoud buurtcentra	109	-	-	109	-	-	109	-	-	109	-	-	109	-	-	109
399	Reserve ARI	5.628	-	96	5.532	-	-	5.532	-	-	5.532	-	-	5.532	-	-	5.532
		43.864	17.238	14.107	46.995	12.086	9.751	49.330	12.328	9.668	51.990	12.457	9.616	54.831	12.812	7.870	59.773

102 Algemene Reserve

Programma:8

Portefeuillehouder:
Ten HeuwSector: Middelen
Adviseur: Peper**Doel:**

Buffer, ter dekking van onbekende en bekende risico's als opgenomen in de paragraaf weerstandvermogen

Maximum omvang:

n.v.t.

Minimum omvang:

minimaal niveau 25% van de benodigde weerstandscapaciteit; gewenst niveau 50% van de benodigde weerstandscapaciteit

Onderbouwing:

zaaknummer 12G200840; notitie gewenste hoogte algemene reserve (raadsbesluit 26 juni 2012)

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	9.719	10.606	10.428	12.514	14.575	16.662
rente						
vermeerderingen	887	2.264	2.087	2.061	2.087	2.310
verminderingen		2.442				
stand per 31 dec	10.606	10.428	12.514	14.575	16.662	18.972

Toelichting/onderbouwing

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer:

Toevoegingen op basis van Koersvast in krappe tijden (12G201489) en muziekschool vanaf 2020 (2010011)

Vermindering betreft saldo Jaarverslag 2015 (2027514)

Bij amendement op het raadsvoorstel tot vaststelling van het Jaarverslag 2015 is bepaald dat een deel van de algemene reserve (€ 4.509.000) wordt geormerkt als algemene reserve zorg.

Risico's:

Niet geraamde tekorten op projecten die afgeboekt moeten worden

Voorstel:

handhaven

150 Reserve Grex Algemeen

Programma: 8

Portefeuillehouder:
Ten HeuwSector: Middelen
Adviseur: Pleiter

Doel:
buffer ter afdekking van de risico's van de grondexploitatie

Maximum omvang: n.v.t.
Minimum omvang: 3 mln
Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	1.270	1.954	6.293	6.239	6.619	6.937
rente						
vermeerderingen	10.109	6.536	2.045	2.073	2.078	2.120
verminderingen	9.425	2.197	100	100	100	100
stand per 31 dec	1.954	6.293	8.238	8.212	8.597	8.957
claims ontwikkeling complexen			-1.999	-1.593	-1.660	-24
saldo incl claims	1.954	6.293	6.239	6.619	6.937	8.933

Toelichting/onderbouwing

buffer ter afdekking van de risico's van de grondexploitatie. Op 24 juni 2008 heeft de gemeenteraad het besluit genomen (bij de herziening van de grondexploitaties) dat de reserve van het grondbedrijf een vrij besteedbaar deel van de reserve dient te hebben van minimaal 3 miljoen. Het gaat erom dat er - zolang de reserve van het grondbedrijf minder dan 3 miljoen bedraagt - geen uitgaven ten laste van de reserve worden gedaan.

Risico's:
verdere verslechtering van het financiële perspectief van de diverse grondcomplexen

Voorstel:
handhaven. Benodigde omvang wordt jaarlijks geëvalueerd.

310 Reserve centraal opleidingsbudget

Programma: 8

Portefeuillehouder:
Bruggink

Sector:

Middelen

Adviseur:

Pikkemaat

Doel:

Niet bestede middelen van het centraal opleidingsbudget worden hierin gedoteerd als buffer voor tegenvallers in reguliere opleidingsbudgetten.

Maximum omvang:

100.000

Minimum omvang:

0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	100	100	100	100	100	100
rente						
vermeerderingen	-					
verminderingen	-					
stand per 31 dec	100	100	100	100	100	100

Toelichting/onderbouwing

Het bedrag is nodig voor opleidingen voor verwachte management en mobiliteits-trainingen om eventuele tekorten in de sector de opleidingsbudgetten aan te vullen. Deze budgetten zijn de afgelopen jaren flink gekort.

Soort voorziening:

bestemmingsreserve

Risico's:

geen

Voorstel:

handhaven, reserves zijn nodig om eventuele tekorten van de sectoropleidings-budgetten aan te vullen t.b.v. uitgebreide management + mobiliteitsopleiding

313 Vereveningsreserve binnenstad

Programma:6

Portefeuillehouder:
ElferinkSector: Fysiek
Adviseur: Akkerman

Doel: Verbeteren kwaliteit binnenstadgebied.

Maximum omvang:

Minimum omvang:

0

Onderbouwing: Onderdeel N1.3 Maatschappelijke takenverkenning.

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	-	-	400	400	400	400
rente						
vermeerderingen		400				
verminderingen						
stand per 31 dec	-	400	400	400	400	400

Toelichting/onderbouwing

Soort voorziening: bestemmingsreserve

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

Er is een horecavisie in voorbereiding. Belangrijk onderdeel in deze visie is de binnenstad van Hengelo. De binnenstad staat onder druk. Om de kwaliteit van dit gebied verder te versterken is de wens om horeca 2 functies van elders proberen te verleiden naar het horecacluster. Dergelijke ontwikkelingen hebben ook financiële consequenties. De uitvoering van deze plannen is meer reeel als er vanuit de gemeente budget beschikbaar is om bijvoorbeeld verplaatsingen te faciliteren en schadeclaims te kunnen betalen als de horecabestemming van panden komt te vervallen.

Risico's:

Voorstel: handhaven

311 Reserve Communicatiebeleid

Programma:7

Portefeuillehouder:
SchelbergSector: Dienstverl.
Adviseur: Horst**Doel:**

In 2000 gereserveerde vrijvallende middelen als gevolg van de verkoop van St. Kabeltevee Hengelo met als doel deze te besteden ter dekking van kapitaallasten van investeringen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. Besteding dient plaats te vinden t.b.v. de burgers van de gemeente Hengelo conform de oorspronkelijke doelstellingen van de stichting

Maximum omvang: 216.000

Minimum omvang: 0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	216	216	216	216	216	216
rente						
vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
verminderingen	-	-	-	-	-	-
stand per 31 dec	216	216	216	216	216	216

Toelichting/onderbouwing

De investering van breedband staat op kostenplaats 7310330. Van de beschikbare € 216.000 is tot op heden (per 31-12-2015) € 156.000 uitgegeven.

Soort voorziening: bestemmingsreserve

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

Zaaknr. 1001587: een krediet wordt beschikbaar gesteld voor:

- breedband infrastructuur Beckum/Oele
- gratis WIFI in de binnenstad
- digitale stedenagenda

Risico's:

projecten vallen duurder uit dan geraamd

Voorstel:

Tot 31.12.16 gelegenheid geven om voorstel voor breedband uit te voeren, daarna opnieuw evalueren.

316 Reserve arbeidsvoorwaarden

Programma: 7

Portefeuillehouder:
BrugginkSector: Middelen
Adviseur: Pikkemaat**Doel:**

Bestemd voor de secundaire arbeidsvoorwaarden.

Maximum omvang: 212.000

Minimum omvang:

Onderbouwing: Rb 1999

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	212	212	212	212	212	212
rente						
vermeerderingen	-					
verminderingen	-					
stand per 31 dec	212	212	212	212	212	212

Toelichting/onderbouwing

In 1999 door de raad afgezonderde middelen ter dekking van niet direct voorzienbare kosten van arbeidsvoorwaarden. De reserve is tot op heden niet aangewend.

Soort voorziening: bestemmingsreserve

Risico's: geen

Voorstel:

Bij jaarrekening 2016 opnieuw bezien, afhankelijk van overleg met GO

319 Reserve Warmtenet

Programma: 6

Portefeuillehouder:
ElferinkSector: Directie
Adviseur: Hofman**Doel:**

Deze reserve is door de raad ingesteld om de risico's voor de gemeente als gevolg van een aanmerkelijk belang in het op te richten Warmtenet Hengelo BV althans deels te kunnen dekken. Vanuit deze bestemmingsreserve worden ook de rentelasten voor de voorfinanciering van inbreng van kapitaal gedekt.

Maximum omvang: n.v.t.

Minimum omvang:

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	1.394	319	-	-	-	-
rente						
vermeerderingen	-					
verminderingen	1.075	319				
stand per 31 dec	319	-	-	-	-	-

Toelichting/onderbouwing

Het voorziene verloop van deze reserve was gebaseerd op exploitatie en realisatie van WNH in eigen beheer. C.q. voor 100% eigen rekening en risico van gemeente.

Het saldo wordt i.v.m. de besluitvorming over de verzelfstandiging afgewikkeld, waarna de reserve kan worden opgeheven.

Soort bestemmingsreserve: egalisatie

Specificatie vermeerderingen

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Risico's:

Voorstel:

opheffen na afwikkeling van de verzelfstandiging

324 Reserve Preventiepakket Berflo Es

Programma: 7	Portefeuillehouder: <i>Ten Heuw</i>	Sector: Sociaal
		Adviseur: OudeHesselink

Doel:

Uitvoeren programma Berflo Es, kansen scheppen, kansen maken

Maximum omvang:	2.000.000
Minimum omvang:	0
Onderbouwing:	Vanuit eigen middelen en bijdrage rijk is deze reserve gevormd. Bestemd voor inzet diverse projecten wijkaanpak Berflo Es. Gereserveerde middelen zouden volgens plan in periode 2009-2012 moeten worden ingezet. Afronding wacht echter op realisatie Sport- en leercentrum. Daarvoor resteert nog 420.000.

Rentetoevoeging: *nee*

Stand van de reserve:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	820	420	20	20	20	20
rente						
vermeerderingen	-					
verminderingen	400	400				
stand per 31 dec	420	20	20	20	20	20

Toelichting/onderbouwing

Alle beschikbare middelen zijn in benoemde projecten ingezet op basis van diverse raadsbesluiten. Alleen project sport- en leercentrum dient nog te worden gerealiseerd. Van hiervoor door de raad op 31-1-2012 beschikbaar gestelde middelen is in kader van de bezuinigingen 2016-2019 eenmalig € 400.000,- ingezet voor de jaarschijf 2016.

Resteert dus nog € 420.000,-, waarvan € 400.000,- nodig is voor Sport- en leercentrum. Hiervoor heeft bij de 2e Berap besluitvorming plaatsgevonden, waarbij € 160.000,- wordt ingezet voor gemaakte kosten in 2015 en € 240.000,- wordt gedoteerd aan de BR Vastgoedbedrijf voor toekomstig onderhoud aan het sport- en leercentrum. Restant ad € 20.000,- kan vrijvallen.

Soort voorziening: bestemmingsreserve

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer
Verminderen vanaf 2009 via 15-tal projecten. Specificatie aanwezig.
Restant claim zie toelichting/onderbouwing.

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

- a. Sport- en leercentrum (rb 31-1-2012 corsa 11G202091 + 2e berap 2015)
- b. Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (rb 10-6-2015 iris 1076070)

Risico's: geen, tenzij plannen Sport- en leercentrum leiden tot grotere investeringsbijdrage.

Voorstel:

Na aanwending € 400.000,- voor Sport- en leercentrum kan restant ad € 20.000,- vrijvallen.

326 Reserve accommodaties egalisatie (5206)

Programma: 6

Portefeuillehouder:
BronSector: Middelen
Adviseur: Pikkemaat**Doel:**

Ter dekking van (groot) onderhoud van gebouwen, welke niet direct meer in gemeentelijk gebruik zijn, maar nog wel eigendom van de gemeente zijn.

Maximum omvang:

n.v.t.

Minimum omvang:

0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	759	1.029	954	897	840	783
rente						
vermeerderingen	321	257	317	317	317	317
verminderingen	51	332	374	374	374	374
stand per 31 dec	1.029	954	897	840	783	726

Toelichting/onderbouwing

In 2015/2016 wordt een actualisatie gemaakt van de onderhoudsstand en de nieuwe planning opgesteld mbt het toekomstig onderhoud. Deze reserve wordt dus weer volledig hersteld als zijnde een voorziening voor het onderhoud.

Soort voorziening: tbv egalisatie onderhoudskosten

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:
1101822 B&W 171115 aanbesteding inspectie vastgoed

in 2016 gaat een extern bureau de claims inventariseren

Risico's:

achterblijven verkoop percelen zorgt ervoor dat de BR onvoldoende wordt aangevuld

Voorstel:

Handhaven, in afwachting van actualisatie

327 Reserve Vastgoedbedrijf

Programma: divers

Portefeuillehouder:
Ten HeuwSector: Middelen
Adviseur: Pikkemaat**Doel:**

Bestemd om voor- en nadelige verkoopresultaten op vastgoed te plooiën. Daarnaast geeft het jaarlijks financieel rendement en vangt het vermogensrisico op van het gemeentelijk vastgoed. Ook ondersteunt het de monitoring en effectuering van de gemeentelijke bezuinigingen op het vastgoed.

Maximum omvang: nvt

Minimum omvang:

Onderbouwing: raad: 10-12-13 nr. 1004159

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	147	1.161	1.161	1.161	1.161	1.161
rente						
vermeerderingen	1.937					
verminderingen	923					
stand per 31 dec	1.161	1.161	1.161	1.161	1.161	1.161

Toelichting/onderbouwing

Deze reserve dient in stand te blijven. Dient tevens voor de realisatie van de taakstellende bezuiniging.

De bezuiniging voor de komende jaarschijven is 2016: 632K, 2017: 332K, 2018: 332K

Soort reserve: bestemmingsreserve.

Besluiten instellen BR Vastgoedbedrijf:

college: 05-11-13 nr. 1003676 betreft verkoop Waarbeekschool

raad: 10-12-13 nr. 1004159

Risico's:

voortgaande waardedaling gemeentelijk vastgoed

Voorstel:

handhaven

328 Reserve duurzaamheid

Programma: 6

Portefeuillehouder:
ElferinkSector: Middelen
Adviseur: Pikkemaat**Doel:**

Realiseren van duurzaamheidsinitiatieven door onder andere

- opbrengsten (bv energiebesparing, subsidie) ten gunste van de reserve te brengen
- zodat investeringen, uren en projecten kunnen worden gefinancierd

Maximum omvang: nvt

Minimum omvang: nvt

Onderbouwing:

Rentetoevoeging: nvt

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	116	94	94	94	94	94
rente						
vermeerderingen	-					
verminderingen	22					
stand per 31 dec	94	94	94	94	94	94

Toelichting/onderbouwing

Voorstel is om voor de jaren 2016 en 2017 een werkbudget à € 50.000 (totaal) uit Reserve Duurzaamheid beschikbaar te stellen is in voorbereiding. (2008750)

Dit werkbudget is bedoeld voor projecten en activiteiten van team Duurzaamheid ter ondersteuning van bestaand beleid. Waarbij de komende periode de nadruk ligt op het verder uitwerken van het energieactieplan en het uitvoeren van hierbij horende projecten (zoals besproken op de politieke markt van 12 januari 2016).

Voorstel:

Vooralsnog handhaven

329 Reserve fietspadenplan

Programma: 5

Portefeuillehouder:

Bron

Sector:

Fysiek

Adviseur:

Akkerman

Doel:

Bekostigen van Verkeersmaatregelen

Maximum omvang:

nvt

Minimum omvang:

nvt

Onderbouwing:

Herziening grex 2016-reserves e voorzieningen

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	939	880	880	880	880	880
rente						
vermeerderingen	-					
verminderingen	59					
stand per 31 dec	880	880	880	880	880	880

Toelichting/onderbouwing

De besteding van deze reserve ligt vast in de Herziening grondexploitatie 2015

voor een bedrag van 913.000

De resterende 26.000 is het bedrag dat wordt ingezet voor onvoorziene, acuut te treffen verkeersmaatregelen. Hiervoor is geen structureel budget beschikbaar.

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

Herziening grondexploitatie 2016

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Verder geen claims, behalve bovenstaande

Risico's:

verkeersmaatregelen vallen duurder uit dan geraamd

Voorstel:

handhaven

331 Reserve Twentehaven

Programma: 1

Portefeuillehouder:
Ten HeuwSector: Fysiek
Adviseur: Akkerman

Doel: buffer voor incidenteel extra onderhoud van de haven

Maximum omvang: nvt

Minimum omvang: 0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging: geen

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	326	371	416	461	505	550
rente						
vermeerderingen	45	45	45	44	45	45
verminderingen	-					
stand per 31 dec	371	416	461	505	550	595

Toelichting/onderbouwing

Er bestaat geen directe relatie met een onderhoudsplanning. De doelstelling van deze bestemmingsreserve is om de beschikbare middelen in te zetten voor incidenteel extra onderhoud (geen investeringen). Bij de tariefsbepaling wordt rekening gehouden met deze dotatie.

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer.

Vermeerderingen vinden plaats op basis van de primitieve meerjarenbegroting.

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

De gemeentelijke haven moet gaan voldoen aan de eisen voor klasse Va schepen. Twente heeft een succesvolle lobby gevoerd voor verbreding en verdieping van het kanaal. Hier zijn geen kosten voor geraamd. Daarnaast is er een nieuwe visie op onderhoud van de haven. Voorheen werd gedacht dat alleen het baggeren van de haven voldoende was. De damwand is op sommige plekken kapot en moet vervangen worden. Daarvoor is geen budget. Dus wordt een beroep gedaan op de reserve.

Risico's: aanzienlijke claims worden op termijn verwacht voor noodzakelijk onderhoud.

Voorstel:

onderhoudsplan opstellen, in afwachting daarvan BR handhaven

332 Reserve bodemsanering

Programma: 6

Portefeuillehouder:
ElferinkSector: Fysiek
Adviseur: Akkerman**Doel:**

Afdekken van claims ten aanzien van bodemsanering.

Maximum omvang: nvt

Minimum omvang: 0

Onderbouwing: bodemsaneringsprogramma 2015

Rentetoevoeging: geen

Stand van de reserve:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	1.766	2.532	3.215	3.897	4.579	5.261
rente						
vermeerderingen	831	932	932	932	932	932
verminderingen	65	249	250	250	250	250
stand per 31 dec	2.532	3.215	3.897	4.579	5.261	5.943

Toelichting/onderbouwing

De vermeerderingen en verminderingen zijn in de primitieve begroting geraamd.

Op basis van de meicirculaire 2015 wordt in 2016 tm 2020 jaarlijks 841.951 euro toegevoegd aan de reserve.

In 2015 werd een bedrag van 721.077 euro vanuit de decentralisatieuitkering toegevoegd aan de reserve.

Na besluitvorming over het bodemsaneringsprogramma 2016-2020 zullen de verminderingen opnieuw worden berekend en begroot.

Specificatie vermeerderingen/verminderingen

Zie bodemsaneringsplan 2010-2015, bodemsaneringsprogramma 2015 (inclusief verdeelbesluit), en bodemsaneringsprogramma 2016 t/m 2020. Betreft zaaknummers 1014633 / 2024296

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Warmtenet: 800.000, zaaknummer 2009221 (22 juni in de raad)

Risico's:

op dit moment zijn er geen bijzondere risico's.

Voorstel

Handhaven in afwachting van bodemsaneringsprogramma 2016-2020

333 Reserve volkshuisvesting

Programma: 5	Portefeuillehouder: Elferink	Sector: Adviseur:	Middelen Pikkemaat

Doel:

Het volkshuisvestingsfonds is ingesteld bij het afstoten van het Gemeentelijk Woningbedrijf voor het dekken van uitgaven in het kader van de volkshuisvesting.

Maximum omvang: n.v.t.
Minimum omvang:
Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	83	83	83	83	83	83
rente						
vermeerderingen	-					
verminderingen	-					
stand per 31 dec	83	83	83	83	83	83

Toelichting/onderbouwing

Soort voorziening: Reserve

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Sinds 2014 worden geen stortingen meer gedaan in de reserve. Ook worden geen onttrekkingen meer verwacht.

Risico's: geen

Voorstel:

Voorgesteld wordt nu om de reserve op te heffen en het saldo van € 83.311 toe te voegen aan de algemene reserve

367 Reserve Onderwijshuisvesting

Programma: 2	Portefeuillehouder: Bruggink	Sector: Sociaal Adviseur: Altun

Doel:

Vanuit de algemene uitkering middelen te reserveren om het meerjaren investeringsprogramma onderwijshuisvesting te kunnen realiseren.

Maximum omvang: n.v.t.

Minimum omvang: 0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging: Nee

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	7.326	6.404	4.458	3.363	2.186	1.224
rente						
vermeerderingen	5.503	5.418	5.933	6.174	6.270	6.361
verminderingen	6.426	7.364	7.028	7.351	7.232	7.122
stand per 31 dec	6.404	4.458	3.363	2.186	1.224	463

Toelichting/onderbouwing

Vanuit de algemene uitkering gemeentefonds afgezonderde middelen ter dekking van uitgaven binnen het meerjaren investeringsprogramma onderwijshuisvesting. Het verschil tussen de lasten van onderwijshuisvesting en de toegerekende baten vanuit de algemene uitkering wordt aan deze reserve toegevoegd.

Uit de laatste meerjarenberekening blijkt dat de reserve geleidelijk afneemt. Om en nabij 2021 komt de reserve negatief te staan. Om de negatieve stand aan te vullen wordt de dotatie m.i.v. 2017 voor tien jaar aangevuld met €390.000. De belangrijke oorzaken van de negatieve reserve komt o.a. door de volgende ontwikkelingen:

- De dotatie is n.a.v. diverse ontwikkelingen verlaagd
- Er wordt sinds 2008 geen rente toegevoegd aan de reserve waar eerder rekening meegehouden is.
- In de laatste berekening zijn de lager geraamde budgetten (zoals ozb etc.) geupdate (verhoogd).
- Uitbetaling aan Enschede i.v.m. spreidingsplan, is € 550.000 hoger uitgevallen.
- Investerings voor nieuwbouw, zoals nieuwbouw voor VSO 3 mln.

De budgetten zijn vanaf 2017 geactualiseerd. De reserve onderwijshuisvesting kan dan opgeheven worden. Via een separaat voorstel zal dit aan de raad voorgesteld worden.

Soort reserve:

Bestemmingsreserve om aan de verplichtingen voor adequate onderwijshuisvesting te voldoen

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

O.b.v. gemeentefonds en berekening meerjarige uitgaven

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

O.b.v. berekening meerjarige uitgaven

Risico's:

Hogere claims dan geraamd

Voorstel:

Vooralsnog handhaven in afwachting van raadsvoorstel voor opheffen van de reserve

371 Reserve Decentralisatie-uitkeringen

Programma: 1	Portefeuillehouder: Bron, Bruggink	Sector: Adviseur: Peper	Middelen

Doel:

Vanuit de algemene uitkering afgezonderde middelen ter dekking van uitgaven, die gemoeid zijn met decentralisatie uitkeringen.

Maximum omvang:	nvt
Minimum omvang:	nvt
Onderbouwing:	o.a. ISV 3 programma Hengelo (zaaknummer 09G200909)

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	3.373	3.012	3.012	3.012	3.012	3.012
rente						
vermeerderingen	160					
verminderingen	521					
stand per 31 dec	3.012	3.012	3.012	3.012	3.012	3.012

Toelichting/onderbouwing

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Onderdelen:**Beklemde onderdelen ISV-3 programma Hengelo 2010 tot 2015 (zaaknummer 09G200909) :**

Skatebaan: moet nog uitwerkingsvoorstel worden gemaakt	100.000
Upgrading station en directe omgeving: moet nog uitwerkingsvoorstel worden gemaakt	506.000
Veldwijk Zuid 2e fase: moet nog uitwerkingsvoorstel worden gemaakt	1.500.000
Geluidssanering Weideweg	325.490
Prairies, gevels, wanden	120.922

Totaal beklemde onderdelen: 2.552.412

Niet beklemde onderdelen:

* Nationaal actieplan sport en bewegen	24.100
* Bewonersinitiatieven wijken	375.500
* Vrijval ISV	29.969
* Invoeringskosten Jeugd(zorg)	30.168

Totaal niet beklemde onderdelen:(kunnen vrijvallen) 459.737

Totaal 3.012.149

Risico's: beklemde onderdelen vallen duurder uit dan geraamd

Voorstel:

Een bedrag van € 459.737 toevoegen aan de algemene reserve

372 Reserve Organisatieontwikkeling

Programma: 8	Portefeuillehouder: Bruggink	Sector: Adviseur:	Middelen Pikkemaat

Doel:

Bestemd voor de transitie van meer mobiliteit in de organisatie naar een flexibele organisatie met de juiste medewerker op de juiste plek, zoals verwoord in de notitie "Koersvast in krappe tijden".

Maximum omvang:	n.v.t.
Minimum omvang:	0
Onderbouwing:	Dekkingsplan 2013-2016 12G201489

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	1.928	2.328	2.583	2.983	3.383	3.783
rente						
vermeerderingen	400	400	400	400	400	400
verminderingen	0	145				
stand per 31 dec	2.328	2.583	2.983	3.383	3.783	4.183

Toelichting/onderbouwing

De reserve is ook beschikbaar voor organisatieontwikkeling/mobiliteit/SPP/generatiepact.

Volgend jaar de reserve evalueren.

Soort voorziening: bestemmingsreserve

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

Dotatie: Dekkingsplan 2013-2016 12G201489

2016 eenmalige onttrekking 145.400 tbv 5.1.2. maatsch taakverkenning 2016-2019 2,5 Fte ruimte

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Boventalligen uit te betalen uit bestemmingsreserve:

2015	€ 376.401,-	2019	WW-lasten	€ 350.392,-
2016	€ 1.162.401,-	2020	WW-lasten	€ 235.405,-
2017	€ 1.393.054,-	2021	WW-lasten	€ 47.749,-
2018	€ 556.458,-			

individueel budget VWNW verspreid over 2015-2018: 23 * 7.500,-

Conform de huidige berekening is in de 'worst case' het volledige saldo nodig voor het genoemde dekkingsplan

Risico's: extra onvoorziene lasten

Voorstel: handhaven

374 Reserve Compensatiefonds Bomenverordening

Programma: 6	Portefeuillehouder: Elferink	Sector: Adviseur	Stedelijk Bh Becker

Doel:

Op grond van de bomenverordening kunnen voldoen aan verplichting tot herplant van bomen.

Maximum omvang:	n.v.t.
Minimum omvang:	0
Onderbouwing:	Bomenverordening 2007 (Raad december 2008)

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	120	152	152	152	152	152
rente						
vermeerderingen	32	0	0	0	0	0
verminderingen	0	0				
stand per 31 dec	152	152	152	152	152	152

Toelichting/onderbouwing

In een project, een ontwikkelgebied of in een grondcomplex kan het zijn dat er bomen gekapt moeten worden. Met het IVN zijn er afspraken gemaakt dat de gemeente in dat geval verplicht is het kappen van de bomen te compenseren met nieuwe aanplant

Jaarlijks wordt vanuit de betreffende projecten een dotatie aan deze reserve gedaan

In het geval van herplanting worden de lasten gedekt ten laste van deze reserve.

Soort voorziening: bestemmingsreserve

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Er zijn 2 situaties mogelijk waardoor herplanten binnen 2 jaar niet mogelijk is.

1. Geen ruimte of andere praktische redenen
2. Projecten duren langer dan twee jaar

Op 2 december j.l bedroeg de omvang van het groencompensatiefonds bomen € 153.161,69.

Hiervan was € 146.355,90 gelabeld voor projecten waar de herplant te lang duurt.

€ 6.805,79 dient door ons nog gebruikt te worden voor het planten van bomen.

Gelabelde bedragen:

omgevingsvergunning O-2011-0731	500
Gezondheidspark	3.500
Veldwijk Noord	38.996
Lange Wemen	13.500
Oosterveld	22.968
Goudstraat	22.892
Hart van Zuid	44.000
totaal	146.356

Risico's: extra onvoorziene lasten

Voorstel:
handhaven

375 Reserve Prj. Bestrijding Jeugd Werkloosheid

Programma: 1

Portefeuillehouder:
Ten HeuwSector: Sociaal
Adviseur: Puppels**Doel:**

Bij het bestemmingsvoorstel jaarrekening 2014 is besloten voor een bedrag van € 189.000 te bestemmen voor projecten in de exploitatie m.b.t. de bestrijding van jeugdwerkloosheid in 2015.

Maximum omvang: 189.000
Minimum omvang: 0
Onderbouwing: zie toelichting

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	-	189	189	189	189	189
rente						
vermeerderingen	189					
verminderingen						
stand per 31 dec	189	189	189	189	189	189

Toelichting/onderbouwing

De bedoeling van de verrichte dotatie aan deze bestemmingsreserve is het overhevelen van de beschikbare middelen ad € 189.000 van 2014 naar 2015. Onttrekking vindt plaats o.b.v. de werkelijk gemaakte kosten. Bij de 2e berap 2015 is om toestemming gevraagd om er op deze wijze mee om te kunnen gaan. Verwacht wordt dat deze middelen in 2016 benodigd zijn en aan de reserve zullen worden onttrokken.

De betreffende kosten worden verantwoord op de kostenplaatsen 6623100 en 6623401.

Soort voorziening: bestemmingsreserve

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Per 1-1-2015 is de Participatiewet ingevoerd. In de loop van 2015 zijn talloze wijzigingen in de uitvoering doorgevoerd. Er is aan het einde van het jaar nog steeds geen absolute duidelijkheid over aantallen, status van de doelgroep participatiewet (doelgroepenregister) en kosten (van o.m. loonwaardeberekeningen, no-riskpolis en werkplekaanpassingen. Het plaatsen van o.m. jongeren vanuit het VSO- en PRO-onderwijs (resp. Korhoen en Genseler) is aan bureaucratische regels onderworpen die een soepele uitvoering in de weg zitten. Daardoor is een groot deel van het budget jeugdwerkloosheid nog niet tot uitbetaling gekomen.

In het jaarverslag 2015 (punt 4 raadsbesluit) heeft de raad besloten van het gerealiseerde resultaat een bedrag van € 189.000,- te doteren aan een in te stellen BR.

Deze reserve is daar de uitwerking van.

De Participatiewet is juist in het leven geroepen om kwetsbare jongeren een kans te geven op de arbeidsmarkt. In de praktijk is gebleken dat veel leerlingen van voornoemde scholen niet direct -nadat ze de school verlaten hebben- geschikt zijn voor een functie op de arbeidsmarkt. Vandaar dat wij ze een leer-werktraject moeten aanbieden bij vnl. de daartoe gespecialiseerde organisatie de Kapstok.

In de jaren 2016 -2017 moeten wij deze jongeren leer-werktrajecten aanbieden, waarvoor binnen het P-budget geen ruimte is. Daarnaast moeten werkplekaanpassingen en ondersteuning van job-coaches gedurende deze trajecten worden aangeboden. De financiering kan plaatsvinden uit de jeugdwerkloosheidsmiddelen.

De kosten bedragen naar schatting:

-kosten leerwerk-trajecten na de opleiding PRO-VSO	150.000
-werkplekaanpassingen	40.000
Totaal	190.000

Risico's: geen

Voorstel:

Handhaven, ter dekking van de werkelijke kosten voor bestrijding jeugdwerkloosheid.

384 Reserve lening Schouwburg

Programma: 4

Portefeuillehouder:
BrugginkSector: Sociaal
Adviseur: Altun**Doel:**

Reservering als tegenhanger van de aan het Rabotheater Hengelo verstrekte rente- en aflossingsvrije lening. De lening is aan te merken als bijdrage van een actief in eigendom van derden. De jaarlijks afschrijving van het actief is feitelijk de jaarlijkse dotatie aan de reserve.

Maximum omvang: 13.017.689

Minimum omvang: 13.017.689

Onderbouwing: M.i.v. 1999 is de reserve ingesteld om de aan het Rabotheater verstrekte lening af te kunnen lossen

Rentetoevoeging: Nee

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	4.739	5.067	5.394	5.722	6.049	6.377
rente						
vermeerderingen	328	327	328	327	328	327
verminderingen	-					
stand per 31 dec	5.067	5.394	5.722	6.049	6.377	6.704

Toelichting/onderbouwing

Reservering als tegenhanger van de aan het Rabotheater Hengelo verstrekte rente- en aflossingsvrije lening. De jaarlijks afschrijving van het actief is feitelijk de jaarlijkse dotatie aan de reserve.

Soort reserve: Bestemmingsreserve

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer
Zie toelichting

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:
Vrijval bij afloop lening

Risico's:

Niet doteren aan deze reserve betekent dat niet voldoende geld beschikbaar is om de lening af te lossen (en om te verbouwen/nieuwbouw te doen)

Voorstel:

Handhaven tot einde looptijd v.d. lening

396 Reserve lopende projecten

Programma: 5

Portefeuillehouder:
BronSector: Fysiek
Adviseur: Pikkemaat

Doel:
reserveren onderhoudsbijdragen voor langlopende projecten

Maximum omvang: n.v.t.

Minimum omvang: 0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	664	996	996	996	996	996
rente						
vermeerderingen	332					
verminderingen	0					
stand per 31 dec	996	996	996	996	996	996

Toelichting/onderbouwing

er worden nog diverse onttrekkingen gedaan t.b.v. de westtangent
een en ander is vastgelegd in besluit nr. 11G200341 van 15 november 2011

Het gaat hier om de aanleg van een berg- en transportriool tussen de Oelerweg en de Wegtersweg en de herinrichting van de Westtangent. In de dekking van het krediet wordt deels voorzien door bijdragen uit het asfaltonderhoudsprogramma 2012, 2013 en 2014 van ieder € 332.000,-. Deze zijn hier gereserveerd in afwachting van uitvoering

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Ooit in het leven geroepen, omdat het wel eens voorkomt dat er een langlopend

project is van bijv. de sector Ruimte, waarbij een onderhoudsbijdrage wordt afgesproken.

Wanneer de kredieten meerjarig zijn, gebeurt het een enkele keer dat de bijdrage niet in het zelfde jaar als geraamd in ontvangst kan worden genomen door het project

Vandaar dat afgesproken is deze "toegezegde" gelden over te hevelen naar een Reserve, tot het moment dat het betreffende project de inkomst kan/mag hebben.

Deze aangegane verplichting bedraagt idg 996.000,=.

Voorstel:

vooralsnog handhaven; na afwikkeling krediet Westtangent opnieuw bezien.

398 Reserve onderhoud buurtcentra

Programma: 3	Portefeuillehouder: Bron	Sector: Sociaal Adviseur: Seep

Doel:
Verbetering en onderhoud speelvoorzieningen wijkwelzijnswerk via de uitvoering van het amendement 147062

Maximum omvang:	109
Minimum omvang:	0
Onderbouwing:	

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	109	109	109	109	109	109
rente	0					
vermeerderingen	0					
verminderingen	0	0	0			
stand per 31 dec	109	109	109	109	109	109

Toelichting/onderbouwing

Het positieve liquidatiesaldo van de Stichting Bouw & Beheer Sociaal Cultureelwerk Centra moet worden ingezet voor investeringen in wijkwelzijnsvoorzieningen (bijvoorbeeld pannakooien, Cruyffcourts, speeltuinvoorzieningen)

Amendement: 147062

Soort voorziening:

In "Slink, Gezond en Weerbaar" is besloten deze BR alsnog in een voorziening om te zetten, omdat er onderhoudplannen liggen.

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Komt voorstel om restant reserve in 2016 en 2017 in te zetten, waarna saldo nihil is.

2016 54K 2017 55K

Risico's: geen

Voorstel:
is eind 2017 afgebouwd. Daarna opheffen en evt. restant naar algemene reserve

399 Reserve ARI

Programma: 8

Portefeuillehouder:
Ten HeuwSector: Middelen
Adviseur: Peper**Doel:**

bestemd voor dekking van toekomstige lasten die voortvloeien uit de ARI-investeringen.

Maximum omvang: nvt

Minimum omvang: 0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	5.919	5.628	5.628	5.628	5.628	5.628
rente						
vermeerderingen	761					
verminderingen	1.052					
stand per 31 dec	5.628	5.628	5.628	5.628	5.628	5.628

Toelichting/onderbouwing

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer
Vermeerdering conform primitieve begroting 2015.

Verminderen Herinrichting Industriestraat (€ 1.000.400) en projecten t.b.v. de binnenstad (€ 51.371)

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Beklemde onderdelen:

* Binnenstadsgelden	36.021
* Stads Kantoor/stadhuys (onderhoud, verhuiskosten e.d.)	2.046.500
* Laan Hart van Zuid	3.000.000
* Evaluatie 30 km/uur gebieden (o.a. Zwavertsweg)	60.000
* Restant herinrichting openbare ruimte Esrein/Industriestraat/Deurningerstraat	389.600

Totaal beklemde onderdelen: 5.532.121

Niet beklemde onderdelen:

* restant	kan vrijvallen	95.890

Totaal niet beklemde onderdelen: 95.890

Totaal 5.628.011

Risico's: aanvullende claims vanwege tegenvallers

Voorstel:

Het restant van € 95.890 vrij laten vallen en toevoegen aan de algemene reserve

501 Voorziening groot-onderhoud stadhuis/stadskantoor

Programma: 7

Portefeuillehouder:
BronSector: Dienstverl.
Adviseur: Pleiter**Doel:**

Tbv (groot) onderhoud stadhuis en stadskantoor op basis meerjarige onderhoudsplanning

Maximum omvang:

n.v.t.

Minimum omvang:

0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	1.670	1.720	1.770	1.820	1.870	1.920
rente						
vermeerderingen	50	50	50	50	50	50
verminderingen						
stand per 31 dec	1.720	1.770	1.820	1.870	1.920	1.970

Toelichting/onderbouwing

Deze voorziening wordt betrokken bij de dekking van de renovatie van het stadhuis.

(ver-/nieuwbouw stadhuis/stadskantoor).

Soort voorziening: lastenegalisatie

Risico's:

hogere kosten dan geraamd

Voorstel:

handhaven

503 Voorziening pensioen wethouders

Programma: 7	Portefeuillehouder: Bruggink	Sector: Adviseur:	Middelen v. Bree

Doel:
Opnemen van pensioenverplichtingen van (oud-)bestuurders van de gemeente Hengelo

Maximum omvang: n.v.t.
Minimum omvang:
Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	5.392	5.855	5.980	6.105	6.230	6.355
rente						
vermeerderingen	567	125	125	125	125	125
verminderingen	104					
stand per 31 dec	5.855	5.980	6.105	6.230	6.355	6.480

Toelichting/onderbouwing
Het BBV verplicht de opname van de uitstaande pensioenverplichtingen in een voorziening. Jaarlijks wordt de benodigde omvang bepaald. Dit aan de hand van de rente en de levensverwachting van de (oud)bestuurders en hun partners.
Vanwege de verregaande onzekerheid over het renteniveau in de komende jaren wordt het huidige dotatie niveau gehandhaafd

Soort voorziening: spaarfonds

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

Risico's:
Rente en levensverwachting oud bestuurders

Voorstel:
handhaven

505 Voorziening onderhoud gebouwen

Programma: 6

Portefeuillehouder:

Sector: SB

Bron

Adviseur: Becker

Doel:

Voorziening ter egalisatie van lasten groot onderhoud van gebouwen en gebouwgebonden installaties van de afdelingen Cultuurtechniek, BSF en Wijkbeheer

Maximum omvang: n.v.t.

Minimum omvang:

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	219	268	231	270	155	168
rente						
vermeerderingen	49	59	58	59	59	59
verminderingen	0	96	19	174	46	54
stand per 31 dec	268	231	270	155	168	173

Toelichting/onderbouwing

Dotaties en onttrekkingen worden cf. onderhoudsplan in de begroting verwerkt. Op 26 april 2011 is de raad akkoord gegaan met de oprichting van het vastgoedbedrijf. De financiële afspraken tussen iedere overdragende afdeling en het vastgoedbedrijf, die samenhangen met de overdracht van objecten (onder meer de voorziening) dienen te worden vastgelegd. Het saldo in de voorziening is gebaseerd op verwacht onderhoud in de toekomst. Het voorstel is dan ook om de voorziening te splitsen op basis van de verdeling tussen verwacht onderhoud van eigenaar en verwacht onderhoud voor gebruiker in de komende 40 jaar. 39% van het onderhoud komt voor rekening van gebruiker en 61% voor de eigenaar

Soort voorziening: egalisatie onderhoud

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer conform onderhoudsplan welke jaarlijks in de begroting wordt verwerkt

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

We zijn bezig met de inrichting van het Vastgoedbedrijf en hierbij zal ook een nieuwe meerjarenonderhoudsplaning gemaakt worden. Deze MJOP zal de grondslag zijn voor deze voorziening

Risico's:

Niet voorziene onderhoudskosten kunnen leiden tot uitputting van de reserves

Voorstel:

Handhaven

Op basis van het overdrachtsdocument sector SB aan het vastgoedbedrijf (besluit d.d. 22-10-15) wordt bij de jaarrekening 2015 61% (eigenaarsdeel) van de voorziening overgedragen naar het Vastgoedbedrijf (afd. Grondzaken)

De sector SB houdt 39% van de voorziening over voor het gebruikersonderhoud

507 Voorziening Onderhoud Waterstaatskerk

Programma: 4

Portefeuillehouder:
BrugginkSector: Sociaal
Adviseur: Altun**Doel:**

Ter dekking van (groot) onderhoud van de Waterstaatskerk en Muziekschool. Aan de voorziening ligt een onderhoudsplan ten grondslag

Maximum omvang: Afhankelijk van de uitkomsten onderhoudsplan

Minimum omvang: idem

Onderbouwing:

Rentetoevoeging: Nee

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	141	177	168	216	227	259
rente						
vermeerderingen	65	65	48	48	48	48
verminderingen	29	75	0	37	16	167
stand per 31 dec	177	168	216	227	259	141

Toelichting/onderbouwing

Deze voorziening is ter dekking van (groot) onderhoud van de Waterstaatskerk en de Muziekschool. Dotaties en onttrekkingen, vanaf 2017, worden conform de onderhoudsplanning 2015 gedaan. Vanaf 2016 dienen de begrotingsbedragen voor de dotaties en onttrekkingen opnieuw geactualiseerd te worden naar de herziene onderhoudsplanning. Deze herziene onderhoudsplanning wordt in de tweede helft van 2016 verwacht.

Soort voorziening: lastenegalisatie

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer
OnderhoudsplanningClaims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:
Onderhoudsplanning**Risico's:**

Niet actualiseren van de begrotingsbedragen kan leiden tot onvoldoende saldo in de voorziening waardoor de noodzakelijke uitgaven als overschrijding t.l.v. algemene middelen zullen komen.

Voorstel:

Handhaven in afwachting van herziene onderhoudsplanning

Zorg voor uniforme werkwijze t.a.v. dotaties en onttrekkingen onderhoudsvoorzieningen

Op basis van het raadsbesluit van 9-11-2011 Oprichting vastgoedbedrijf, wordt bij de jaarrekening 2016 100% van de voorziening overgedragen naar het vastgoedbedrijf (afd. Grondzaken)

508 Voorziening riolering

Programma: 6

Portefeuillehouder:

Elferink

Sector:

SB

Adviseur:

Becker

Doel:

voorziening geheel bestemd voor dekking kapitaallasten investering in riolering
Periodiek wordt e.e.a. bijgesteld op basis van het GRP

Maximum omvang:

n.v.t.

Minimum omvang:

0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	12.244	9.176	4.841	4.841	5.084	5.633
rente						
vermeerderingen	9.988	1.845	1.834	2.092	2.413	2.741
verminderingen	13.056	6.180	1.834	1.849	1.864	1.113
stand per 31 dec	9.176	4.841	4.841	5.084	5.633	7.261

Toelichting/onderbouwing

Dotaties en onttrekkingen worden conform het vigerende GRP in de begroting verwerkt

Soort voorziening:

beklemde middelen

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

conform GRP welke jaarlijks in de begroting wordt verwerkt

zaak: 1034762 (beleidsbegroting 2015-2018)

Mutaties zijn meegenomen in verbreed GRP 2013-2017

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

jaarlijkse onttrekkingen cf. betreffende begroting (zie meerjarenplanning GRP)

Betreft de kapitaallasten van de investeringen en de exploitatielasten van dat jaar
e.e.a. wordt gesaldeerd mer de werkelijke inkomsten

Risico's:

klimaatverandering, grotere dan geraamde onttrekking aan voorziening

economische crisis: minder inkomsten van bedrijven, hogere kwijtschelding

Leegstand van panden

eigenarenheffing die niet wordt doorgevoerd

Voorstel:

handhaven

510 Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid

Programma: 6

Portefeuillehouder:
ElferinkSector: Fysiek
Adviseur: Akkerman**Doel:**

uitvoering van het gebiedsgericht grondwaterbeheer, zoals beschreven in 471576 d.d. 20 maart 2012).

Maximum omvang: doel is om 1.6 miljoen euro aan afkoopsommen binnen te krijgen.

Minimum omvang: 0 na afloop van het plan

Onderbouwing: zie raadsbesluit 375291 d.d. 14/12/2010

Rentetoevoeging: nvt

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	1.148	1.257	1.257	1.257	1.257	1.257
rente						
vermeerderingen	109					
verminderingen						
stand per 31 dec	1.257	1.257	1.257	1.257	1.257	1.257

Toelichting/onderbouwing

In deze voorziening worden de afkoopsommen ondergebracht.

Over de besteding hiervan zijn afspraken gemaakt met derden.

De uitvoering van het gebiedsbeheersplan duurt 30 jaar.

Soort voorziening: door derden beklemd besteding (verplichtingen aan derden)

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

In de begroting 2016 en verder zijn (nog) geen vermeerderingen en verminderingen zichtbaar.

Voor 2015 tm 2017 worden resp. 109.000, 79.000 en 64.000 aan vermeerderingen verwacht. De laatste twee zijn echter (nog) niet in de begroting verwerkt

In het in Q2 van 2016 op te stellen bodemsaneringsprogramma 2016 t/m 2020 worden de dotaties en onttrekkingen aan de voorziening begroot.

Het benodigde bedrag zal over een periode van 30 jaar worden besteed. Het is moeilijk om vooraf exact aan te geven hoe de verdeling over de periode plaats zal vinden

Risico's:

Opheffen van de voorziening leidt tot het niet kunnen nakomen van afspraken met derden

Voorstel:

handhaven

511 Voorziening afval

Programma: 6

Portefeuillehouder: Elferink

Sector: Fysiek

Adviseur: Akkerman

Doel:

fluctuaties opvangen binnen de afvalbegroting- / rekening.

Maximum omvang: 1.000.000

Minimum omvang: op termijn wordt een voorziening van 10% vd begrote lasten nagestreefd.

Onderbouwing: voorziening terugbrengen tot noodzakelijk minimum.

Rentetoevoeging: geen

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	3.683	3.310	2.464	1.514	1.514	1.514
rente						
vermeerderingen	0			0	0	0
verminderingen	373	846	950			
stand per 31 dec	3.310	2.464	1.514	1.514	1.514	1.514

Toelichting/onderbouwing

Het jaarlijkse gerealiseerde financiële resultaat van de activiteit afvalverwerking en –verwijdering wordt verrekend met dit vermogensbestanddeel met de gedachte deze resultaten uiteindelijk via de tariefsbepaling weer ten goede te laten komen van de belastingbetaler.

In de begroting wordt deze voorziening gebruikt ter egalisatie.

Voor de meerjarenbegroting 2017-2021 zullen de verminderingen opnieuw berekend worden o.b.v. kostendeckendheid.

Soort voorziening: van derden ontvangen middelen t. b.v. fvalverwerking (egalisatievoorziening).

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

Recentelijke besluiten met zaaknummers 1074930 en 1075410 (scenariokeuze afvalloos Hengelo)

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Voor 2016 en 2017 bestaat het meerendeel van deze claims uit het afdekken van extra, toegerekende BTW, perceptiekosten en veegkosten.

Risico's: dividend Agenda van Twente, waardoor in 2018 en 2019 een groter beroep moet worden gedaan op de voorziening.

Voorstel:

handhaven en volgend jaar opnieuw evalueren

522 Voorziening wachtgeld Muziekschool re-organisatie

Programma: 4	Portefeuillehouder: Bruggink	Sector: Sociaal Adviseur: Altun

Doel: ter afdekking van de risico's die voortvloeien uit de reorganisatie van de muziekschool en de overgang naar de cao KE is deze voorziening getroffen. De mutatie ad 1.788.114,84 is betrokken bij de opmaak van de jaarrekening 2015.

Maximum omvang:	1.788.115
Minimum omvang:	n.v.t.
Onderbouwing:	zie berekening raadsadvies Iris 2010011

Rentetoevoeging:	n.v.t.

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	0	1.788	1.788	1.788	1.788	1.788
rente						
vermeerderingen	1.788	0				
verminderingen						
stand per 31 dec	1.788	1.788	1.788	1.788	1.788	1.788

Toelichting/onderbouwing

Omtrent verminderingen en dus afloop van voorziening kunnen op voorhand geen bedragen worden aangegeven. Immers zijn deze mutaties grotendeels afhankelijk van de mate waarin wachtgelders weer in de arbeidsmarkt worden betrokken.

Voorstel:
handhaven

527 Voorziening renovatie sportvelden

Programma: 4	Portefeuillehouder: Bruggink	Sector: SB Adviseur: Becker

Doel:
Voorziening t.b.v. het toekomstig groot onderhoud van natuursportvelden

Maximum omvang:	n.v.t.
Minimum omvang:	0
Onderbouwing:	

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	90	77	42	43	44	44
rente						
vermeerderingen		35	36	36	35	36
verminderingen	13	70	35	35	35	35
stand per 31 dec	77	42	43	44	44	45

Toelichting/onderbouwing

Dotaties en onttrekkingen worden conform onderhoudsplan in de begroting verwerkt
De onttrekkingen zijn conform de meerjarenplanning, die in diverse begrotingen
is verwerkt

Soort voorziening: voorziening ter egalisatie van lasten

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer
conform onderhoudsplan die jaarlijks in de begroting wordt verwerkt
zaaknr. 1034762

Claims op deze reserve:

Planning renovatie natuurgras sportvelden (planning 2010-2020, oktober 2009):

2016	Barbaros	35000
2017	atletiek	15000
2017	Vikkerhoek	15000
2018	De Noork	35000
2019	Vikkerhoek	35000

Risico's: ongeraamde doch noodzakelijke investeringen

Voorstel:
handhaven

528 Voorziening gebouwen/installaties

Programma: 4	Portefeuillehouder: Bruggink	Sector: SB Adviseur: Becker

Doel:
voorziening t.b.v. het toekomstig groot onderhoud van gebouwen en gebouw-
gebonden installaties van de afdeling Sport en het Twentebad

Maximum omvang:	n.v.t.
Minimum omvang:	0
Onderbouwing:	

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	416	453	321	338	345	280
rente						
vermeerderingen	37	179	179	179	179	179
verminderingen		311	162	172	244	408
stand per 31 dec	453	321	338	345	280	51

Toelichting/onderbouwing

Dotaties en onttrekkingen worden conform onderhoudsplan in de begroting verwerkt

We zijn bezig met de inrichting van het Vastgoedbedrijf en hierbij zal ook een
nieuwe meerjaren onderhoudsplanung gemaakt worden. Deze nieuwe MJOP zal de
grondslag zijn voor deze voorziening

Soort voorziening: lastenegalisatie

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

cf. onderhoudsplan die jaarlijks in de begroting wordt verwerkt

Zaaknr. 1034762

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Jaarlijkse onttrekkingen cf. desbetreffende begroting (zie meerjarenplanung)

In zaaknummer 1051131 is besloten dat €100.000,- voor renovatie van de Weusthaghal wordt gefinancierd uit
deze voorziening

Risico's:

Niet voorziene onderhoudskosten kunnen leiden tot uitputting van deze voorziening

Voorstel:

handhaven

Op basis van het overdrachtsmonument Objecten en Percelen Sportparken (besluit d.d. 16 juni 2015) van de
afdeling Sportservice aan het Vastgoedbedrijf wordt bij de jaarrekening 2015 5,4% (€ 22.468,99 =
eigenaarsdeel sportparken) resp. 17,7% (€ 73.468,37 = eigenaarsdeel sporthallen) van de voorziening
overgedragen naar het vastgoedbedrijf (afd. Grondzaken). Het eigenaarschap van het Twentebad gaat
voorlopig nog niet over naar het vastgoedbedrijf en blijft onderdeel uitmaken van deze voorziening

530 Voorziening Onderhoud Buurt- en Wijkcentra

Programma: 3   Portefeuillehouder: Bron   Sector: Sociaal
Adviseur: Seep

Doel:
voorziening t.b.v. het toekomstig groot onderhoud van gebouwen en gebouw-
gebonden installaties van de wijkwelzijnsinstellingen

Maximum omvang: nvt
Minimum omvang: 0
Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	379	500	509	518	527	536
rente						
vermeerderingen	121	122	122	122	122	122
verminderingen		113	113	113	113	113
stand per 31 dec	500	509	518	527	536	545

Toelichting/onderbouwing

Dotaties en onttrekkingen worden conform onderhoudsplan in de begroting verwerkt
We zijn bezig met de inrichting van het Vastgoedbedrijf en hierbij zal ook een
nieuwe meerjaren onderhoudsplanung gemaakt worden. Deze nieuwe MJOP zal de
grondslag zijn voor deze voorziening

Soort voorziening:

lasten egalisatie

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer

cf. onderhoudsplan die jaarlijks in de begroting wordt verwerkt

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:

Jaarlijkse onttrekkingen cf. desbetreffende begroting (zie meerjarenplanung)

Risico's:

Niet voorziene onderhoudskosten kunnen leiden tot uitputting van deze voorziening

Voorstel:

handhaven

Op basis van het raadsbesluit van 9-11-2011 Oprichting vastgoedbedrijf, wordt bij de jaarrekening 2015 100%
de bestemmingsbevoegdheid overgedragen aan het vastgoedbedrijf (afd. Grondzaken)

531 Voorziening Onderhoud Metropool

Programma: 4 Portefeuillehouder: Sector: Sociaal
Bruggink Adviseur: Altun

Doel:

Ter dekking van (groot) onderhoud van Metropool. Aan de voorziening ligt een onderhoudsplan ten grondslag

Maximum omvang: Afhankelijk van de uitkomsten onderhoudsplan

Minimum omvang: idem

Onderbouwing:

Rentetoevoeging: Nee

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	70	70	70	99	126	136
rente						
vermeerderingen			29	29	29	29
verminderingen				2	18	56
stand per 31 dec	70	70	99	126	136	109

Toelichting/onderbouwing

Deze voorziening is ter dekking van (groot) onderhoud van het pand Metropool. Laatste dotaties en onttrekkingen zijn in 2012 gedaan. Vanaf 2013 tot en met 2016 is er geen rekening gehouden met dotaties en onttrekkingen in de begroting. Dat is niet verantwoord. Vanaf 2017 worden daarom de dotatie en de onttrekkingen, conform de onderhoudsplanning 2015, geraamd. Vanaf 2016 dienen deze bedragen o.b.v. de herziene onderhoudsplanning geactualiseerd en geraamd te worden, wil men de toekomstige lasten kunnen opvangen. Deze herziene onderhoudsplanning wordt in de tweede helft van 2016 verwacht.

Soort voorziening: lastenegalisatie

Specificatie vermeerderingen/verminderingen incl. zaaknummer
Onderhoudsplanning

Claims op deze reserve met zaaknummer/nadere onderbouwing:
Onderhoudsplanning

Risico's:

Niet actualiseren van de begrotingsbedragen kan leiden tot onvoldoende saldo in de voorziening waardoor de noodzakelijke uitgaven als overschrijding t.l.v. algemen middelen zullen komen.

Voorstel:

Handhaven en d.m.v. een voorstel de financiële gevolgen van deze voorziening vertalen in de begroting (dotatie / onttrekking en de dekking).

Zorg voor uniforme werkwijze t.a.v. dotaties en onttrekkingen onderhoudsvoorzieningen

Op basis van het raadsbesluit van 9-11-2011 Oprichting vastgoedbedrijf, wordt bij de jaarrekening 2016 100% van de voorziening overgedragen naar het vastgoedbedrijf (afd. Grondzaken)

532 Voorziening Parkeergarage BP Hofstedestraat

Programma: 5

Portefeuillehouder:
BronSector: Fysiek
Adviseur: Akkerman**Doel:**

Ter dekking van het onderhoud aan de parkeergarage (De Beurs).

Maximum omvang: nvt

Minimum omvang: 0

Onderbouwing:

Rentetoevoeging:

Stand van de voorziening:	(in duizenden €)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stand per 1 jan	0	47	94	141	188	235
rente						
vermeerderingen	47	47	47	47	47	47
verminderingen						
stand per 31 dec	47	94	141	188	235	282

Toelichting/onderbouwing

De voorziening wordt gebruikt voor het noodzakelijk groot onderhoud. Er wordt op dit moment gewerkt aan een meerjarige onderhoudsplanning (MJOP).

Soort voorziening: lastenegalisatie

Risico's: kosten van onderhoud kunnen hoger zijn dan stand van de voorziening.
Dit kan echter pas geconcludeerd worden als de MJOP definitief is.

Voorstel:

Handhaven

Op basis van het raadsbesluit van 9-11-2011, Oprichting vastgoedbedrijf, wordt bij de jaarrekening 2015 100% van de voorziening overgedragen aan het Vastgoedbedrijf (afd. Grondzaken)

Behandelvoorstel

Onderwerp	Belastingtarieven 2017		
Zaaknummer	2051636	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	Als uitvloeisel van de besluitvorming bij de Kadernota 2017-2020, de jaarlijks gemaakte lasten-baten overzichten van heffingen en retributies (die dienen tot kostenverhaal) en de jaarlijkse vaststelling van de WOZ-waarden, moeten diverse belastingtarieven voor 2017 opnieuw worden vastgesteld.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	Aan de raad wordt voorgesteld de volgende verordeningen vast te stellen: a. Begraafrechten 2017 b. Haven-, kade- en opslaggeld 2017 c. Hondenbelasting 2017 d. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2017 e. Leges 2017 f. Marktgeld 2017 g. Onroerende-zaakbelastingen 2017 h. Parkeerbelastingen 2017 i. Precariobelasting 2017 j. Reinigingsheffingen 2017 k. Rioolheffing 2017 l. Riolaansluitrecht 2017 m. Toeristenbelasting 2017		

Politieke Markt	26 oktober 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Coen Hartendorp	Theaterzaal	Bestuur	100 min
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	Afspraken spreektijd: - Twee sprekers per fractie, samen 5 minuten; - Reactie college 15 minuten Tegelijkertijd bespreken met het voorstellen: - 2052355 Beleidsbegroting 2017-2020 - 2032910 Evaluatie reserves en voorzieningen Technisch beraad op 10 oktober van 19:00 – 20.30 uur in kamer M.003 van het Markant-gebouw over deze drie zaken.			
Spreekrecht publiek	ja ☒	nee ☐	duur: max. 5 minuten	

Raad	8 november 2016
Doel van de sessie	Besluitvorming
Behandeladvies	Behandeling van de volgende voorstellen gaat tegelijkertijd: - 2052355 Beleidsbegroting 2017-2020 - 2051636 Belastingtarieven 2017 - 2032910 Evaluatie reserves en voorzieningen. <u>17.00 - 18.30 uur</u>: Eerste termijn van de raad met algemene beschouwingen over de begroting (inclusief belastingtarieven), indienen van moties en amendementen: - max. 5 minuten per fractie; - twee woordvoerders per fractie; - aansluitend verhelderende vragen van fracties toegestaan.

	<u>18.30 - 19.30 uur</u>: Schorsing raadsvergadering/eenvoudige maaltijd in gebouw Markant. <u>19.30 – 20.00 uur</u>: Eerste termijn college, max. 30 minuten: - verhelderende vragen van fracties toegestaan; <u>Vanaf 20.00 uur</u>: Tweede termijn raad en college volgens de normale spelregels: - debat; - twee woordvoerders per fractie; - reactie college; - stemming over moties, amendementen en over de agendapunten	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2051636	Bosveld, Dolf	MID-FIN	
ONDERWERP			
Belastingtarieven 2017			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De raad wordt voorgesteld de volgende verordeningen vast te stellen:

- a. Begraafrechten 2017
- b. Haven-, kade- en opslaggeld 2017
- c. Hondenbelasting 2017
- d. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2017
- e. Leges 2017
- f. Marktgeld 2017
- g. Onroerende-zaakbelastingen 2017
- h. Parkeerbelastingen 2017
- i. Precariobelasting 2017
- j. Reinigingsheffingen 2017
- k. Rioolheffing 2017
- l. Rioolaansluitrecht 2017
- m. Toeristenbelasting 2017

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In de Kadernota 2017-2020 zijn de uitgangspunten voor de aanpassing van de belastingtarieven 2017 vastgelegd. Hierdoor moeten de belastingverordeningen worden aangepast en opnieuw vastgesteld. De belangrijkste verordeningen regelen de tarieven die gezamenlijk de gemeentelijke woonlasten bepalen: de onroerende- zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Voor 2017 gaat het, voor een eigenaar van een woning, in totaliteit om een stijging van 1,5% aan totale woonlasten ten opzichte van 2016. Voor een huurder van een woning is er sprake van een geringe stijging van de (gemiddelde) woonlasten met 0,9%.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2051636	Bosveld, Dolf	MID-FIN	Ten Heuw
ONDERWERP			
Belastingtarieven 2017			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Als uitvloeisel van de besluitvorming bij de Kadernota 2017-2020, de jaarlijks gemaakte lasten-baten overzichten van heffingen en retributies (die dienen tot kostenverhaal) en de jaarlijkse vaststelling van de WOZ-waarden, moeten diverse belastingtarieven voor 2017 opnieuw worden vastgesteld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

In dit voorstel worden de wijzigingen van de belastingverordeningen ten opzichte van 2016 nader toegelicht. Wij zijn van mening dat in deze (crisis)tijd een duidelijke lastenverzwaring voor de burger moet worden vermeden. Hierbij gaat het om de totale gemeentelijke woonlasten, voor wat betreft de onroerende- zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Voor 2017 gaat het, voor een eigenaar van een woning, in totaliteit om een stijging van 1,5% aan totale woonlasten ten opzichte van 2016. Voor een huurder van een woning is er sprake van een geringe stijging van de (gemiddelde) woonlasten met 0,9%. Op de aanpassingen per heffing wordt hierna ingegaan.

Kwijtschelding

Bij de afvalstoffenheffing, rioolheffing, en onderhoud grafrechten wordt op verzoek in voorkomende gevallen kwijtschelding verleend, met dien verstande dat bij de afvalstoffenheffing uitsluitend kwijtschelding mogelijk is voor het vaste tarief van € 143,04.

Voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen in het kader van het minimabeleid gaan we voor 2017 uit van de volgende ramingen:

Afvalstoffenheffing	€ 400.000
Onderhoud grafrechten	€ 3.130
Onroerende-zaakbelastingen	€ 2.000
Rioolheffing	€ 575.000

Tariefsaanpassingen

Conform de Kadernota 2017-2020 wordt voor 2017 bij de algemene dekkingsmiddelen (hondenbelasting, precariobelasting en OZB) uitgegaan van een inflatiecorrectie (indexering) van 1,2 %. De OZB-tarieven stijgen op grond van de besluitvorming bij de Kadernota 2016-2019 met 0,6% extra. Het marktgeld wordt conform eerdere afspraken met de marktbond verhoogd met 2%. De tarieven voor de toeristenbelasting worden volgens constante beleidslijn telkens met een jaar vertraging doorgevoerd, hetgeen betekent dat de tarieven voor 2017 met 0,75% stijgen t.o.v. 2016 en de tarieven 2018 met 1,2% t.o.v. 2017. De belangrijkste tariefmutaties en de mutaties, die van het algemene uitgangspunt afwijken, lichten wij hierna nader toe.

Begraafrechten

Wij stellen voor om het mogelijk te maken bij leven een graf te reserveren voor een periode van vijf jaar (tarieventabel 1.5). Het voorgestelde tarief komt overeen met het afkoopbedrag voor vijf jaar onderhoudsrechten. Er is ook een tarief opgenomen voor het gebruik van de koffiekamer aan de Oldenzaalsestraat dat gelijk is tarief voor gebruik van de aula.

Leges

Paspoort en rijbewijs

Enkele belangrijke legestarieven worden door het rijk vastgesteld, zoals de paspoort- en rijbewijstarieven. De maxima voor de paspoort- en rijbewijstarieven zijn voor 2017 nog niet bekend. Zodra de tarieven bekend zijn zullen wij de verordening op deze onderdelen wijzigen op basis van de bevoegdheid die u ons in artikel 10, lid b, onderdeel 3 van de Legesverordening hebt gegeven. De overige door het rijk bepaalde (maximum)tarieven zijn onverkort overgenomen.

De overige legestarieven stijgen in principe met 1,2%. Voor komend jaar worden nu nog geen grote bouwprojecten voorzien. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat we ook positief door grote aanvragen verrast kunnen worden. We gaan daarom vooralsnog uit van 100% kostendekking voor de leges omgevingsvergunning.

Wij stellen wel een verhoging van 0,05% van de legestarieven voor bouwen voor. We hebben enerzijds te maken met een afname van vergunning plichtige bouwwerken, maar aan de andere kant is de regelgeving en de toepassing daarvan door de uitbreiding van de mogelijkheden tot vergunning vrij bouwen complexer geworden. Hierdoor kost het beoordelen van bouw aanvragen, klein of groot, in de regel dus wat meer tijd.

Leges evenementen

Wij juichen het toe als er evenementen in onze gemeente worden georganiseerd en proberen kwalitatief een steentje bij te dragen indien er een vergunning voor een evenement nodig is. Een vergunningaanvraag voor een evenement moet formeel in principe binnen 8 weken worden afgehandeld. Die termijn is ook nodig voor een goede beoordeling en afstemming met andere betrokken instanties. Om belanghebbenden een redelijke kans te bieden zienswijze of bezwaar in te dienen tegen een evenementenvergunning dringen we erop aan dat vergunningen uiterlijk 12 weken voor het evenement worden ingediend. Om te bevorderen dat aanvragen volledig en minimaal 8 weken voor aanvang van het evenement worden ingediend, stellen wij voor hogere tarieven in rekening te brengen als een aanvraag later wordt ontvangen, c.q. onvolledig wordt ingediend.

Aan de behandeling van late-, of onvolledige aanvragen zijn wij aantoonbaar meer tijd kwijt dan aan tijdig en volledig ingediende aanvragen. Daarnaast gaat het (met voorrang) behandelen van late aanvragen ten koste van tijdig ingediende aanvragen. Om deze redenen is een hoger legestartief voor late- en of onvolledige vergunningaanvragen te rechtvaardigen.

Voor volledige en tijdig ingediende aanvragen hanteren wij een laag, basis legestartief. Hoe slechter de kwaliteit en hoe korter voor het evenement aangevraagd hoe hoger dus de leges.

Daarnaast stellen wij voor een korting van 34% op de leges te verlenen als de coördinatieregeling op grond van artikel 3:5 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden toegepast. Door toepassing van de coördinatieregeling kunnen wij efficiënter en goedkoper werken. Wij verwachten dat dit een stimulans is om te komen tot goede aanvragen waardoor de aanvragen veel efficiënter behandeld kunnen worden.

Afvalstoffenheffing

De afvalbegroting is opgesteld op basis van de aan de meest recente gegevens en de beschikbare gegevens over het aanbiedgedrag. De tarieven voor gft-afval kunnen gelijk blijven. De overige tarieven zullen moeten stijgen om de afvalbegroting 100% kostendekkend te houden. Het vaste tarief stijgt met € 6,00, dit naar aanleiding van de motie 'Stortquotum afval' (raad 6 juli 2016) op basis waarvan voorlopig het gratis storten van 50 kilo afval bij het afvalbrengpunt aan de Wegtersweg zal worden gehandhaafd. Daarnaast zijn de kosten voor het ophalen en verwerken van met name verpakkingen gestegen. Een iets hoger aanbiedtarief (het variabele tarief) van fijn restafval is het gevolg. Deze tariefstijging heeft geen lastenstijging tot gevolg doordat gemiddeld minder wordt aangeboden dan in het verleden. Wij stellen u voor de tarieven als volgt vast te stellen:

Voorstel

	2016	2017
Vast tarief	€ 137,04	143,04
Variabele tarieven		
- Rest 240	€ 10,55	11,95
- Rest 140	€ 6,15	7,00
- GFT 240	€ 2,00	€ 2,00
- GFT 140	€ 1,20	€ 1,20
- verzamelcontainers	€ 1,05	€ 1,20

Havengelden

In 2015 is overeengekomen dat de vijf gemeentelijke havens aan het Twentekanaal meer gaan samenwerken. Onderdeel van de afspraak was o.a. vaststellen van dezelfde heffings- en beheersverordening. De tariefstelling in de heffingsverordening is in alle vijf gemeenten ook gelijk. Voor 2016 zijn de tarieven niet gewijzigd ten opzichte van 2015. Bevordering van duurzaamheid is/wordt maatschappelijk geaccepteerd. De vijf havens willen het gebruik van de havens door schonere schepen stimuleren. Dit kan door de tarieven te differentiëren op basis van het Green Award certificaat dat door

meer gemeentelijke havens nu al wordt geaccepteerd.

Het basistarief (voor niet gecertificeerde schepen wordt in de vijf gemeenten verhoogd van € 0,12 per ton naar € 0,135. Voor schepen met een bronzen, zilveren of gouden Green Award certificaat gelden kortingspercentages van respectievelijk 5, 7,5 en 10%. In de toekomst kunnen deze percentages wijzigen om eigenaren van schepen aan te sporen duurzaamheidsmaatregelen te treffen.

De kade- en opslaggeldtarieven worden met 2% verhoogd. Omdat vijf havens gelijk optrekken wordt afgeweken van de geldende inflatiecorrecties in de vijf gemeenten. De gemeenten zoeken naar een modus om de tarieven periodiek aan te passen.

Marktgeld

De tarieven voor de markt worden jaarlijks op grond van in het verleden met de marktbond gemaakte afspraken verhoogd met 2%. De tariefstijging geldt uitsluitend voor de marktplaats en het promotiegeld en niet voor de opslag voor de levering van elektriciteit. Deze tarieven blijven ongewijzigd.

Parkeerbelastingen

Wij stellen voor de regelgeving rond het betaald parkeren op een aantal onderdelen aan te passen.

De tarieven parkeervergunningen bewoners en bedrijven zijn geïndexeerd. Het parkeertarief per uur en de tarieven voor de parkeervergunningen algemeen blijven gelijk. Een verhoging met 1,2% leidt tot onwerkbaar tarieven en daarom worden de tarieven met tussenpozen aangepast.

Indien bij controle blijkt dat de verschuldigde parkeerbelasting niet is voldaan, wordt een naheffingsaanslag opgelegd. Naast de nageheven parkeerbelasting van 1 uur, worden daarbij ook kosten in rekening gebracht. De kosten voor het opleggen van een naheffingsaanslag zijn aan een landelijk maximumbedrag gebonden. Voor 2016 is dit vastgesteld op € 61,- (Staatscourant 2016 van 31 augustus 2016, nr 45088). Voorwaarde daarbij is dat het bedrag van de naheffingsaanslag voldoet aan het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen, waarbij de vooraf geraamde opbrengst van de naheffingsaanslagen niet hoger mag zijn dan vooraf geraamde lasten. Uit het lasten-batenoverzicht van de parkeerbelastingen blijkt dat de geraamde lasten voor de naheffingsaanslag nagenoeg gelijk zijn aan de geraamde opbrengst van de naheffingsaanslagen.

OZB

De OZB-tarieven zijn afhankelijk van de WOZ-waarden. Met ingang van 2007 worden de WOZ-waarden jaarlijks vastgesteld. In 2017 geldt als waardepeildatum 1-1-2016. Omdat de waardes van alle onroerende zaken jaarlijks opnieuw moeten worden vastgesteld, treden per definitie elk jaar (lichte) verschuivingen (bijvoorbeeld tussen eigenaren van vrijstaande woningen en rijenwoningen en tussen boerderijen en kantoren) in belastingdruk op. Uitgangspunt in de gemeentelijke begrotingspraktijk bij de tariefstelling na een herwaardering is altijd de gewenste opbrengst geweest, waarbij de invloed van de waardeontwikkeling zo goed mogelijk is geschat. Vanaf 2010 was sprake van een waardedaling van zowel woningen als van niet-woningen. Gemiddeld worden de waardes van woningen 1,7% hoger vastgesteld dan in 2016 en van niet-woningen bijna 2% lager vastgesteld dan in 2016.

De OZB-opbrengst voor 2017 is berekend op basis van de geraamde opbrengst 2015, de voorgestelde opbrengststijging als gevolg van de voorgestelde tariefsverhoging van 1,8% en de geraamde areaaluitbreiding 2016. De opbrengst 2017 (*€ 1.000) wordt als volgt gespecificeerd:

	woningen	niet-woningen	totaal
Eigenaren	€ 9.867	€ 6.832	€ 16.699
Gebruikers		€ 4.585	4.585
Totaal	€ 9.867	€ 11.417	€ 21.284

Vanwege de waardestijging van woningen (plus 1,7%) moet het OZB-tarief niet met 1,8% stijgen, maar met een lager percentage. De tarieven van de niet-woningen stijgen door de waardedaling van niet-woningen (- 2%) niet met 1,8%, maar met een hoger percentage om dezelfde totaalopbrengst aan OZB te genereren.

Wij stellen dan ook voor de tarieven als volgt vast te stellen, rekening houdend met de hierboven vermelde opbrengsten en de geprognosticeerde waardes van woningen en niet-woningen per 1 januari 2016. Tussen haakjes zijn de percentages voor 2016 vermeld.

Zakelijk recht woningen	zakelijk recht niet-woning	gebruik niet-woning
0,1580% (0,1564%)	0,3680% (0,3551%)	0,2946% (0,2843%)

Op het moment dat dit voorstel werd afgerond, waren de geprognosticeerde waarden nog niet volledig door het GBT gecontroleerd. Indien blijkt dat de waardeontwikkeling onjuist is geschat, zullen wij u, als dit tijdig bekend is, een nader voorstel doen om de OZB-tarieven 2017 gewijzigd vast te stellen.

Woonlasten

De tariefsaanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) op basis van de gegevens uit de Coelo-atlas 2015 tot de volgende woonlastenontwikkeling voor 2017:

Woonlastenontwikkeling	2016	2017
OZB Eigenaar	€ 258,23	€ 265,28
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	€ 250,94	€ 247,64
Rioolheffing	€ 205,68	€ 212,88
TOTAAL	€ 714,85	€ 725,80

Een stijging met 1,5%, zoals ook vermeld in de programmabegroting 2017. Voor de huurder van een woning stijgen de woonlasten met 0,9% (2017: 460,52 t.o.v. 456,62)

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Aan de raad wordt voorgesteld de volgende verordeningen vast te stellen:

- a. Begraafrechten 2017
- b. Haven-, kade- en opslaggeld 2017
- c. Hondenbelasting 2017
- d. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2017
- e. Leges 2017
- f. Marktgeld 2017
- g. Onroerende-zaakbelastingen 2017
- h. Parkeerbelastingen 2017
- i. Precariobelasting 2017
- j. Reinigingsheffingen 2017
- k. Rioolheffing 2017
- l. Riolaansluitrecht 2017
- m. Toeristenbelasting 2017

FINANCIËLE ASPECTEN

Maken onderdeel uit van de gelijktijdig aangeboden beleidsbegroting 2017-2020.

BIJLAGE(N)

Verordeningen:

- a. Begraafrechten 2017
- b. Haven-, kade- en opslaggeld 2017
- c. Hondenbelasting 2017
- d. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2017
- e. Leges 2017
- f. Marktgeld 2017
- g. Onroerende-zaakbelastingen 2017
- h. Parkeerbelastingen 2017
- i. Precariobelasting 2017
- j. Reinigingsheffingen 2017
- k. Rioolheffing 2017
- l. Riolaansluitrecht 2017
- m. Toeristenbelasting 2017

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Verordening op de heffing en de invordering van begraafrechten 2017 (Verordening begraafrechten 2017)

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van begraafrechten 2017 (Verordening begraafrechten 2017)

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. *begraaf- en gedenkplaatsen*: de gemeentelijke begraaf- en gedenkplaatsen aan de Deurningerstraat en aan de Oldenzaalsestraat;
- b. *asbus*: een bus voor de berging van as van een overledene;
- c. *urn*: een voorwerp voor de berging van een of meer asbussen;
- d. *particulier graf*: een graf waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot:
  - het doen begraven en begraven houden van lijken;
  - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
- e. *algemeen graf*: een graf bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
- f. *urnenkelder*: een kelder waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot het doen plaatsen en geplaatst houden van asbussen met of zonder urnen;
- g. *urnennis*: een nis waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot het doen plaatsen en geplaatst houden van asbussen met of zonder urnen;
- h. *verstrooiingsplaats*: een plaats bij de gemeente in beheer waarop as wordt verstrooid;
- i. *gedenkplaats*: een plaats ingericht om overledenen te gedenken;
- j. *grafbedekking*: gedenkteken en/of grafbeplanting op een graf;
- k. *rechthebbende*: degene aan wie een uitsluitend recht is verleend op een particulier graf, urnenkelder of urnennis.

Artikel 2

Belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraaf- en gedenkplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraaf- en gedenkplaatsen.

Artikel 3

Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4

Vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor het lichten van een lijk of asbus op rechterlijk gezag.

Artikel 5

Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6

Belastingjaar

1. Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.
2. Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 6.2, 6.2.1 en 6.3 van de tarieventabel is het belastingtijdvak gelijk aan de periode waarvoor wordt afgekocht.
3. Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 6.4 van de tarieventabel is het belastingtijdvak tien jaar.

Artikel 7

Wijze van heffing

De rechten worden geheven bij wege van aanslag.

Artikel 8

Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De onderhoudsrechten, als bedoeld in hoofdstuk 6.1 van de tarieventabel zijn verschuldigd met ingang van het kalenderjaar volgende op dat waarin de belastingplicht is ontstaan.
2. Afkoop van onderhoudsrechten als bedoeld in hoofdstuk 6.2 en 6.3 van de tarieventabel gaat in per de eerste dag van een kalenderjaar volgende op dat waarin de belastingplicht is ontstaan.
3. Het onderhoudsrecht is gekoppeld aan de verlening van het recht op een graf of het doen bijzetten en bijgezet houden van urnen of asbussen.

Artikel 9

Ontstaan van de belastingschuld voor de overige rechten

Andere rechten dan die bedoeld in hoofdstuk 6.1 tot en met 6.3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 10

Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de rechten worden betaald binnen een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van belastingplichtige de aanslagen als bedoeld in 6.1 van de tarieventabel door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige worden afgeschreven.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 11

Kwijtschelding

Bij de invordering van de begraafrechten wordt, met uitzondering van de onderhoudsrechten, bedoeld in onderdeel 5.1 van de tarieventabel, geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12

Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de rechten.

Artikel 13

Overgangsrecht

1. De Verordening Begraafrechten 2016 van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14

Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 15

Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de Verordening begraafrechten 2017.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 8 november 2016

, voorzitter
, griffier

Tariefentabel behorende bij de verordening begraafrechten 2017

Hoofdstuk 1 Verlenen van rechten		
1.1	Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van twintig jaar wordt geheven:	
1.1.1	op een particulier graf voor overledenen van twaalf jaar en ouder	€ 2.269,50
1.1.2	op een particulier graf voor overleden kinderen tot en met elf jaar	€ 1.134,75
1.2	Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van twintig jaar wordt geheven:	
1.2.1	op een urnennis	€ 1.134,75
1.2.2	op een urnenkelder	€ 1.360,90
1.3	Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van tien jaar wordt geheven:	
1.3.1	op een urnennis	€ 567,40
1.3.2	op een urnenkelder	€ 680,45
1.4	Voor het verlengen met een periode van tien jaar wordt geheven:	
1.4.1	voor het recht als genoemd onder 1.1.1	€ 1.134,75
1.4.2	voor het recht als genoemd onder 1.1.2	€ 567,40
1.4.3	voor de rechten genoemd onder 1.2.1 en 1.3.1	€ 567,40
1.4.4	voor de rechten genoemd onder 1.2.2 en 1.3.2	€ 680,45
1.5	Voor het bij leven reserveren van een particulier graf voor een periode van 5 jaar of het verlengen van een reservering met een periode van vijf jaar wordt geheven	€ 193,95
Hoofdstuk 2 Begraven in een particulier of algemeen graf		
2.1	Voor het begraven van een overledene van twaalf jaar en ouder in een graf wordt geheven:	€ 753,40
2.2	Voor het begraven van een overleden kind tot en met elf jaar in een graf wordt geheven:	€ 376,70
2.3	Voor het begraven op buitengewone uren worden de rechten onder 2.1 en 2.2 verhoogd met de onderstaande percentages:	
2.3.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
2.3.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 17.00 uur	25%
Hoofdstuk 3 Cremeren		
Niet van toepassing		
Hoofdstuk 4 Plaatsen en bijzetten van asbussen in een particulier graf		
4.1	Voor het plaatsen of bijzetten van een asbus met of zonder urn wordt geheven:	
4.1.1	van een overledene van twaalf jaar en ouder in een nieuw graf	€ 753,40
4.1.2	van een overledene tot en met elf jaar in een nieuw graf	€ 376,70
4.1.3	in of op een bestaand graf	€ 243,20
4.1.4	in een urnennis	€ 200,80
4.1.5	in een urnenkelder	€ 243,20
4.2	Voor het plaatsen en bijzetten op buitengewone uren worden de rechten onder 4.1 tot en met 4.1.5 verhoogd met de onderstaande percentages:	
4.2.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
4.2.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 17.00 uur	25%
Hoofdstuk 5 Verstrooien van as		
5.1	Voor het verlenen van het recht op het verstrooien van de as op een daartoe aangewezen verstrooiingsplaats op de begraaf- en gedenkplaats wordt geheven	€ 197,05

Hoofdstuk 6 Grafbedekking en onderhoud		
6.1	Voor het door of vanwege de gemeente uitvoeren van basisonderhoud aan een graf, urnennis of urnenkelder en voor het algemeen onderhoud van de begraafplaats wordt geheven per jaar:	€ 39,35
6.2	De rechten als bedoeld in onderdeel 6.1 kunnen op het moment van verlening van het recht op een graf of het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urn afgekocht worden voor een periode van twintig jaar. Het tarief hiervoor bedraagt:	€ 735,80
6.2.1	De rechten als bedoeld in onderdeel 6.1 kunnen tussentijds worden afgekocht voor bepaalde tijd door voldoening van een bedrag bepaald volgens onderstaande:	
	afkoop voor een periode / verlenging voor een periode	
	jaar	
	bedrag	
	20 jaar	€ 735,80
	19 jaar	€ 701,45
	18 jaar	€ 666,85
	17 jaar	€ 632,05
	16 jaar	€ 596,95
	15 jaar	€ 561,60
	14 jaar	€ 526,00
	13 jaar	€ 490,15
	12 jaar	€ 454,05
	11 jaar	€ 417,70
	10 jaar	€ 381,10
	9 jaar	€ 344,20
	8 jaar	€ 307,05
	7 jaar	€ 269,60
	6 jaar	€ 231,90
	5 jaar	€ 193,95
	4 jaar	€ 155,70
	3 jaar	€ 117,20
	2 jaar	€ 78,40
	1 jaar	€ 39,35
6.3	Voor een verlenging van de afkoopperiode met tien jaar wordt per periode van tien jaar geheven:	€ 381,10
6.4	Voor het aanbrengen en aangebracht houden van een gedenkplaatje voor een periode van tien jaar in de gedenkruijnte aan de Oldenzaalsestraat wordt geheven:	€ 100,80
Hoofdstuk 7 Lijkschouwing		
Niet van toepassing		
Hoofdstuk 8 Inschrijven en overboeken in een daartoe bestemd register		
Niet van toepassing		
Hoofdstuk 9 Opgraven en herbegraven		
9.1	Voor het opgraven en het eventueel daarop verkisten van een lijk of overblijfselen van een lijk, het opgraven van een asbus, of het verzamelen van overblijfselen en het dieper plaatsen daarvan in hetzelfde graf wordt geheven:	
9.1.1	van een persoon van twaalf jaar en ouder	€ 753,40
9.1.2	van een kind tot en met elf jaar	€ 376,70
9.2	Voor het na opgraven weer begraven in een ander graf wordt een recht geheven overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 2 van deze tabel.	
9.3	Voor het opgraven en herbegraven op buitengewone uren worden de rechten onder 9.1 en 9.2 verhoogd met de onderstaande percentages:	

9.3.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
9.3.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 17.00 uur	25%
Hoofdstuk 10 Overige heffingen		
10.1	Voor het gebruik van de aula aan de Oldenzaalsestraat wordt geheven per keer:	€ 182,10
10.2	Voor het gebruik van de koffiekamer aan de Oldenzaalsestraat wordt geheven per keer:	€ 182,10
10.3	Voor het gebruik van de aula of koffiekamer aan de Oldenzaalsestraat op buitengewone uren worden de rechten onder 10.1 en 10.2 verhoogd met onderstaande percentages:	
10.3.1	op werkdagen voor 9.00 of na 17.00 uur	25%
10.3.2	op zaterdag	50%
10.3.3	op zondag	75%
Behorende bij raadsbesluit van 8 november 2016.		
De griffier van de gemeente Hengelo,		

De Raad van de Gemeente Hengelo;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 27 september 2016;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel a en b van de Gemeentewet;

besluit:

de volgende verordening vast te stellen.

Verordening op de heffing en invordering van haven-, kade- en opslagelden 2017.

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE BEPALINGEN

Artikel 1. Aard

Krachtens deze verordening wordt geheven:

- a. havengeld;
- b. kade- en opslageld.

Artikel 2. Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. "vaartuig": vaartuig in de zin van de Havenverordening Hengelo 2015;
- b. "schipper" schipper in de zin van de Havenverordening Hengelo 2015;
- c. "havenmeester": havenmeester in de zin van de Havenverordening;
- d. "gemeentelijk vaarwater": gemeentelijk vaarwater in de zin van de Havenverordening;
- e. Week: een tijdvak van zeven achtereenvolgende dagen;
- f. Reis: het binnenkomen en ligplaats kiezen van een vaartuig bestemd of geschikt zijn voor het vervoer te water van zaken in, en het weer verlaten van het gemeentelijk vaarwater;
- g. Vrachtschip: een vaartuig dat hoofdzakelijk is bestemd of wordt gebruikt voor het vervoer van zaken en als vrachtschip op de meetbrief is aangemerkt;
- h. Watervverplaatsing: de in m3 uitgedrukte watervverplaatsing bij de grootste toegelaten diepgang van het vaartuig op de Twentekanal met een maximum van 2.80 meter volgens een bij het vaartuig behorende geldige meetbrief, waarbij 1.000 kg laadvermogen gelijkgesteld wordt met 1 m3 watervverplaatsing;
- i. meetbrief: het document als bedoeld in de Meetbrievenwet 1981;
- j. sleepboot: een vaartuig dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het slepen of duwen van andere vaartuigen.

Hoofdstuk 2 VAN HET HAVENGELD

Artikel 3. Belastbaar feit

Onder de naam van 'havengeld' wordt een recht geheven ter zake:

- a. van het gebruik van het voor de openbare dienst bestemde gemeentelijk vaarwater door vrachtschepen of
- b. van het gebruik van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen door deze vrachtschepen en
- c. voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.

Artikel 4. Belastingplicht

Belastingplichtig is de schipper, de gezagvoerder, de reder of de eigenaar van het vaartuig dat gebruik maakt van gemeentelijk vaarwater, dan wel degene die het vaartuig heeft gecharterd of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.

Artikel 5. Vrijstellingen

Geen havengeld wordt geheven voor:

- a. vaartuigen met bijbehorende roeiboten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn bij het rijk voor de naleving of de handhaving van de scheepvaartreglementen;
- b. vaartuigen met bijbehorende roeiboten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn voor het beheer en onderhoud van de haven van de gemeente Hengelo;
- c. vaartuigen behorende aan de gemeente Hengelo;
- d. roeiboten, behorende bij vaartuigen, waarvoor havengeld verschuldigd is;

- e. vrachtschepen, die uitsluitend aanleggen voor het innemen van levensmiddelen voor eigen gebruik voor de opvarenden, waarbij de duur van de aanleg vier uren niet mag overschrijden;
- f. vaartuigen die uitsluitend voor het uitvoeren van reparaties in gemeentelijk vaarwater verblijven;
- g. lichters, die in geval van averij aan een vaartuig, de lading van een dergelijk vaartuig lossen;
- h. sleepboten die niet langer dan vierentwintig uur in gemeentelijk vaarwater verblijven;
- i. hospitaalschepen, uitsluitend als zodanig in gebruik;
- j. voor vaartuigen, waarmede uitsluitend gebruik wordt gemaakt van het gemeentelijk vaarwater voor doorvaart of om van vaarrichting te veranderen;
- k. indien en voor zover het voortgezet verblijf uitsluitend een gevolg is van de stremming van de scheepvaart door ijs of andere meteorologische omstandigheden of door het onklaar worden van delen van het Twentekanaal, als sluizen en dergelijke.

Artikel 6. Maatstaf van heffing en tarief

De rechten worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de in de verordening en tarieventabel gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.

Artikel 7 Tarieftoepassing

1. Voor de toepassing van de tarieven wordt:
  - a. bij het aantal m3 waterverplaatsing uitgegaan van de meetbrief.
  - a. bij het ontbreken van een meetbrief of enig ander daarmee vergelijkbaar document of bij weigering om één van deze te tonen, de waterverplaatsing door de ambtenaar - belast met de heffing van de gemeentelijke belastingen als bedoeld in artikel 232, vierde lid, onderdeel a van de Gemeentewet vastgesteld en wordt het havengeld naar de uitkomst daarvan geheven.
2. De heffing van havengeld voor een reis geeft recht op een onafgebroken gebruik van het gemeentelijk vaarwater gedurende een week, doch niet op een vaste ligplaats.
3. Indien de in het tweede lid genoemde termijn van een week eindigt op een zondag of een algemeen erkende feestdag, wordt deze termijn verlengd met zoveel dagen als er zon- en feestdagen na het einde van de voornoemde termijn, direct daarop aansluitend, volgen, vermeerderd met één.
4. Bij een voortgezet verblijf wordt voor vaartuigen waarvoor het havengeld is geheven na afloop van het in het tweede lid van dit artikel genoemde tijdvak en voorts telkens na verloop van een tijdvak van een week het havengeld opnieuw geheven.

Artikel 8. Belastingtijdvak

1. Met betrekking tot de rechten die worden geheven voor een jaarabonnement als bedoeld in hoofdstuk 2, onder 2.1.2 tot en met 2.1.3.1, 2.2.1.c, onder 2.2.2.c en onder 2.2.3.c van de Tarieventabel, is het belastingjaar gelijk aan de aaneengesloten periode van een jaar waarin het belastbare feit zich voordoet.
2. In andere dan in het eerste lid bedoelde gevallen, is het belastingtijdvak de aaneengesloten periode waarin het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 9. Ontstaan van de belastingschuld

1. De belastingschuld ontstaat op de eerste dag waarop het gebruik en/of genot als bedoeld in artikel 3 van deze verordening plaats vindt.
2. In afwijking van het eerste lid ontstaat de belastingschuld indien een abonnement wordt genomen, op het tijdstip waarop het abonnement wordt verleend.

Artikel 10. Overschrijving, verrekening, teruggaaf en ontheffing

1. Indien het gebruik met een vaartuig van het in artikel 3 bedoelde vaarwater in de loop van een abonnementsperiode eindigt kan het abonnement met toestemming van het college van burgemeester en wethouders worden overgeschreven op een vervangend vaartuig.
2. Indien een vaartuig waarvoor het havengeld bij wijze van abonnement is geheven, in de loop van de abonnementsduur wordt vervangen door een vaartuig met een grotere waterverplaatsing, dan wordt over het verschil alsnog havengeld geheven. Het nog te heffen havengeld bedraagt dan het verschil tussen het havengeld berekend naar de waterverplaatsing van het vervangende vaartuig en het oorspronkelijk geheven havengeld, een en ander berekend over de periode dat er nog volle maanden in het abonnement overblijven.
3. Indien een vaartuig, waarvoor het havengeld bij wijze van abonnement is geheven, in de loop van de abonnementsduur wordt vervangen door een vaartuig met een kleinere waterverplaatsing, dan vindt op verzoek teruggaaf van havengeld plaats voor het verschil. Het terug te geven havengeld bedraagt dan het verschil tussen het oorspronkelijk geheven

havengeld en het havengeld berekend naar de waterverplaatsing van het vervangende vaartuig, een en ander berekend over de periode dat er nog volle maanden in het abonnement overblijven.

4. Indien de belasting bij wijze van abonnement is geheven, wordt voor een vaartuig dat in de loop van de abonnementsperiode het gemeentelijke vaarwater heeft verlaten en daarin door overmacht niet heeft kunnen terugkeren, op aanvraag ontheffing van belasting verleend over het aantal volle maanden dat de overmacht situatie heeft bestaan. Het bestaan van overmacht situatie en de duur daarvan moeten schriftelijk worden aangetoond.

Hoofdstuk 3 VAN HET KADE- EN OPSLAGGELD

Artikel 11 Belastbaar feit

Onder de naam 'kade- en opslaggeld' wordt een recht geheven voor:

- a. het gebruik van voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen door de gemeente ten behoeve van de scheepvaart gemaakt, die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente en/of
- b. het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.

Artikel 12 Belastingplicht

Belastingplichtig is degene, die gebruik maakt van de in artikel 11 genoemde voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen, dan wel het genot daarvan heeft.

Artikel 13 Vrijstelling

Geen opslaggeld wordt geheven voor het opslaan van aan het Rijk of aan de gemeente Hengelo toebehorende zaken.

Artikel 14 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten wordt geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 3 van de bij de verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de daarin gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.
2. Het recht als bedoeld in hoofdstuk 3, lid 1 van de tarieventabel, wordt berekend naar de oppervlakte van de grond, welke door de zaken aan het gebruik of verkeer wordt onttrokken.

Artikel 15 Belastingtijdvak

1. Met betrekking tot de rechten als bedoeld in hoofdstuk 3, onder 3.2 van de Tarieventabel, die per jaar worden geheven, is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.
2. In andere dan in het eerste lid bedoelde gevallen, is het belastingtijdvak de aaneengesloten periode gedurende welke het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 16 Ontstaan van de belastingschuld

De belastingschuld ontstaat bij aanvang van het gebruik van de gemeentelijke kade en/of het opslagterrein, dan wel bij aanvraag van het genot van de dienst.

Artikel 17 Teruggaaf

1. Indien voor het verstrijken van de termijn het gebruik, waarvoor het onder Hoofdstuk 3, onder 3.1.1 van de bij de verordening behorende tarieventabel genoemde opslaggeld is betaald, niet meer plaatsvindt, wordt teruggaaf verleend van het gedeelte van het kade- en opslaggeld dat overblijft na aftrek van de kade- en opslaggeld, welke voor het plaatsgevonden gebruik of genot worden geheven.
2. Teruggaaf van het kade- en opslaggeld vindt op aanvraag plaats voor zover als gevolg van overmacht geen afvoer per schip van de ter verzending geplaatste zaken kan plaatsvinden. Het bestaan van overmacht situatie en de duur daarvan moeten schriftelijk worden aangetoond.

Hoofdstuk 4 SLOTBEPALINGEN

Artikel 18. Wijze van heffing

1. De rechten op grond van hoofdstuk 2, juncto hoofdstuk 2 van de tarieventabel, worden geheven bij wege van aanslag.
2. De rechten op grond van hoofdstuk 3, juncto hoofdstuk 3 van de tarieventabel, worden geheven bij wege van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder wordt begrepen een nota of andere schriftuur.

Artikel 19. Termijn van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het recht worden betaald ingeval:
  - a. Bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na dagtekening van de aanslag;
  - b. In afwijking van het eerste lid, onder a, kan op verzoek van de belastingplichtige de aanslag als bedoeld in de hoofdstukken 2.1.2, 2.2.1c, 2.2.2c en 2.2.3c worden betaald in zes gelijke termijnen indien de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.
  - c. Bij wege van schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 18, lid 2, op het moment van uitreiken van de kennisgeving.
2. In afwijking van het eerste lid onder a kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in 6 termijnen, indien het verschuldigde bedrag moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 20. Kwijtschelding

Bij de invordering van het haven-, opslag-, en kadegeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 21. Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de in deze verordening geregelde rechten.

Artikel 22. Overgangsrecht

1. De "Verordening haven-, en kade-, opslaggeld 2015" vastgesteld op 24 oktober 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 23, tweede lid genoemde datum van ingang van heffing met dien verstande dat zij van toepassing blijft op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 23, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 23. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 24. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening haven-, kade-, en opslaggeld 2017".

Gedaan ter openbare vergadering van 8 november 2016,

de griffier,

de burgemeester,

TARIEVENTABEL BEHORENDE BIJ DE 'VERORDENING HAVEN-, KADE-, EN OPSLAGGELD 2017'

Hoofdstuk 1 Algemeen

- Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn **exclusief** omzetbelasting.
- 1.1 omzetbelasting.
- 1.2 Een gedeelte van een eenheid wordt voor een volle eenheid aangemerkt

Hoofdstuk 2. Havengelden

- 2.1. Het havengeld bedraagt per reis voor vaartuigen:
- 2.1.1 per kubieke meter waterverplaatsing of gedeelte daarvan € 0,135
- 2.1.1.1 met een minimum van € 16,88
- per vaartuig, tenzij een deel van de lading wordt gelost of een deel van het schip wordt beladen en het vaartuig in een andere gemeentelijke haven aan het Twentekanaal verder wordt geladen en/of gelost, in welk geval het havengeld wordt berekend naar de helft van de inhoudsgrootte of van het laadvermogen, met een minimum van € 8,44
- 2.1.2 Het havengeld kan ook per jaar bij abonnement worden voldaan, in welk geval per kubieke meter waterverplaatsing het recht bedraagt:
- 2.1.3 voor onbeperkt gebruik per jaar € 3,51
- 2.1.3.1 met een minimum van € 438,75
- 2.2 In afwijking van het bepaalde onder 2.1 bedraagt het havengeld per reis voor vaartuigen
- 2.2.1 **met een bronzen Green Award-certificaat**
- a per kubieke meter waterverplaatsing of gedeelte daarvan € 0,128
- a1 met een minimum van € 16,00
- b per vaartuig, tenzij een deel van de lading wordt gelost of een deel van het schip wordt beladen en het vaartuig in een andere gemeentelijke haven aan het Twentekanaal verder wordt geladen en/of gelost, in welk geval het havengeld wordt berekend naar de helft van de inhoudsgrootte of van het laadvermogen, met een minimum van € 8,00
- c Het havengeld kan ook per jaar bij abonnement worden voldaan, in welk geval per kubieke meter waterverplaatsing het recht bedraagt:
- c1 voor onbeperkt gebruik per jaar € 3,33
- c2 met een minimum van € 416,00
- 2.2.2 **met een zilveren Green Award-certificaat**
- a per kubieke meter waterverplaatsing of gedeelte daarvan € 0,125
- a1 met een minimum van € 15,63
- b per vaartuig, tenzij een deel van de lading wordt gelost of een deel van het schip wordt beladen en het vaartuig in een andere gemeentelijke haven aan het Twentekanaal verder wordt geladen en/of gelost, in welk geval het havengeld wordt berekend naar de helft van de inhoudsgrootte of van het laadvermogen, met een minimum van € 7,81
- c Het havengeld kan ook per jaar bij abonnement worden voldaan, in welk geval per kubieke meter waterverplaatsing het recht bedraagt:
- c1 voor onbeperkt gebruik per jaar € 3,25
- c2 met een minimum van € 406,25
- 2.2.3 **met een gouden Green Award-certificaat**
- a per kubieke meter waterverplaatsing of gedeelte daarvan € 0,122
- a1 met een minimum van € 15,25
- b per vaartuig, tenzij een deel van de lading wordt gelost of een deel van het schip wordt beladen en het vaartuig in een andere gemeentelijke haven aan het Twentekanaal verder wordt geladen en/of gelost, in welk geval het havengeld wordt berekend naar de helft van de inhoudsgrootte of van het laadvermogen, met een minimum van € 7,63
- c Het havengeld kan ook per jaar bij abonnement worden voldaan, in welk geval per kubieke meter waterverplaatsing het recht bedraagt:
- c1 voor onbeperkt gebruik per jaar € 3,17
- c2 met een minimum van € 396,50

Hoofdstuk 3 Kade-en opslaggeld

- 1 Het opslaggeld bedraagt:

a	voor het gebruik van kaden of loswallen voor de plaatsing van losse goederen per etmaal en per m ² door de goederen in beslag genomen ruimte	€ 0,11
b	voor de overige aan of bij het gemeentelijke vaarwater gelegen terreinen, dienstig voor de opslag van goederen,	
1	voor zover de terreinen van verharding zijn voorzien:	
	per m ² per week	€ 0,61
	per m ² per maand	€ 1,62
	per m ² per jaar	€ 13,80
2	voor zover de terreinen niet van verharding zijn voorzien:	
	per m ² per week	€ 0,20
	per m ² per maand	€ 0,41
	per m ² per jaar	€ 3,96
2	Het recht bedraagt per jaar voor:	
a	het hebben van een weegbrug	€ 147,18
b	het hebben van een laad- of loskraan	€ 355,27

Behoort bij besluit van de raad van 8 november 2016
de raadsgriffier van Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2017 (Verordening hondenbelasting 2017)

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

gelet op artikel 226 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2017 (Verordening hondenbelasting 2017)

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van een hond.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3 Vrijstellingen

1. In dit artikel wordt verstaan onder hondenasiel: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes bestemd of gebruikt voor het in bewaring houden van honden die zwervend zijn aangetroffen, dan wel waarvan door de eigenaar permanent afstand is gedaan, welke locatie als inrichting is aangemeld overeenkomstig artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.
2. De belasting wordt niet geheven voor honden:
  - a. die zijn opgeleid tot en dienen als blindengeleidehond en in hoofdzaak als zodanig door een blind persoon worden gehouden;
  - b. die zijn opgeleid tot en dienen als gehandicaptenhond en in hoofdzaak als zodanig door een gehandicapt persoon worden gehouden;
  - c. die verblijven in een hondenasiel;
  - d. die uitsluitend ten verkoop of aflevering in voorraad worden gehouden in een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren;
  - e. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden;
  - f. waarvan de houder in het bezit is van een geldend diploma der Koninklijke Nederlandse Politiehondenvereniging, mits de houder zich verbindt zijn hond met een geleider, aan wiens bevelen hij gehoorzaamt, op aanvraag ter beschikking van de politie te stellen;
  - g. waarvan de houder in het bezit is van een geldend diploma van het noodcomité van Het Nederlandse Rode Kruis of van de Nederlandse Vereniging van Rodekruishonden.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5 Belastingtarief

1. De belasting bedraagt per belastingjaar:

a. voor een eerste hond	€ 76,56
b. voor een tweede hond	€ 126,48
c. voor een derde hond	€ 176,40
d. voor een vierde hond	€ 226,32
e. voor iedere hond boven een aantal van vier	€ 276,24
2. In afwijking in zoverre van het voorgaande lid bedraagt de belasting per jaar voor honden, gehouden in kennels die zijn geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland, per kennel

€ 326,16

Voor de toepassing van de vorige volzin wordt onder kennel verstaan een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren, bestemd en gebruikt voor het fokken van honden voor de verkoop of aflevering van nakomelingen.

3. Voor belastingbedragen tot maximaal € 10,00 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen hondenbelasting of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, als dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting voor het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij blijkt dat het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 10,--.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
  - a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen hondenbelasting of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.500,--;
  - b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de hondenbelasting.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De 'Verordening hondenbelasting 2016' van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening hondenbelasting 2017'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 8 november 2016

, voorzitter
, griffier

Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2017

De raad van de gemeente Hengelo

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

gelet op artikel 255 van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapslasten;

overwegende, dat in afwijking van de regels gesteld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 gewenst is regels te stellen voor het in het geheel geen dan wel gedeeltelijk verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en rechten;

besluit vast te stellen de volgende Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2016

Artikel 1 Uitgesloten van kwijtschelding

Bij de invordering van de volgende belastingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend:

- a. begraafrechten met uitzondering van jaarlijkse onderhoudsrechten;
- b. bijdrage Bedrijfsinvesteringzone;
- c. haven-, kade- en opslaggeld;
- d. leges;
- e. hondenbelasting;
- f. marktgelden;
- g. parkeergelden;
- h. precariobelasting;
- i. rioolaanleg- en aansluitgeld;
- j. rioolheffing, genoemd in artikel 6 onder b van de verordening, voor het aantal kubieke meters water boven 500m³;
- k. afvalstoffenheffing, genoemd in Hoofdstuk 1.2 en 2 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen;
- l. reinigingsrechten, genoemd in Hoofdstuk 4 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen;
- m. toeristenbelasting.

Artikel 2 Beperkte kwijtschelding

1. Bij de invordering van de afvalstoffenheffing genoemd in Hoofdstuk 1 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen 2016 wordt kwijtschelding verleend van het in te vorderen bedrag op grond van hoofdstuk 1.1.1. (vaste bedrag) van de tarieventabel behorende bij de verordening Reinigingsheffingen.
2. Bij de invordering van de onroerende-zaakbelastingen wordt volledige kwijtschelding verleend van het in te vorderen bedrag.
3. Bij de invordering van de rioolheffing wordt alleen kwijtschelding verleend van het bepaalde in artikel 6 onder a, van die verordening, voor het aantal kubieke meters water tot en met 500m³.
4. Bij de invordering van de begraafrechten wordt alleen kwijtschelding verleend voor de jaarlijkse onderhoudsrechten.

Artikel 3 Verruimde kwijtschelding

1. Bij de invordering van de afvalstoffenheffing, genoemd in Hoofdstuk 1.1.1 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen, de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing, voor het bepaalde in artikel 6, onder a van die verordening en de begraafrechten voor de jaarlijkse onderhoudsrechten, vindt ten aanzien van kwijtschelding het bepaalde in Hoofdstuk 2, artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toepassing met dien verstande, dat de kosten van bestaan als bedoeld in artikel 16 van de genoemde uitvoeringsregeling, worden vastgesteld op 100 percent van de genormeerde bijstandsuitkering.

2. Bij de kwijtschelding van de in het eerste lid genoemde belastingen wordt voor echtgenoten, voor een alleenstaande of een alleenstaande ouder, die 65 jaar of ouder zijn, het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100 percent van de toepasselijke netto AOW-bedragen, berekend overeenkomstig het bepaalde in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen.
3. Bij de kwijtschelding van de in het eerste lid genoemde belastingen worden overeenkomstig het bepaalde in artikel 28, lid 3, van de Uitvoeringsregeling als uitgaven mede in aanmerking genomen en de netto kosten van kinderopvang.
4. Ter beoordeling van de aanvraag om kwijtschelding vindt een toets plaats aan de hand van hetgeen bepaald is in artikel 12 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.
5. Met inachtneming van het overigens in dit besluit bepaalde, wordt een verzoek om kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen die geen verband houden met de uitoefening van het bedrijf of beroep, van een natuurlijk persoon die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent, behandeld volgens de bepalingen van [hoofdstuk II, afdelingen 1, 2 en 5 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990](#).

Artikel 4 Wijze van aanvraag kwijtschelding

Voor de aanvraag om kwijtschelding dient gebruik te worden gemaakt van het door de gemeente-ambtenaar belast met invordering van gemeentelijke belasting, als bedoeld in artikel 232, vierde lid 2, onder b, van de Gemeentewet (invorderingsambtenaar), vastgestelde aanvraagformulier met de daarbij behorende toelichting.

Artikel 5 Termijnen

1. Een verzoek om kwijtschelding wordt binnen twee maanden na de dagtekening van de aanslag, waarvoor kwijtschelding wordt gevraagd, bij de gemeente ingediend.
2. Verzoeken om kwijtschelding die na afloop van deze termijn worden ingediend, worden ambtshalve in behandeling genomen, met als voorwaarde dat er geen kwijtschelding kan worden aangevraagd indien het bedrag van de aanslag op het moment van aanvragen van kwijtschelding al minimaal 3 maanden geleden is betaald.

Artikel 6 Overgangsrecht

1. De kwijtscheldingsverordening 2015 van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 7 genoemde datum van ingang van de verordening, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op ingediende verzoeken die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 7 genoemde datum van ingang van de verordening, blijft de in het eerste lid genoemde regeling gelden voor de in de tussenliggende periode ingediende verzoeken.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2017".

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 november 2016.

, voorzitter

, griffier

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2017 (Legesverordening 2017)

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 27 september 2017;

Gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef onderdeel b, van de Gemeentewet en de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet;

besluit vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2017 (Legesverordening 2017)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. *.dag.*: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- b. *.week.*: een aaneengesloten periode van zeven dagen;
- c. *.maand.*: het tijdvak dat loopt van de dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand;
- d. *.jaar.*: het tijdvak dat loopt van de dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)e dag in het volgende kalenderjaar;
- e. *.kalenderjaar.*: de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit

1. Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor:
  - a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
  - b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument;
een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.
2. Hetgeen in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel is bepaald over een Nederlandse identiteitskaart voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is van overeenkomstige toepassing op een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor personen met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst, de Nederlandse identiteitskaart of het reisdocument, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

- a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (grondexploitatie) zijn of worden verhaald;
- b. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning, voor zover die aanvraag betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- c. het in behandeling nemen van een aanvraag tot verlening van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, voor zover het een activiteit betreft bedoeld in artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht (omgevingsvergunning beperkte milieutoets);

- d. de attestaties de vita en verklaringen van in leven zijn ten behoeve van door publiekrechtelijke lichamen toe te kennen pensioenen, ouderdoms-, invaliditeits-, wezen- of weduwenuitkeringen;
- e. het raadplegen van de dubbelten der leggers en plans van het kadaster met of zonder ambtelijke bijstand en het maken van afschriften daarvan ten behoeve van de rijksdienst, de provinciale dienst, de dienst van een andere gemeente of van een waterschap;
- f. de inzage in stukken dan wel de verstrekking van informatie en/of stukken, welke vallen onder de werking van de Archiefwet en/of de Wet Milieubeheer, voor zover niet elders in de bij deze verordening behorende tarieventabel genoemd;
- g. vergunningen uitsluitend voor een wetenschappelijk of filantropisch doel;
- h. voor het in behandeling nemen van een door de afdeling Wijkbeheer van de gemeente Hengelo ingediende aanvraag tot het verkrijgen van een kapvergunning;
- i. het aan belanghebbende uitreiken van beschikkingen of afschriften daarvan, houdende beslissing op een aanvraag om gemeentelijke subsidie;
- j. het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het plaatsen van een mobiele onderzoek unit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend.

Artikel 5 Maatstaven en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in dit artikel bepaalde.
2. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet bedraagt het tarief de som van de bedragen die op grond van deze verordening verschuldigd zouden zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit in het kader van de ontwikkeling en verwezenlijking van het project, voor zover het projectuitvoeringsbesluit strekt ter vervanging van deze besluiten, zoals bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de Crisis- en herstelwet.
3. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.
4. Het bedrag van de heffing op grond van Titel 2 van de Tarieventabel wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op hele euro's.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De leges op basis van titel 2 van de tarieventabel worden bij wege van aanslag geheven.
2. De overige leges worden geheven door middel van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke of digitale kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, nota of andere schriftuur. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de aanslag of kennisgeving bedoeld in artikel 6:
  - a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
  - b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen één maand na de dagtekening van de kennisgeving.
  - c. digitaal wordt gedaan, op het moment van mailing van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Het college is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening in de loop van het kalenderjaar, indien de wijzigingen:

- a. van zuiver redactionele aard zijn;
- b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel betreft:
  1. hoofdstuk 2 (reisdocumenten);
  2. hoofdstuk 3 (rijbewijzen);
  3. hoofdstuk 6 (verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens);
  4. onderdeel 1.9.1.1 (verklaring omtrent het gedrag);
  5. hoofdstuk 16 (kansspelen).
- c. betrekking hebben op de onderdelen 1.1.7 (huwelijks- of partnerschapscertificaat), 1.4.2.1, 1.4.2.2, en 1.4.2.3 (verstrekken van gegevens, een uittreksel of een persoonslijst uit de basisregistratie personen), 1.5 (inlichting uit het kiezersregister), 1.9.1.2 (attestatie de vita of verklaring van in leven zijn) en 1.9.1.3 (legalisatie handtekening), indien en voor zover deze wijzigingen slechts ten doel hebben het tarief van deze verstrekkingen te koppelen aan de gewijzigde tarieven in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.

Artikel 11 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de leges.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De 'Legesverordening 2016' van 4 november 2015, nadien gewijzigd door het college van burgemeester en wethouders op 8 december 2015, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Legesverordening 2017'.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 november 2016.
, voorzitter
, griffier

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand

1.1.1	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in het stadhuis op:	
1.1.1.1	maandag	€ 197,00
1.1.1.2	dinsdag tot en met vrijdag	€ 395,00
1.1.1.3	zaterdag	€ 597,00
1.1.1.4	de in onderdeel 1.1.1.2 genoemde leges worden niet geheven als de huwelijks-voltrekking of de registratie van het partnerschap plaatsvindt op een voor kosteloze huwelijksvoltrekking of kosteloze partnerregistratie aangewezen tijd.	
1.1.2	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een vast aangewezen trouwlocatie anders dan het stadhuis op:	
1.1.2.1	maandag tot en met vrijdag	€ 395,00
1.1.2.2	zaterdag	€ 445,00
1.1.3	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een eenmalig aangewezen trouwlocatie op:	
1.1.3.1	maandag tot en met vrijdag	€ 597,00
1.1.3.2	zaterdag	€ 597,00
1.1.4	De in 1.1.2 en 1.1.3 genoemde tarieven zijn exclusief de kosten van de trouwlocatie zelf.	
1.1.5	Het tarief bedraagt ter zake het in behandeling nemen van een aanvraag tot benoeming van een onbezoldigd buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor het éénmalig voltrekken van een huwelijk	€ 103,00
1.1.6	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van:	
1.1.6.1	Een trouwboekje of partnerschapsboekje in een normale uitvoering	€ 17,70
1.1.6.2	Een trouwboekje of partnerschapsboekje in een luxe uitvoering	€ 38,00
1.1.7	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een pen bij een huwelijk of partnerschap	€ 15,20
1.1.8	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een cd met de geluidsopname van de huwelijksvoltrekking of partnerschapsregistratie	€ 15,20
1.1.9	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand geldt het tarief zoals dat is opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.	

Hoofdstuk 2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

1.2.	Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:	
1.2.1	van een nationaal paspoort:	
1.2.1.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 64,40
1.2.1.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 51,20
1.2.2	van een nationaal paspoort, een groter aantal bladzijden bevattende dan een nationaal paspoort als bedoeld in onderdeel 1.2.1 (zakenpaspoort):	
1.2.2.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 64,40
1.2.2.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 51,20
1.2.3	van een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort):	
1.2.3.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 64,40
1.2.3.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 51,20
1.2.4	van een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelin-	€ 51,20

	gen	
1.2.5	van een Nederlandse identiteitskaart:	
1.2.5.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 50,40
1.2.5.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 28,45
1.2.6	voor een spoedlevering van de in de onderdelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 genoemde documenten, de in die onderdelen genoemde leges vermeerderd met een bedrag van	€ 47,30

Hoofdstuk 3 Rijbewijzen

1.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag	
1.3.1.1	tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs voor een periode van 10 jaar	€ 38,95
1.3.1.2	Het tarief genoemd in onderdeel 1.3.1.1 wordt bij een spoedlevering verhoogd met	€ 34,10

Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen

1.4.1	Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder een verstrekking verstaan één of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
1.4.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.2.1	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking	€ 14,90
1.4.2.2	tot het verstrekken van een uittreksel uit de basisregistratie personen	€ 14,90
1.4.2.2.1	Indien de aanvraag tot het verstrekken van een uittreksel aan de balie wordt gedaan, wordt het tarief genoemd in onderdeel 1.4.2.2 verhoogd met	€ 10,00
1.4.2.3	tot het verstrekken van een persoonslijst	€ 14,90
1.4.3	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doornemen van de basisregistratie personen, ter verstrekking van gegevens, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte daarvan	€ 20,20
1.4.4	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van persoonsgegevens, wanneer onvoldoende gegevens worden overlegd om de benodigde persoonsgegevens direct te kunnen achterhalen, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte daarvan	€ 20,20
1.4.5	Het tarief bedraagt voor het optreden door de gemeente als 'doorgeefluik' volgens artikel 6, lid 4 van de Verordening gemeentelijke basisregistratie personen per brief	€ 1,00

Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het kiezersregister

1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een inlichting betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet	€ 14,90

Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens

1.6.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een bericht als bedoeld in artikel 35 van de Wet bescherming persoonsgegevens:	
1.6.1.1	bij verstrekking op papier, indien het afschrift bestaat uit:	€ 0,23
1.6.1.1.1	ten hoogste 100 pagina's, per pagina met een maximum per bericht van	€ 5,00
1.6.1.1.2	meer dan 100 pagina's	€ 22,50
1.6.1.2	bij verstrekking anders dan op papier	€ 5,00
1.6.1.3	dat bestaat uit een afschrift van een, vanwege de aard van de verwerking, moeilijk toegankelijke gegevensverwerking	€ 22,50
1.6.1.4	Indien voor hetzelfde bericht op grond van onderdeel 1.6.1.1 tot en met 1.6.1.3 meerdere vergoedingen kunnen worden gevraagd, wordt slechts de hoogste gevraagd.	

1.6.1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een verzet als bedoeld in artikel 40 van de Wet bescherming persoonsgegevens	€ 4,50

Hoofdstuk 7 Bestuursstukken

1.7.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.1.1	een afschrift van de programmabegroting	€ 47,60
1.7.1.2	een afschrift van de produktenraming	€ 7,20
1.7.1.3	een afschrift van het jaarverslag	€ 47,60
1.7.1.4	een afschrift van de produktenrekening	€ 7,20
1.7.1.5	een afschrift van de kadernota	€ 5,50
1.7.1.6	een afschrift van de 1e berap	€ 5,50
1.7.1.7	een afschrift van de 2e berap	€ 5,50
1.7.1.8	Een afschrift van het burgerjaarverslag	€ 8,40
1.7.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.2.1	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering:	
1.7.2.1.1	indien dit wordt toegezonden aan de aanvrager	€ 12,60
1.7.2.1.2	indien dit wordt afgehaald door de aanvrager	€ 10,80
1.7.2.2	een afschrift van de agenda van een raadsvergadering met een lijst van ingekomen stukken:	
1.7.2.2.1	indien dit wordt toegezonden aan de aanvrager	€ 0,50
1.7.2.2.2	indien dit wordt afgehaald door de aanvrager	€ 0,00
1.7.2.3	een afschrift van de aan de leden van de raad toegezonden stukken ten behoeve van een raadsvergadering, met uitzondering van de gemeentebegroting, het verslag van een raadsvergadering, en de raadsstukken, die vertrouwelijk aan de leden van de raad werden toegezonden:	
1.7.2.3.1	indien dit wordt toegezonden aan de aanvrager	€ 10,10
1.7.2.3.2	indien dit wordt afgehaald door de aanvrager	€ 8,30
1.7.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van:	
1.7.3.1	een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.7.3.1.1	op de afschriften van de verslagen van de raadsvergaderingen:	
1.7.3.1.1.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 125,00
1.7.3.1.1.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 49,70
1.7.3.1.2	op de afschriften van de agenda's van de raadsvergaderingen met de daarbij behorende lijst van ingekomen stukken:	
1.7.3.1.2.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 12,30
1.7.3.1.2.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 0,00
1.7.3.1.3	op de afschriften van de aan de leden van de raad toegezonden stukken ten behoeve van een raadsvergadering, met uitzondering van de gemeentebegroting, het verslag van een raadsvergadering, en de raadsstukken, die vertrouwelijk aan de leden van de raad werden toegezonden:	
1.7.3.1.3.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 103,00
1.7.3.1.3.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 40,20
1.7.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.4.1	een afschrift van het verslag van een raadscommissie en de aan de leden van een commissie ten behoeve van een vergadering van die commissie toegezonden stukken, met uitzondering van de stukken die vertrouwelijk aan de leden van die commissie worden toegezonden:	
1.7.4.1.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 5,00
1.7.4.1.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 3,40
1.7.4.2	een afschrift van de agenda van een vergadering van een raadscommissie:	
1.7.4.2.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 0,50
1.7.4.2.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 0,00

1.7.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van:	
1.7.5.1	een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.7.5.1.1	op de afschriften van de verslagen van een raadscommissie en de aan de leden van een commissie ten behoeve van een vergadering van die commissie toegezonden stukken, met uitzondering van de stukken die vertrouwelijk aan de leden van die commissie worden toegezonden:	
1.7.5.1.1.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 40,10
1.7.5.1.1.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 12,00
1.7.5.1.2	op de afschriften van de agenda's van de vergaderingen van een raadscommissie:	
1.7.5.1.2.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 12,50
1.7.5.1.2.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 0,00

Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie

1.8.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag: tot het verstrekken van informatie uit het gemeentelijk kadastraal systeem omtrent uitleg over de ligging van kadastrale grenzen, per kwartier	€ 17,80
1.8.2	tot het verstrekken van informatie uit de "gemeentelijke kadastrale balie (Kadaster online)" per raadpleging	€ 2,30
	vermeerderd per kwartier of gedeelte daarvan met	€ 17,80
1.8.3	tot het verstrekken van een afschrift, uittreksel of verklaring uit de gemeentelijke beperkingenregistratie en het gemeentelijk beperkingenregister, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, dan wel tot het verstrekken van een aan die registratie ontleende verklaring, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen	€ 21,50

Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken

1.9.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.9.1.1	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag voor natuurlijke personen	€ 41,35
1.9.1.2	tot het verstrekken van een attestatie de vita of verklaring van in leven zijn	€ 12,90
1.9.1.3	tot het verstrekken van een legalisatie van een handtekening of fotokopie	€ 14,90

Hoofdstuk 10 Gemeentearchief

1.10.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.10.1.1	voor het doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor het eerste half uur	€ 6,80
1.10.2	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken langer dan een half uur, per halfuur of gedeelte daarvan	€ 20,30
1.10.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het behulpzaam zijn bij naspeuringen in de gehouden archieven voor ieder daaraan besteed kwartier	€ 4,30
1.10.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van fotokopieën van stukken uit het gemeentearchief voor:	
1.10.4.1	A-4 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 0,30
1.10.4.2	A-3 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 0,70
1.10.4.3	A-0 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 4,00
1.10.4.4	A-4 formaat per afdruk in kleur	€ 0,70
1.10.4.5	A-3 formaat per afdruk in kleur	€ 1,30
1.10.4.6	A-0 formaat per afdruk in kleur	€ 7,90

De beheerder van de gemeentelijke archiefbewaarplaats is bevoegd te bepalen dat van bepaalde archiefbescheiden een bepaald soort reproductie vervaardigd mag worden. De tarieven zijn inclusief administratie, verzend- en verpakkingskosten.

Hoofdstuk 11 Huisvestingswet

bepaling is verplaatst naar Titel 3, hoofdstuk 4

Hoofdstuk 12 Leegstandwet

1.12	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.12.1	tot het verlenen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet	€ 196,30
1.12.2	tot het verlengen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet	€ 156,90

Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie

1.13.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.13.1.1	tot het verstrekken van een gemeentegarantie	€ 73,00
1.13.1.2	tot het instemmen met het wijzigen of omzetten van een door de gemeente gegarandeerde hypothecaire geldlening	€ 74,60

Hoofdstuk 14 Standplaatsen

1.14	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag	
1.14.1	voor het verkrijgen van een vergunning voor een eendaagse standplaats als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 98,20
1.14.2	voor het verkrijgen van een vergunning voor een meerdagse standplaats als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 156,90

Hoofdstuk 15 Winkeltijden

1.15.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.15.1.1	tot het verlenen van een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet	€ 156,90
1.15.1.2	tot het wijzigen van een in subonderdeel 1.15.1.1 bedoelde ontheffing	€ 78,90

Hoofdstuk 16 Wet op de kansspelen

1.16.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
1.16.1.1	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat	€ 56,50
1.16.1.2	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat	€ 56,50
	en voor iedere volgende kansspelautomaat	€ 34,00
1.16.1.3	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van vijf jaar of voor onbepaalde tijd	€ 226,50
1.16.1.4	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van vijf jaar of voor onbepaalde tijd, een basisbedrag	€ 90,50
	en voor ieder kansspelautomaat	€ 136,00
1.16.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	
1.16.2.1	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 4.500, doch niet groter dan € 45.000	€ 78,90

1.16.2.2	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 45 000, doch niet groter dan € 450.000	€ 98,20
1.16.2.3	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 450.000, doch niet groter dan € 4.500.000	€ 156,90
1.16.2.4	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 4.500.000	€ 275,30

Hoofdstuk 17 Telecommunicatie

1.17.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding in verband met het verkrijgen van instemming omtrent tijdstip, plaats en werkwijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Telecommunicatiewet	€ 291,80

Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer

1.18.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.18.1.1	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor zover noodzakelijk voor en direct samenhangend met de uitvoering van bijzondere transporten	€ 35,60
1.18.1.2	tot het verlenen per ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 anders dan bedoeld in onderdeel 1.18.1.1	€ 20,30
1.18.1.3	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling Voertuigen (tarief RDW)	€ 36,60
1.18.1.4	tot het verstrekken van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	€ 45,30
1.18.1.5	tot het verlenen van een vergunning ingevolge de Wet vervoer personen te water	€ 89,80
1.18.1.6	tot het verlenen van een éénmalige ontheffing voor een termijn van maximaal 3 maanden als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 145,40
1.18.1.7	tot het verlenen van een ontheffing voor een termijn van 1 tot 3 jaar als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 145,40
1.18.1.8	tot het verlenen van een verlenging van een ontheffing voor een termijn van 1 tot 3 jaar als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 96,90
1.18.1.9.1	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bewoner met een 1e auto woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 35,20
1.18.1.9.2	tot het verlenen van een 2e bewonersontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bewoner met een 2e en volgende auto woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 104,40
1.18.1.9.3	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bedrijf gevestigd in een parkeerschijfzone	€ 104,40
1.18.1.9.4	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor bezoekers van een bewoner woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 36,20
1.18.1.9.5	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor houders van een E-laad voertuig woonachtig in de omgeving van een parkeerschijfzone	€ 20,30

Hoofdstuk 19 Diversen

1.19.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.19.1.1	tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Verordening Verblijfsrecreatie	€ 275,30
1.19.1.2	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de Verordening Verblijfsrecreatie	€ 78,90
1.19.1.3	tot het verlenen van een vergunning tot het verkopen van vuurwerk ingevolge de Wet gevaarlijke stoffen en artikel 2.72 van de Algemene Plaatselijke Verordening	

1.19.1.3.1	voor een nieuwe verkoopgelegenheid	€ 313,70
1.19.1.3.2	voor een bestaande verkoopgelegenheid (verlenging)	€ 156,90
1.19.1.4	voor het afgeven van huisnummerbordjes, in die gevallen dat de huisnummering geen onderdeel uitmaakt van een omgevingsvergunning	€ 38,50
1.19.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van: afschriften, doorslagen of fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	
1.19.2.1	per pagina op papier van A4-formaat in zwart-wit	€ 0,10
1.19.2.2	per pagina op papier van A3-formaat in zwart-wit	€ 0,20
1.19.2.3	per pagina op papier van A0-formaat in zwart-wit	€ 1,50
1.19.2.4	per pagina op papier van A4-formaat in kleur	€ 0,20
1.19.2.5	per pagina op papier van A3-formaat in kleur	€ 0,40
1.19.2.6	per pagina op papier van A0-formaat in kleur	€ 3,00
1.19.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.19.3.1	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze titel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 18,10
1.19.3.2	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze titel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 5,70
1.20	Toepassing coördinatieregeling op grond van afdeling 3.5 Awb Indien de coördinatieregeling wordt toegepast waarbij meerdere vergunningen of ontheffingen uit titel 1 en 3 van deze verordening gelijktijdig en in samenhang worden aangevraagd, dan wordt een korting toegepast op de som van de afzonderlijk verschuldigde leges van:	34%

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

2.1.1 Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder:

2.1.1.1 **aanlegkosten:**

de aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en technische installatiewerken 2012 (UAV 2012), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de aanlegkosten, de omzetbelasting niet inbegrepen. Indien de werken of werkzaamheden geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschieden wordt in deze titel onder aanlegkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor de werken of werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft;

2.1.1.2 **bouwkosten:**

A. Uitgangspunten “standaard” bouwwerken:

Bij het berekenen van de leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt voor in onderstaande tabel genoemde bouwwerken voor de legesbepaling het minimale legesbedrag afgeleid van de kubieke meters of de oppervlakte berekend volgens NEN 2580 (oppervlakte- en inhoudsberekening bouwwerken) vermenigvuldigd met de in onderstaande tabel naar de aard van het bouwwerk opgenomen standaardbouwkosten exclusief BTW:

BOUWKOSTEN

Woningen :

Rijtjeswoningen	€ 200,= per m3
Twee onder één kapwoningen	€ 225,= per m3
Vrijstaande woning tot en met 600 m3	€ 260,= per m3
Vrijstaande woning > 600 m3	€ 290,= per m3
Appartement, één of meer bouwlagen	€ 260,= per m3

II. Bijgebouwen bij woningen:

Latere aanbouw zoals een erker		€ 350,= per m3
Garage / berging / tuinhuisje	Hout	€ 95,= per m3
	Halfsteens met plat dak	€ 125,= per m3
	Halfsteens met kap	€ 135,= per m3
	Spouw met plat dak	€ 150,= per m3
	Spouw met kap	€ 170,= per m3
Dakkapel		€ 1.000,= per m breedte
Carport		€ 150,= per m2
Schuttingen en hekwerken		€ 100,= per m

III. Agrarische bouwwerken:

1. Stallen	€ 43,= per m3
2. Werktuigberging / schuur Damwandprofiel	€ 25,= per m3
Metselwerk	€ 48,= per m3
3. Mestkelders onder de stallen	€ 83,= per m3
4. Kassen	€ 31,= per m2

IV. Niet agrarische bouwwerken:

1. Opslagloodsen (plaatstaal damwandprofiel)	€ 19,= per m3
(metselwerk)	€ 52,= per m3
2. Kantoren / showroom / winkel / horeca	€ 273,= per m3
3. Scholen / sporthal / verkoophal (groot-schalige detailhandels vestiging)	€ 258,= per m3
4. Noodschool / kleedgebouw (sportvereniging) / semi-permanente unit	€ 185,= per m3
5. Industriebal (plaatstaal geïsoleerd)	€ 62,= per m3
(metselwerk)	€ 105,= per m3

B. Uitgangspunt “niet-standaard” bouwwerken:

Voor bouwwerken die niet in bovenstaande tabel Bouwkosten zijn genoemd worden de bouwkosten (exclusief BTW) als uitgangspunt genomen. Onder bouwkosten wordt in deze gevallen verstaan de aan een derde te betalen aanneemsom als bedoeld in paragraaf 1, lid 1 van de “Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en technische installatiewerken 2012 (UAV 2012) van het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt een raming van de aan een derde te betalen bouwkosten berekend op de wijze als bedoeld in normblad NEN 2699, uitgave 2013, of zoals dit normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd (exclusief BTW).

- 2.1.1.3 **Wabo:** Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- 2.1.1.4 Conceptaanvraag: voordat een aanvraag wordt ingediend tot het verlenen van een vergunning om een bouwwerk te bouwen, kan aan de hand van een schetsplan worden gevraagd naar het oordeel van het bevoegd gezag omtrent de kans op het verlenen van een vergunning voor het bouwen van een, op basis van dat schetsplan, uitgewerkt bouwplan.
- 2.1.1.5 Moment van indienen: voor de aanvrager is een ontvangstbevestiging aangemaakt waarin vermeld staat dat de aanvraag ontvangen is en geregistreerd
- 2.1.1.6 **Perceel:** Het gebied waarop de (partiele) herziening /wijziging van het bestemmingsplan betrekking heeft
- 2.1.2 In deze titel voorkomende begrippen die in de Wabo zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als bij of krachtens de Wabo bedoeld.
- 2.1.3 In deze titel voorkomende begrippen die niet nader in de Wabo zijn omschreven en die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld.

Hoofdstuk 2 Beoordeling conceptaanvraag

2.2 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

- 2.2.1 tot het beoordelen van een conceptaanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of c, van de Wabo (Indien een aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een op basis van een concept aanvraag uitgewerkt plan in behandeling wordt genomen, worden de daarvoor geheven leges, indien de aanvrager en locatie hetzelfde zijn, met deze leges verrekend):

Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning

- 2.3 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning vanaf het moment van indienen voor een project: de som van de verschuldigde leges voor de verschillende activiteiten of handelingen waaruit het project geheel of gedeeltelijk bestaat en waarop de aanvraag betrekking heeft en de verschuldigde leges voor de extra toetsen die in verband met de aanvraag moeten worden uitgevoerd, berekend naar de tarieven en overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk en hoofdstuk 4 van deze titel. In afwijking van de vorige volzin kan ook per activiteit, handeling of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.

2.3.1 **Bouwactiviteiten**

- 2.3.1.1 Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo bedraagt het tarief inclusief 1e Welstandstoets, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten, voor een bouwwerk met bouwkosten als bedoeld in artikel 2.1.1.2:

€ 0 tot € 25.000 met een minimum van	2,85%	€ 310
€ 25.000 tot € 50.000 met een minimum van	2,8%	€ 712
€ 50.000 tot € 100.000 met een minimum van	2,75%	€ 1.400
€ 100.000 tot € 250.000 met een minimum van	2,65%	€ 2.700
€ 250.000 tot € 500.000 met een minimum van	2,55%	€ 6.625
€ 500.000 tot € 1.000.000 met een minimum van	2,45%	€ 12.750
€ 1.000.000 tot € 2.500.000 met een minimum van	2,35%	€ 24.500
€ 2.500.000 tot € 5.000.000 met een minimum van	2,25%	€ 58.750
€ 5.000.000 tot € 10.000.000 met een minimum van	2,15%	€ 112.500
€ 10.000.000 of meer met een minimum van met een maximum van	2,05%	€ 215.000 € 750.000

Verplicht advies agrarische commissie

- 2.3.1.2 Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een advies van de agrarische commissie nodig is en wordt beoordeeld:

€ 306

Achteraf ingediende aanvraag

- 2.3.1.3 Onverminderd het bepaalde in deze titel bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de bouwactiviteit:
van de op grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een maximum van

10%

€ 1.020

Anders dan via het Omgevingsloket online(OLO) ingediende aanvraag

- 2.3.1.4 Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3 bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag niet wordt ingediend via het omgevingsloket online, maar op papier

€ 79

Aanlegactiviteiten

2.3.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 650

Planologisch strijdig gebruik waarbij tevens sprake is van een bouwactiviteit

2.3.3	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1 en het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	
2.3.3.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 196
2.3.3.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking en tijdelijke afwijking):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 196
2.3.3.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	€ 3.542
	indien de bouwkosten meer dan € 150.000,- bedragen, wordt dit bedrag verhoogd met:	0,42%
	van de bouwkosten boven de € 150.000 met een maximum van	€ 40.000
2.3.3.4	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 196
2.3.3.6	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	25%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 196
2.3.3.6	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	25%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 196
2.3.3.7	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 196

Planologisch strijdig gebruik waarbij geen sprake is van een bouwactiviteit

2.3.4	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, evenals indien er wel sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, maar hiervoor op grond van het bepaalde in artikel 2 of 3 van het Besluit omgevingsrecht geen vergunning vereist is:	

2.3.4.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1 ^o , van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	€ 393
2.3.4.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2 ^o , van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking en kleine afwijking):	€ 393
2.3.4.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 ^o , van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	
	bij een perceel van maximaal 1.000m ²	€ 3.500
	bij een perceel groter dan 1.000m ² en maximaal 5.000m ²	€ 5.000
2.3.4.3	bij een perceel groter dan 5.000m ²	€ 7.000
2.3.4.4	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	€ 349
2.3.4.5	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	€ 621
2.3.4.6	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	€ 621
2.3.4.7	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	€ 388
2.3.5	In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten	€ 227,00
	Dit bedrag wordt als volgt verhoogd voor een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte volgens NEN 2580	
	0 tot en met 100 m ² met een vast bedrag van	€ 227,00
	101 tot en met 500 m ² met een vast bedrag van	€ 109,00
	vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 1,18
	501 tot en met 1000 m ² met een vast bedrag van	€ 350,00
	vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,71
	1001 tot en met 1500 m ² met een vast bedrag van	€ 507,00
	vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,55
	1501 tot en met 2500 m ² met een vast bedrag van	€ 878,00
	vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,29
	meer dan 2500 m ² met een vast bedrag van	€ 1.131,00
	vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,20
3.5.1	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.11.1 lid 1 A en B van het Bouwbesluit en in artikel 2.1.1 lid 1 A,C en D van de Brandbeveiligingsverordening voor het in gebruik hebben of houden van een inrichting voor de maximale duur van 30 dagen bedraagt voor inrichtingen met een oppervlakte van	
	van 0 tot en met 100 m ² een vast bedrag van	€ 56,00
	van 101 tot en met 500 m ² een vast bedrag van	€ 84,00
	van 501 tot en met 1.000 m ² een vast bedrag van	€ 168,00
	van 1.001 tot en met 1.500 m ² een vast bedrag van	€ 252,00
	van 1.501 tot en met 2.500 m ² met een vast bedrag van	€ 421,00
	van 2.500 tot en met 5.000 m ² een vast bedrag van	€ 758,00
	voor oppervlakte van meer dan 5.000 m ² wordt voor elke 2.500m ² of een gedeelte daarvan het bedrag vermeerderd met	€ 211,00
2.3.6	Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten	

2.3.6.1	Gereserveerd	
2.3.7	Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of in beschermd stads- of dorpsgezicht	
2.3.7.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 314,00
2.3.7.1.2	Voor een sloopactiviteit die vanwege de grote omvang meerdere activiteiten omvat, zoals activiteiten met betrekking tot de constructieberekeningen of de bodemgesteldheid of activiteiten ingevolge en Flora- en faunawet	€ 530,00
2.3.8	Uitweg / inrit Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of artikel 2:12 van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 320,00
	De aanlegkosten worden afzonderlijk in rekening gebracht.	
2.3.9	Kappen Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het vellen of doen vellen van houtopstand, waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of de bomenverordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	
2.3.9.1	voor het kappen van maximaal 4 bomen	€ 160,00
2.3.9.1	voor 5 bomen of meer	€ 320,00
2.3.10.	Handelsreclame Gereserveerd	
2.3.11	Opslag van roerende zaken Indien een aanvraag betrekking heeft op een omgevingsvergunning voor het plaatsen van voorwerpen op of aan de weg of een openbare plaats, in strijd met de publieke functie daarvan zoals bedoeld in artikel 2.10 van de Algemene Plaatselijke Verordening dan bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten: - indien minder dan 50m2 gemeentegrond in gebruik wordt genomen: - indien meer dan 50m2 gemeentegrond in gebruik wordt genomen:	€ 160,00 € 320,00
2.3.12	Projecten of handelingen in het kader van de Wet natuurbescherming (bescherming van een Natura 2000-gebied)	
2.3.12.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een project of het verrichten van een andere handeling als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder j, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 100,00
2.3.13	Handelingen in het kader van de Wet natuurbescherming (bescherming van soorten)	

2.3.13.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een handeling als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder k, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 100,00
2.3.14	Andere activiteiten	
2.3.14.1	Gereserveerd	
2.3.15	Omgevingsvergunning in twee fasen Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning op verzoek in twee fasen plaatsvindt, als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.15.1	voor het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een beschikking met betrekking tot de eerste fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de eerste fase betrekking heeft	
2.3.15.2	voor het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een beschikking met betrekking tot de tweede fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de tweede fase betrekking heeft.	
2.3.16	Beoordeling bodemrapport Onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een bodemrapport wordt beoordeeld:	
2.3.16.1	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport	€ 275,00
2.3.16.2	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport	€ 314,00
2.3.16.3	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van de resultaten van een onderzoeksrapport inzake de gesteldheid van de bodem voor het geven van een overzicht van beschikbare gegevensbestanden in verband met het doen van historisch onderzoek voor het uitzoeken en verstrekken van historische informatie	€ 8,30 € 41,30
	voor het verstrekken van een integrale beoordeling en het opstellen van een geschiktheid verklaring per locatie per uur of gedeelte daarvan	€ 64,80
2.3.17	Advies Milieueffectrapportage (M.e.r.)	
2.3.17.1	Onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij wettelijk voorschrift aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.3.17.2	Indien een begroting als bedoeld in subonderdeel 2.3.17.1 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.3.18	<i>Verklaring van geen bedenkingen</i>	
2.3.18.1	Gereserveerd	

Hoofdstuk 4 Vermindering

2.4.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning is voorafgegaan door een aanvraag om vooroverleg of beoordeling van een conceptaanvraag als bedoeld in hoofdstuk 2, waarop de eerstgenoemde aanvraag betrekking heeft, worden de voor het vooroverleg of de beoordeling van de conceptaanvraag geheven leges in mindering gebracht op de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning bedoeld in hoofdstuk 3.	
2.4.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op meer dan vijf activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van het legesdeel in verband met adviezen of verklaringen van geen bedenkingen als bedoeld in de onderdelen 2.3.17 en 2.3.18. De vermindering bedraagt:	
2.4.2.1	bij 5 of meer activiteiten: van de voor die activiteiten verschuldigde leges.	5%

Hoofdstuk 5 vermindering of teruggaaf

2.5.1	Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking aanvraag omgevingsvergunning Als een aanvrager zijn aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning, geheel of gedeeltelijk intrekt nadat deze is ingediend, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	
2.5.1.1	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken voordat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving	65%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum van	€ 155,00
2.5.1.2	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken nadat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet - en regelgeving, maar voordat daarop een besluit is genomen	20%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum van	€ 155,00
2.5.2	Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking verleende omgevingsvergunning Als op verzoek van de vergunninghouder een verleende omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges, mits het verzoek is gedaan binnen een jaar na de verlening van de omgevingsvergunning en van het onderdeel of de onderdelen van die vergunning waarop het verzoek betrekking heeft, geen gebruik is gemaakt. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%
	van de voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het onderdeel of de onderdelen van de vergunning waarop het verzoek om intrekking betrekking heeft verschuldigde leges, een en ander met een minimum van	€ 155,00
	Het minimumbedrag geldt niet voor dat deel van de leges dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2,1e lid aanhef en sub g van de Wabo (vellen of doen vellen van een houtopstand).	
2.5.3	Vermindering of teruggaaf vanwege het weigeren van een omgevingsvergunning	
2.5.3.1	Als de gemeente een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk weigert, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%
	van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor het betreffende onderdeel of de betreffende onderdelen van de omgevingsvergunning verschuldigde leges, een en ander met een minimum van	€ 155,00

	Het minimum bedrag geldt niet voor dat deel van de leges dat betrekking heeft op een activiteit bedoeld in artikel 2.2,1e lid aanhef en sub g van de Wabo (vellen of doen vellen van een houtopstand).	
2.5.3.2	Onder een weigering als bedoeld in onderdeel 2.5.3.1 wordt mede verstaan geheel of gedeeltelijke vernietiging van een omgevingsvergunning in bezwaar of beroep.	
2.5.6	Teruggaaf als gevolg van het niet behandelen van een aanvraag omgevingsvergunning	
2.5.6.1	Als de gemeente een ingediende omgevingsvergunning, niet behandelt op grond van artikel 4:5 Awb, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	65%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges; met een minimum te vorderen bedrag van	€ 155,00
2.5.6.2	Het minimumbedrag geldt niet voor de activiteit kap.	
2.5.7	Vermindering of teruggaaf vanwege het van rechtswege verlenen van een omgevingsvergunning	
2.5.7.1	Indien niet binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijn wordt beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wabo en daardoor de beschikking tot verlening van een omgevingsvergunning van rechtswege is gegeven (vergunning van rechtswege ingevolge artikel 3.9, 3e lid Wabo), bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges.	
	De vermindering of teruggaaf bedraagt:	50%
	van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de betreffende activiteiten verschuldigde leges.	
2.5.8	Indien na een weigering besluit tot buiten behandeling laten, of intrekking van een omgevingsvergunning, dezelfde omgevingsvergunning, binnen één jaar na het besluit of intrekking, opnieuw wordt aangevraagd waarbij het gebrek is hersteld wordt 75% van het op grond van artikel 2.5.in rekening gebrachte bedrag in mindering gebracht op de leges.	
	Dit betekent dat de aanvrager uiteindelijk 120% van de leges betaalt in die gevallen dat een weigering leidt tot een nieuwe aanvraag.	

Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning

2.6 Gereserveerd

Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project

2.7	Indien een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het bouwen in afwijking van een eerder ingediend bouwplan, waarvoor reeds een vergunning is verleend, maar waarvan nog geen gebruik is gemaakt, worden de voor de oorspronkelijke vergunning geheven leges verrekend met het bedrag dat verschuldigd is door toepassing van het tarief als genoemd in onderdeel 2.3, met dien verstande dat zij niet minder dan zullen bedragen. Het vorenstaande vindt geen toepassing indien de afwijking zodanig is dat naar de omstandigheden beoordeeld van een nieuw bouwplan sprake is.	€ 157,00

Hoofdstuk 8 Herziening, uitwerking of wijziging van een bestemmingsplan

2.8.1	(Partiële) herziening/ wijziging/ uitwerking bestemmingsplan	
2.8.1.1	Het tarief voor het op ambtelijk niveau beoordelen van een schriftelijk principeverzoek om wijziging, uitwerking of herziening van een bestemmingsplan bedraagt:	€ 510,00

2.8.1.2	Het verschuldigde bedrag bedraagt, onverkort het bepaalde in onderdeel 2.3.1., voor het behandelen van een aanvraag, vanaf het moment van indienen, tot het vaststellen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening en van een aanvraag tot wijziging of uitwerking van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6 eerste lid onder a of b (beoordelen aanvraag, opstellen bestemmingsplan en volgen bestemmingsplanprocedure):	
	minimaal:	€ 3.542
	en maximaal:	€ 50.600
2.8.1.3	Het ingevolge het bepaalde in onderdeel 2.8.1.2 verschuldigde tarief wordt, indien van toepassing, verhoogd met de externe advieskosten, met een maximum van:	€ 25.300
2.8.1.4	Het ingevolge het bepaalde in onderdeel 2.8.1.2 en 2.8.1.3 verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het verlenen van de aldaar bedoelde medewerking aan de aanvrager schriftelijk medegedeeld middels een begroting welke ter zake door of vanwege het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.8.1.5	Indien een begroting als bedoeld in onderdeel 2.8.1.4 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de tiende werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager is verzonden, tenzij de aanvraag voor deze tiende werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.8.1.6	Indien de aanvraag wordt afgewezen bedraagt het tarief voor de in onderdeel 2.8.1.2 en 2.8.1.3 vermelde diensten:	€ 506,00
2.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een schriftelijke verklaring omtrent bestemming en gebruik per adres:	€ 59,00

Hoofdstuk 9 Sloopmelding

Vervallen bij 2e wijziging 2012 ivm nieuw Bouwbesluit 2012

Hoofdstuk 10 Overig / administratief

2.10.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit) waarvoor een vergunning moet worden verleend met toepassing van artikel 2.5.8, 2.5.14, 2.5.28 en 2.5.29 van de Bouwverordening wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 194,00
2.10.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit), waarbij uitsluitend ten behoeve van die aanvraag, tevens een procedure tot vaststelling van een hogere grenswaarde als bedoeld in de Wet geluidhinder moet worden toegepast, wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 1.529
2.10.3	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit), waarvoor een bouwveiligheidsplan als bedoeld in artikel 2.7 lid a van de Ministeriële regeling omgevingsrecht door de aanvrager ingediend moet worden, wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 194,00
2.10.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van de tenaamstelling van een verleende vergunning of ontheffing als bedoeld in titel 2 van deze tarieventabel	€ 125,00
2.10.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in deze titel niet benoemde beschikking:	€ 160,00

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 1 Drank- en Horecawet

3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van:	
3.1.1	een vergunning op grond van artikel 3, van de Drank- en Horecawet	
3.1.1.1	voor de exploitatie van een horecabedrijf	€ 323,00
3.1.1.2	voor de exploitatie van een slijtersbedrijf	€ 314,00
3.1.2	een ontheffing van de sluitingstijd als bedoeld in artikel 2:29 vijfde lid, van het in 2:29, vierde lid van de Algemene Plaatselijke Verordening genoemde tijdstip, ten behoeve van de in artikel 2:27, eerste lid van de algemene plaatselijke verordening genoemde inrichtingen	€ 196,00
3.1.3	een ontheffing ingevolge artikel 3, juncto artikel 4 van de Drank- en Horecawet	€ 314,00
3.1.4	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Drank- en Horecawet, dan wel naar aanleiding van een wijziging van een leidinggevende	€ 157,00
3.1.5	een verlof op grond van artikel 4.2 van de Drank- en Horecaverordening (verstrekken van alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse in een besloten ruimte anders dan om niet)	€ 157,00
3.1.6	een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet voor een ondernemer in het bezit van een vergunning zoals bedoeld in 3.1.1	€ 117,00
3.1.6.1	een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet voor een ondernemer zonder een vergunning zoals bedoeld in 3.1.1	€ 135,00
3.1.6.2	een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet voor een ondernemer in het bezit van een vergunning zoals bedoeld in 3.1.1 gelijktijdig en in samenhang verstrekt met een aanvraag voor een evenementenvergunning zoals bedoeld in artikel 3.2.1.	€ 25,00
3.1.7	een wijziging van een verlof op grond van artikel 4.1 van de Drank- en Horecaverordening	€ 117,00
3.1.7.1	een terrasvergunning	€ 157,00
3.1.8	Indien een aanvraag niet ontvankelijk is en aanvullende stukken moeten worden opgevraagd dan worden de leges voor desbetreffende vergunning verhoogd met:	€ 165,00

Hoofdstuk 2 Evenementen

3.2.1	Het tarief bedraagt behoudens het bepaalde in 3.2.2 voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot:	
3.2.1.1	het verlenen van een vergunning voor een eendaags evenement Categorie A als bedoeld in artikel 2:24, lid 3 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 39,00
3.2.1.2	het verlenen van een vergunning voor meerdaags evenement Categorie A als bedoeld in artikel 2:24, lid 3 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 79,00
3.2.1.3	het verlenen van een vergunning voor een eendaags evenement Categorie B als bedoeld in artikel 2:24, lid 3 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 157,00
3.2.1.4	het verlenen van een vergunning voor meerdaags evenement Categorie B als bedoeld in artikel 2:24, lid 3 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 196,00
3.2.1.5	het verlenen van een vergunning voor een eendaags evenement Categorie C als bedoeld in artikel 2:24, lid 3 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 275,00
3.2.1.6	het verlenen van een vergunning voor meerdaags evenement Categorie C als bedoeld in artikel 2:24, lid 3 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 314,00

3.2.2	Indien een aanvraag niet ontvankelijk is en aanvullende stukken moeten worden opgevraagd dan worden de leges voor:	
	Categorie A verhoogd met:	€ 25,00
	Categorie B verhoogd met:	€ 100,00
	Categorie C verhoogd met:	€ 135,00
	van de op grond van 3.2.1 verschuldigde leges geheven.	
3.2.3	Indien een in behandeling genomen ontvankelijke aanvraag op verzoek van aanvrager wordt gewijzigd worden de leges voor:	
	Categorie A verhoogd met:	€ 35,00
	Categorie B verhoogd met:	€ 70,00
	Categorie C verhoogd met:	€ 95,00
3.2.4	In afwijking van het bepaalde in 3.2.1 bedragen de leges	
3.2.4.1	indien een aanvraag voor een evenementenvergunning op verzoek van de aanvrager in behandeling wordt genomen korter dan 8 weken, maar langer dan 6 weken voor het evenement voor:	
	Categorie A eendaags:	€ 43,00
	Categorie A meerdaags:	€ 87,00
	Categorie B eendaags:	€ 235,00
	Categorie B meerdaags:	€ 295,00
	Categorie C eendaags :	€ 481,00
	Categorie C meerdaags:	€ 550,00
3.2.4.2	indien een aanvraag op verzoek van de aanvrager in behandeling wordt genomen korter dan 6 weken, maar langer dan 4 weken voor het evenement voor:	
	Categorie A eendaags	€ 55,00
	Categorie A meerdaags:	€ 110,00
	Categorie B eendaags:	€ 314,00
	Categorie B meerdaags:	€ 392,00
3.2.4.3	indien een aanvraag op verzoek van de aanvrager in behandeling wordt genomen korter dan 4 weken voor het evenement voor:	
	Categorie A eendaags:	€ 78,00
	Categorie A meerdaags:	€ 158,00
	Categorie B eendaags:	€ 471,00
	Categorie B meerdaags:	€ 588,00
3.2.5	Indien een reeds verleende vergunning op verzoek van de aanvrager, voorafgaande aan het evenement wordt gewijzigd dan bedragen de leges per wijziging:	€ 39,00

Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven

3.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
3.3.1	als bedoeld in artikel 3.4 lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 946,00
3.3.2	als bedoeld in artikel 2.1. van de nadere regels seksinrichtingen en escortbedrijven wordt het in onderdeel 3.3.1. genoemde legesbedrag verhoogd met:	
3.3.2.1	bij een inrichting met 1 tot 5 werkkamers	€ 561,00
3.3.2.2	bij een inrichting met 5 tot 10 werkkamers	€ 1.071,00
3.3.2.3	bij een inrichting met 10 of meer werkkamers	€ 1.585,00

Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte

3.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag	

3.4.1	tot het verlenen van een vergunning tot omzetting van zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder c van de Huisvestingswet 2014	€ 236,00
3.4.2	tot het verlenen van een splitsingsvergunning als bedoeld in artikel 22 van de Huisvestingswet 2014	€ 314,00

Hoofdstuk 5 Brandbeveiligingsverordening

vervallen

Hoofdstuk 6 Kinderopvang

3.6	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag om registratie in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP):	
3.6.1	voor een gastouder	€ 316,00
3.6.2	voor een gastouderbureau, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang of peuterspeelzaal	€ 895,00

Hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

3.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een andere, in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 39,00
3.8	Toepassing coördinatieregeling op grond van afdeling 3.5 Awb Indien de coördinatieregeling wordt toegepast waarbij meerdere vergunningen of ontheffingen uit titel 1 en 3 van deze verordening gelijktijdig en in samenhang worden aangevraagd, dan wordt een korting toegepast op de som van de afzonderlijk verschuldigde leges van:	34%

Behorende bij het raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van marktgeld 2017 (Verordening marktgeld 2017)

De raad der gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende Verordening op de heffing en de invordering van marktgeld 2017 (Verordening marktgeld 2017)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. *.markt.*: de warenmarkt, die op de daartoe aangewezen plaats, dag en tijd wordt gehouden;
- b. *.standplaats.*: de op en voor de duur van de markt door het college van burgemeester en wethouders aangewezen ruimte voor het uitoefenen van de markthandel;
- c. *.vaste plaats.*: een standplaats, die tot wederopzegging beschikbaar wordt gesteld aan de vergunninghouder;
- d. *.dagplaats.*: een standplaats, die per dag ter beschikking wordt gesteld;
- e. *.vergunninghouder.*: een ieder aan wie door het college van burgemeester en wethouders is toegestaan om gedurende een marktdag een vaste standplaats in te nemen;
- f. *.maand.*: kalendermaand;
- g. *.week.*: periode van zeven achtereenvolgende dagen beginnende met de maandag;
- h. *.dag.*: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- i. *.strekken meter tarief.*: het tarief voor een standplaats met een diepte van maximaal 4 strekkende meters;
- j. *.frontbreedte.*: de lengte aan de voorzijde van een standplaats, alsmede eventuele zijkant indien van toepassing;
- k. *.promotiegeld.*: het bedrag dat in rekening wordt gebracht voor promotionele activiteiten.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'marktgeld' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening gemeente Hengelo en voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend en voor het genot van door het gemeentebestuur overig verstrekte diensten.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig voor het gebruik van een marktplaats en voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend is degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en tarief

1. Het marktgeld wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overige in deze verordening bepaalde.
2. Voor de berekening van het marktgeld wordt een gedeelte van een marktdag aangemerkt als een gehele marktdag.

Artikel 5 Belastingtijdvak

1. Indien voor een standplaats een vergunning wordt afgegeven, dan is het belastingtijdvak de periode waarvoor een vergunning voor een standplaats geldt, met dien verstande dat bij een vergunning voor meer dan een jaar het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. Het marktgeld voor een dagplaats wordt per dag geheven.

Artikel 6 Wijze van heffing

Het marktgeld wordt geheven:

- a. bij wege van aanslag indien het een vaste plaats betreft;
- b. bij wege van een mondelinge dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een nota of andere schriftuur in de overige gevallen.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. In de gevallen als bedoeld in artikel 5, eerste lid, is het marktgeld verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is het naar jaartarieven geheven marktgeld verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde rechten als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak door intrekking van de vergunning eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor het naar jaartarieven geheven marktgeld voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat tijdvak verschuldigde marktgeld als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplichtige aantoont dat hij ten gevolge van overmacht gedurende een aaneengesloten periode van tenminste 4 opeenvolgende weken de ter beschikking gestelde plaats niet heeft kunnen innemen en hij gedurende die periode de standplaats niet door een ander heeft laten innemen, wordt op zijn schriftelijk met redenen omkleed verzoek aan de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a van de Gemeentewet bedoelde gemeenteburgemeester ontheffing verleend over elke volle 4 opeenvolgende weken waarin van de vaste plaats geen gebruik kan worden gemaakt.
5. In de gevallen, anders dan die bedoeld in artikel 5, lid 1, is het marktgeld verschuldigd bij aanvang van het gebruik van de marktplaats.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het marktgeld worden betaald ingeval:
  - a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
  - b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 6, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a, kunnen op verzoek van belastingplichtige de aanslagen in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van de krachtens deze verordening geheven rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het marktgeld.

Artikel 11 Overgangsrecht

1. De 'Marktgeldverordening 2016' van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Marktgeldverordening 2017'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 8 november 2016

, griffier

, voorzitter

Tarientabel 2017

bij de Marktgeldverordening van de gemeente Hengelo

Algemeen

1. Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is (hoofdstuk 1.2.1 tot en met 1.4.1.4).
2. Maatstaf van heffing is het langs de grond gemeten aantal strekkende meters van de frontbreedte van de standplaats waarbij een gedeelte van een strekkende meter als een gehele meter wordt aangemerkt.

Hoofdstuk 1 Standplaatsen

1.1	Het recht voor een ter beschikking gestelde standplaats bedraagt per strekkende meter frontbreedte of gedeelte daarvan:	
1.1.1	voor een vaste plaats per jaar	€ 83,40
1.1.2	voor een dagplaats per marktdag of een gedeelte daarvan	€ 2,43
1.2	Onverminderd het bepaalde onder 1.1 bedraagt het promotiegeld:	
1.2.1	per jaar per marktdag	€ 265,20
1.2.2	voor een dagplaats per marktdag	€ 5,10
1.3	Het recht voor het gebruik van de elektriciteitsinstallatie bedraagt onverminderd het bepaalde onder 1.1 en 1.2:	
1.3.1	voor een vaste plaats per jaar met een vermogen van	
1.3.1.1	20.000 watt (rood 32)	€ 2.000,40
1.3.1.2	9.976 watt (rood 16, 3 fasen)	€ 999,60
1.3.1.3	3.300 watt (blauw 1)	€ 209,52
1.3.1.4	1.100 watt (blauw 2)	€ 140,88
1.4.1	voor een dagplaats per marktdag met een vermogen van	€ 0,00
1.4.1.1	20.000 watt (rood 32)	€ 42,00
1.4.1.2	9.976 watt (rood 16, 3 fasen)	€ 22,75
1.4.1.3	3.300 watt (blauw 1)	€ 7,56
1.4.1.4	1.100 watt (blauw 2)	€ 6,24

Behoort bij raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2017 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2017)

De raad van de gemeente Hengelo

Gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

Gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2017 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2017)

Artikel 1 Belastingplicht

1. Onder de naam "onroerende-zaakbelastingen" worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
  - a. een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
  - b. een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
  - a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven (verder: de gebruiker), aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven (verder: de gebruiker geveer); de gebruiker geveer is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op de gebruiker;
  - b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Voor de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Belastingobject

1. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
2. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.
2. Als voor een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken, wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18, 20, tweede lid van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet reeds is geschied bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
  - a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
  - b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
  - c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
  - d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
  - e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
  - f. openbare land - en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
  - g. waterverdedigings - en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
  - h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool - en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
  - i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken;
  - j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
  - k. straatmeubilair, waaronder worden begrepen alle zodanig gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fontein, banken, abri's, hekken en palen;
  - l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige eigendommen die dienen als woning;
  - m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente daarvan niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. De belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.
Het percentage is voor:

a.	de gebruikersbelasting	0,2946%
b.	de eigenarenbelasting	
1°	voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen	0,1580%
2°	voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,3680%

2. Voor belastingbedragen tot maximaal € 10 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerende-zaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

- 1 De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
- 2 In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
  - a het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen onroerende zaakbelastingen of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.500,-;
  - b de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.
- De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
- 3 De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de onroerende-zaakbelastingen.

Artikel 9 Overgangsrecht

De 'Verordening onroerende zaakbelastingen 2016' van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 10, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening onroerende zaakbelastingen 2017'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 8 november 2016
, voorzitter
, griffier

Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2017 (Verordening parkeerbelastingen 2017)

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

gelet op artikel 225 van de Gemeentewet en de Parkeerverordening Hengelo 2015

besluit vast te stellen de volgende Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2017 (Verordening parkeerbelastingen 2017)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

- a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
- b. parkeren: het gedurende een aaneengesloten periode doen of laten staan van een motorvoertuig, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van personen dan wel het onmiddellijk laden of lossen van goederen, op binnen de gemeente gelegen voor het openbaar verkeer openstaande terreinen of weggedeelten, waarop dit doen of laten staan niet ingevolge een wettelijk voorschrift is verboden;
- c. motorvoertuigen: hetgeen daaronder wordt verstaan in het RVV 1990 met inbegrip van brommobielen, zoals bedoeld in artikel 1 onder ia van het RVV 1990;
- d. houder: degene op wiens naam het motorrijtuig ten tijde van het parkeren in het kentekenregister, bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994, was ingeschreven;
- e. parkeerapparatuur: parkeerautomaten met inbegrip van verzamelparkeermeters, centrale computer, camera's en hetgeen naar maatschappelijke opvatting overigens onder parkeerapparatuur wordt verstaan;
- f. parkeerapparatuurplaats: een parkeerplaats waarvoor parkeerbelasting wordt geheven door middel van parkeerapparatuur;
- g. centrale computer: computer van het bedrijf waarmee de gemeente Hengelo een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een telefoon of parkeren in parkeergarages;
- h. autodate: het herhaald en opeenvolgend gezamenlijk gebruik van motorvoertuigen op grond van een overeenkomst tussen natuurlijke personen en een aanbieder of tussen natuurlijke personen uit meer dan één huishouden;
- i. autodateplaats: een parkeerplaats aangewezen voor een motorvoertuig bestemd voor autodate;
- j. belanghebbendenplaats: een parkeerplaats die is aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990, gelegen is binnen een zone aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990 met het opschrift zone, voor zover deze plaats niet is uitgezonderd;
- k. vergunning: een door het college verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuur- of belanghebbendenplaatsen;
- l. vergunninghouder: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend;
- m. marktvoertuig: een motorvoertuig dat meer dan 6 meter lang is en hoger dan 2,4 meter.
- n. bewonersvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel a van de Parkeerverordening 2017
- o. bedrijfsvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel b van de Parkeerverordening 2017
- p. autodate-vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel c van de Parkeerverordening 2017
- q. marktvoertuigvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel d van de Parkeerverordening 2017
- r. bezoekersvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel e van de Parkeerverordening 2017
- s. algemene vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel f van de Parkeerverordening 2017

t. E-laad vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel g van de Parkeerverordening 2017.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'parkeerbelastingen' worden de volgende belastingen geheven:

- a. een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij, dan wel krachtens deze verordening in de daarin aangewezen gevallen door het college van burgemeester en wethouders te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
- b. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Artikel 3 Belastingplicht

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven van degene die het voertuig heeft geparkeerd.
2. Als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt mede aangemerkt:
  - a. degene die de belasting voldoet, dan wel te kennen geeft of heeft gegeven de belasting te willen voldoen;
  - b. zolang geen voldoening van de belasting genoemd in artikel 2, onderdeel a, heeft plaatsgevonden: de houder van het voertuig, met dien verstande dat:
    - 1e. als een voor ten hoogste drie maanden aangegane huurovereenkomst wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren ingevolge deze overeenkomst de huurder van het voertuig was, niet de houder maar de huurder wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd;
    - 2e. als blijkt dat een ander in het kentekenregister had moeten staan ingeschreven, die ander wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd.
3. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt niet geheven van degene die op de voet van het tweede lid, onderdeel b, als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt aangemerkt, indien deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het voertuig gebruik heeft gemaakt en dat hij dit gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.
4. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven van degene die de vergunning heeft aangevraagd.

Artikel 4 Vrijstellingen

De parkeerbelastingen worden niet geheven ter zake van het parkeren van:

- a. een mobiele onderzoeksunit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend, gedurende dat gebruik;
- b. motorvoertuigen waarin een geldige gehandicaptenparkeerkaart vanaf de buitenkant van het voertuig duidelijk zichtbaar is, met uitzondering van de parkeerplaatsen genoemd onder 1.3 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 5 Maatstaf van heffing, belastingtarief en belastingtijdvak

De maatstaf van heffing, het belastingtarief en het belastingtijdvak zijn vermeld in de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende tarieventabel.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte. Als voldoening op aangifte wordt aangemerkt het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur op de daartoe bestemde wijze en met inachtneming van de door het college van burgemeester en wethouders gestelde voorschriften.
2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, is verschuldigd bij de aanvang van het parkeren, tenzij het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur geschiedt via een telefoon, camera of het internet inloggen op de centrale computer.
2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, is verschuldigd op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
3. Indien een vergunning als bedoeld in lid 2 in de loop van het jaar wordt ingetrokken, wordt naar evenredigheid restitutie van het parkeergeld verleend over het aantal maanden waarin van de vergunning geen gebruik meer wordt gemaakt, met dien verstande dat de restitutie niet wordt verleend indien het bedrag daarvan minder dan € 20,- bedraagt.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, moet overeenkomstig de aangifte worden betaald bij de aanvang van het parkeren.
2. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid moet de belasting overeenkomstig de aangifte worden betaald binnen een maand na het einde van het parkeren, indien het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur geschiedt door het via een telefoon of internet inloggen op de centrale computer.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 1 en 2 moet de belasting worden betaald na afloop van het parkeren, indien de belastingplicht is begonnen door het in werking stellen van de parkeerapparatuur via de camera en is ingelogd op de centrale computer.
4. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, moet overeenkomstig de aangifte worden betaald op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
5. Een naheffingsaanslag moet terstond worden betaald.

Artikel 9 Bevoegdheid tot aanwijzing parkeerplaatsen

De aanwijzing van de plaats waar, het tijdstip en de wijze waarop tegen betaling van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, mag worden geparkeerd geschiedt in alle gevallen door het college van burgemeester en wethouders bij openbaar te maken besluit.

Artikel 10 Bevoegdheid tot gebruik wielklem en wegsleepregeling

Niet van toepassing

Artikel 11 Kosten

De kosten van de naheffingsaanslag ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, bedragen € 61,00.

Artikel 12 Kwijtschelding

Bij de invordering van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13 Nadere regels door het van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de parkeerbelastingen.

Artikel 14 Overgangsrecht

1. De 'Verordening Parkeerbelasting 2016' van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 15, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 15, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde veror-

dening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 15 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 16 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening Parkeerbelastingen 2017'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 8 november 2016

, voorzitter

, griffier

Tarientabel behorende bij de Verordening parkeerbelastingen 2017 geldend met ingang van 1 januari 2017

I. Plaats

Voor de toepassing van deze tarientabel wordt uitgegaan van de hierna omschreven gebieden. Voor het parkeren als bedoeld in artikel 2 geldt als:

Vergunning gebied	Deel-gebied	Straatnamen
1		Burgemeester Jansenplein, Kloosterhof, Langestraat, Bij de Toren, Beursstraat en de langparkeerplaatsen aan de Enschedesestraat, Oldenzaalsestraat, Deldenerstraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Tuindorpstraat), Marskant, Marssteeg, Willemstraat (tussen de Marskant en Beekstraat), Brugstraat (tussen de Marskant en Beekstraat), Spoorstraat, Industrieplein, Parallelweg L.S., Gieskestraat, Trijpstraat, Veloursstraat, Wolter ten Catestraat, Prins Bernardplantsoen, B.P. Hofstedestraat, Bataafse Kamp, parkeerterrein Enschedesestraat, Drienerstraat, Smutsstraat, De Wetstraat, Bornsestraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Beukweg), Tuindorpstraat (tussen het spoor en de Deldenerstraat), Dorpsmatenstraat (tussen de Marskant en de Prinses Beatrixstraat), Prinses Beatrixstraat, parkeerterrein Marskant, parkeerterrein Eikstraat, Sherwood Rangers, Bevrijderslaantje, Heemafstraat
2	a	Parkeerterrein Drienerstraat
	b	Parkeerterrein hoek Enschedesestraat/Wolter ten Catestraat
3	a	Parkeerterrein Mitchamplein
	b	Parkeerterrein Ir. M. Schefferlaan
	c	Parkeerterrein Wolter ten Catestraat
	d	Parkeerterrein Sherwood Rangers
4		Willem van Otterloostraat, oneven nummers: 1 tot en met 11, parkeerterrein Molenborg (Oude Molenweg)
5	a	Coldstream
	b	Willem de Clerqstraat, Nachtegaalspad
	c	Sumatrastraat
6		Parkeergarage B.P. Hofstedestraat

II Tarieven

Artikel 1

Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel a van de verordening bedraagt:

1.1	op alle parkeerplaatsen in gebied 1 (met uitzondering van de plaatsen genoemd onder 1.3), 2, 3, 4 en 5 met de maximale parkeertijd van 3 uur	
1.1.1	per periode van 60 minuten	€ 1,90
	dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.2	in gebied 1 de 2 parkeerplaatsen voor de Rabobank aan de Marskant met de maximale parkeertijd van 30 minuten, voor de periode van 30 minuten	€ 0,90
1.2.1	dan wel per periode van 5 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10

1.3	In gebied 1 de parkeerplaatsen Kiss & Ride aan het Industrieplein met een maximale parkeertijd van 60 minuten	€ 1,90
1.3.1	Dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.4	op alle parkeerplaatsen in gebied 6 met een onbeperkte parkeertijd per periode van 60 minuten	€ 1,90
1.4.1	dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.5	In gebied 7 in de parkeergarage aan de BP Hofstedestraat, waarvoor geen maximale parkeertijd geldt, is het tarief per dag maximaal	€ 9,90
1.6	In afwijking van het bepaalde in 1.5 is het tarief tussen 18.00 en 04.59 van de daarop volgende dag maximaal	€ 3,00
1.7	In afwijking van het bepaalde in 1.5 en 1.6 is het tarief voor een evenementen dagkaart met een minimum afname van 50 kaarten	€ 5,00
1.8	In de gebieden 3 en 4 op de parkeerterreinen Drienerstraat, Enschedestraat, Ir. M. Schefferlaan, Mitchamplein, Wolter ten Catestraat en Sherwood Rangers waarvoor een maximale parkeertijd van 24 uur geldt, is het tarief per dag maximaal	€ 7,70
1.9	Voor het parkeren van voertuigen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, op alle, met uitzondering van de plaatsen genoemd in 1.3 binnen het gefiscaliseerd gebied gelegen parkeerplaatsen, kan met een vanaf de buitenkant van het voertuig duidelijk zichtbaar aangebrachte geldige gehandicapten parkeerkaart geparkeerd worden tegen een tarief van	€ 0,00

Artikel 2 (bewonersvergunning)

Het tarief voor een parkeervergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

2.1	Voor plaatsen gelegen in gebied 1, 2, 3, 4 en 7 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
2.1.1	per jaar	€ 136,80
2.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 11,40
2.2	voor plaatsen gelegen in deelgebied 6 a, b en c die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
2.2.1	per jaar (voor de eerste auto)	€ 69,60
2.2.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 5,80
2.2.3	per jaar (voor de tweede en volgende auto)	€ 136,80
2.2.4	per maand of gedeelte daarvan	€ 11,40
2.3	Voor plaatsen gelegen in gebied 5, die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
2.3.1	per kalenderjaar	€ 36,20

Artikel 3 (bezoekersvergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

3.1	voor plaatsen gelegen in gebied 6 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
3.1.1	per vergunning, met een maximum van 2 vergunningen per adres.	€ 36,20

Artikel 4 (algemene vergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

4.1	voor plaatsen gelegen in gebied 4 en 6 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.1.1	per jaar	€ 150,00
4.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 12,50
4.2	voor plaatsen gelegen in gebied 1, 2, 3, 4 en 7 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.2.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 62,60
4.3	voor plaatsen gelegen in gebied 7, per dag in de week, die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.3.1	per jaar of een gedeelte daarvan	€ 126,00
4.3.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 10,50

Artikel 5 (marktvoertuig-vergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

5.1	voor een vergunning voor het parkeren van marktvoertuigen op een daartoe bijzonder ingericht parkeerterrein voor 1 dag per week, per jaar of gedeelte daarvan	€ 115,20
5.1.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 9,60
5.2	Voor een vergunning voor het parkeren van marktvoertuigen op een daartoe bijzonder ingericht parkeerterrein voor 2 dagen per week, per jaar of gedeelte daarvan	€ 229,20
5.2.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 19,10

Artikel 6 (bedrijfsvergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

6.1	voor plaatsen gelegen in gebied 6 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
6.1.1	per jaar	€ 158,40
6.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 13,20

Artikel 7 (e-laadvergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

7.1	voor plaatsen gelegen in gebied 1 tot en met 5 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren) en E1003.	
7.1.1	per jaar	€ 20,30

Behorende bij raadsbesluit van 8 november 2016,
De griffier,

Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2017

(Verordening precariobelasting 2017)

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

gelet op artikel 228 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2017 (Verordening precariobelasting 2017)

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. *.dag.*: een periode van 24 uren, aanvangende te 00.00 uur;
- b. *.week.*: een periode van zeven achtereenvolgende dagen;
- c. *.maand.*: een kalendermaand;
- d. *.kwartaal.*: periode van drie achtereenvolgende maanden in één jaar, niet vallende in het zomerseizoen;
- e. *.zomerseizoen.*: periode van negen maanden, ingaande op 1 maart en eindigende op 30 november daaropvolgend;
- f. *.jaar.*: een kalenderjaar;
- g. *.automaten.*: toestellen die in werking treden bij inwerping van munt, c.q. munten;
- h. *.vergunning.*: een door het gemeentebestuur verleende en in een gemeentelijke registratie opgenomen toestemming op grond waarvan een persoon een of meer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond mag hebben;
- i. *.terras.*: een gelegenheid waar eet- en drinkwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt;
- j. *.evenemententerras.*: een terras dat niet behoort tot het reguliere terras en alleen tijdens evenementen door de afgifte van een deelvergunning in gebruik mag worden genomen;
- k. *.tappunt.*: een bar, carrousel of vergelijkbaar object voor het schenken en verkopen van dranken. Voor het gebruik van een tappunt op gemeentegrond, buiten een vergund terras of evenemententerras, moet een vergunning zijn afgegeven;
- l. *.voorwerpen op een terras.*: banken, tafeltjes, stoelen, windschermen, parasols, bloemen- en plantenbakken en andere voorwerpen ter aankleding van een terras;
- m. *.onroerende zaak.*: een onroerende zaak, als bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken;
- n. *.luifel.*: uitstek, overstek; uitbouw aan de gevel, afdak. Onder luifel worden mede begrepen luifeldak (= dak, buiten een gebouw aan een der muren bevestigd en verder niet ondersteund) en luifelcordonband (= gevelversiering)";
- o. *.overbouwing.*: gebouwde overkapping welke niet noodzakelijk aan een onroerende zaak is bevestigd;
- p. *.vestiging.*: een onroerende zaak die als bedrijf wordt gebruikt;
- q. *.standplaats.*: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.

Artikel 2

Belastbaar feit

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3

Belastingplicht

1. De precariobelasting wordt geheven van degene die het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt, indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, degene aan wie de vergunning is verleend of diens rechtsopvolger aangemerkt als degene bedoeld in het eerste lid, tenzij blijkt dat hij niet het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft.
3. Behoudens het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel wordt de precariobelasting voor automaten geheven van de feitelijk gebruiker van de onroerende zaak waaraan de voorwerpen zijn bevestigd.

Artikel 4

Vrijstellingen

De precariobelasting wordt niet geheven ter zake van het hebben van:

- a. voorwerpen, indien de gemeente ter zake van het gebruik van de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond waarop het voorwerp of de voorwerpen zich bevinden een recht heft op grond van artikel 229, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, dan wel een privaatrechtelijke vergoeding is overeengekomen;
- b. voorwerpen, waarvan de gemeente genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is, met uitzondering van voorwerpen die in gebruik zijn bij een derde;
- c. voorwerpen, welke ingevolge een wettelijk voorschrift, een overeenkomst, concessie of anderszins rechtens moeten worden gedoogd;
- d. voorwerpen, welke uitsluitend voorzien in een algemeen belang dan wel worden gebezigd voor activiteiten met een politiek, godsdienstig, sociaal of weldadig doel en welke niet worden geëxploiteerd tegen betaling;
- e. deuren, welke krachtens een wettelijk voorschrift naar buiten moeten openslaan;
- f. afvoerbuizen van hemelwater, welke aan een gebouw zijn aangebracht en niet meer dan 0,15 meter buiten de gevel uitsteken
- g. buizen in de grond, tot lozing van fecaliën, huishoud- of hemelwater;
- h. voorwerpen op de openbare weg met kleinschalige niet commerciële buurtactiviteiten;
- i. wegwijzers en verkeersaanwijzingen van de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB en van andere overeenkomstige instellingen;
- j. niet als reclamevoorwerpen aan te merken bloemen- of plantenbakken.
- k. borden - plat tegen de gevel bevestigd - die geen grotere frontoppervlakte hebben dan 0,30 m², waarbij de langste zijde niet uitgaat boven 1 strekkende meter en welke de naam en verdere bijzonderheden vermelden van beroep of bedrijf van de persoon of onderneming, welke in de onroerende zaak, waartegen die borden zijn aangebracht, woont, is gevestigd of waar het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend;
- l. borden tot verhuur of verkoop van onroerende zaken, in het geval deze borden aan de te verhuren of te verkopen onroerende zaken zijn bevestigd;
- m. brievenbussen;
- n. een mobiele onderzoeksunit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend.

Artikel 5

Maatstaf van heffing en belastingtarief

De precariobelasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in deze verordening bepaalde.

Artikel 6

Berekening van de precariobelasting

1. Voor de berekening van de precariobelasting wordt met betrekking tot een in de tarieventabel genoemde lengte- of oppervlaktemaat een gedeelte daarvan als een volle eenheid aangemerkt.
2. Indien een tarief per oppervlakte is vastgesteld, wordt de precariobelasting berekend naar de oppervlakte van de horizontale projectie van de voorwerpen, tenzij anders is bepaald.
3. De oppervlakte van andere dan rechthoekige voorwerpen wordt gesteld op het product van de twee aangrenzende zijden van een om het voorwerp geplaatste denkbeeldige rechthoek.
4. Indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, wordt voor de berekening van de precariobelasting aangesloten bij de geldigheidsduur van die vergunning, tenzij blijkt dat het belastbaar feit zich gedurende een kortere periode heeft voorgedaan. In dat geval bestaat aanspraak op ontheffing, waarbij het vijfde lid van overeenkomstige toepassing is.
5. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp tarieven voor verschillende tijdseenheden zijn opgenomen, wordt de precariobelasting berekend op de voor de belastingplichtige meest voordelige wijze.
6. In afwijking van het bepaalde in artikel 1 wordt voor de berekening van de precariobelasting:
  - a. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een weektarief, maar geen dagtarief is opgenomen, een gedeelte van een week gelijkgesteld met een week;
  - b. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een maandtarief, maar geen dag- of weektarief is opgenomen, een gedeelte van een maand gelijkgesteld met een maand.
7. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp een dagtarief, weektarief of maandtarief is opgenomen en het belastingtijdvak een langere periode dan een dag, onderscheidenlijk een week of een maand omvat, gelden deze tarieven per dag, onderscheidenlijk week of maand van het belastingtijdvak.

Artikel 7

Belastingtijdvak

1. In de gevallen waarin de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, is het belastingtijdvak de periode waarvoor de vergunning is verleend, met dien verstande dat bij een kalenderjaar-overschrijdende geldigheidsduur van de vergunning het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. In andere dan de in het eerste lid bedoelde gevallen, is het belastingtijdvak de aaneengesloten periode gedurende welke het belastbaar feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 8

Wijze van heffing

1. De precariobelasting wordt bij wege van aanslag geheven.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de voor een dag verschuldigde precariobelasting geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9

Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De naar jaartarieven geheven precariobelasting is verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. In de gevallen bedoeld in artikel 7, tweede lid, is de precariobelasting verschuldigd bij het einde van het belastingtijdvak.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is de naar de jaartarieven geheven precariobelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde belasting als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing:
  - a. voor de naar jaartarieven geheven precariobelasting voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
  - b. voor de naar zomerseizoen geheven precariobelasting voor zoveel negende gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 10

Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet de precariobelasting worden betaald ingeval:
  - a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
  - b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 11

Kwijtschelding

Bij de invordering van de precariobelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12

Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de precariobelasting.

Artikel 13

Overgangsrecht

1. De Verordening Precariobelasting 2016 van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14

Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 15

Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de Verordening Precariobelasting 2017.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 november 2016.

, voorzitter

, griffier

Tarieventabel 2017

behorende bij de 'Verordening precariobelasting 2017'.

Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1	Het tarief bedraagt voor het uitstallen van al dan niet ten verkoop aangeboden zaken op een grondoppervlakte boven het aantal van 6 m ²	
1.1.1.	per m ² , per week	€ 2,06
1.1.2	per m ² , per maand	€ 6,64
1.1.3	per m ² , per jaar	€ 79,68

Hoofdstuk 2 Bouwmaterialen en dergelijke

2.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van steigerwerken, stortkokers of bouwketen, daaronder begrepen zaken en materialen in verband met genoemde voorwerpen:	
2.1.1	per m ² , per dag	€ 0,31
2.1.2	per m ² , per week	€ 2,06
2.1.3	per m ² , per maand	€ 6,64
2.1.4	per m ² , per jaar	€ 79,68

Hoofdstuk 3 Installaties voor het al dan niet automatisch aftappen van motorbrandstoffen, olie en gas

3.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van:	
3.1.1	en al dan niet automatische aftapinrichting voor benzine, olie, gas en dergelijke	€ 437,76
3.1.2	een tank voor opslag van benzine, olie, gas en dergelijke, met eventueel daarbij behorende leidingen en vulput, evenwel met uitzondering van die genoemd in onderdeel 3.1.3	€ 437,76
3.1.3	een bovengrondse tank voor opslag van benzine, olie, gas en dergelijke	€ 218,88
3.1.4	een vulput voor benzine, olie, gas en dergelijke voor zover niet behorende tot onderdeel 3.1.2	€ 54,72
3.1.5	een pompperron, behorende bij een aftapinrichting	€ 109,44
3.1.6	een bedieningshuis bij een aftapinrichting	€ 437,76
3.1.7	een luifel, per m ² horizontale oppervlakte, per jaar	€ 39,84

Hoofdstuk 4 Standplaatsen

4.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een standplaats per jaar:	
4.1.1	voor een maandag, dinsdag of woensdag	€ 587,00
4.1.2	voor een donderdag, vrijdag, zaterdag of zondag	€ 879,00
4.2	Het tarief bedraagt voor het hebben van een standplaats per dag	€ 54,70
4.2.1	voor elke volgende maandag, dinsdag of woensdag	€ 19,15
4.2.2	voor elke volgende donderdag, vrijdag, zaterdag of zondag	€ 28,50

Hoofdstuk 5 Automaten

5.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een automatisch verkoop-, weeg-, speel- of ander toestel, per jaar:	
5.1.1	indien bevestigd aan een gevel per toestel	€ 19,92
5.1.2	indien geplaatst op openbare gemeentegrond per 0,5 m ² ingenomen grondoppervlakte	€ 39,84

Hoofdstuk 6 Luifels/overbouwing

6.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een luifel of een overbouwing aan een vestiging met een overstek van meer dan 0,3 meter uit de gevel, anders dan in onderdeel 3.1.7 per jaar:	
6.1.1	voor elke m2 horizontale oppervlakte	€ 39,84

Hoofdstuk 7 Terrassen

7.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van voorwerpen op of boven een terras per m2 ingenomen oppervlakte:	
7.1.1	in gebied A = het horecaconcentratiegebied, begrensd door Stationsplein, Prins Bernhardplantsoen, Wolter ten Catestraat, Drienerstraat, De Wetstraat, Wemenstraat, Oldenzaalsestraat, Deldenerstraat, Marskant, Spoorstraat.	
7.1.1.1	per zomerseizoen (maart t/m nov)	€ 51,36
7.1.1.2	per maand	€ 5,71
7.1.2	in gebied B = onroerende zaken gelegen aan de buitenkant (met name Langestraat, Willemstraat, Pastoriestraat, Stationsplein en Marskant) van gebied A behoren tot gebied B.	
7.1.2.1	per zomerseizoen (maart t/m nov)	€ 38,52
7.1.2.2	per maand	€ 4,28
7.1.3	in gebied C = het gebied gelegen buiten het horecaconcentratiegebied (gebied A).	
7.1.3.1	per zomerseizoen (maart t/m nov)	€ 25,68
7.1.3.2	per maand	€ 2,85
7.2	Het tarief bedraagt voor het hebben van voorwerpen op of boven een evenemententerras per m2 vergund oppervlakte per dag:	€ 5,85

Hoofdstuk 8 Telefooncellen

8.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van:	
8.1.1	een telefooncel, per jaar, per telefooncel	€ 39,84
8.1.2	een telefooncel, in afwijking van een telefooncel genoemd in onderdeel 8.1.1, bestaande uit een afgeschermd toestel bevestigd aan een gevel of paal, per jaar, per telefooncel	€ 19,92

Hoofdstuk 9 Tappunten

9.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van:	
9.1.1	een tappunt, per dag, per tappunt	€ 68,90

Behoort bij raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2017 (Verordening reinigingsheffingen 2017)

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;

gelet op de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b en 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer;

besluit vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2017 (Verordening reinigingsheffingen 2017)

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden geheven:

- a. afvalstoffenheffing;
- b. reinigingsrechten.

Artikel 2 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. *Perceel*:
  1. de onroerende zaak, bedoeld in Hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
  2. een binnen de gemeente gelegen roerende zaak;
  3. een gedeelte van een roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
  4. een samenstel van twee of meer roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
  5. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.
- b. *Gebruik maken in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing*: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;
- c. *G.F.T.-afval*: groente-, fruit- en tuinafval;
- d. *Huishoudelijk restafval*: afval afkomstig uit particuliere huishoudens, dat overblijft na scheiding in andere deelstromen als bedoeld in artikel 3 eerste onder a t/m r van de Afvalstoffenverordening;
- e. *Container*: de vanwege de gemeente uitgezette ophaalbakken, onderverdeeld in de verschillende volumina;
- f. *Verzamelcontainer*: de vanwege de gemeente geplaatste verzamelcontainers, die kunnen worden ontsloten door de Milieupas;
- g. *Grove huishoudelijke afvalstoffen*: huishoudelijke restafvalstoffen die met enige regelmaat in een huishouden vrij komen, doch die te groot en/of te zwaar zijn om op dezelfde wijze als andere huishoudelijke afvalstoffen aan de inzameldienst te worden aangeboden;
- h. *Grof tuinafval*: tuinafval, dat met enige regelmaat in een huishouden vrij komt, doch dat te groot en/of te zwaar is om op dezelfde wijze als g.f.t.-afval aan de inzameldienst te worden aangeboden;
- i. *Milieupas*: de vanwege de gemeente verstrekte pas, met daaraan een bepaald gekoppeld tegoed, ten behoeve van de ontdoening van afvalstoffen.

Hoofdstuk II Afvalstoffenheffing

Artikel 3 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam 'afvalstoffenheffing' wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (Stb. 1994, 80).
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 4 Belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
2. De belasting voor het achter laten van afvalstoffen op het Milieupark aan de Wegtersweg wordt geheven van degene die de afvalstoffen achter laat.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de hoofdstukken 1 en 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de belasting wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving.
3. Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 2 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging of een afschrijving op de Milieupas.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1 en 1.2, van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij aanvang van de dienstverlening.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. De aanspraak op ontheffing bestaat niet, indien het bedrag van de ontheffing minder dan € 10,- bedraagt.
5. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
  - a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.500,--;
  - b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De in artikel 7 tweede lid bedoelde gedagtekende kennisgevingen moeten worden betaald:
  - a. ingeval van uitreiking van de kennisgeving: op het tijdstip van uitreiking;
  - b. ingeval van toezending van de kennisgeving: binnen vijf dagen na de dagtekening.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Kwijtschelding van de belasting vindt plaats op basis van de Kwijtscheldingsverordening.

Artikel 10a Overdracht van bevoegdheden

Het college is bevoegd tot het na afloop van het kalenderjaar wijzigen van de hoogte van het in onderdeel 1.1.1 van de bij deze verordening behorende tarieventabel genoemde tarief, indien deze bij de vaststelling van de jaarrekening € 10,-- of meer te hoog blijkt te zijn vastgesteld.

Hoofdstuk III Reinigingsrechten

Artikel 11 Belastbaar feit

Onder de naam 'reinigingsrechten' worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

Artikel 12 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 13 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 14 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 15 Wijze van heffing

De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 en 4 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag, gedagtekende bon, nota of andere schriftuur waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 4 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging.

Artikel 16 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt zijn de rechten verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 17 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing van de overige rechten

De rechten bedoeld in hoofdstuk 4 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 18 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het reinigingsrecht worden betaald ingeval:
  - a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
  - b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 19 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van dit recht verleend.

Hoofdstuk IV Aanvullende bepalingen

Artikel 20 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de reinigingsheffingen.

Artikel 21 Overgangsrecht

1. De 'Verordening reinigingsheffingen 2016' van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 22, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 22, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 22 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening reinigingsheffingen 2017'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 8 november 2016

, voorzitter

, griffier

Tarientabel 2017

behorende bij de 'Verordening reinigingsheffingen 2017'.

Algemeen

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en jaarlijkse tarieven afvalstoffenheffing

1.0	De belasting wordt per perceel berekend naar een vast tarief (onderdeel 1.1), verhoogd met één of meer gedifferentieerde tarieven (onderdeel 1.2)	
1.1	<i>.Vast deel.:</i>	
1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar voor het periodiek verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen	€ 143,04
1.2	<i>.Variabel deel.:</i>	
	<u>Aanbieding van mini-containers en afvalbakken:</u>	
	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van:	
1.2.1	een container van 240 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 11,95
1.2.2	een container van 140 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 7,00
1.2.3	een container van 240 liter, bestemd voor groente-, fruit- en tuinafval	€ 2,00
1.2.4	een container van 140 liter, bestemd voor groente-, fruit- en tuinafval	€ 1,20
	<u>Bij het gebruik van verzamelcontainers:</u>	
1.2.5	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van huishoudelijk restafval:	
1.2.5.1	bij een inwerptrommel van 30 liter	€ 1,20

Hoofdstuk 2 Maatstaven en overige tarieven huishoudelijke afvalstoffen

2.0	<i>.Algemene bepalingen.:</i>	
2.0.1	Onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk 1 zijn tevens de in dit hoofdstuk genoemde tarieven van toepassing.	
2.0.2	In het geval dat een bon, nota of ander schriftuur moet worden toegezonden, wordt hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00
2.1	<i>.Achterlaten afvalstoffen op het Milieupark.:</i>	
2.1.1	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van (grove) huishoudelijke restafvalstoffen waaronder ook wordt begrepen asbesthoudend afval voor zover geen sloopmelding wordt overlegd, en puin op een daartoe van gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	€ 0,15
2.1.2	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van (grof) tuinafval, oud papier, karton, textiel, glas, asbesthoudend afval indien een sloopmelding wordt overlegd, metalen, klein chemisch afval, elektrische - en elektronische apparatuur, mits gescheiden en op voorgeschreven wijze aangeboden, op de daartoe aangewezen inzamelplaatsen op een door de gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	nihil
2.1.3	De in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven zijn niet verschuldigd voor zover het aantal achtergelaten kilo's afvalstoffen kunnen worden afgeschreven van het tegoed op de Milieupas. Voor zover er geen tegoed op de Milieupas (meer) aanwezig is, zijn de in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven verschuldigd.	
2.1.4	Het tarief voor het verstrekken van een vervangende Milieupas bij bijvoorbeeld diefstal of verlies bedraagt	€ 10,00
2.2	<i>.Wisseling container-volume.:</i>	

2.2.1	Indien een belastingplichtige van de gemeente wisselt van container-volume, dan bedragen de kosten voor de omwisseling door Twente Milieu van één of twee containers, per keer	€ 28,50
2.2.2	Indien een nieuw ingezetene van de gemeente als belastingplichtige wordt aangemerkt, kan hij gedurende een periode van drie maanden nadat de belastingplicht is ontstaan, kosteloos één maal van container-volume wisselen. Nadien is het onder 2.2.1 vermelde tarief van toepassing.	
2.3	<i>.Op aanvraag inzamelen van afvalstoffen.:</i>	
2.3.1a	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke restafvalstoffen en puin bedraagt per aanvraag op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag per keer dat het perceel wordt bezocht van	€ 22,50
2.3.1b	Vermeerderd met een bedrag voor elke kilogram of gedeelte daarvan met	€ 0,15
2.3.2	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grof tuinafval, metalen en grote elektrische - en elektronische apparatuur bedraagt per keer op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag van:	€ 22,50

Hoofdstuk 3 Maatstaven en tarieven jaarlijkse reinigingsrechten

In Hengelo niet van toepassing

Hoofdstuk 4 Maatstaven en tarieven overige reinigingsrechten

Het recht bedraagt voor:

4.1.a	Het ledigen van beerputten of septictanks, en het verwijderen van de daarin verzamelde afvalstoffen, per rit van de tankwagen tot een hoeveelheid van 3 kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 156,00
4.1.b	Vermeerderd met een bedrag voor elke volgende kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 67,25
4.2.a	Het ledigen van andere dan beerputten of septictanks door middel van een kolkenzuiger, inclusief bedienend personeel per kwartier of een gedeelte daarvan een vast bedrag van	€ 34,80
4.2.b	Vermeerderd voor elke halve kubieke meter of gedeelte daarvan (stortrecht) met	€ 88,00
4.3	Het ontsmetten van wespennesten en het verwijderen van overig ongedierte	€ 54,00
4.4	Het wegen van goederen op de weegbrug, per weging	€ 7,20
4.5	Ingeval de bon, nota of andere schriftuur moet worden toegezonden dan worden hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00

Behoort bij raadsbesluit van 8 november 2016
De griffier,

Verordening op de heffing en de invordering van de rioolheffing 2017 (Verordening rioolheffing 2017)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016;
gelet op artikel 228a van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van de rioolheffing 2017 (Verordening rioolheffing 2017)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. perceel:
  - 1. de onroerende zaak, bedoeld in Hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
  - 2. een binnen de gemeente gelegen roerende zaak;
  - 3. een gedeelte van een roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
  - 4. een samenstel van twee of meer roerende zaken of in onderdeel 3 bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
  - 5. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel 2 bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel 3 bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel 4 bedoeld samenstel.
- b. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater, grondwater of oppervlaktewater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
- c. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van het waterbedrijf betrekking heeft;
- d. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater, grondwater of oppervlaktewater.

Artikel 2 Aard van de belasting

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en
- b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen, direct of indirect, teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, verder te noemen: gebruikersbelasting.
2. Als gebruiker aangemerkt wordt:
  - a. degene die naar de omstandigheden beoordeeld het perceel al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
  - b. ingeval een gedeelte van een perceel voor gebruik is afgestaan: degene die dat gedeelte voor gebruik heeft afgestaan.

Artikel 4 Vrijstellingen

De belasting als bedoeld in artikel 3, lid 1 is niet verschuldigd ter zake van een perceel die in zelfstandig gebruik zijn als:

- a. berging;
- b. garagebox.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

1. De belasting wordt geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.
2. Het aantal kubieke meters water wordt gesteld op het aantal kubieke meters leidingwater, grondwater en oppervlaktewater dat in de laatste aan het einde van het belastingjaar voorafgaande verbruiksperiode naar het perceel is toegevoerd of is opgepompt. Indien de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van twaalf maanden, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald. Bij die herleiding wordt een gedeelte van een maand voor een volle maand gerekend.
3. Ingeval gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie zijn voorzien van een:
  - a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of

b. bedrijfsurenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.

De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.

4. De op de voet van het tweede lid berekende hoeveelheid toegevoerd of gepompt water wordt verminderd met de hoeveelheid water die niet als afvalwater is afgevoerd.

Artikel 6 Belastingtarieven

De belasting als bedoeld in artikel 3, lid 1, bedraagt:

a. een vast bedrag van € 212,88 perceel indien het aantal kubieke meters water dat in een belastingjaar wordt afgevoerd 500 m3 of minder bedraagt,

b. indien meer dan 500 kubieke meter water wordt afgevoerd, is boven het onder a verschuldigde bedrag een rioolheffing verschuldigd van € 377,76 voor elke eenheid van 500 m3 of een gedeelte daarvan boven de 500 m3.

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.

2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

4. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1 De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.

2 In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:

a het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen rioolheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.500,--;

b de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van de rioolheffing wordt geen kwijtschelding verleend indien en voor zover de belastingaanslag betrekking heeft op de belasting als bedoeld in artikel 6, lid 2.

Artikel 12 Nadere regels door dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van de rioolbelasting.

Artikel 13 Overgangsrecht

1. De 'Verordening rioolheffing 2016' van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de belastingen hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening rioolheffing 2017'.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 november 2016.

, voorzitter

, griffier

Verordening op de heffing en de invordering van rioolaansluitrecht 2017 (Verordening rioolaansluitrecht 2017)

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 27 september 2016;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van rioolaanleg- en aansluitgeld 2017 (Verordening rioolaanleg- en aansluitrecht 2017)

Artikel 1 Begripsomschrijving

Deze verordening verstaat onder:

- a. uitlegger: een buisleiding vanaf een aanwezige rioolleiding tot en met het ontstoppingsstuk nabij de perceelsgrens van het aan te sluiten eigendom;
- b. aansluiting: de verbinding tussen het rioolstelsel van het eigendom en de uitlegger waardoor lozing op het gemeentelijk rioolnet mogelijk wordt;
- c. gesloten bestrating: een straatbedekking bestaande uit een asfalt- of betonlaag;
- d. open bestrating: elke andere straatbedekking dan een gesloten bestrating.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'rioolaansluitgeld' worden rechten geheven voor het tot stand brengen van een aansluiting van een eigendom op het gemeentelijk rioolnet, niet zijnde een drukriolering.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene die de dienst aanvraagt dan wel degene te wiens behoeve een dienst is verleend als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor het aansluiten van:

- a. eigendommen, waarvan de gemeente genotende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is en die uitsluitend voor de publieke dienst worden gebedrukt;
- b. eigendommen, welke zijn gesticht op grond ten aanzien waarvan de aanleg- en aansluitkosten zijn verrekend als gevolg van een met de gemeente gesloten overeenkomst;
- c. eigendommen, waarvoor door middel van heffing van baatbelasting in aanleg- en aansluitkosten wordt bijgedragen.

Artikel 5 Tarief

De rechten worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Wijze van heffing

De rechten worden geheven bij wege van aanslag.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld

De rechten zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening.

Artikel 8 Termijn van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het rioolaanleg- en aansluit worden betaald binnen een maand na de dagtekening van de aanslag.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van het rioolaanleg- en aansluitgeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het rioolaanleg- en aansluitgeld.

Artikel 11 overgangsrecht

1. De verordening rioolaanleg- en aansluitgeld 2016 van 4 november 2015 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als '*Verordening rioolaansluitrecht 2017*'.

Aldus vastgesteld door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 8 november 2016

, voorzitter

, griffier

TARIEVENTABEL 2017

Rioolaanleg- en aansluitrecht, als bedoeld in artikelen 5 van de verordening rioolaanleg- en aansluitrecht 2017.

Algemeen

Over de genoemde bedragen in deze tabel is geen omzetbelasting verschuldigd.

1.	<i>.Tarieven</i>	<u>TARIEF 2017</u>
1.1.	Het recht bedraagt voor het aanleggen van een uitlegger in een open bestrating en het aansluiten van het eigendom op het gemeentelijk rioolnet indien de doorsnede van de uitlegger 125 mm of meer, doch minder dan 160 mm bedraagt	€ 956,28
1.1.1.	Vermeerderd met indien gelijktijdig een schoonhemelwaterafvoer op de riolering wordt gerealiseerd.	€ 669,18
2.	<i>.Verhoging</i>	
2.1.	De rechten als bedoeld onder 1. worden vermeerderd met per meter of gedeelte daarvan indien de afstand van perceelgrens tot hart van de rijweg meer is dan 10 meter.	€ 40,81
2.2	De rechten als bedoeld onder 1 en 2.1 worden, indien de uitlegger moet worden aangelegd in een gesloten verharding, verhoogd met	€ 629,76

Behoort bij besluit van de raad d.d. 8 november 2016

de raadsgriffier van Hengelo,

Sector / afdeling: PF/FB

Nr.:

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 september 2016:

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2017

(Verordening toeristenbelasting 2017)

Artikel 1

Belastbaar feit

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Artikel 2

Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 1.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 1.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 1.

Artikel 3

Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven voor het verblijf:

1. van degene die verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet Toelating Zorginstellingen;
2. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt als bedoeld in artikel 1 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers;
3. als scout door leden van scoutingverenigingen aangesloten bij de Vereniging Scouting Nederland in niet-beroepsmatig verhuurde ruimten, die door Hengelose scoutingverenigingen ter beschikking worden gesteld voor het houden van verblijf met overnachten dan wel in mobiele kampeeronderkomens van scoutingverenigingen.

Artikel 4

Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten dat zij verblijf houden.

Artikel 5

Forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing

1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:
  - a. vakantieonderkomens: woningen en andere verblijven, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor en gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;
  - b. mobiele kampeeronderkomens: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen die bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;
  - c. verhuurde ruimten: woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, die niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd dan wel te huur aangeboden;
  - d. vaste jaarplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar hebben van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan, dat doorgaans na afloop van het jaar niet wordt verwijderd, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;
  - e. vaste seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een seizoen hebben van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan, dat doorgaans na afloop van het seizoen niet wordt verwijderd en waarin het gedurende de winterperiode niet toegestaan is om te overnachten, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;
  - f. seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, waar gedurende het seizoen een zelfde mobiel kampeeronderkomen is geplaatst, en dat na afloop van het seizoen van de plaats wordt verwijderd, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;
  - g. toeristische plaats: een terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar of seizoen plaatsen van steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens;
  - h. kampeerterrein: terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht, en volgens die inrichting bestemd, om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van mobiele kampeeronderkomen of stacaravans merendeels ten behoeve van recreatief verblijf;
  - i. een groepsaccommodatie: een gebouw of een deel van een gebouw welke blijvend bestemd is voor tijdelijk recreatief nachtverblijf door groepen van 20 of meer personen, waarbij wordt overnacht in slaapzalen en/of grote slaapkamers waar een dagverblijf beschikbaar is waarin gasten mede huishoudelijke werkzaamheden kunnen verrichten en waarbij kenmerkend is het gemeenschappelijk gebruik van sanitaire voorzieningen, keuken, verblijfsruimten en slaapzalen/grote slaapkamers.
2. Voor mobiele kampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaar- en seizoenplaatsen en seizoenplaatsen kan het aantal overnachtingen bedoeld in artikel 4 op een bij de aangifte gedaan verzoek van de belastingplichtige forfaitair worden vastgesteld.
3. Het aantal personen dat heeft overnacht, wordt met betrekking tot mobiele kampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaarplaatsen, vaste seizoenplaatsen, seizoenplaatsen en gebezigd voor recreatief gebruik, bepaald op 2,3
4. Het aantal malen dat door de in het eerste lid bedoelde personen is overnacht, wordt bepaald op 53.
5. In afwijking van het tweede en derde lid wordt het forfait niet toegepast op verblijf in mobiele kampeerkampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaarplaatsen, vaste seizoenplaatsen, seizoenplaatsen, die niet door dezelfde persoon of personen worden gehuurd voor de gehele jaar- of seizoensperiode, doch steeds worden gehuurd door wisselende verblijfhoudenden voor een korte periode.

Artikel 6

Belastingtarief

Per overnachting bedraagt het tarief per persoon:

1. bij overnachting in een hotel en conferentieoord	€ 1,02
2. bij overnachting in een bed & breakfast, chalet, stacaravan, pension, particulier verhuurde woning en vakantieonderkomen	€ 0,87
3. bij overnachting in een kampeermiddel,	€ 0,72

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Aanslaggrens

Belastingaanslagen van minder dan € 10,-- worden niet opgelegd.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de voorlopige aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later;
2. de overige aanslagen moeten worden betaald binnen één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet;
3. met betrekking tot een ingevolge artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Invorderingswet 1990 met een belastingaanslag gelijkgestelde beschikking inzake een bestuurlijke boete is het eerste lid van overeenkomstige toepassing, voor zover deze gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van de aanslag;
4. de Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de voorgaande leden.

Artikel 11 Nadere regels door het college van dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven voor de heffing en de invordering van de toeristenbelasting.

Artikel 12 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van deze belasting verleend.

Artikel 13 Aanmeldingsplicht

1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 2, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot overnachten verschaft, zulks schriftelijk te melden aan de door het college van burgemeester en

- wethouders aangewezen gemeenteambtenaren, bedoeld in artikel 232, vierde lid, onderdelen a, van de Gemeentewet.
2. De verplichting als bedoeld in het voorgaande lid geldt niet voor de belastingplichtige die met betrekking tot het jaar voorafgaand aan het belastingjaar in de heffing van de toeristenbelasting betrokken is.

Artikel 14

Registratieverplichting

1. De belastingplichtige is gehouden verblijfhoudenden per belastingjaar te registreren in een vanwege de heffingsambtenaar kosteloos ter beschikking gesteld nachtverblijfsregister;
2. het nachtverblijfsregister bevat met betrekking tot ieder aan wie gelegenheid tot overnachten wordt verschaft gegevens tenminste betreffende:
  - a. naam, adres en woonplaats;
  - b. samenstelling van het gezin of de groep waarmee men reist;
  - c. datum van aankomst en datum van vertrek;
  - d. het aantal overnachtingen ter zake waarvan belasting verschuldigd is;
3. de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, bedoelde ambtenaar is bevoegd voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen van de in het eerste lid bedoelde verplichting gehele of gedeeltelijke ontheffing te verlenen, zonodig onder door hem te stellen voorwaarden;
4. met betrekking tot verblijf, ter zake waarvan de belasting wordt geheven naar een forfaitaire regeling, is de in het eerste lid genoemde verplichting beperkt tot de in het tweede lid, onder a, genoemde gegevens.

Artikel 15

Overgangsrecht

1. De 'Verordening toeristenbelasting 2016' van 5 november 2015 wordt met ingang van de in artikel 16, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 16, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 16

Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang 1 januari 2017.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 17

Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als de 'Verordening toeristenbelasting 2017'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 9 november 2016

, voorzitter
, griffier